

Dokument nr. 15:3

(2014–2015)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 301 – 450
2. desember 2014 – 13. januar 2015

Innhold

Spørsmål	Side
301. Fra stortingsrepresentant Snorre Serigstad Valen, vedr. barnetillegg, besvart av arbeids- og sosialministeren	13
302. Fra stortingsrepresentant Helga Pedersen, vedr. veksten i kommunene og fylkeskommunene, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren	14
303. Fra stortingsrepresentant Ingebjørg Amanda Godskesen, vedr. kollektivfelt til bruk for taxi-næringen, besvart av samferdselsministeren	14
304. Fra stortingsrepresentant Anne Tingelstad Wøien, vedr. Slidreøya fengsel, besvart av justis- og beredskapsministeren	15
305. Fra stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum, vedr. beboerne i grendene Galterud og Fulu-Knutsrudgrenda, besvart av samferdselsministeren	15
306. Fra stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad, vedr. suppleringsstønad, besvart av arbeids- og sosialministeren	16
307. Fra stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad, vedr. vedlikeholdstrening for bevæpnet personell, besvart av justis- og beredskapsministeren	17
308. Fra stortingsrepresentant Jan Bøhler, vedr. islamske hatpredikanter i norske moskéer og organisasjoner, besvart av kulturministeren	18
309. Fra stortingsrepresentant Jan Bøhler, vedr. Oslo Sentralbanestasjon, besvart av justis- og beredskapsministeren	19
310. Fra stortingsrepresentant Eirin Sund, vedr. svoveldirektivet, besvart av samferdselsministeren	20
311. Fra stortingsrepresentant Anne Tingelstad Wøien, vedr. fotgjengere, besvart av samferdselsministeren	20
312. Fra stortingsrepresentant Harald T. Nesvik, vedr. Maggies-sentrene, besvart av helse- og omsorgsministeren	21
313. Fra stortingsrepresentant Anna Ljunggren, vedr. responstider i ambulansetjenesten, besvart av helse- og omsorgsministeren	22
314. Fra stortingsrepresentant Truls Wickholm, vedr. innsyn og e-postutveksling mellom ulike embetsverk, besvart av finansministeren	22
315. Fra stortingsrepresentant Rigmor Aasrud, vedr. enerettsmodellen som Norsk Tipping representerer, besvart av kulturministeren	24
316. Fra stortingsrepresentant Hans Fredrik Grøvan, vedr. trygghetsboliger, besvart av helse- og omsorgsministeren	25
317. Fra stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete, vedr. bruttonasjonalinntekt (BNI), besvart av finansministeren	26
318. Fra stortingsrepresentant Ingunn Gjerstad, vedr. syriske kvoteflyktninger i Ankara, besvart av justis- og beredskapsministeren	27
319. Fra stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad, vedr. Yrkeskvalifikasjonsdirektivets krav, besvart av kunnskapsministeren	28
320. Fra stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad, vedr. vanedannede medisiner, besvart av helse- og omsorgsministeren	29

	Side
321. Fra stortingsrepresentant Ketil Kjenseth, vedr. aktivitetsveksten innen psykisk helse og rus i Helse Midt-Norge HF, besvart av helse- og omsorgsministeren	30
322. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. rapporteringsrutinar for aktivitet i helseføretaka innan psykiatrien, besvart av helse- og omsorgsministeren	31
323. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. Sykehuset Telemark, Rjukan, besvart av helse- og omsorgsministeren	32
324. Fra stortingsrepresentant Kirsti Bergstø, vedr. Navs anbudssystem, besvart av arbeids- og sosialministeren	33
325. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. sykelønnsutgifter, besvart av arbeids- og sosialministeren	34
326. Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. konsekvenser av kapasitetsutvidelser ved flyplasser, besvart av samferdselsministeren	34
327. Fra stortingsrepresentant Jan-Henrik Fredriksen, vedr. medisinsk database, besvart av helse- og omsorgsministeren	35
328. Fra stortingsrepresentant Trond Giske, vedr. lærerutdanningen med karakteren 3 i matematikk, besvart av kunnskapsministeren	36
329. Fra stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg, vedr. markedsføring fra kredittselskapene, besvart av barne-, likestillings- og inkluderingsministeren	37
330. Fra stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg, vedr. regionskontorene i Kriminalomsorgen i Sandnes, besvart av justis- og beredskapsministeren	38
331. Fra stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum, vedr. investeringer på riksvegnettet i Hedmark, besvart av samferdselsministeren	39
332. Fra stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen, vedr. ny uføretrygd, besvart av arbeids- og sosialministeren	39
333. Fra stortingsrepresentant Anniken Huitfeldt, vedr. okkupert territorium i Vest-Sahara, besvart av utenriksministeren	40
334. Fra stortingsrepresentant Kjell-Idar Juvik, vedr. RV. 827 Drag i Tysfjord., besvart av samferdselsministeren	41
335. Fra stortingsrepresentant Jenny Klinge, vedr. lederstillinger i Helse Midt-Norge, besvart av helse- og omsorgsministeren	42
336. Fra stortingsrepresentant Pål Yasin Ezzari, vedr. tiltak i fredsforhandlinger mellom Israel og Palestina, besvart av utenriksministeren	43
337. Fra stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad, vedr. momskompensasjon for skolekantiner, besvart av finansministeren	43
338. Fra stortingsrepresentant Anniken Huitfeldt, vedr. forbud mot atomvåpen, besvart av utenriksministeren	45
339. Fra stortingsrepresentant Truls Wickholm, vedr. skattelettelser, besvart av finansministeren	46
340. Fra stortingsrepresentant Truls Wickholm, vedr. fordelinger av skattelettelsene, besvart av finansministeren	46
341. Fra stortingsrepresentant Kirsti Bergstø, vedr. endringer i barnetillegget, besvart av arbeids- og sosialministeren	48
342. Fra stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad, vedr. kritikkverdig telefonsalg, besvart av barne-, likestillings- og inkluderingsministeren	49
343. Fra stortingsrepresentant Bård Vegar Solhjell, vedr. konferanser om de humanitære konsekvensene av atomvåpen, besvart av utenriksministeren	50
344. Fra stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn, vedr. norsk støtte til atomkonferanse, besvart av utenriksministeren	51

	Side
345. Fra stortingsrepresentant Jan Bøhler, vedr. tiltak mot voldelige risikosupportere, besvart av justis- og beredskapsministeren	51
346. Fra stortingsrepresentant Hårek Elvenes, vedr. utdanningsretningene i justissektoren, besvart av justis- og beredskapsministeren	52
347. Fra stortingsrepresentant Åsta Årøen, vedr. omsorgsteneste, besvart av barne-, likestillings- og inkluderingsministeren	53
348. Fra stortingsrepresentant Sonja Mandt, vedr. bemanningsnorm i barnehagene, besvart av kunnskapsministeren	54
349. Fra stortingsrepresentant Jenny Klinge, vedr. manglene i Oslo fengsel, besvart av justis- og beredskapsministeren	55
350. Fra stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn, vedr. gratis kjernetid i barnehage, besvart av barne-, likestillings- og inkluderingsministeren	56
351. Fra stortingsrepresentant Freddy de Ruiten, vedr. behandling av sjeldne sykdommer, besvart av helse- og omsorgsministeren	56
352. Fra stortingsrepresentant Arild Grande, vedr. norsk produksjonsmiljø innen film, besvart av kulturministeren	57
353. Fra stortingsrepresentant Torgeir Micaelsen, vedr. valg av nytt sykehus for Nordmøre og Romsdal, besvart av helse- og omsorgsministeren	58
354. Fra stortingsrepresentant Guri Melby, vedr. landstrøm for ferger og cruiseskip i norske havner, besvart av olje- og energiministeren	59
355. Fra stortingsrepresentant Guri Melby, vedr. klimagassutslipp, besvart av samferdselsministeren	60
356. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. tilbudet til innsette med psykiske lidinger, besvart av helse- og omsorgsministeren	61
357. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. kreftmedisin, besvart av helse- og omsorgsministeren	62
358. Fra stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes, vedr. psykisk helsevern, besvart av helse- og omsorgsministeren	63
359. Fra stortingsrepresentant Pål Farstad, vedr. nytt sykehus for Nordmøre og Romsdal, besvart av helse- og omsorgsministeren	64
360. Fra stortingsrepresentant Arild Grande, vedr. innovasjon i mediebransjen, besvart av kulturministeren	65
361. Fra stortingsrepresentant Lene Vågslid, vedr. voldtektsutsatte, besvart av justis- og beredskapsministeren	66
362. Fra stortingsrepresentant Lene Vågslid, vedr. voldtektssaker, besvart av justis- og beredskapsministeren	67
363. Fra stortingsrepresentant Rigmor Aasrud, vedr. kontantstøtten og eksportsaker, besvart av barne-, likestillings- og inkluderingsministeren	68
364. Fra stortingsrepresentant Ola Elvestuen, vedr. at Enova følger opp Transnovas arbeid på området med miljøvennlig transport, besvart av olje- og energiministeren	68
365. Fra stortingsrepresentant Bård Vegar Solhjell, vedr. fare for utrydding av blålange i Førdefjorden, besvart av klima- og miljøministeren	69
366. Fra stortingsrepresentant Eirik Sivertsen, vedr. returnering av enslige mindreårige og barnefamilier til Afghanistan, besvart av justis- og beredskapsministeren	70
367. Fra stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen, vedr. sysselsettingsgrad hos innvandrere, besvart av arbeids- og sosialministeren	71
368. Fra stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen, vedr. midlertidige ansettelse, besvart av arbeids- og sosialministeren	72
369. Fra stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen, vedr. adgangen til å ansette midlertidig, besvart av arbeids- og sosialministeren	72

	Side
370. Fra stortingsrepresentant Helga Pedersen, vedr. postfordeling av overføringene til kommunesektoren, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren	73
371. Fra stortingsrepresentant Helga Pedersen, vedr. prosentwise veksten fra 2014 til 2015, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren	74
372. Fra stortingsrepresentant Audun Lysbakken, vedr. penger til kjøp av bolig, besvart av justis- og beredskapsministeren	75
373. Fra stortingsrepresentant Lisbeth Berg-Hansen, vedr. kuttet i formueskatten, besvart av finansministeren	75
374. Fra stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad, vedr. bymiljøpakkene, besvart av samferdselsministeren	76
375. Fra stortingsrepresentant Lise Christoffersen, vedr. registrering av fly på norsk flyoperativt godkjennelsessertifikat (AOC), besvart av samferdselsministeren	77
376. Fra stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad, vedr. finansieringen av Rogfast, besvart av samferdselsministeren	78
377. Fra stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen, vedr. utlignet skatt, besvart av finansministeren	79
378. Fra stortingsrepresentant Terje Breivik, vedr. E134 Seljestad-Liamyrane, besvart av samferdselsministeren	82
379. Fra stortingsrepresentant Tone Merete Sønsterud, vedr. ATK-anlegget langs riksvei 2 mellom Kongsvinger og Magnor, besvart av samferdselsministeren	83
380. Fra stortingsrepresentant Abid Q. Raja, vedr. praktisering av bestemmelsen om internflukt, besvart av justis- og beredskapsministeren	83
381. Fra stortingsrepresentant Abid Q. Raja, vedr. kollektivandelen for tilbringertjenesten til/fra Oslo Lufthavn, besvart av samferdselsministeren	84
382. Fra stortingsrepresentant Torgeir Micaelsen, vedr. psykiatribygget ved Sykehuset Buskerud, besvart av helse- og omsorgsministeren	85
383. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. innreiseforbud, besvart av justis- og beredskapsministeren	85
384. Fra stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes, vedr. reindrift, besvart av landbruks- og matministeren	87
385. Fra stortingsrepresentant Anniken Huitfeldt, vedr. Vest-Sahara, besvart av utenriksministeren	88
386. Fra stortingsrepresentant Anniken Huitfeldt, vedr. bevilgningene til humanitær nødhjelp, besvart av utenriksministeren	88
387. Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. byggstandard, besvart av fiskeriministeren	89
388. Fra stortingsrepresentant Jørund Rytman, vedr. kontanter som betaling, besvart av justis- og beredskapsministeren	90
389. Fra stortingsrepresentant Jørund Rytman, vedr. NSB sine billettautomater, besvart av samferdselsministeren	91
390. Fra stortingsrepresentant Audun Lysbakken, vedr. menneskerettighetene i norske sykehjem, besvart av helse- og omsorgsministeren	92
391. Fra stortingsrepresentant Terje Aasland, vedr. fiske i Tanavassdraget, besvart av klima- og miljøministeren	93
392. Fra stortingsrepresentant Tone Merete Sønsterud, vedr. søndagsåpne butikker, besvart av kulturministeren	93
393. Fra stortingsrepresentant Hadia Tajik, vedr. væpninga av politiet, besvart av justis- og beredskapsministeren	94

	Side
394. Fra stortingsrepresentant Hadia Tajik, vedr. arbeidsgruppe nedsatt av POD etter at det vart kjent at Norge fekk eit auka trugselnivå, besvart av justis- og beredskapsministeren	95
395. Fra stortingsrepresentant Sonja Mandt, vedr. nettbutikker, besvart av barne-, likestillings- og inkluderingsministeren	95
396. Fra stortingsrepresentant Hege Haukeland Liadal, vedr. nasjonale kulturbygg, besvart av kulturministeren	96
397. Fra stortingsrepresentant Hege Haukeland Liadal, vedr. Kulturrådet, besvart av kulturministeren	97
398. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. rentekompensasjonsordning for bompenger, besvart av samferdselsministeren	98
399. Fra stortingsrepresentant Kari Kjønås Kjos, vedr. behandling av narkomane, besvart av helse- og omsorgsministeren	98
400. Fra stortingsrepresentant Jorodd Asphjell, vedr. pasienter som trenger overnatting i forbindelse med langvarig seriebehandling, besvart av helse- og omsorgsministeren	99
401. Fra stortingsrepresentant Sonja Mandt, vedr. tilskudd til Thor Heyerdahl Institute, besvart av kulturministeren	100
402. Fra stortingsrepresentant Ingrid Heggø, vedr. handsaming av sjømatindustrien, besvart av fiskeriministeren	101
403. Fra stortingsrepresentant Ingrid Heggø, vedr. sjømatindustriens rammevilkår, besvart av fiskeriministeren	101
404. Fra stortingsrepresentant Kari Henriksen, vedr. oppfølging av unge dømte, besvart av justis- og beredskapsministeren	102
405. Fra stortingsrepresentant Arild Grande, vedr. undervisning i menneskerettigheter og demokratisk medborgerskap i lærerutdanningen, besvart av kunnskapsministeren	103
406. Fra stortingsrepresentant Arild Grande, vedr. lokalisering av Nobels Fredssenter, besvart av kulturministeren	105
407. Fra stortingsrepresentant Lise Christoffersen, vedr. overgangsordning for uførepensjonister, besvart av arbeids- og sosialministeren	105
408. Fra stortingsrepresentant Rigmor Aasrud, vedr. familievernkontorene, besvart av barne-, likestillings- og inkluderingsministeren	106
409. Fra stortingsrepresentant Trine Skei Grande, vedr. minnesmerke utenfor Oscarsborg festning, besvart av forsvarsministeren	107
410. Fra stortingsrepresentant Bård Vegar Solhjell, vedr. bevæpning av politiet, besvart av justis- og beredskapsministeren	108
411. Fra stortingsrepresentant Ketil Kjenseth, vedr. rehabiliteringstilbud til ungdom, besvart av helse- og omsorgsministeren	108
412. Fra stortingsrepresentant Ketil Kjenseth, vedr. transfett, besvart av helse- og omsorgsministeren	109
413. Fra stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen, vedr. bompenger for Strandlykkja i Stange i Hedmark, besvart av samferdselsministeren	111
414. Fra stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad, vedr. Statoil, besvart av olje- og energiministeren	111
415. Fra stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad, vedr. familiegjengeforening, besvart av justis- og beredskapsministeren	112
416. Fra stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn, vedr. dagpengeregulverket for mottakarar som gjer frivillig arbeid, besvart av arbeids- og sosialministeren	112
417. Fra stortingsrepresentant Audun Lysbakken, vedr. svangerskapsavbrudd, besvart av helse- og omsorgsministeren	113

	Side
418. Fra stortingsrepresentant Abid Q. Raja, vedr. ferger med nullutslippsteknologi, besvart av samferdselsministeren	115
419. Fra stortingsrepresentant Rigmor Aasrud, vedr. prosjektet «Skeivt arkiv» tilknyttet Universitetsbiblioteket i Bergen, besvart av kulturministeren	116
420. Fra stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad, vedr. penger på tiltak til personer med moderate bistandsbehov, besvart av arbeids- og sosialministeren	117
421. Fra stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad, vedr. vannrelaterte utfordringer i norsk utenriks- og bistandspolitik, besvart av utenriksministeren	118
422. Fra stortingsrepresentant Fredric Holen Bjørdal, vedr. Ålesund fengsel, besvart av justis- og beredskapsministeren	120
423. Fra stortingsrepresentant Sverre Myrli, vedr. stasjonsbygningen ved Leira stasjon på nedlagte Valdresbanen, besvart av samferdselsministeren	120
424. Fra stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes, vedr. reindrift, besvart av landbruks- og matministeren	121
425. Fra stortingsrepresentant Ola Elvestuen, vedr. verneverdiene i Haldenvassdrage, besvart av olje- og energiministeren	122
426. Fra stortingsrepresentant Stine Renate Håheim, vedr. obligatorisk tilstandsrapport slik den ble skissert i avtalen mellom Eff (nå Eiendom Norge), NTF og NITO, besvart av justis- og beredskapsministeren	123
427. Fra stortingsrepresentant Stine Renate Håheim, vedr. bolighandel, besvart av justis- og beredskapsministeren	123
428. Fra stortingsrepresentant Christian Tybring-Gjedde, vedr. Palestina, besvart av utenriksministeren	124
429. Fra stortingsrepresentant Christian Tybring-Gjedde, vedr. Kongo, besvart av utenriksministeren	125
430. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. tvangsretur, besvart av justis- og beredskapsministeren	126
431. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. EUs returdirektiv, besvart av justis- og beredskapsministeren	127
432. Fra stortingsrepresentant Eirik Sivertsen, vedr. utviklingen i ventetid for asylintervju, besvart av justis- og beredskapsministeren	128
433. Fra stortingsrepresentant Marianne Aasen, vedr. eldre bilførere og trafikkulykker, besvart av samferdselsministeren	128
434. Fra stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete, vedr. TISA-avtalen og sykehustjenester, besvart av utenriksministeren	129
435. Fra stortingsrepresentant Arild Grande, vedr. ordningene momskompensasjon, grasrotandelen og skattefradragordningen for gaver til frivillige organisasjoner, besvart av kulturministeren	131
436. Fra stortingsrepresentant Arild Grande, vedr. sikkerheten ved norske mediehus, besvart av justis- og beredskapsministeren	132
437. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. konsesjonsloven, besvart av landbruks- og matministeren	133
438. Fra stortingsrepresentant Trine Skei Grande, vedr. finansiering av universitetsmuseene, besvart av kunnskapsministeren	134
439. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. nedleggelse av akuttberedskap, besvart av helse- og omsorgsministeren	135
440. Fra stortingsrepresentant Ingunn Gjerstad, vedr. søndagsåpne butikker, besvart av kulturministeren	137
441. Fra stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn, vedr. gjeldsslette til dei Ebola-råka landa, besvart av finansministeren	137

	Side
442. Fra stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn, vedr. HV-aktivitet i Sogn og Fjordane, besvart av forsvarsministeren	138
443. Fra stortingsrepresentant Jan Bøhler, vedr. omskjæring av nyfødte guttebarn, besvart av helse- og omsorgsministeren	139
444. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. reisedokumenter for flyktninger i Ankara, besvart av justis- og beredskapsministeren ...	140
445. Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. trasé for ny kraftlinje gjennom Bremanger, besvart av klima- og miljøministeren	141
446. Fra stortingsrepresentant Sonja Mandt, vedr. utviklingsmidler til museum og arkiv, besvart av kulturministeren	142
447. Fra stortingsrepresentant Kari Henriksen, vedr. utvisningen av mulla Krekar, besvart av justis- og beredskapsministeren	143
448. Fra stortingsrepresentant Lise Christoffersen, vedr. fast ansettelse uten garantilønn, besvart av arbeids- og sosialministeren	144
449. Fra stortingsrepresentant Ketil Kjenseth, vedr. nordmenn som sliter med kroniske sår, besvart av helse- og omsorgsministeren	145
450. Fra stortingsrepresentant Trine Skei Grande, vedr. pisking av mann i Saudi-Arabia for å ha oppfordret til ytringsfrihet, besvart av utenriksministeren	146

*Oversikt over spørsmålsstillere og
besvarte spørsmål (301 - 450) for sesjonen 2014-2015.*

Partibetegnelse:

*A Det norske Arbeiderparti
FrP Fremskrittspartiet
H Høyre
KrF Kristelig Folkeparti*

*Sp Senterpartiet
SV Sosialistisk Venstreparti
V Venstre
MDG Miljøpartiet De Grønne*

Andersen, Karin (SV)	325, 383, 431, 430, 444
Asphjell, Jorodd (A)	400
Berg-Hansen, Lisbeth (A)	373
Bergstø, Kirsti (SV)	324, 341
Bjørdal, Fredric Holen (A)	422
Bollestad, Olaug V. (KrF)	319, 320, 374, 376
Breivik, Terje (V)	378
Böhler, Jan (A)	308, 309, 345, 443
Christoffersen, Lise (A)	375, 407, 448
de Ruiter, Freddy (A)	351
Elvenes, Hårek (H)	346
Elvestuen, Ola (V)	364, 425
Ezzari, Pål Yasin (SV)	336
Farstad, Pål (V)	359
Fredriksen, Jan-Henrik (FrP)	327
Fylkesnes, Torgeir Knag (SV)	358, 384, 424
Giske, Trond (A)	328
Gjerstad, Ingunn (SV)	318, 440
Godskesen, Ingebjørg Amanda (FrP)	303
Grande, Arild (A)	352, 360, 405, 406, 435, 436
Grande, Trine Skei (V)	409, 438, 450
Grung, Ruth (A)	387
Grøvan, Hans Fredrik (KrF)	316
Hansson, Rasmus (MDG)	326, 445
Heggø, Ingrid (A)	402, 403
Henriksen, Kari (A)	404, 447
Huitfeldt, Anniken (A)	333, 338, 385, 386
Håheim, Stine Renate (A)	426, 427
Juvik, Kjell-Idar (A)	334
Kjenseth, Ketil (V)	321, 411, 412, 449
Kjos, Kari Kjønnaas (FrP)	399
Klinge, Jenny (Sp)	335, 349
Liadal, Hege Haukeland (A)	396, 397
Ljunggren, Anna (A)	313
Lundteigen, Per Olaf (Sp)	332, 367, 377
Lysbakken, Audun (SV)	372, 390, 417
Mandt, Sonja (A)	348, 395, 401, 446
Melby, Guri (V)	354, 355
Micaelsen, Torgeir (A)	353, 382
Myrli, Sverre (A)	423
Navarsete, Liv Signe (Sp)	317, 434
Nesvik, Harald T. (FrP)	312

Pedersen, Helga (A)	302, 370, 371
Pollestad, Geir (Sp)	398, 437
Raja, Abid Q. (V)	380, 381, 418
Ropstad, Kjell Ingolf (KrF)	306, 307, 337, 342, 414, 415, 420, 421
Rotevatn, Sveinung (V)	344, 350, 416, 441, 442
Rytman, Jørund (FrP)	388, 389
Sivertsen, Eirik (A)	366, 432
Solberg, Torstein Tvedt (A)	329, 330
Solhjell, Bård Vegar (SV)	343, 365, 410
Sund, Eirin (A)	310
Sønsterud, Tone Merete (A)	379, 392
Tajik, Hadia (A)	393, 394
Toppe, Kjersti (Sp)	322, 323, 356, 357, 439
Trettebergstuen, Anette (A)	368, 369, 413
Tybring-Gjedde, Christian (FrP)	428, 429
Valen, Snorre Serigstad (SV)	301
Vedum, Trygve Slagsvold (Sp)	305, 331
Vågslid, Lene (A)	361, 362
Wickholm, Truls (A)	314, 339, 340
Wøien, Anne Tingelstad (Sp)	304, 311
Årøen, Åsta (V)	347
Aasen, Marianne (A)	433
Aasland, Terje (A)	391
Aasrud, Rigmor (A)	315, 363, 408, 419

Dokument nr. 15:3

(2014-2015)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

SPØRSMÅL NR. 301

Innlevert 2. desember 2014 av stortingsrepresentant Snorre Serigstad Valen

Besvart 9. desember 2014 av arbeids- og sosialminister Robert Eriksson

Spørsmål:

«Viser til svar på spørsmål i Dok. nr. 15:255 (2014-2015). Der beregnes utslag av nytt barnetillegg som Høyre, FrP, Venstre og KrF er kommet til enighet om, gitt at 2014-regler videreføres. Fra 01.01.2015 gjelder nye regler. Det relevante vil derfor være en sammenligning som i det nevnte svaret, men med utgangspunkt i 2015-reglene, slik at en sammenligner den faktiske situasjonen i 2015 med og uten end-ringene i barnetillegget.

Hvordan vil tabellene i dok. nr. 15:255 (2014-2015) se ut med utgangspunkt i reglene for 2015?»

Svar:

Budsjettforliket innebærer at dagens behovsprøvde barnetillegg videreføres i 2016, men at et øvre tak innføres på hva den enkelte kan få i samlet

ytelse. Avtalen mellom regjeringspartiene og KrF og Venstre innebærer at uføretrygd og barnetillegg til sammen ikke skal kunne utgjøre mer enn 95 prosent av inntekt før uførhet (IFU). For uføretrygdde som ikke har hatt inntekt eller har hatt lav inntekt er det lagt til grunn en minste IFU som fra 1. januar 2015 utgjør 3,3 G for gifte/samboende, 3,5 G for enslige og 4,5 G for unge uføre.

I tabellen nedenfor sammenlignes dagens behovsprøvde barnetillegg med barnetillegget med tak som i budsjettavtalen for en ufør med minsteytelse og hhv. 3, 4, og 5 barn for både enslige og gifte. For gifte er det antatt at ektefellen ikke har så stor inntekt at det behovsprøvde barnetillegget reduseres. Eksempelene er i 2015-kroner og med skatteregler som i budsjettavtalen.

	Antall barn		
	3	4	5
Enslig, tak på barnetillegget og ny uføretrygd	245195	245195	245195
Enslig med ny uføretrygd og dagens barnetillegg	265947	289329	312712
Differanse	-20752	-44134	-67517
Gift, tak på barnetillegget og ny uføretrygd	220911	220911	220911
Gift, med ny uføretrygd og dagens barnetillegg	241079	264461	287844
Differanse	-20168	-43550	-66933

Flere forhold bidrar til at uførepensjonister med minsteytelse og barnetillegg får økt inntekt etter skatt når uførepensjon konverteres til ny uføretrygd 01.01.2015:

1. Minsteytelsen etter skatt er satt høyere i ny uføretrygd.
2. Omleggingen av skattereglene gir mildere beskatning av barnetillegget.
3. Enslige uføre som mottar barnetillegg vil få fradrag for enslig forsørger.

SPØRSMÅL NR. 302

Innlevert 2. desember 2014 av stortingsrepresentant Helga Pedersen

Besvart 9. desember 2014 av kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

«Hva blir veksten i kommunenes og fylkeskommunenes reelle frie og samlede inntekter for 2015 som et resultat av budsjettforliket?»

Svar:

Etter budsjettforliket blir realveksten i samlede inntekter i 2015 for kommunesektoren 7,8 mrd. kroner.

Veksten er regnet fra nivået i revidert nasjonalbudsjett. Av dette er 4,7 mrd. kroner frie inntekter, fordelt med 4,1 mrd. kroner til kommunene og 0,6 mrd. kroner til fylkeskommunene. Departementet har ikke anslag på hvordan samlede inntekter fordeler seg mellom kommuner og fylkeskommuner.

SPØRSMÅL NR. 303

Innlevert 3. desember 2014 av stortingsrepresentant Ingebjørg Amanda Godskesen

Besvart 10. desember 2014 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Taxi er en viktig del av kollektivtilbudet. I denne sammenheng kan det fremstå som urimelig at taxi ikke har en generell adgang til å kunne benytte kollektivfelt. Flere byer nekter taxi å kjøre i felt for kollektivtrafikk.

Vil statsråden vurdere å gi taxi generell adgang til å benytte kollektivfelt?»

BEGRUNNELSE:

Taxinæringen er en viktig del av kollektivtilbudet. Det er derfor urimelig at man i noen områder ikke tillater taxi å bruke kollektivfeltene. Ofte kan kollektivfeltene være lite benyttet samtidig som at taxi må stå i kø sammen med vanlige personbiler. Når man velger kollektivt, som buss eller taxi, bør det legges til rette for at man kan komme raskt frem til bestemmelsesstedet.

Svar:

Skiltforskriften åpner for to ulike måter å regulere kollektivfelt på; kun for buss (skilt 508.1) eller for buss og taxi (skilt 508.2).

Regulering og skilting av kollektivfelt er basert på en konkret vurdering av trafikksikkerhet, trafikkapasitet og – avvikling på stedet. I noen tilfeller kan derfor løsningen bli å utelate taxi fra kollektivfeltet. Et eksempel her er Bjørvika i Oslo, der taxi tillatt i alle kollektivfelt unntatt en mindre strekning i Dronning Eufemias gate. Strekningen går gjennom et holdeplassområde, der det skal gå et stort antall busser. På nevnte strekning tillates heller ikke elektrisk motorvogn.

Jeg vil i nær fremtid legge opp et møte med landets største byer og de lokale kollektivselskaper om bruk av kollektivfeltene, hvor også adgang for taxi vil bli tema.

SPØRSMÅL NR. 304**Innlevert 3. desember 2014 av stortingsrepresentant Anne Tingelstad Wøien****Besvart 8. desember 2014 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«Kan statsråden bekrefte at justis- og beredskapsdepartementet aldri kommer til å godkjenne forslag om nedlegging av Slidreøya fengsel i Vestre-Slidre?»

BEGRUNNELSE:

Til NRK Hedmark og Oppland sier Stortingsrepresentant fra Fremskrittspartiet, Morten Ørsal Johansen at «regjeringen aldri kommer til å godkjenne forslaget om å lege ned fengselet i Vestre Slidre». Kriminalomsorgen har fått pålegg om å spare inn omlag 70 millioner kroner. 10 av disse skal hentes i region øst. Ett av forslagene til innsparing er å legge ned 25 soningsplasser ved Slidreøya for å effektivisere driften. Slidreøya sysselsetter i dag 16 årsverk og er en viktig arbeidsplass i distriktet. Ordfører er fortvilet over forslaget som kommer i ei tid der de ser på utviklingsmuligheter for fengselet pga. nasjonal mangel

på soningsplasser. Selv de innsatte sjøl er i mot forslaget og mener soning ved Slidreøya er unikt og viktig for å unngå at de begår ny kriminalitet.

Svar:

Tilstrekkelig soningskapasitet er helt avgjørende for god straffegjennomføring og Regjeringen er opptatt av å øke kapasiteten ved å bygge flere fengselsplasser der det er behov.

Det er imidlertid nødvendig å vurdere kapasitetsbehovet i en helhetlig sammenheng. Derfor vil Regjeringen om kort tid legge frem en melding til Stortinget med en utviklingsplan for kapasiteten i kriminalomsorgen. Meldingen vil gi et samlet bilde av kapasitetsutfordringene og hvilke tiltak som bør prioriteres. Det er allerede satt i gang en konseptvalgutredning (KVU) for straffegjennomføringskapasitet på Østlandet.

SPØRSMÅL NR. 305**Innlevert 3. desember 2014 av stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum****Besvart 12. desember 2014 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Mener statsråden det er rimelig å forskjellsbehandle beboerne i grendene Galterud og Fulu-Knutsrudgrenda slik at beboerne på Galterud slipper å betale bompenger for å benytte gamle veier mens beboerne i Fulu-Knutsrudgrenda må betale bompenger for å benytte gamle veier?»

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til at jeg tidligere har stilt likelydende spørsmål til samferdselsministeren. Svaret jeg fikk gjaldt et spørsmål om samme sak, men med annet innhold, stilt av representanten Sverre Myrli. Jeg stiller derfor overnevnte spørsmål på ny.

Svar:

Prosjektet E16 Kongsvinger-Slomarke er delvis finansiert med bompenger, jf. Prop. 104 S (2010-2011). Daværende regjering, hvor blant annet repre-

sentanten Slagsvold Vedum parti var representert, la i proposisjonen opp til bompengennekting både på ny E16 og på sidevegnettet, dvs. fv 175 og dagens E16. I proposisjonen står det at «Grunnen til at det blir foresatt bomstasjonar på fv 175 og noverdande rv 2 [omskilta til E16 hausten 2012] er for å hindra at desse vegane blir nytta i staden for ny rv 2 [E16]. Samferdselsdepartementet legg vekt på at fylkeskommunane er samde om denne løysinga.»

Det var altså fra den rødgrønne regjeringen ikke lagt opp til noen unntak eller formildende bompengepo-
plegg for beboerne i området rundt Fulu og Knutsrud. Det er med interesse jeg registrerer at representanten Slagsvold Vedum nå ønsker at dagens regjering skal endre på de vedtak hans regjering gjorde.

Dagens regjering har som mål å bygge mer vei og samtidig redusere bompengandelen. Det har gitt utslag i at bompengenivået er redusert i en rekke veiprosjekter, og mange steder er bommene fjernet.

Strekningen Kongsvinger – Slomarka på E16 i Hedmark ble åpnet for trafikk den 27. november 2014. I den forbindelse hadde statssekretær Bård Hoksrud et møte med representanter for beboerne på Fulu.

Lokalt har det vært ønske om ny gjennomgang av bompengesopplegget på denne strekningen. Diskusjonen har dreid seg om plassering av innkrevingspunktene på sidevegnettet og at enkelte områder ville komme svært uheldig ut med den planlagte plasseringen. På den bakgrunn har Samferdselsdepartementet foreslått ny plassering av bomstasjonane på lokalvegene. Lokale myndigheter sluttet seg til den foreslåtte endringen av bomstasjonsplasseringen på dagens E16 i 2013. Den foreslåtte flyttingen av bomstasjonen fra fv 175 til fv 298 forutsetter imidlertid nye lokalpolitiske vedtak.

Vi har vært innstilt på å lette belastninga for de som bor i Fuluområdet, og vi åpner derfor for at kan innføres et passeringstak for lette kjøretøy (med elek-

tronisk brikke) på 30 passeringer pr. måned i bomstasjonen på dagens E16. Det er lagt til grunn 10 pst. rabatt for alle kjøretøy med elektronisk brikke, som forutsatt i Prop. 104 S (2010-2011).

Endringene det er vist til over, gjør at det er behov for en ny beregning av takstene. I Prop. 104 S (2010-2011) er det lagt til grunn en lånerente på 6,5 pst. ved vurdering av takstene. Siden prosjektet er omfattet av overgangsordningen fram til en rentekompen-sasjonsordning for bompengelån er etablert, har lokale myndigheter mulighet til å legge til grunn en lavere beregningsteknisk rente når nivå for bomtakster skal beregnes.

Samferdselsdepartementet har bedt Statens vegvesen følge opp endringen av innkrevingsopplegget overfor lokale myndigheter. Innkrevingen kan ikke starte opp før endringene i opplegget er behandlet lokalpolitisk. Saken er lagt fram for Stortinget i Prop. 32 S (2014-2015).

SPØRSMÅL NR. 306

Innlevert 4. desember 2014 av stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad

Besvart 9. desember 2014 av arbeids- og sosialminister Robert Eriksson

Spørsmål:

«Personer som har bodd under tre år i Norge og ikke har rett på trygdeytelser, har mulighet til å få en suppleringsstønad. Stønaden er behovsprøvd, og blir blant annet prøvd opp mot ektefelle eller samboers inntekt. Dermed mister personer stønad dersom for eksempel ektefellen er i arbeid.

Er dette en ordning statsråden vil vurdere å gjøre endringer på?»

BEGRUNNELSE:

Personer med opphold i Norge på under tre år har ikke rett på trygdeytelser. Dette gjelder blant innvandrere i pensjonsalder som ikke har mulighet til å jobbe, og heller ikke har rett på alderstrygd. En slik mangel på trygderettigheter blir kompensert med en suppleringsstønad, med et nivå som er på linje med minstepensjon. Denne stønaden er behovsprøvd, og blir blant annet prøvd opp mot ektefelle, samboer eller partners inntekt. I enkelte tilfeller har mottaker av slik stønad fått beskjed om at hver krone ektefellen tjener vil bli trukket fra stønaden. Det gjør at familien i realiteten ikke kan komme over inntektsnivået til supplerende stønad. Dette gjør for eksempel at ekte-

felle i arbeidsfør alder ikke skaffer seg inntektsgivende arbeid, siden dette i en del tilfeller ikke gir familien bedret inntekt. Dette er lite motiverende å komme seg ut i arbeid og slikt sett bryter det med arbeidslinjen. Det har i tillegg også en negativ effekt på integrering av innvandrere da man til og med kan tape på å komme seg i jobb da dette kan medføre utgifter til transport ol.

Svar:

Supplerende stønad gis til personer som har fylt 67 år, og som ikke har tilstrekkelige midler gjennom egen inntekt eller pensjonsopptjening i Norge eller utlandet til å kunne forsørge seg selv. Stønaden er ment å være et mer hensiktsmessig alternativ for personer som er fast bosatt i Norge, sammenlignet med økonomisk stønad (sosialhjelp), som ellers ville vært alternativet for denne gruppen. Supplerende stønad er ikke en ordinær trygdeytelse, men en form minste økonomiske inntektssikring som gis uten krav til opptjening av noe slag i Norge. Stønaden er derfor inntektsprøvd, og i likhet med økonomisk stønad er det husstandens samlede inntekt som legges til grunn når behovet for statlig støtte til underhold skal vurderes. Det kreves således at familiemedlemmers forsør-

gelsesevne utnyttes før stønad innvilges. Alle former for inntekt inngår ved prøvingen; pensjonsinntekt, arbeidsinntekt og kapitalinntekt, både fra Norge og fra utlandet.

For at ordningen klarere skal stå fram som en minimumsløsning er det i forbindelse med statsbudsjettet for 2015 lagt opp til å avvikle forsørgertilleggene for ektefeller under 67 år.

SPØRSMÅL NR. 307

Innlevert 4. desember 2014 av stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad

Besvart 9. desember 2014 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen

Spørsmål:

«Fra og med 25.11.14 og fire uker fremover vil politiets innsatspersonell være bevæpnet.

Hvordan vil statsråden sikre at all bevæpnet personell har tilstrekkelig vedlikeholdstrening til å kunne håndtere våpen på en forsvarlig måte, og at alle politidistrikt har nok godkjent innsatspersonell?»

BEGRUNNELSE:

Ifølge NOU 2012:14, rapporten fra 22.juli-kommisjonen, er det store forskjeller i antallet timer vedlikeholdstrening for de ulike kategoriene av innsatspersonell. IP1 har 900 timer årlig, IP3 har 103 timer, mens den aller største gruppen, IP4 har 40 timer. Antall treningstimer har økt noe. Ulike innsatsstyrkene håndterer forskjellige oppgaver, og derfor har ulikt antall treningstimer. Få er trent til å kunne bære våpen i alle oppdrag.

Det kom også frem av rapporten at av de 11 130 med politiutdanning er det kun 5554 som har opprettet trening slik at de er godkjent som innsatspersonell.

Undersøkelser kommisjonen har gjort viser videre at det kan være vanskelig for politidistriktene å sikre tilstrekkelig godkjent innsatspersonell.

I perioden med midlertidig bevæpning, og dessverre med en mulig forlengelse av tillatelsen, er det viktig å se nærmere på vedlikeholdstreningen innsatsstyrkene går gjennom og sikre at alle har tilstrekkelig med trening.

Svar:

For å ivareta politiets egen sikkerhet og evne til rask innsats, har Justis- og beredskapsdepartementet samtykket til bevæpning av politiets uniformerte innsatspersonell. Dermed imøtekommes Politidirektoratets faglige vurdering av behovet for å iverksette tiltak som følge av den nye trusselvurderingen fra Politiets sikkerhetstjeneste og Felles kontraterrorsenter 31. oktober.

Politiets innsatspersonell som fra 24. november har tillatelse til å bære våpen når de er i uniformert tjeneste er inndelt i fire kategorier. IP1 er personell i beredskapstroppen og disse gjennomfører 900 timer årlig trening. IP2 er tjenestepersoner med livvaktopp-gaver og trener 200 timer årlig. IP3 er politidistriktene utrykningsenheter med tilleggskompetanse for å håndtere skarpe oppdrag og gjennomfører 103 timer årlig trening. IP4 er den største kategorien av innsatspersonell og gjennomfører 48 timer trening årlig.

Det foregår en stor oppbemanning når det gjelder IP3-mannskap over hele landet. Innen utgangen av 2015 skal 1200 tjenestepersoner være IP3-godkjent, noe som er en vesentlig styrking av både beredskapen og kompetansen i politidistriktene. Jeg har tillitt til at den årlige vedlikeholdstrening som gjennomføres i politiet sikrer at innsatspersonellet kan håndtere våpen på en god måte. Det forutsettes at politiet fortløpende gjennomfører nødvendige tiltak for å redusere risikofaktorer som økt bevæpning kan innebære. Politiet vil også fortløpende vurdere tiltak som kan redusere behovet for bevæpning.

SPØRSMÅL NR. 308**Innlevert 4. desember 2014 av stortingsrepresentant Jan Bøhler****Besvart 11. desember 2014 av kulturminister Thorhild Widvey****Spørsmål:**

«Det har i de senere årene jevnlig kommet hatpredikanter til Norge som prediker ekstrem radikal islamisme med mer eller mindre direkte støtte til væpnet jihad og terror. I arbeidet for å forebygge radikalisering er det viktig å motvirke denne type hatretorikk. Tidligere har representanter for Frp tatt til orde for at det må få konsekvenser for moskéer og organisasjoner hvis de inviterer slike hatpredikanter til sine arrangementer.

Hvilke tiltak ser statsråden det som mulig, riktig og aktuelt å sette inn?»

Svar:

Jeg deler bekymringen over radikalisering knyttet til islam og hatretorikk i det norske samfunnet. Religiøse ledere har et ansvar for å motarbeide dette.

Tros- og livssynsfriheten er en grunnleggende menneskerett som er forankret i Grunnloven og internasjonale konvensjoner som Norge er forpliktet av. Statens fremste oppgave i tros- og livssynspolitikken er å styrke og beskytte denne friheten. Retten til utøvelse av religion kan, i likhet med ytringsfriheten, likevel begrenses ved lov hvis det er nødvendig for å ivareta visse andre tungtveiende hensyn, blant annet den offentlige trygghet og beskyttelsen av andres rettigheter.

Det stilles krav til trossamfunn som mottar stats-tilskudd etter lov om trdomssamfunn og ymist anna (trossamfunnsloven), bl.a. om at rett og moral ikke krenkes. At det oppfordres til vold og hat i regi av et trossamfunn, kan dermed medføre at trossamfunnet mister retten til å kreve offentlige tilskudd etter trossamfunnsloven. Det er Fylkesmannen som i førsteinstans vurderer om det er grunnlag for å fatte vedtak i

henhold til sanksjonsbestemmelsene i trossamfunnsloven.

Straffelovens bestemmelser om hatytringer og oppfordring og rekruttering til terrorhandlinger gjelder også for predikanter og trossamfunn.

Utviklingen av et flerreligiøst samfunn øker behovet for dialog. Det er etablert flere kontakt- og dialogfora om tros- og livssynsspørsmål. Kulturdepartementet støtter tre råd for tro og livssyn: Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn, Norges Kristne Råd og Islamsk Råd Norge. Departementet har jevnlig møter med Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn. Rådene bidrar aktivt til dialog og samarbeid mellom ulike religioner og livssyn i Norge, og mellom tros- og livssynssamfunnene og samfunnet for øvrig.

Jeg mener at tros- og livssynsdialog fremmer forståelse og respekt for både ulikheter og felles verdier som samfunnet bygger på, og virker forebyggende mot radikalisering. I regjeringens handlingsplan mot radikalisering og voldelig ekstremisme som ble lansert i juni i år, er et tiltak å styrke tros- og livssynsdialogen (tiltak nr. 15). Kulturdepartementet lyste nylig ut tilskudd til tiltak for dialog og forebygging av radikalisering. Responsen var stor. Departementet mottok rundt 70 søknader fra trossamfunn, frivillige og ideelle organisasjoner samt kommuner. Dette viser at det er et stort engasjement i innsatsen mot radikalisering. Søknadene er til behandling i departementet.

Ytringer på Internett kan også ha stor påvirkning på unge. I tillegg til dialog, er det derfor et forebyggende tiltak mot radikalisering og voldelig ekstremisme å styrke arbeidet mot hatytringer og radikalisering på Internett.

SPØRSMÅL NR. 309**Innlevert 4. desember 2014 av stortingsrepresentant Jan Bøhler****Besvart 15. desember 2014 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«Oslo Sentralbanestasjon er landets største trafikkknutepunkt der titusener av mennesker ferdes tidlig og sent. Rom eiendom har i lang tid forsøkt å ta opp at det har etablert seg et ungdomsmiljø på Oslo S som stadig skaper alvorlige voldssituasjoner og utrygghet for reisende og ansatte. Ifølge de som jobber med dette har politiet lite synlig nærvær, og har ofte lang utrykningstid når det slås alarm.

Vil justisministeren sette seg nærmere inn i situasjonen og forsikre seg om at politiet vil stille opp på en aktiv måte framover?»

BEGRUNNELSE:

Det har i lang tid vært en utfordring å skape trygghet på Oslo S, og Rom Eiendom har engasjert seg bredt i dette ved både å hyre inn et betydelig antall vektere, samarbeide med frivillige organisasjoner som Kirkens Bymisjon, holde nær kontakt med politiet og forsøke å få Oslo kommune til å være med på å jobbe med ungdomsmiljøet der.

Likevel har antall voldsepisoder og ungdommer som henger rundt i voldspregede miljøer, vært økende det siste året. Det kan handle om opptil hundreogfemti personer på kveldene i helgene, og det er all grunn til å ta dette alvorlig. En del av de som henger der har vist at de endog ikke respekterer vekterne, og disse er gjentatte ganger blitt utsatt for trusler og angrep.

Politiet hadde for noen år siden en post inne i publikumshallen hvor de var godt synlige, og en del av stasjonsmiljøet.

I dag er imidlertid politiposten plassert ute på sjøsiden av Oslo S, hvor de er mindre synlige og tilstedeværende, særlig på kveldstid når behovet er størst.

Jeg har forståelse for at justisministeren ikke skal detaljstyre politiets prioriteringer og innsats. Men utviklingen på Oslo S er såpass alvorlig og viktig for samfunnet og hverdagsberedskapen mot vold, at jeg håper justisministeren vil vie dette oppmerksomhet og sette seg nærmere inn i hvordan politiet vil ta tak i situasjonen framover. Dette må selvsagt skje i samarbeid med eierne, vekterne, frivillige organisasjoner og kommunen, men slik situasjonen er blitt, er man avhengig av at politiet gjør en aktiv innsats.

Svar:

Det er opplyst fra politimesteren i Oslo at Oslo S og nærområdet er et prioritert satsningsområde for politiet. Distriktet kjenner seg ikke igjen i beskrivelsen fra Rom Eiendom om situasjonen ved Oslo S. Daglig blir stasjonen og området rundt patruljert med synlige uniformerte polititjenestemenn. Politiet patruljerer også gjennom jernbanestasjonen. Det er en nedgang i den registrerte kriminaliteten i dette området.

Oslo politidistrikt har videre opplyst at de har dialog med Kirkens bymisjon, og at Kirkens bymisjon har et bemannet kontor inne på Oslo S (Sporet). Tilbakemelding fra Kirkens bymisjon skal samsvare med Oslo politidistrikts oppfatning om at det ikke er økning i et etablert ungdomsmiljøet ved Oslo S.

Politidistriktet har videre vært i dialog med leder for uteseksjonen i Oslo kommune, som opplyser at det er noen utfordringer med enkelte ungdommer som oppholder seg på Oslo S. Disse blir fulgt opp av Uteseksjonen i samarbeid med politiet. Uteseksjonen opplyser til Oslo politidistrikt at det til tider kan være en del ungdommer i området til enkelte tidspunkt, men det meste av det er ungdom som ikke skaper store utfordringer ved Oslo S. Uteseksjonen har hatt noe ekstrabemanning i helgene for å følge opp de problemene som ble beskrevet av Rom eiendom, men fant ut etter kort tid at dette ikke var nødvendig.

Oslo politidistrikt har også regelmessige møter med områdeleder fra Vektorselskapet (NOKAS).

Politimesteren i Oslo har iverksatt en helhetlig og langsiktig innsats opp mot all type kriminalitet i de åpne rusmiljøene i Oslo. Dette er i tett samarbeid med Oslo kommune og mange av de sentrale frivillige organisasjonene i byen. Politidistriktet har faste polititjenestemenn (omlag 35) ved egen politipost ved Oslo S (sjøsiden). Oslo politidistrikts prioriterte strategiske områder er som følgende:

- Synlig og tilgjengelig politi
- Forebygge barne- og ungdomskriminalitet
- Forebygge og bekjempe kriminelle gjengstrukturer
- Forsterke innsats mot vinningskriminalitet
- En by uten åpenlyse bruker- og omsetningssteder av narkotika
- Forebygge og bekjempe voldtekt
- Beredskap for å håndtere større hendelser

Jeg legger til grunn at politiet i Oslo følger disse forholdene nøye også i fremtiden.

SPØRSMÅL NR. 310**Innlevert 4. desember 2014 av stortingsrepresentant Eirin Sund****Besvart 12. desember 2014 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Hva tenker statsråden om dette og vil han iverksette tiltak for å motvirke dette?»

BEGRUNNELSE:

I en ny rapport så framkommer det at innføringen av svoveldirektivet 1.1.2015 vil det kunne medføre 100 000 nye lastebiler på norske veier.

Svar:

Svovelutslipp kan ha store helsemessige konsekvenser. Dersom det skal legges til rette for mer gods på sjø, må vi også sikre at skipsfarten bidrar til et bedre miljø. Dette er klima- og miljøministerens ansvar, og vi samarbeider godt om denne saken. Svoveldirektivet er en gjennomføring i EU av internasjonale krav vedtatt i IMO i 2008. Kravene ble gjennomført i norsk rett gjennom endringer i forskrift 30. mai 2012. Denne regjeringen er enig med den forrige regjeringen, hvor representanten Sunds parti var førende, i gjennomføringen av dette direktivet, fordi det er et svært kostnadseffektivt tiltak. Nytteverdien består av omfattende helse- og miljøgevinster. Som en del av konsekvensvurderingen av direktivet ble det hentet

inn uttalelser fra berørte aktører. Rederinæringen var positive til gjennomføring av direktivet, og det ble i uttalelsen ikke identifisert konsekvenser knyttet til tap av markedsandeler og overføring av gods fra sjø til vei. For å stimulere til utvikling av en miljøvennlig sjøtransport har jeg i tilde-lingsbrevet for 2014 bedt Transnova om å prioritere nærskipsfart og prosjekter knyttet til LNG. I tillegg har Kystverket foreslått å innføre en avgiftsrabatt for miljøvennlige fartøy i losberedskapsavgiften for 2015. Jeg er enig i at det ikke er ønskelig å få en økning i antall tunge kjøretøy på norske veier. Jeg er også opptatt av at det ikke skal være åpninger for useriøse aktører innen en samlet transportnæring. Vi har derfor sørget for å firedoble kontrollene av tung-transporter, strammet inn krav til vinterdekk, innfører krav om obligatorisk bombrikke, m.m. slik at det blir vanskeligere for useriøse aktører å operere på norske veier. Jeg har, i flere debatter hvor representanten Sund har vært deltaker, uttalt at Regjeringen vil følge utviklingen, og vurdere å sette inn virkemidler dersom direktivet allikevel skulle føre til en økning i antall tunge kjøretøy på norske veier. Dette er et arbeid hvor flere statsråder er engasjert.

SPØRSMÅL NR. 311**Innlevert 4. desember 2014 av stortingsrepresentant Anne Tingelstad Wøien****Besvart 16. desember 2014 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Mener samferdselsministeren at det er bedre med fotgjengere gående langs en smal vei uten fortau i 80 km/t med lav årsdøgnstrafikk, framfor fotgjengere gående på et opparbeidet fortau langs en vei i 80 km/t med lav årsdøgnstrafikk?»

BEGRUNNELSE:

Langs FV 13 i Oppland har en grunneier tilbudt seg å bygge gratis fortau på toppen av en vann- og avløpsstrase over en strekning på 2 km. Statens Vegvesen mener i svar til Lunner kommune at fortau ikke kan bygges ved fartsgrense 80 km da det kan gi «falsk

trygghet for dem som ferdes på fortauet». Samtidig nektes kommunen nedsatt fartsgrense fordi det er lav årsdøgnstrafikk.

Reguleringssaken om selve utbyggingen er til behandling og ikke avgjort i kommunen. Jeg spør ikke om selve utbyggingssaken, men om svaret fra Statens Vegvesen. Avslaget på forslaget til fortau begrunnes på den ene siden i at det kan gi «falsk trygghet» for de gående langs en vei med lite trafikk i en 80 km/t sone. Samtidig henvises det til at det må bygges gang- og sykkelvei langs strekninger med 80 km/t, altså grøft med 3 m fortau, uavhengig om det er liten eller stor årsdøgnstrafikk på veien.

Svar:

Fv. 13 er en fylkesveg, og utvikling av fylkesvegnettet er som kjent fylkeskommunenes ansvar. Jeg mener at det er viktig å sørge for en løsning som ivaretar

sikkerheten for de myke trafikantene på best mulig måte. I denne konkrete saken er det imidlertid naturlig at fylkeskommunen får gjøre en selvstendig vurdering.

SPØRSMÅL NR. 312

Innlevert 4. desember 2014 av stortingsrepresentant Harald T. Nesvik

Besvart 12. desember 2014 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Vil helse- og omsorgsministeren medvirke til at Maggies vil få tilgang til tomteareal, slik at de kan etablere seg, i første omgang, i tilknytning til Oslo universitetssykehus?»

BEGRUNNELSE:

Vi har et felles mål om at kreftpasienter skal oppleve god støtte og veiledning gjennom sykdomsforløpet. Undertegnede har merket seg at Maggies-sentrene gir kreftsyke et lavterskeltilbud som er åpent for alle flere steder over hele verden, der kreftsyke og deres pårørende får veiledning, støtte og omsorg til å mestre hverdagen med sykdommen.

Maggie's ble etablert av kreftsyke Maggie Keswick Jenks med ønske om å utvikle et sted der hun og andre i samme situasjon kunne møte profesjonell støtte og veiledning, samtidig som det ikke var en del av behandlingsapparatet. Tilbudet er bredt og inkluderer blant annet samtaler, psykososial støtte, forbedringer til behandling og rådgivning knyttet til økonomi, kosthold, samliv med mer. Personalet består vanligvis av psykologer, sosionomer, kreftsyke-pleiere, terapeuter og lignende. Maggie's har et nært samarbeid med sykehus, men uten å være en del av den kliniske behandlingen – noe som gjør at Maggie's vil kunne ha en rolle som et faglig supplerende pasienttilbud utenfor, men i samarbeid med offentlige til-

bud. Maggie's Cancer Caring Centres Norge ønsker nå å opprette et slikt tilbud også i Norge.

Undertegnede ønsker seg et slikt senter til Norge, og ber om at det ses på muligheten for å avsette et tomteareal til dette gode formålet.

Svar:

Oslo universitetssykehus opplyser at det har vært god dialog med Maggis med tanke på en eventuell etablering i tilknytning til Oslo universitetssykehus og at de i utgangspunktet er positiv til et samarbeid.

Oslo universitetssykehus har planlagt et møte med Kreftforeningen og Aktiv mot kreft i januar for å diskutere hvordan Maggies kan sees i sammenheng med allerede eksisterende tilbud. I tillegg holder Oslo universitetssykehus på med en juridisk gjennomgang av hvilke avtalemessige forpliktelser det ligger i en eventuell samarbeidsavtale med Maggies slik denne er utformet av Maggies. Dette arbeidet må gjennomføres før Oslo universitetssykehus kan gi ytterligere informasjon i saken. Det vil ikke være aktuelt å drøfte spørsmål om tomteareal før de andre juridiske problemstillingene er avklart.

Jeg har hatt møte med Maggies og fått presentert prosjektet og ideene. Mitt inntrykk er at de har god kontakt med ledelsen ved OUS og at de opplever å være i en konstruktiv prosess om dette.

SPØRSMÅL NR. 313**Innlevert 4. desember 2014 av stortingsrepresentant Anna Ljunggren****Besvart 12. desember 2014 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Er det forsvarlig at enkelte steder vil være uten ambulanse og at det vil ta betydelig lengre tid å få akutt hjelp, som følge av at UNN nå vurderer mer ulike responstider i ambulansetjenesten begrunnet i økonomi?»

BEGRUNNELSE:

Sykehusene lager nå sine budsjetter for 2015 basert på Regjeringens budsjett og forliket i Stortinget. Ved UNN (Universitetssykehuset Nord-Norge) må det kuttes i budsjettet med 170 millioner kroner neste år. Blant annet blir ambulansetjenesten hardt rammet. Tirsdag 2. desember skrev dagsavisen Fremover at UNN-direktør Tor Ingebrigtsen ber om aksept for mer ulike responstider i ambulansetjenesten. I sitt saksframlegg foran møtet i sykehusets styre den 10. desember skriver han:

«I virksomhetsplanleggingen for 2015 er det lagt opp til å prioritere aktiv pasientbehandling høyere og beredskap noe lavere enn tidligere. Det utredes derfor endringer i vakt- og beredskapsordninger med lav aktivitet både i legetjenesten og ambulansetjenesten. I ambulansetjenesten resulterer denne tilnærmingen i en prinsipiell endring i retning av å akseptere økt differensiering av responstidene i bilambulansetjenesten.»

Svar:

Det er et grunnleggende prinsipp at befolkningen skal ha tillit til at de får kompetent hjelp når de tren-

ger det i akutte situasjoner. Det er de regionale helseforetakene og kommunene som har ansvar for å sikre befolkningen hjelp i akuttmedisinske situasjoner. Denne regjeringen har styrket sykehusenes økonomi i 2014 og 2015, blant annet for å sikre god tilgjengelighet til spesialisthelsetjenester.

Jeg har i forbindelse med spørsmålet innhentet innspill fra Helse Nord RHF. Helse Nord RHF har svart at direktøren på Universitetssykehuset Nord-Norge HF (UNN) i sin innstilling til styret har foreslått at aktiv pasientbehandling prioriteres noe høyere og beredskap noe lavere enn tidligere. Det som ligger i innstillingen til styremøte for UNN 10. desember 2014, er at direktøren ber om tilslutning til prinsippet om ulike responstider, og godkjenning av at en utredning gjennomføres. Involvering av kommunene vil være en del av prosessen.

Organisering og responstider for ambulansetjenesten ved UNN vil derfor være avhengig av ovennevnte utredning, og det er for tidlig å si noe om fremtidig struktur for ambulansetjenesten. Helse Nord RHF legger til grunn at befolkningen i UNN – også i fortsettelsen – skal ha gode ambulansetjenester som oppfyller de til enhver tid gjeldende forskrifter.

Jeg forutsetter at UNN gjør en grundig utredning, og at de nasjonale målene for responstider for akuttoppdrag og hasteoppdrag legges til grunn i utredningen.

SPØRSMÅL NR. 314**Innlevert 4. desember 2014 av stortingsrepresentant Truls Wickholm****Besvart 10. desember 2014 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

«Er etter statsrådens mening det å instruere embetsverket til å begjære innsyn i en e-postutveksling mellom en av partigruppene på Stortinget og Statistisk sentralbyrå, for i neste omgang å bruke informasjonen til å lage en mediasak, riktig bruk av embetsverket, god kutyme for en statsråd, er det symptomatisk for statsrådens bruk av embetsverket, og må vi i

fremtiden forvente at statsråden legger denne forståelse av embetsverkets rolle til grunn?»

BEGRUNNELSE:

I forbindelse med utarbeidelsen av alternativt statsbudsjett, har Arbeiderpartiets stortingsgruppe hatt kontakt med SSB, bl.a. i forbindelse med utarbeidelse av fordelingstabeller, kvalitetssikring av tall etc.

20. november 2014 begjærte avdelingsdirektør i Finansdepartementet, Vebjørn Wiken, innsyn i mailutvekslingen mellom SSB og Arbeiderpartiets rådgiver. Dette innsynet skulle av finansministeren brukes til et innsalg til media om Arbeiderpartiets alternative budsjett, hvor målet tilsynelatende var å lage politisk spinn på at Arbeiderpartiet endret en skattesats etter å ha vært i kontakt med SSB om bruken av et anslag partiet hadde mottatt fra Finansdepartementet. finansministerens historie gikk ut på at Arbeiderpartiet angivelig forsøkte å føre velgerne bak lyset. Embetsverket skal være et faglig sekretariat for statsråden, ikke et politisk sekretariat og i hvert fall ikke et partisekretariat.

Svar:

Det er standard prosedyre i Finansdepartementet å vurdere opposisjonspartiets alternative budsjetter. Det gir grunnlag for å vurdere forslag departementet eventuelt senere kan følge opp og forberede statsrådens medvirkning i diskusjonen i Stortinget og i andre fora. Denne gjennomgangen kan også avdekke eventuelle anslagsfeil og urealistisk budsjettering. Departementet medvirker med dette til at Stortingets diskusjoner og vedtak kan bygge på et godt beslutningsgrunnlag.

Finansdepartementet vurderer anslag i alternative budsjetter først og fremst ved å undersøke om de stemmer overens med anslag som Finansdepartementet eller andre departementer har utarbeidet for ulike partiets finansfraksjoner i forbindelse med Stortingets spørsmålsrunde til statsbudsjettet. En slik vurdering ble også foretatt av Arbeiderpartiets alternative budsjett for 2015.

I departementets gjennomgang viste det seg at Arbeiderpartiet hadde foreslått skatteendringer som partiet ikke hadde bedt Finansdepartementet regne på i runden med budsjettsspørsmål fra stortingsgruppene. Dette gjaldt forslaget om å øke skattesatsen på alminnelig inntekt, kombinert med lavere trygdeavgift og forslaget om å videreføre innslagspunktet i trinn 1 i toppskatten nominelt. Finansdepartementet gjennomførte nye beregninger av provenyvirkningene av disse to forslagene i lys av at Arbeiderpartiets anslag framsto som lave. Det ble avdekket store avvik mellom departementets anslag og anslagene oppgitt i Arbeiderpartiets alternative budsjett. Mens Arbeiderpartiet hadde oppgitt innstramminger knyttet til de nevnte skatteendringene på henholdsvis 1,97 mrd. kroner og 0,5 mrd. kroner bokført sammenlignet med regjeringens forslag, viste departementets beregninger at de beregnede innstramminger var henholdsvis om lag 4,55 mrd. kroner og 1,75 mrd. kroner bokført.

I et forsøk på å oppklare de store avvikene i provenyanslag tok departementet kontakt med SSB, som var oppgitt som kilde til den tilhørende fordelingstabellen i Arbeiderpartiets budsjettforslag. SSB er leverandør av den aktuelle beregningsmodellen som Finansdepartementet bruker til proveny- og fordelingsanalyser på skatteområdet, LOTTE-Skatt. Departementet ville undersøke om det eventuelt var andre elementer i Arbeiderpartiets skatteforslag som ikke kom fram i omtalen i det alternative budsjettet, og som kunne forklare de store avvikene mellom provenyanslagene i Arbeiderpartiets alternative budsjett og Finansdepartementets anslag. Innsynet i SSBs beregninger viste imidlertid at provenyavvikene ikke skyldtes at det var flere skatteelementer enn de som framgikk av Arbeiderpartiets alternative budsjett, men at feilene lå i de provenyanslagene som var oppgitt i det alternative budsjettet.

Arbeiderpartiet har hevdet at feilene i deres anslag skyldes svar fra Finansdepartementet på spørsmål til budsjettet fra Arbeiderpartiets fraksjon i Finanskomiteen. En gjennomgang av budsjettsspørsmålene viser imidlertid at Arbeiderpartiets fraksjon ikke har stilt spørsmål om provenyvirkningen av partiets forslag om å øke skattesatsen på alminnelig inntekt for personer, kombinert med redusert trygdeavgift og partiets forslag om å videreføre innslagspunktet i trinn 1 i toppskatten nominelt. Fraksjonen har derimot stilt flere spørsmål om bokførte virkninger i 2015 av skatteendringene som ble vedtatt for 2014 (se spørsmål 467, 703 og 704), altså om hvor mye av den samlede provenyvirkningen av skatteendringene gjennomført fra 2014 som først kommer i 2015. Innbetalingsordningene for de fleste skatter og avgifter er slik at en del av lettelsen (skjerpelsen) av en skatte- eller avgiftsendring ikke bokføres i innføringsåret, men først i det påfølgende året. For eksempel er ordlyden i spørsmål 703 følgende:

«Hva er samlet bokført effekt av endringene i skatt på alminnelig inntekt fra vedtatt budsjett 2014 på 2015-budsjettet? (dvs eksl. endringene foreslått i Gul Bok 2015).»

Ordlyden i de nevnte spørsmålene gir ikke grunnlag for å anta at det Arbeiderpartiets fraksjon egentlig ønsket et svar på, var provenyvirkningene av å reverse skatteendringene som ble vedtatt for 2014 fra og med 2015. Etter ordlyden i spørsmålene la departementet i sine svar til grunn at Arbeiderpartiets fraksjon ønsket informasjon om den bokførte provenyvirkningen i 2015 av den vedtatte skatteendringen for 2014.

For at Stortingets beslutninger skal fattes på best mulig grunnlag vil Finansdepartementet fortsatt vurdere provenyanslag i partienes alternative budsjetter.

SPØRSMÅL NR. 315**Innlevert 5. desember 2014 av stortingsrepresentant Rigmor Aasrud****Besvart 12. desember 2014 av kulturminister Thorhild Widvey****Spørsmål:**

«Hva er status når det gjelder de avklaringer som er nødvendige for å beholde den enerettsmodellen som Norsk Tipping representerer?»

BEGRUNNELSE:

Både i høringsdokumentet som er utsendt når det gjelder lisensiering av nye lotterier og i forbindelse med endringer i lotteriloven for å tillate poker, uttrykkes det usikkerhet når det gjelder ESAs holdning til endringene.

Statsråden har i mange sammenhenger sagt at hun ikke vil foreta seg noe som utfordrer den norske enerettsmodellen. Men i mange land som har hatt saker med ESA om tilsvarende ordninger har man enten måtte stramme inn i ordninger eller valgt bort systemet med en enerettsmodell. Det er derfor grunn til å være bekymret når statsråden nå åpner for lisensiering og for å gjøre endringer i lotteriloven, uten at det foreligger avklaringer med ESA.

Svar:

Regjeringserklæringen sier at regjeringen ønsker å støtte opprettelsen av flere private lotterier. Det er imidlertid en forutsetning at tillatelse til flere private lotterier ikke skal utfordre enerettsmodellen.

En grunnleggende forutsetning for å opprettholde enerettsmodellen er at det er en sammenheng og systematikk i pengespill- og lotteriregelverket samlet sett. Dette innebærer at pengespill og lotterier kun i begrenset omfang kan tilbys av andre aktører enn Norsk Tipping. Det har derfor vært nødvendig å finne ut av hvilket mulighetsrom EØS-avtalen har når det gjelder å tillate private lotterier ved siden av en enerettsmodell for pengespill og lotterier.

For å sikre at et forslag til endringer i lotteriregelverket ikke utfordrer enerettsmodellen, har Kulturdepartementet hatt omfattende dialog med ESA. ESA gir imidlertid ingen forhåndsgodkjenning av slike ordninger. Basert på en totalvurdering, inkludert signalene vi har fått fra ESA, sendte Kulturdepartementet 15. oktober 2014 på høring et forslag til endringer i lotteriregelverket for å tillate flere private lotterier.

Forslaget begrenser både antall lotterier og maksimal omsetning for hvert lotteri, for å sikre at det private lotterimarkedet ikke blir så stort at det kan undergrave enerettsmodellen. Jeg gjør oppmerksom på at spørsmålsstiller ikke har dekning i sin påstand om at det i høringsbrevet om endringer i lotteriregelverket uttrykkes usikkerhet når det gjelder ESAs holdning til endringene.

Som representanten kjenner til, er dagens regelverk for private lotterier meget uklart. Aktørene bak et privat lotteri, som den rødgrønne regjeringen av slo å gi lotteritillatelse til etter gjeldende § 7 i lotteriforskriften, innklaget det norske regelverket til ESA. Jeg finner grunn til å påpeke at på grunn av et meget uklart regelverk og forskjellsbehandling av ulike lotteriaktører åpnet ESA en sak mot Norge. Det ble fra ESAs side påpekt at regelverket ikke var i tråd med EØS-avtalen.

ESA pekte på flere forhold ved regelverket bl.a. unødvendige begrensninger i hvilke typer lotterier som kan avholdes, unødvendig komplisert søknadsprosedyre og at vilkårene for å få lotteritillatelse ikke er klare nok. ESA trakk også fram at det oppstår en interessekonflikt når søknader om private lotterier skal avgjøres av Kulturdepartementet samtidig som departementet er involvert i styringen av Norsk Tipping og kritiserte at det ikke er like vilkår for Norsk Tipping og private aktører. ESA trakk også fram at private lotteriaktører burde kunne legge til grunn godkjenning som er utstedt i opprinnelseslandet.

Min vurdering er at forslaget som er sendt på høring har en forsiktig tilnærming som ikke vil utfordre enerettsmodellen om det blir vedtatt, samtidig som forslaget tar høyde for de av ESAs innvendinger som ESA har fastholdt i dialogen vi har hatt med dem.

Når det gjelder poker, har regjeringen gitt tillatelse til at det kan avholdes et norgesmesterskap med klare begrensninger. Regjeringen har også foreslått å endre lotteriloven slik at poker som spilles i private hjem mellom personer i nær omgangskrets, uten å ha et organisert eller profesjonelt preg, skal tillates. Min vurdering er at å tillate poker i slikt svært begrenset omfang ikke vil utfordre enerettsmodellen.

SPØRSMÅL NR. 316**Innlevert 5. desember 2014 av stortingsrepresentant Hans Fredrik Grøvan****Besvart 16. desember 2014 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Vil statsråden bidra til at trygghetsboliger kan bli omfattet av de samme ordninger for investeringstilskudd gjennom Husbanken som er tilfelle med omsorgsleiligheter?»

BEGRUNNELSE:

Dagens ordning for investeringstilskudd er forbedret for personer med behov for heldøgns omsorgstjenester. Mange har imidlertid behov for et tilrettelagt botilbud uten å trenge tjenester hele døgnet. Trygghetsboliger kan fylle dette behovet og gi beboerne trygghet, fellesskap, praktisk hjelp og ulike aktivitetstilbud. Utbygging av trygghetsboliger vil være i tråd med samhandlingsreformens intensjoner om tidlig innsats og forebygging og kan bidra til å utsette eller forebygge innleggelse i sykehjem.

Trygghetsboliger er leiligheter med smarthusteknologi, resepsjon og hotellservice der beboerne kan få dekket ulike behov for praktisk tilrettelegging. Dette kan være behov som vask av bolig, klesvask, vaktmestertjenester, tilbud om matservering og annet som avhjelper beboernes hverdag. Slike boliger kan gjerne bygges i tilknytning til dagaktivitetssenter, kulturhus, nærmiljøsentere, velferdssenter eller liknende med lett tilgang til aktivitet og sosialt samvær. Det bør stilles samme krav til utforming av boenhetene som i dagens ordning for omsorgsboliger. I Sverige utvidet man fra 2010 den allerede etablerte investeringsordningen for «særskilte boenden» til også å omfatte «trygghetsbostäder.» Erfaringene fra Sverige tyder på at dette er blitt en suksess. Tilskuddet har samtidig vendt oppmerksomheten bort fra ensidig debatt om de tradisjonelle institusjonsløsningene. En svensk studie viser samtidig at sannsynligheten for å flytte til bolig med heldøgns omsorg er mer enn dobbelt så høy for eldre som bor hjemme i sin ordinære bolig enn for eldre som bor i boliger med tilrettelagt servicetilbud (SOU 2008:113).

Formålet med å bygge trygghetsboliger vil først og fremst være å forebygge ved å gi beboeren en opplevelse av trygghet og tilrettelegge for mer aktivitet og sosialt fellesskap. Både for den enkelte og for samfunnsøkonomien vil det beste være at tiltak og ressurser settes inn så tidlig som mulig slik at sykdom og funksjonstap unngås, utsettes eller reduseres. Dette gir både tjenestemottakere en helsegevinst og kommunene en økonomisk gevinst ved redusert behov for mer tjenester seinere i livet.

En forventet økning av kronisk syke og en forestående økning i antall eldre, forsterker incentivet til å bygge botilbud som kan bidra til å utsette behovet for heldøgns omsorgstjenester.

Etablering av trygghetsboliger kan samtidig legge forholdene bedre til rette for effektiv tjenesteyting fra helse- og omsorgstjenesten ved at personer med et begynnende tjenestebehov kommer tidlig inn i tilrettelagte boliger der oppfølging og tilbud skreddersys etter behov og utvikling. Det er også viktig at botilbudet er tilrettelagt slik at beboerne ikke trenger å flytte om de får behov for et mer omfattende tjenestetilbud. Trygghetsboligene bør derfor være innrettet og tilrettelagt slik at det tas høyde for flere nivåer av tjenesteytelse. Dette innebærer bl.a. universell utforming av boligen og omgivelsene og opplegg for å kunne ta i bruk ulike former for velferdsteknologi. I tilknytning til trygghetsboligene må det bygges fellesareal med mulighet for måltider, sosialt samvær og fritidsaktiviteter.

Det er lettere å etablere og drive slike trygghetsboliger enn å ta ansvar for heldøgns omsorgstilbud.

I dag omfattes ikke trygghetsboliger av ordningen som gir rett til investeringstilskudd til godkjente omsorgsboliger. Trygghetsboliger som inngår i kommunenes planer for eldreomsorg vil kunne bidra til å utsette eller forebygge innleggelse i sykehjem.

Svar:

Investeringstilskuddet skal stimulere kommunene til å øke og fornye tilbudet av sykehjemsplasser og omsorgsboliger for personer med behov for heldøgns helse- og omsorgstjenester, uavhengig av alder, diagnose eller funksjonsnedsettelse. Tilskuddet skal gi kommunene bedre forutsigbarhet, og mulighet for langsiktig planlegging av investeringene i omsorgssektoren. Kommunene kan søke om tilskudd til både oppføring, kjøp, ombygging, utbedring, leie eller annen fremskaffelse av heldøgns omsorgsplasser. I tillegg til å fremskaffe flere plasser, er et viktig formål å heve kvaliteten på det eksisterende botilbudet til personer med behov for heldøgns omsorg. Kommunene har derfor også mulighet til å søke om tilskudd til å utbedre og fornye eksisterende botilbud.

Vi sørget for at investeringstilskuddet ble betydelig styrket i statsbudsjettet for 2014, Prop. 1 S Tillegg 1 (2013-2014). Den gjennomsnittlige statlige tilskuddsandelen per enhet ble økt fra 35 pst. til 50 pst.

av den maksimale godkjente anleggskostnaden. Den maksimale godkjente anleggskostnaden per enhet ble også økt fra 2,8 mill. kroner til 3,3 mill. kroner for pressområdekommuner, og fra 2,8 mill. kroner til 2,885 mill. kroner for kommuner utenfor pressområder. I tillegg økte regjeringen tilsagnsrammen for ordningen tilsvarende 500 enheter utover forrige regjerings forslag på 2000 plasser. Samlet tilsvarte styrkingen av ordningen i 2014 en økning på 1,85 mrd. kroner utover forrige regjerings forslag i Prop. 1 S (2013-2014). Regjeringen har med disse endringene sørget for at staten tar et større økonomisk ansvar for å sikre at kommunene bygger ut tilstrekkelig kapasitet og kvalitet i omsorgstjenesten. I forslag til statsbudsjett for 2015 følger vi derfor opp dette med ytterligere 2500 enheter i investeringsordningen.

I Meld. St. 29 (2012-2013) Morgendagens omsorg ble det foreslått å inkludere tilskudd til såkalte trygghetsplasser i investeringsordningen, ettersom mange har behov for et tilrettelagt botilbud uten å trenge tjenester hele døgnet. Ved Stortingets behandling av Meld. St. 29 (2012-2013), vurderte en samlet komité at «det er fornuftig og ønskelig at ordningen vurderes utvidet til å omhandle utbygging av trygghetsboliger og ikke bare tilbud for heldøgns omsorgstjenester.»

I forslag til statsbudsjett for 2015 er det ikke gjort endringer i investeringsordningen som åpner for tilskudd til trygghetsboliger. Jeg vil imidlertid komme tilbake til en vurdering av spørsmålet om å inkludere tilskudd til trygghetsboliger i investeringsordningen i budsjettet for 2016.

SPØRSMÅL NR. 317

Innlevert 5. desember 2014 av stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete

Besvart 12. desember 2014 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

«Ifølge nye tal publisert av SSB 3. desember 2014 utgjorde Bruttonasjonalinntekt (BNI) for 2013 til sammen 50 milliarder kroner, 1,6 prosent mer enn før revisjonen.

Kva for nye anslag har regjeringa for BNI i 2014 og 2015 som følge av dette?»

GRUNNGJEVING:

I Meld. St. 1 (2014-2015), side 40 står det følgende:

«Endelige nasjonalregnskapstall foreligger normalt i underkant av to år etter årets utgang. Også disse tallene kan bli endret ved såkalte hovedrevisjoner som foretas om lag hvert femte år. Det er ved disse anledningene at definisjoner kan endres. Neste hovedrevisjon vil finne sted i november 2014. Da vil blant annet en ny internasjonal standard for nasjonalregnskap innarbeides. De viktigste endringene er at forsknings- og utviklingstjenester (FoU) og større militære anskaffelser skal føres som investeringer og ikke som løpende driftskostnader. Dette vil påvirke tallene for både Norge og andre land. Ifølge SSB vil nivået på Norges BNP bli oppjustert med om lag 40 mrd. kroner, eller 1,5 pst. i 2011. Oppjusteringen for tidligere år vil ifølge SSB variere mellom 1,5 og 2 pst. En tilsvarende oppjustering av tallene for 2013 vil øke BNP med i størrelsesorden 45-60 mrd. kroner. Norges brutto-

nasjonalinntekt (BNI) vil trolig endres i samme størrelsesorden målt i kroner, men noe mindre målt i prosent. I hovedrevisjonen vil SSB også innarbeide annen ny informasjon om den økonomiske situasjonen. Revisjonen av BNP- og BNI-nivåene kan derfor bli større eller mindre enn anslaget ovenfor. I tallmaterialet i denne meldingen er det ikke forsøkt å ta hensyn til effektene av den kommende hovedrevisjonen.»

Svar:

Etter at Nasjonalbudsjettet 2015 (Meld. St. 1 (2014-2015)) ble lagt fram har Statistisk sentralbyrå (SSB) publisert resultater av en hovedrevisjon av nasjonalregnskapet. I hovedrevisjonen ble blant annet en ny internasjonal standard for nasjonalregnskap innarbeidet.

Regjeringen varslet i Nasjonalbudsjettet 2015 at de nye retningslinjene ifølge SSBs anslag isolert sett ville bidra til å øke nivået på bruttonasjonalprodukt (BNP) med mellom 1,5 og 2 pst. De tallene SSB nå har publisert, viser at BNP ble oppjustert med mellom 1,5 og 2,1 pst. for årene 1995-2013. SSBs nye anslag for BNI i 2013 ligger 50 mrd. kroner høyere enn de tallene Statistisk sentralbyrå publiserte i mars i år, og 40 mrd. kroner høyere enn det tallet for BNI i 2013 som er omtalt i Nasjonalbudsjettet 2015. An-

slaget i Nasjonalbudsjettet 2015 tok hensyn til tall for BNP i 2013 som SSB publiserte i august.

Regjeringen vil legge fram oppdaterte anslag for norsk økonomi i Revidert nasjonalbudsjett 2015, herunder for BNP og BNI. De oppdaterte anslagene vil

ta hensyn til den nye informasjonen fra Statistisk sentralbyrå, foreløpige nasjonalregnskapstall for innværende år som publiseres i februar og mars 2015 og konsekvensene av andre forhold, herunder ny informasjon om prisene på olje og gass.

SPØRSMÅL NR. 318

Innlevert 5. desember 2014 av stortingsrepresentant Ingunn Gjerstad

Besvart 19. desember 2014 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen

Spørsmål:

«I svar på spørsmål 4. nov. 2014 ang syriske kvoteflyktninger strandet i Ankara sier statsråden at «det nå ikke lenger skal være problemer knyttet til utreise-tillatelser for de syriske kvoteflyktningene fordi en ny forskrift skal ha klargjort et tidligere utestående spørsmål.» Nå kommer det melding om at de ikke har hørt noe fra Norge og at flere av dem er alvorlig syke med behov for akutt hjelp de ikke får.

Kan statsråden nå garantere at de blir hentet umiddelbart og får nødvendig medisinsk hjelp?»

BEGRUNNELSE:

Spørsmålet ble stilt av Karin Andersen og lød slik:

Karin Andersen (SV): En del av de syriske overføringsflyktningene som Norge skal ta imot i 2014 er tatt ut fra Tyrkia. Jeg har fått fortalt at ca. 300 syriske flyktninger i Tyrkia som er tatt ut på den norske kvoten har fått beskjed om at de skulle få komme til Norge 1. oktober, men har ennå ikke fått komme til Norge. Flere har ikke et sted å bo, og får verken svar fra UNHCR eller den norske ambassaden.

Kan justisministeren redegjøre for hva som har skjedd og sikre at overføringsflyktningene raskt får komme til Norge?

Svar

Anders Anundsen: Av de 1 000 syriske overføringsflyktningene Norge tar i mot i år er 374 fra Tyrkia. Om lag 100 av disse har kommet til Norge allerede, mens de resterende fortsatt befinner seg i Tyrkia. Det var meningen at disse flyktningene skulle komme til Norge i løpet av september, oktober og november. Det har oppstått utfordringer knyttet til at om lag 200 av flyktningene ikke har fått utreisetillatelse av tyrkiske myndigheter, noe som igjen gir forsinkelser med flyktningenes ankomst til Norge.

Enkelt sagt har tyrkiske myndigheter satt som vilkår at flyktningene skal ha gyldig syrisk pass og at de skal være registrert av tyrkiske myndigheter. Om lag halvparten av syrerne som skal til Norge mangler gyldige syriske pass, og mange er ikke registrert. Utlendingsdirektoratet og ambassaden i Ankara har fulgt opp saken på best mulig måte. Ambassaden har deltatt i møter med UNHCR, andre gjenbosettingsland, tyrkisk UD og Tyrkias nye utlendingsdirektorat, General Directorate for Managed Migration (GDMM).

Regjeringen har lagt opp til flere diplomatiske fremstøt overfor tyrkiske myndigheter for å forsøke å finne en løsning, med bilaterale møter på både ambassadør-, statssekretær- og ministernivå og samarbeid med UNHCR.

Den norske ambassaden i Ankara fikk 4. november en tilbakemelding fra GDMM om at det nå ikke lenger skal være problemer knyttet til utreisetillatelser for de syriske kvoteflyktningene fordi en ny forskrift skal ha klargjort et tidligere utestående spørsmål. Utlendingsdirektoratet og ambassaden i Ankara vil følge opp det praktiske overfor tyrkiske utlendingsmyndigheter, i samarbeid med UNHCR.

Jeg håper vi i samarbeid med tyrkiske myndigheter raskt vil finne en løsning, slik at flyktningene kan komme til Norge snarest mulig.

Svar:

Situasjonen er svært uheldig. Jeg vil understreke at hindringene for at flyktningene får reise ikke ligger på norsk side. Tvert imot har regjeringen tatt opp situasjonen flere ganger med tyrkiske myndigheter på ulike nivåer. Utenriksministeren tok opp saken i møte med sin tyrkiske kollega 3. desember. Situasjonen ble også tatt opp av vår europaminister og utenriksminister da den tyrkiske europaministeren besøkte Norge i begynnelsen av november. I tillegg har statssekretær Jøran Kallmyr hatt møte med den tyr-

kiske ambassadøren til Norge, og vår ambassade i Ankara følger fortløpende opp overfor tyrkiske myndigheter. Vi samarbeider også med FNs Høykommissær for flyktninger om dette. Andre gjenbo-settingsland opplever de samme utfordringene.

I et møte mellom UNHCR og tyrkiske myndigheter 18. november 2014 fikk UNHCR beskjed om at alle de gjenværende flyktningene skulle få reise til Norge innen 9. desember. Dessverre ble ikke denne fristen nådd. Forklaringen vi har fått på dette er at tyrkiske utlendingsmyndigheter går gjennom sakene på nytt, og at de har bedt om ytterligere informasjon fra Høykommissæren for flyktninger for å kunne gi utreisettillatelser. Statssekretær Jøran Kallmyr tok derfor opp saken på nytt med tyrkiske myndigheter i et møte i Genève 9. desember. Det ble på møtet ikke gitt noen løfter om ny dato for når flyktningene vil få utreisettillatelse. Andre land som USA opplever de samme ut-

fordringene med å få ut sine overføringsflyktninger. Det er syriske flyktninger uten syrisk pass som foreløpig ikke får utreisettillatelser. Syriske flyktninger som har syrisk pass får reise, og vi forventer ankomst av en mindre gruppe denne uken (uke 50). Det vil fortsatt være over 220 syriske overføringsflyktninger igjen i Tyrkia som venter på å få reise til Norge. Dette er selvsagt svært uheldig. Regjeringen vil fortsette å følge opp saken på høyt nivå med håp om en snarlig løsning fra tyrkiske myndigheters side.

Jeg vil presisere at utreiseproblematikken ikke skyldes forhold i Norge. Det er UNHCR som har kontakt med flyktningene. Mange av dem tar også kontakt med den norske ambassaden i Ankara. Ambassaden svarer på spørsmålene etter beste evne, men problematikken må løses på tyrkisk side. Vi har tilbudt oss å bistå tyrkiske myndigheter for å finne en snarlig løsning.

SPØRSMÅL NR. 319

Innlevert 5. desember 2014 av stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad

Besvart 15. desember 2014 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

«Kan statsråden garantere at samtlige norske sykepleierutdanninger oppfyller Yrkeskvalifikasjonsdirektivets krav til teoretiske arbeidstimer som sykepleiereutdannet utenfor EØS måles opp mot når de søker autorisasjon i Norge?»

BEGRUNNELSE:

I svar av 7.11.2014 på mitt spørsmål av 29.10.2014 skriver statsråden at SAK orienterer om at de legger det enkelte læresteds beskrivelse av søkers utdanning til grunn når de vurderer søkers dokumentasjon mot norsk ramme- og/eller studieplan.

I Yrkeskvalifikasjonsdirektivets (Direktiv 2005/36) artikkel 31§3 slås det fast at:

«The training of nurse responsible for general care shall comprise a total of at least 4600 hours of study, which may in addition be expressed with the equivalent ECTS credits, and shall consist of the least 4600 hours of theoretical and clinical training.»

Når norske sykepleiere utdannet utenfor EØS søker om autorisasjon i Norge gjennom Statens Autorisasjonskontor for helsepersonell (SAK) blir det vurdert om deres utdanning er jevn god med norsk sykepleier-

utdanning, og utdannelsen måles time for time opp mot kravet om 4600 timer fordelt utifra kravene i rammeplanen for den norske utdanningen. Dette kommer tydelig frem f.eks. i et avslag på autorisasjon datert 09.09.2014, hvor SAK skriver at Den norske sykepleierutdanningen har et omfang på 180 studiepoeng, som tilsvarer minimum 4600 timer. Dette er igjen fordelt mellom teoretisk undervisning 90 studiepoeng som tilsvarer 2300 arbeidstimer og klinisk praksis tilsvarer 90 studiepoeng som tilsvarer minimum 2300 timer.

Svar:

Jeg viser til spørsmål til skriftlig besvarelse nr. 319 fra stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad om samtlige norske sykepleierutdanninger oppfyller yrkeskvalifikasjonsdirektivets krav til teoretiske arbeidstimer. Det er Direktiv 2005/36/EF om godkjenning av yrkeskvalifikasjoner setter minimumskrav til utdanning for en del regulerte yrker, herunder time-tall i sykepleierutdanningen.

Selv om de høyere utdanningsinstitusjonene i utgangspunktet har faglig frihet og selv fastsetter sine studieplaner og det faglige innholdet, så er det for sykepleierutdanningen fastsatt nasjonal rammeplan. Planen regulerer på overordnet nivå innretning og innhold i utdanningen. Rammeplanen med tilhørende forskrift an-

gir mål og formål for utdanningen, viser utdanningens omfang og innhold og gir retningslinjer for organisering, arbeidsmåter og vurderingsformer. Rammeplanen er forpliktende for institusjonene, de tilsatte, studentene og representantene for praksisopplæringen og skal sikre et nasjonalt li-keverdig faglig nivå. Dette skal bidra til at utdanningen framstår som enhetlig og gjenkjennelig uavhengig av institusjon.

Utdanningsinstitusjonene fastsetter lokale fagplaner blant annet på bakgrunn av lover og regler, herunder yrkeskvalifikasjonsdirektivet. Institusjonen skal ha kvalitetssikringssystemer som sikrer at utdanningene etterlever det gjeldende regelverket. Det er NOKUT (Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen) som fører tilsyn med at sykepleierutdanningen følger regler fastsatt i lov og forskrift og også akkrediterer institusjonens kvalitetssikringssystemer, jf. forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning.

Verken Kunnskapsdepartementet eller NOKUT fører kontinuerlig tilsyn med om institusjonene oppfyller lover og regler, heller ikke timetallet i utdanningene. Det er således ikke mulig å garantere at utdanningene til enhver tid oppfyller alle krav. Jeg forutsetter imidlertid at de høyere utdanningsinstitusjonene som tilbyr sykepleierutdanning, følger lover og regler og derved oppfyller yrkeskvalifikasjonsdirektivets krav til teoretiske arbeidstimer.

EFTA Surveillance Authority (ESA) overvåker Norges gjennomføring av EØS-avtalen, herunder yrkeskvalifikasjonsdirektivet. Uavhengig av spørsmålene som representanten Bollestad tar opp, har ESA i annen sammenheng fått til vurdering alle fagplanene for sykepleierutdanning i Norge. Dersom de kommer fram til at utdanningene avviker fra kravene i yrkeskvalifikasjonsdirektivet, så vil jeg følge opp det på egnet måte.

SPØRSMÅL NR. 320

Innlevert 5. desember 2014 av stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad

Besvart 11. desember 2014 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Tidligere helseminister Støre erkjenner i et svar på skriftlig spørsmål at det er kommet kritikk på ordningen individuell refusjon, særlig på grunn av tilgangen på relevante spesialister har flere tatt til orde for at også spesialist i allmennmedisin bør kunne søke om individuell refusjon. Støre ville se på endringer i forskrift.

Hvordan vil statsråden nå følge opp arbeidet med å vurdere endringer i regelverk/forskrift for individuell refusjon for vanedannende medisin (jr. § 3a) til pasienter med kroniske smerter?»

BEGRUNNELSE:

I 2008 ble kroniske smerter et eget sykdomspunkt, og flere legemidler til behandling av kroniske sterke smerter kan forskrives direkte på blå resept – de har altså forhåndsgodkjent refusjon jf § 2. Når det gjelder legemidler som karakteriseres som vanedannende må det søkes individuell refusjon jf § 3a.

For at pasienten skal kunne få innvilget individuell refusjon må en relevant spesialist søke på vegne av pasienten. Relevant spesialist er beskrevet i forskriften som spesialist i anestesi, barnesykdommer, fysikalsk medisin og rehabilitering, fødselshjelp og kvinnesykdommer, generell kirurgi, indremedisin,

kjeve og revmatologi, øre-nese-hals eller tilsvarende sykehusavdeling.

Mange undres over hvorfor en sykehusspesialist, som ofte kjenner pasienten dårlig og som ikke nødvendigvis har mer utdanning innenfor kroniske sterke smerter, er bedre kvalifisert til å vurdere disse pasientene (med unntak av anestesi) enn pasientens allmennpraktiserende lege som ofte kjenner pasienten og dens sykehistorie best.

Svar:

Som representanten Bollestad viser til, er det fra flere hold kommet kritikk mot dagens individuelle refusjonsordning for legemidler til behandling av kroniske, sterke smerter. På bakgrunn av dette har jeg i tildelingsbrevet for 2014 gitt Helsedirektoratet i oppdrag å

«... utrede behovet for endringer i regelverket for individuell refusjon av legemidler til behandling av kroniske, sterke smerter, herunder kravene knyttet til spesialistvurdering».

Helsedirektoratets utredning skal oversendes innen utgangen av 2014. Jeg vil vurdere direktoratets eventuelle forslag til regelverksendringer så snart utredningen foreligger.

SPØRSMÅL NR. 321**Innlevert 5. desember 2014 av stortingsrepresentant Ketil Kjenseth****Besvart 15. desember 2014 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Hvor mye av aktivitetsveksten innen psykisk helse og rus i Helse Midt-Norge HF skyldes nye måter å telle aktivitet på og hvor mye er reell forbedring av tilbudet, og hvordan vil statsråden forsikre seg om at veksten i Helse Midt-Norge HF og andre steder i landet ikke skyldes en endring i rapporteringsrutinene og nye måter å telle aktivitet på – slik flere nå går ut og advarer mot?»

BEGRUNNELSE:

Undertegnede har blitt kontaktet ved flere anledninger fra ansatte og tillitsvalgte som er bekymret over kutt innen psykisk helsevern. Dette bildet står i kontrast til regjeringens satsing og løftene om å gjeninnføre «den gylne regel», som innebærer at veksten innen psykisk helse og rus skal være større enn veksten innen somatikken.

I Klassekampen 5. desember 2014 kan vi lese at Helse- og omsorgsdepartementet krever at antall polikliniske konsultasjoner skal øke med 6,5 prosent i året, uten at dette kompenseres med friske midler. Helse Midt-Norge HF kan rapportere høyere vekst enn dette, både fra psykisk helsevern for voksne og fra Barne- og ungdomspsykiatrien (BUP). Tillitsvalgte mener denne veksten ikke skyldes reell vekst, men nye måter å telle aktivitet på. Dette støttes delvis av helsefaglig direktør i Helse Midt-Norge HF som viser til regjeringens oppdragsnotat og mener det ikke sier noe om at det skal brukes mer ressurser, men at veksten skal måles i endringer av kostnader, ventetid og aktivitet.

Norsk Psykologforening advarer mot at kravet om vekst fører til at institusjoner trikser med tallene, og at det er lett for helseregionene å innføre nye rapporteringsrutiner uten at flere pasienter får behandling. Dette belyses med et eksempel på at gruppesamtaler der det er to terapeuter til stede tidligere ble registrert som én gruppesamtale, og at det nå registreres som to gruppesamtaler. Et annet eksempel fra BUP hvor det også har skjedd endringer, er at en behandler som under en samtale fyller ut to skjemaer som tar over 12 minutter nå registreres tre tiltak. Disse eksemplene er etter undertegneds syn verken en reell vekst i tilbudet eller en bedre tjeneste, men heller et bedre eksempel på endring av rapporteringsrutiner og mer byråkrati – mer enn bedre behandling.

Svar:

Det er avgjørende for befolkningens tillit til sykehusene at det gis et sant bilde av de ulike deler av virksomheten og dermed hvordan man registrerer ulike typer tjenester og aktiviteter. I likhet med representanten Kjenseth er jeg opptatt av at aktivitetsrapportering skjer korrekt og i henhold til gode faglige standarder.

Dersom det i helseforetakene er systemer som tillater at én enkelt pasientkonsultasjon/tjeneste kan telles flere ganger i strid med regelverket, er dette alvorlig. Helse Midt-Norge RHF har redegjort for hvordan registreringspraksisen for individuell samtale i BUP og registreringspraksisen i gruppeterapi skjer på St. Olavs Hospital HF. Departementet har på bakgrunn av dette bedt Helsedirektoratet om å undersøke om dette er i tråd med regelverket. Helse Midt-Norge vil videre gjennomgå registreringspraksis i foretaksgruppen for å sikre at praksisen er i tråd med gjeldende regler. Jeg kommer til å følge opp dette videre.

Når det gjelder rapporteringen fra Helse Midt-Norge RHF innenfor psykisk helsevern for voksne og barn og unge opplyser de at aktivitetsregistreringen er blitt forbedret i de senere år og at temaet har vært oppe til diskusjon i lederteam med jevne mellomrom. Det er lagt vekt på nøyaktighet i registreringen, og at retningslinjene følges.

Helse Midt-Norge RHF sier at det vil bli tatt initiativ til en gjennomgang av registreringspraksis i foretaksgruppen og at de vil forsikre seg om at registreringspraksis er i tråd med gjeldende regler.

Det er en tydelig forutsetning fra departementets side at den gylne regel om større vekst innenfor psykisk helsevern og rus enn i somatikk følges opp ute i tjenesten. Alle de regionale helseforetakene har overfor departementet uttrykt at de har klar intensjon om å oppnå større aktivitetsvekst innenfor rusbehandling og psykisk helsevern enn i somatikk.

I oppdragsdokumentene for 2015 vil jeg be de regionale helseforetakene om presentere sine planer for hvordan de skal gjennomføre dette innen 1. mars 2015. Jeg kommer til å følge med på utviklingen gjennom året.

Dersom gjeninnføring av den gylne regel ikke viser seg å være nok for å øke innsatsen i tilstrekkelig grad, vil jeg vurdere ytterligere grep for å sikre at psykisk helse og rus blir prioritert i tiden fremover.

SPØRSMÅL NR. 322**Innlevert 5. desember 2014 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe****Besvart 15. desember 2014 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Norsk Psykologforening fryktar at nye rapporteringsrutinar for aktivitet i helseføretaka bidreg til feilinntrykk av auka aktivitetsvekst innan psykiatrien (Klassekampen 5/12-14). Mange føretak melder om kutt i tilbodet til neste år.

Meiner statsråden at aktivitetsrapporteringane er akseptable, kvifor målast ikkje årsverkinnsatsen i staden, kva kuttplanar har dei ulike helseføretaka for psykisk helsevern for neste år og kan statsråden gi ei oversikt over utviklinga i årsverkinnsatsen dei siste åra og til neste år?»

GRUNNGJEVING:

Ifølgje Klassekampen 5. desember 2014 fortel fleire tillitsvalte at veksten i psykiatrien er eit resultat av nye måtar å telje på. Det vert vist til at tidlegare, om det var to terapeutar til stades under ein gruppesamtale, rapporterte ein dette som ein gruppesamtale. Frå hausten 2013 vart det bestemt at ein skulle rapportere dette som to grupper på 50 minutt. Slik blei konsultasjonen telt to gongar, sjølv om det var same tenesta. Også i frå barne- og ungdomspsykiatrien blir det rapportert om endringar. Om ein behandlar i løpet av samtalen saman med pasienten fyller ut to skjema som tar meir enn 12 minutt, skal ein registrere tre tiltak.

Auka krav til slik «effektivisering» fører til at tilsette må bruke meir tid på registrering. Effektiviseringskrava kjem frå føretaka og ned til avdelingsnivå, og inneber klare føringar for kom mykje aktivitet som skal registrerast i løpet av eitt år. Alt frå skjemautfylling til telefonsamtalar må rapporterast som aktivitet. Underteikna meiner dette er oppsiktsvekkjande og byråkratisk og set tvil om den såkalla «gylne regel» har nokon reell verdi for pasientane og auka pasientbehandling -som vel er målet.

Underteikna lurar på om Statsråden har godkjent ei slik endring i måten å telje aktivitet på, og om Regjeringa meiner dette er hensiktsmessig. Underteikna meiner at Stortinget må få informasjon om den reelle årsverkinnsatsen i psykisk helsevern, og at årsverk bør brukast som mål for aktivitetsvekst. Underteikna ber og om at Stortinget får ei samla oversikt over kva slags kuttplanar som er skikksert for psykiatrien i budsjett for 2015 i dei ulike føretaka: Helse Vest, Helse Sør-Øst, Helse Midt og Helse Nord.

Svar:

Dersom det i helseføretakene er systemer som tillater at én enkelt pasientkonsultasjon/tjeneste kan telles flere ganger i strid med regelverket, er dette alvorlig. Helse Midt-Norge RHF har redegjort for hvordan registreringspraksisen for individuell samtale i BUP og registreringspraksisen i gruppeterapi skjer på St. Olavs Hospital HF. Departementet har på bakgrunn av dette bedt Helsedirektoratet om å undersøke om dette er i tråd med regelverket. Helse Midt-Norge vil videre gjennomgå registreringspraksis i foretaksgruppen for å sikre at praksisen er i tråd med gjeldende regler. Jeg kommer til å følge opp dette videre.

Vedrørende eventuelle kutteplaner for psykisk helsevern i 2015, har departementet vært i kontakt med de regionale helseføretakene og bedt om nærmere informasjon. Endelige vedtak om budsjettfordeling er p.t. ikke fattet i regionene, dermed er det for tidlig å konkludere om hvordan det totale aktivitetsbildet vil se ut for neste år. Det er en klar forutsetning at den gylne regel følges opp ute i tjenesten. Alle foretak har uttrykt at de har klar intensjon om å oppnå større aktivitetsvekst innenfor rusbehandling og psykisk helsevern enn i somatikk. I oppdragsdokumentene for 2015 vil jeg be de regionale helseføretakene om presentere sine planer for hvordan de skal gjennomføre dette innen 1. mars 2015. Jeg kommer til å følge med på utviklingen gjennom året.

Representanten Toppe etterspør hvorfor ikke helseføretakene blir målt på årsverksinnsats innenfor psykisk helsevern og rus. Jeg er enig med representanten i at dette er en nyttig indikator. Foretakene vil derfor bli bedt om å rapportere om dette i oppdragsdokumentet for 2015. Nedenfor følger en oversikt over utviklingen i årsverk fra 2009 til 2013 (Samdata 2013).

Årstall	2009	2011	2013
Årsverk PHV	16084	16749	16075
Årsverk PHBU	3415	3686	3729
Årsverk TSB (rus)	3313	3771	3826

Som tallene viser har det vært en negativ utvikling i årsverk innenfor psykisk helsevern for voksne siden 2011. Vi er nå på samme nivå som da opptraplingsplanen for psykisk helse startet. Innenfor psykisk helsevern for barn og unge og tverrfaglig spesialisert rusbehandling er utviklingen positiv. Jeg er lite tilfreds med reduksjonen som har skjedd på vok-

senområdet i psykisk helsevern, og dette er nettopp en av grunnene til at denne regjeringen har gjeninnført den gylne regel. Dersom ikke dette er nok for å

snu utviklingen vil jeg vurdere ytterligere grep for å sikre at psykisk helse og rus blir prioritert i tiden fremover.

SPØRSMÅL NR. 323

Innlevert 5. desember 2014 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 17. desember 2014 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Kommunalsjefen i Tinn kommune har sendt brev til helseminister om at han tar feil i sin uttale om at Sykehuset Telemark har en god dialog med Tinn kommune. (RA 1/12) Kommunalsjefen peikar på at svaret helseminister gav i Stortinget ikkje var bygd på informasjon frå Tinn kommune.

Kan statsråden informere om korleis dialogen mellom Sykehuset Telemark HF og Tinn kommune faktisk skjer slik at Stortinget får riktig informasjon, og vil statsråden no ta kontakt med Tinn kommune i denne saka?»

GRUNNGJEVING:

Som eksempel viser kommunalsjefen til at informasjonen om at det ikkje var mogleg å fortsetje drifta på sjukehuset fram til 20. juni 2015, slik vedtaket i helseføretaket slo fast, kom fram i media. Det vert i brevet presisert at informasjonen som ministeren byggjer svaret sitt på, ikkje er basert på opplysningar frå kommunen. Kommunalsjefen meiner at statsråden er feilinformert om kontakten mellom Sykehuset Telemark og Tinn kommune. Konsekvensen er at også Stortinget då er feilinformert. I spørjetimen 12/11 svarar helseminister slik på spørsmål frå underteikna om at Tinn kommune var dårleg informert om prosessane:

«Jeg tror det er helt åpenbart at en kommune som samarbeider med et sykehus, ikke skal ha behov for å lese avisen for å følge med på hva som skjer. Men jeg

tror også at stortingsrepresentanter som engasjerer seg i denne saken, kanskje bør basere informasjonen på et bredere grunnlag enn på enkelte representanter eller på det som står i avisene. Det er jevnlig møter med kommunen og Sykehuset Telemark, der en bidrar til å holde kommunen oppdatert på endringer. Det er avtalt nytt møte med Tinn kommune og Sykehuset Telemark 27. november 2014, og det er også gode møter der med kommunalsjef og klinikkjef....».

Og vidare ...

«at en nå har en god dialog, at det skal være nytt møte den 27. november, at også ledelsen i Helse Sør Øst er med på å bidra til at dialogen mellom Sykehuset Telemark og Tinn kommune er god...».

Det som statsråden sa i Stortinget står altså i stor kontrast til det kommunalsjefen seier.

Svar:

Jeg merker meg at partene som er berørt av omstillingen har forskjellig oppfatning av dialogen i det som er en krevende omstillingssituasjon. Sykehuset Telemark opplyser at det er avtalt regelmessige møter med Tinn kommune for å følge opp omstillingen og at de tilstreber å holde kommunen informert om utviklingen.

Jeg verken vil eller kan, som statsråd, sitte med detaljinformasjon om den daglige aktiviteten knyttet til omstillingen. Det er viktig at partene nå får ro til å finne gode løsninger for det videre samarbeidet mellom Tinn kommune og Sykehuset Telemark.

SPØRSMÅL NR. 324**Innlevert 5. desember 2014 av stortingsrepresentant Kirsti Bergstø****Besvart 15. desember 2014 av arbeids- og sosialminister Robert Eriksson****Spørsmål:**

«Hvordan vil statsråden sikre at folk ikke blir fratatt de hjelpemidlene som har vist seg å fungere godt for dem?»

BEGRUNNELSE:

Navs anbudssystem legger opp til at de hvert 2. år inngår avtaler med utstyrsleverandører. Nå har de sendt et første signal i denne runden om at de ikke lenger vil ha avtale om en norsk rullestol som heter Balder. Norges handikapforbund forteller at de er bekymra over dette, fordi de har mange medlemmer som bruker og er godt fornøyde med denne stolen. Å måtte bytte stol kan få store konsekvenser for tilretteleggingen man allerede har fått på plass i bilen sin, hjemmet sitt og så videre. Organisasjonen forteller at de er usikre på om det er blitt hentet inn skikkelig brukerinformasjon på denne stolen, selv om kvalitet skal veie tyngst i disse anbudsrundene.

Svar:

Representanten Bergstø stiller spørsmål vedrørende anskaffelsesprosessen av hjelpemidler.

Bakgrunnen for bekymringen er at en norsk elektrisk rullestol av merket Balder som i dag er på rammeavtale med Arbeids- og velferdsetaten muligens ikke får avtale i kommende avtaleperiode.

Jeg har vært i kontakt med Arbeids- og velferdsetaten for å undersøke status i etatens anskaffelse av elektriske rullestoler, samt bedt om en nærmere redegjørelse for hvordan etaten sikrer at brukerne får medvirke til at produkter som er hensiktsmessige for dem blir tatt med i etatens sortiment.

Arbeids- og velferdsdirektoratet oppgir at de har foretatt tildeling i anbudskonkurransen på elektriske rullestoler og resultatet er meddelt leverandørene. Resultatene er ikke offentlige per i dag, og jeg kan derfor ikke kommentere om rullestoler av merket Balder kommer med på nye rammeavtaler.

Arbeids- og velferdsetaten tar utgangspunkt i brukernes behov ved anskaffelsen av elektriske rulle-

stoler. Arbeids- og velferdsdirektoratet opplyser at Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon har deltatt på en rekke møter i anskaffelsesprosessen med etaten, og at leverandørene var invitert til å gi innspill til konkurransegrunnlaget. Fagpersoner i NAV hjelpemiddelsentralene med erfaring i å tilpasse elektriske rullestoler har også bidratt med å kartlegge brukernes behov. Norges Handikapforbund har valgt ikke å samarbeide med etaten vedrørende anskaffelser av hjelpemidler.

Personer som allerede har rullestol av merker som eventuelt går ut av sortimentet, er ivarettatt i en overgangsperiode ved at leverandører er forpliktet til å stille med reservedeler i inntil 5 år etter at avtalene er utgått. NAV Hjelpemiddelsentraler reparerer selv sagt alle rullestoler enten de er på avtale eller ikke.

I anbudskonkurransene legger Arbeids- og velferdsetaten opp til å etablere et bredt sortiment, slik at de aller fleste brukere vil finne et hjelpemiddel i sortimentet som passer godt til sitt behov. Eksempelvis vil det være over 60 ulike typer elektriske rullestoler på rammeavtale med ulike egenskaper grunnet brukernes ulike behov.

Det forekommer på tross av det brede sortimentet at brukere opplever at det ikke finnes et hjelpemiddel på rammeavtale som dekker brukerens behov. Hvis det i slike tilfeller finnes et alternativt hjelpemiddel som ikke er på rammeavtale som dekker brukerens behov, kan etaten gi dispensasjon slik at brukeren allikevel kan få dette hjelpemidlet.

Utfallet av anbudskonkurransene er avhengig av i hvilken grad de tilbudte hjelpemidlene dekker brukernes behov og prisen på hjelpemidlene. Hjelpemidlenes evne til å oppfylle brukernes behov veier som regel vesentlig tyngre enn pris. Dette var også tilfelle i anbudskonkurransen om elektriske rullestoler som nylig ble avsluttet.

Jeg mener på bakgrunn av dette at dagens system på en god måte sikrer at brukerne kan tilbys de beste og mest hensiktsmessige produktene.

SPØRSMÅL NR. 325**Innlevert 8. desember 2014 av stortingsrepresentant Karin Andersen****Besvart 15. desember 2014 av arbeids- og sosialminister Robert Eriksson****Spørsmål:**

«Medfører det riktighet at det fra Arbeidsdepartementet i vår ble gjort endringer i rundskriv som velter nye sykelønnsutgifter over på arbeidsgiver og at dette ble gjort uten at det har vært informert til Stortinget, partene i arbeidslivet eller offentligheten, og er det riktig at disse endringer nå er trukket tilbake?»

Svar:

Jeg viser til mine svar på tilsvarende spørsmål til skriftlig besvarelse nr. 285 og nr. 287 fra stortingsrepresentantene Bergstø og Trettebergstuen.

Arbeidsgiver utbetaler sykepenger i de første 16 kalenderdagene (arbeidsgiverperioden) av en sykmeldingsperiode, mens trygden utbetaler sykepenger etter utløpet av arbeidsgiverperioden. Folketrygdloven § 8-19 gir nærmere bestemmelser om arbeidsgiverperioden. Bestemmelsens fjerde ledd angir når det er opptjent ny arbeidsgiverperiode og lyder som følger:

«Når arbeidsgiver har utbetalt sykepenger i en full arbeidsgiver periode, skal det ikke inntre noen ny arbeidsgiverperiode ved sykdom som inntreffer inne 16 dager etter at vedkommende arbeidstaker har gjenopptatt arbeidet.»

Saken gjelder spørsmålet om når arbeidet skal anses gjenopptatt for en arbeidstaker som kombinerer arbeid med gradert tjenstepensjon. Etter tidligere praksis skal det i tilfeller hvor arbeidsavtalen er uendret foretas en skjønnsmessig helhetsvurdering av om arbeidsavtalen i praksis må anses å være endret, slik at det løper en ny arbeidsgiverperiode. For å få en klar bestemmelse for når arbeidet skal anses gjenopptatt, ble praktiseringen av § 8-19 fjerde ledd fra juni 2014 endret, slik at det er satt en grense på 26 uker for hvor lange man kan motta en gradert tjenstepensjon uten at ny arbeidsgiverperiode inntreffer. Når ny arbeidsgiverperiode ikke anses opptjent og det ikke foreligger rett til sykepenger fra arbeidsgiver, har trygden gitt sykepenger de første 16 sykefraværsdagene.

Som det fremgår av mine tidligere svar på tilsvarende spørsmål, skal departementet nå gi Arbeids- og velferdsetaten beskjed om å gå tilbake på tidligere praksis. Samtidig vil jeg drøfte nærmere med partene hvordan begrepet «gjenopptatt arbeidet» i § 8-19 fjerde ledd skal forstås for personer som kombinerer arbeid med gradert tjenstepensjon.

SPØRSMÅL NR. 326**Innlevert 8. desember 2014 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson****Besvart 15. desember 2014 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Det er planlagt kapasitetsutvidelser på flere store norske flyplasser, blant annet med en tredje rullebane på Gardermoen, der det estimeres for en fremtidig kapasitet på inntil 65 millioner reisende.

Hva vil konsekvensene av planlagte kapasitetsutvidelser ved de største norske flyplassene være for CO₂- utslipp innen 2030?»

BEGRUNNELSE:

De største flyplassene, Gardermoen, Flesland, Sola, Kjevik og Værnes står for mesteparten av flytrafik-

ken i landet. I 2012 hadde Gardermoen om lag 21 millioner reisende og forventer en økning til 28 millioner i 2020. For siste kvartal rapporterer SSB om en økning i antall reisende ved Gardermoen med 4.8 % sammenlignet med 2013.

FNs klimapanel har påpekt at den relative klimaeffekten av utslippene fra flytrafikk kan være betydelig høyere enn fra andre utslippskilder. Dette skyldes at en del av utslippene skjer i høye luftlag. Cicero har beregnet en mulig tilleggsfaktor på mellom 1,2 og 1,8. I tillegg peker Cicero på at tilbringertjenesten til lufthavnene står for betydelige utslipp av klimagasser.

Svar:

Planlagte kapasitetsutvidelser ved norske lufthavner legger til rette for økt flytrafikk. På den andre siden motvirkes veksten i CO₂-utslippene av bedre kapasitetsutnyttelse og mer energieffektive fly. Fra 1990 til 2012 økte innenlands flytransport med 75 pst., mens klimagassutslippene økte med 40 pst. Den tekniske utviklingen går i retning av stadig mer energieffektive fly. Norge deltar i den forbindelse i et arbeid i regi av FNs internasjonale luftfartsorganisasjon, ICAO, der formålet er å sette nye CO₂-standarder for nye fly.

Klimagassutslippene fra luftfart er omfattet av EUs kvotehandelssystem og pålagt kvoteplikt. Kvoteplikten medfører at økte utslipp fra luftfart

innenriks i Norge og i EØS-området motvirkes av tilsvarende lavere utslipp et annet sted. Videre er det CO₂-avgift på innenlandske flyvninger. Norge støtter også arbeidet i regi av ICAO med å etablere en global markeds mekanisme for CO₂-utslipp fra luftfart.

Jeg viser for øvrig til at Stortinget ved behandling av statsbudsjettet for 2015 har bedt regjeringen om å vurdere en modell for avgiftsendringer eller en incentivordning, som vil bidra til økt lønnsomhet for fly som går på biodrivstoff. Avinor AS har tatt en ledende rolle som pådriver for å innfase biodrivstoff for i luftfart. Innfasing av biodrivstoff kan bli et viktig bidrag for å redusere netto CO₂-utslipp fra luftfart innen 2030.

SPØRSMÅL NR. 327

Innlevert 8. desember 2014 av stortingsrepresentant Jan-Henrik Fredriksen

Besvart 12. desember 2014 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«I Medcape.com medisinsk database (verdens største medisinske database og anerkjent av WHO) ligger alle opplysninger relatert til diagnostisering, behandling, medisiner osv. Derimot foreligger det nær sagt intet av disse opplysningene i det «Norske Kunnskapssenteret». Medisinsk behandling, metoder og prosedyrer er ikke tilgjengelig og gir pasientene i Norge ikke tilgang til informasjon. Med andre ord så blir brukerperspektivet borte.

Hva er årsaken til at viktig informasjon for alle blir tilbakeholdt?»

BEGRUNNELSE:

I Meld. St. 9 (2012-2013) «En innbygger, en journal», heter det: Et overordnet mål for IKT-utviklingen i helse og omsorgssektoren i Norge er at data skal være tilgjengelig for kvalitetsforbedring, helseovervåking, styring og forskning. Viser for øvrig til FOU 2014» Åpent og rettferdig-prioriteringer i helsetjenesten hvor utvalget slår fast at: Generell kunnskap vil etter utvalgets mening, fremme kvalitet i tjenesten, samarbeid mellom ulike yrkesgrupper samt gi en mer fruktbar offentlig debatt om hvordan prioritering best kan gjøres.

Videre sier utvalget: For den individuelle pasient eller bruker vil det først og fremst være behov for opplæring i mestring av egen sykdom og hvilke ret-

tigheter man har. Opplæring knyttet til rettigheter, og kanskje særlig retten til aktivt å medvirke.

Så lenge informasjonen ikke er tilgjengelig i det «Norske Kunnskapssenteret» blir det umulig for pasienter og brukerorganisasjoner å følge dette arbeidet opp. Ikke minst gjelder det for mennesker med kroniske sykdommer som må leve med denne resten av livet.

Svar:

Regjeringen er opptatt av god tilgang til data og forskningsbasert kunnskap og stor grad av åpenhet om dette som grunnlag for å oppnå et mer likeverdig og godt helsetilbud til alle. Tilgang til oppdaterte data er viktig både for fagfolkets egen utvikling og dialog, god ledelse og åpenhet overfor pasienter. Helsedirektoratet og Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten har viktige oppgaver når det gjelder å forvalte og formidle slik kunnskap og data.

Medscape.com er en av mange nettressurser som gir informasjon om diagnose, sykdom og behandling. I Norge gir Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten tilgang til liknende ressurser via nettstedet Helsebiblioteket.no. Blant disse er to av verdens mest brukte og anerkjente generelle oppslagsverk; UpToDate og BMJ Best Practice. Disse inneholder informasjon om diagnose, prognose, behandling og annet innhold relatert til både vanlige og mindre vanlige tilstander. Innholdet er basert på forskning og utarbei-

des etter faste redaksjonelle metoder. Begge disse ressursene er åpne for alle som går ut på inter-nett fra en norskregistrert IP-adresse og kan dermed brukes av både helsepersonell, pasienter, pårørende og alle andre som ønsker helserelatert informasjon.

Via Helsebiblioteket.no har også alle innbyggere i Norge tilgang til anerkjente internasjonale medisinske tidsskrifter som formidler forskningsresultater fra hele verden, samt en rekke norske ressurser som for eksempel oppslagsverket Legevakthåndboken.

Det er et viktig prinsipp at helsefaglig informasjon skal være tilgjengelig for alle i Norge – også for pasientene. Derfor har Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten jobbet for å gjøre veiledere, retningslinjer og faglige prosedyrer åpent tilgjengelig på internett i stedet for i lukkede intranett i sykehusene – utgjengelig for alle andre enn dem som jobber i hel-

seforetaket. Ved å samle dette på Helsebiblioteket.no har man bidratt til mer åpenhet og at det er enklere å finne gjeldende råd og anbefalinger.

I tillegg til å drifte nettstedet Helsebiblioteket.no har Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten i oppgave å oppsummere forskning om effekt av ulike tiltak. Resultatene publiseres i rapporter som er fritt tilgjengelige på kunnskapssenteret.no.

Norges befolkning har også tilgang til kunnskapsportalen Helsenorge.no, som gir informasjon om helse, livsstil og sykdom, rettigheter og ulike selvbetjeningsløsninger. Helsedirektoratet opplyser at bruken av både Helsebiblioteket.no og Helsenorge.no er høy, noe som tyder på at tjenestene både begynner å bli godt kjent blant brukerne, og at tilbudet treffer et behov.

SPØRSMÅL NR. 328

Innlevert 8. desember 2014 av stortingsrepresentant Trond Giske

Besvart 16. desember 2014 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

«I svar på skriftlig spørsmål 133 fra representanten Flakne om søkere til lærerutdanningen med karakteren 3 i matematikk fra videregående kan søke og komme inn på lærerutdanning svarer statsråden at «de som for øvrig fyller opptakskravene og gjennomfører og består forkurset i matematikk, vil være kvalifisert for opptak til lærerutdanningene fra og med høsten 2016.»

Gjelder dette, slik forskriften som er sendt på høring er utformet, også søkere med karakteren 2 i matematikk fra videregående?»

BEGRUNNELSE:

Under forrige regjering ble det innført et krav om at man minst måtte ha 3 i matematikk fra videregående for å komme inn på lærerutdanningen. De som har svakere karakterer må ta opp igjen faget fra videregående for i det hele tatt å være kvalifisert for opptak til lærerutdanningen.

Høyre gikk til valg på å heve dette kravet til 4. I utsendte forslag til forskrift innføres imidlertid ikke en grense på karakteren 4 tilsvarende den som i dag gjelder med grense på 3. I stedet innføres det et krav om bestått obligatorisk forkurs for de som ikke har karakteren 4. Samtidig fjernes det absolutte kravet

om karakteren 3. Slik forskriften er utformet vil det måtte bety at både søkere med 2 og 3 i matematikk fra videregående kan komme inn på lærerutdanningen forutsatt bestått forkurs.

Svar:

Jeg viser til spørsmål til skriftlig besvarelse fra stortingsrepresentant Trond Giske der han med grunnlag i mitt svar på spørsmål fra stortingsrepresentant Gunn Elin Flakne, stiller et tilleggsspørsmål knyttet til karakterkrav i matematikk ved opptak til lærerutdanning.

I strategien Lærerløftet står det at karakterkravet i matematikk ved opptak til lærerutdanning (grunnskolelærerutdanningene og 5-årig lektorutdanning) skal skjeperes til 4. Samtidig legges det opp til å tilby kompensatoriske forkurs i matematikk for søkere som ikke oppfyller dette kravet. For å kunne tas opp til lærerutdanning må slike søkere dokumentere et resultat fra forkurset som er ekvivalent med karakteren 4 i fellesfaget i matematikk fra videregående opplæring. Departementet arbeider nå med planene for slike kurs.

Forslaget i strategien er fulgt opp i høringsbrev knyttet til nødvendig endring i forskrift om opptak til høyere utdanning. Her står det at det skal tilbys et forkurs for søkere som ikke har oppnådd karakteren 4 i

matematikk fra videregående opplæring. Høringsfristen gikk ut 17. november d.å.

Departementet har mottatt totalt 37 høringsuttalelser. I likhet med representanten Giske er flere av høringsinstansene opptatt av om søkere med et sva-

kere utgangspunkt enn karakteren 3 skal kunne få anledning til å gjennomføre et slikt forkurs. Jeg legger imidlertid ikke opp til at søkere med en svakere karakter enn 3 i fellesfaget i matematikk fra videregående opplæring, skal få forsøke seg på forkurset.

SPØRSMÅL NR. 329

Innlevert 8. desember 2014 av stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg

Besvart 17. desember 2014 av barne-, likestillings- og inkluderingsminister Solveig Horne

Spørsmål:

«Det blir til stadighet påvist tilfeller der ulike kredittselskaper blir mer kreative i sine tilnærminger for å få folk til å ta opp forbrukslån med skyhøy rente.

Vil finansministeren vurdere en gjennomgang, og videre se på en innskjerpelse av regelverk og lovverk når det gjelder denne typen aggressiv markedsføring fra kredittselskapene?»

BEGRUNNELSE:

Det er så mange ting rundt oss som gjør at vi faller for fristelsen til å bruke mer enn vi har til disposisjon. Tall fra Finanstilsynet viser at bare det siste året har antallet nye inkassosaker økt med over 14 prosent, til nær en halv million saker. Ved utgangen av første halvår 2014 hadde nordmenn misligholdte forpliktelser til inkassoselskapene på 69,5 milliarder kroner. Enkelte kredittselskapene blir stadig mer kreative i sine tilnærminger for å få folk til å ta opp forbrukslån med skyhøy rente. Resultatet er at gjeldsproblemer er blitt et økende samfunnsproblem. Den stadige utviklingen av nye lånemodeller bør møtes av et stadig forbedret regelverk og lovverk som beskytter forbrukernes interesser. Regjeringen har varslet at en vil legge frem et bearbeidet forslag om etablering av et gjeldsregister, etter at en valgte å trekke lovforslaget som ble fremmet av forrige regjering. Dette er positivt, men regjeringen bør også vurdere ytterligere tiltak av hensyn til forbrukervernet.

Svar:

Jeg har fått spørsmålet oversendt fra finansministeren for besvarelse.

Mange forbrukere får i dag økonomiske problemer som følge av et lånefinansiert forbruk som overstiger den enkeltes økonomiske bæreevne. Mye av årsaken kan knyttes til et stadig sterkere kommersielt press kombinert med enkle finansieringsløsninger. Markedsføringen av slike låne- og kreditttilbud kan være svært pågående og tidvis aggressiv. Dette gjelder både

formen på, og omfanget av, slik markedsføring. Jeg har merket meg finansbransjens økende kreativitet når det gjelder å gjøre lånetilbudene mer attraktive, for eksempel ved å koble sammen kredittkortbruk og rabatttilbud, legge inn ulike «gratistjenester» i produktene, eller ved å fokusere på hvor raskt man kan få pengene utbetalt. Dette fører til at en del forbrukere lar seg friste til å låne over evne, noe som igjen leder til at enkelte får alvorlige gjeldsproblemer. En offentlig gjeldsordning gjennom namsman-nen kan være en utvei, mens noen sliter med vanskelighetene gjennom hele livet. Gjeldsproblemer skaper store belastninger for den som rammes, og medfører kostnader for samfunnet. Problemene rammer særlig forbrukere i en presset økonomisk situasjon, eller som har sårbar økonomi fra før.

Som forbrukerminister deler jeg således den bekymring mange har for dette feltet, og jeg har derfor satt i gang mitt departement med å se på ulike muligheter for å styrke forbrukernes stilling på kredittmarkedet.

En mulighet er nettopp en innstramming av regelverket for markedsføring av visse typer kreditt. Fra Forbrukerombudet mottok vi for en tid tilbake forslag til nye og strengere regler på dette området, bl.a. om å begrense mulighetene for å la rabatter være betinget av låneopptak, samt å fokusere på «raske kreditter». Dette er blant de ulike problemstillinger vi nå ser nærmere på.

Jeg vil i denne sammenheng peke på at norske myndigheter heller ikke på dette området har full frihet til å regulere lovgivningen. Nasjonale regler kan på grunn av EØS-samarbeidet ikke stå i veien for handel og annet økonomisk samkvem mellom landene, fordi dette kan stride mot det EØS-rettslige forbudet mot handelshindringer. En eventuell regulering på dette området må også vurderes opp mot forbrukerkredittdirektivet. Norske myndigheters handlingsrom kan derfor være begrenset. Men dersom det utredningsarbeid som nå pågår i departementet viser at det er rom for lovgivningstiltak som kan styrke forbrukervernet på kredittområdet, herunder på markedsføringssiden, vil jeg vurdere dette nærmere.

SPØRSMÅL NR. 330**Innlevert 8. desember 2014 av stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg****Besvart 16. desember 2014 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«Justisministeren har foreslått å legge ned regionskontorene i Kriminalomsorgen, som betyr at 45 stillinger i Region sørvest i Sandnes står i fare.

Hvordan mener statsråden en sentralisering av tjenesten, som ikke er fundamentert i en evaluering av organisasjonen, skal føre til mindre byråkrati?»

BEGRUNNELSE:

Ved oppretting av regionalt nivå i 2001 ble det bestemt at kontoret for Region sørvest skulle ligge i Sandnes, som i dag består av 45 tilsatte inkludert en nasjonal funksjon med kriminalomsorgens dokumententer. Kriminalomsorgsreformen fra 2001 fremstår som svært vellykket. Resultatene på målområdene indikerer dette. Regionene er små, særdeles operative og betjener store budsjetter, mange ansatte, innsatte og domfelte. Det fremstår derfor som svært merkelig at statsråden nå setter i gang en omfattende omstilling, uten først å ha evaluert dagens modell, og uten å gjennomføre en prosess med ledere og fagorganisasjonene i forkant av beslutningen. Regionadministrasjonene er eksempelvis et viktig bindeledd opp mot politiet og andre samarbeidspartnere som i hovedsak også er organisert med et regionalt ledd. Effektivisering er statsrådets hovedargument, men ser en på kravet som er stilt til innsparing er den satt til 30 mill. innen sju år. Dette utgjør en svært liten andel av det totale budsjettet på omlag 3,7 milliarder kroner. Legger en til at modellene som nå utredes vil medføre en stor grad av sentralisering – der arbeidsoppgaver flyttes bort fra brukerne lokalt – står en igjen med en omstilling som fremstår mer ideologisk enn fornuftig.

Svar:

Det er et uttalt mål i regjeringsplattformen at «Regjeringen vil bygge sin politikk på målet om en mest mulig effektiv bruk av fellesskapets ressurser. Samfunnet må bli mindre byråkratisk».

Kriminalomsorgsdirektoratet (KDI) ble flyttet ut av departementet i 2013 som et ledd i å styrke departementets samordningsrolle og styring av underliggende etat. Ved utflyttingen ble det ikke gjennomført en samlet vurdering av kriminalomsorgens organisering. Det må gjøres. Regjeringen har derfor igangsatt en prosess for å etablere en ny og forenklet organisasjonsmodell for kriminalomsorgen med to nivåer uten regioner, jf. Prop. 1 S (2014-2015).

Det er et mål å redusere utgiftene til administrasjon og ledelse og sikre at mest mulig av kriminalomsorgens ressurser går til tjenesteproduksjon. Med dagens organisering av kriminalomsorgen, brukes en god del ressurser til regional administrasjon. Hensynet til rettssikkerhet og likebehandling er grunnleggende i all saksbehandling. En viktig side ved likebehandlingen er at kriminalomsorgen fører en ensartet praksis. Dagens organisering fremmer ikke nødvendigvis prinsippet om rettslikhet. En sentralisering av klagesaksbehandling og en enhetlig etatsledelse kan bidra til større rettssikkerhet og rettslikhet. Departementet har derfor lagt til grunn at klagesaksbehandlingen skal samles i direktoratet. Det gir grunnlag for en to-nivå-modell for organiseringen av etaten. Saksbehandlingen i første hånd forutsettes fortsatt ivare tatt lokalt og nødvendig kvalitet skal derfor sikres på lokalt nivå. Enkelte oppgaver fra regionalt nivå kan også bli overført til lokalt nivå.

KDI har nylig levert sin rapport til departementet med forslag til ny organisasjonsmodell. Departementet vil nå vurdere forslaget og ta stilling til videre prosess.

SPØRSMÅL NR. 331**Innlevert 8. desember 2014 av stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum****Besvart 15. desember 2014 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Hvor mye statlige midler er brukt til investeringer på riksvegnettet i Hedmark i henholdsvis 2013 og 2014, og hva er planlagt brukt i 2015?»

BEGRUNNELSE:

Hedmark er et fylke med flere sentrale riksveger av nasjonal betydning. E6 fellesprosjektet inn i Hedmark går mot slutten, på riksvei 3 er prosjektet Åsta bru fullført og flere breddeutvidelsesprosjekt har blitt gjennomført. Det bes om at de ulike beløpene spesifiseres på programområder.

Svar:

Bevilgninger til riksveginvesteringer fordeles på 18 riksvegruter og ikke på fylker, jf. bl.a. tabellene på sidene 82-85 i Prop. 1 S (2014-2015). I begrunnelsen for spørsmålet ber spørsmålsstiller om at de ulike beløpene spesifiseres på programområder. For store prosjekter, som følges opp spesielt, er det mulig å

framskaffe fylkesvise data, men ikke for programområdene, fornying, planlegging og grunnnerverv m.m.

Statlige bevilgninger til store prosjekter i Hedmark i årene 2013, 2014 og 2015 framgår av etterfølgende tabell (løpende prisnivå):

Mill. kr

Prosjekt	Rute	Statlige bevilgninger		
		2013	2014	2015
E6 Hovinmoen – Dal og Skaberud – Kolomoen *	6a	61,0	28,0	
E6 Dal – Minnesund og Skaberudkrysset *	6a	128,0	71,0	71,0
E6 Minnesund – Skaberud *	6a	180,0	400,0	898,0
Rv 3 Åsta bru med tilstøtende veg	6b	56,5	190,0	78,0
Rv 3 Søndre Bjorå bru – Atna	6b	11,0		
Sum store prosjekter		436,5	689,0	1 047,0

* Prosjekt i Akershus og Hedmark.

SPØRSMÅL NR. 332**Innlevert 9. desember 2014 av stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen****Besvart 17. desember 2014 av arbeids- og sosialminister Robert Eriksson****Spørsmål:**

«Kan statsråden bekrefte om mottakere av uføretrygd som i dag er samboere/gifte og som etter 1. januar 2015 blir enslige, vil bli kompensert for at disse i dag fratrekkes 15 pst. av bruttoytelsen slik at disse personene da vil komme like bra ut som om de hadde blitt enslige før 1. januar 2015?»

BEGRUNNELSE:

Ved omgjøring til ny uføretrygdytelse vil mottakere av uføretrygd fra nyttår bli regnet som lønsmottakere ved utregning av skatt. Reglene om at mottakere av uføretrygd som ikke er samboere/gifte får høyere uføreytelse videreføres. Det har kommet henvendelser til meg hvor det uttrykkes bekymring for om personer som i dag er samboere/gifte og som senere måt-

te bli enslige ikke vil få oppjustert uføreytelsen siden alle uføretrygdmottakere som ikke er alderspensjonister fra nyttår vil regnes som lønnstakere. Disse personene vil da komme vesentlig dårligere ut økonomisk sammenlignet med de som ved omgjøring til ny uføretrygdytelse allerede er enslige. Mottakere av uføretrygd som i dag er samboere/gifte får en uføreytelse tilsvarende 85 pst. av bruttoytelsen som følge av at disse i dag defineres som pensjonister.

Svar:

Dagens uførepensjon består av grunnpensjon, tilleggspensjon og/eller særtilllegg. Grunnpensjonen blir differensiert etter sivilstand. Full grunnpensjon til enslige utgjør 100 pst. av grunnbeløpet. Full grunnpensjon til uførepensjonist som lever sammen

med ektefelle/samboer med egen inntekt eller pensjon utgjør 85 pst. av grunnbeløpet. Ny uføretrygd tilsvarende 66 pst. av tidligere inntekt og er uavhengig av sivilstand. Stortinget har vedtatt at satsene for minste årlig ytelse (fortsatt) skal differensieres etter sivilstand, begrunnet med at en enslig som lever alene har høyere levekostnader enn to som lever sammen per person. Satsen for minste årlig ytelse for gifte/samboende tilsvarende 2,28 ganger grunnbeløpet, mens satsen for enslige tilsvarende 2,48 ganger grunnbeløpet. Uførepensjonsutvalget foreslo i NOU 2007:4 at omregningen av uførepensjon til uføretrygd skulle skje med utgangspunkt i sivilstanden på omregningstidspunktet, og at senere endringer i sivilstand ikke skulle påvirke uføreytelsen. Dersom en skulle videreført gradering av uføretrygden med sivilstand for dem som får uførepensjonen konvertert, måtte dette videreføres i nær 50 år. For å unngå at regelverket skulle bli for komplekst, vedtok Stortinget at omregningen skal skje med utgangspunkt i sivilstanden på omregningstidspunktet i tråd med forslaget i Prop. 130 L (2010-2011). Eventuelle endringer i sivilstand etter omregningen vil dermed ikke få betydning for uføretrygden for dem som har en høyere ytelse enn minsteytelsen. Dette innebærer at en gift/samboende person som i dag har en grunnpensjon med 85 pst av grunnbeløpet, ikke vil få en

høyere uføretrygd dersom han eller hun blir enslig i 2015 eller senere. Dersom uføretrygden er mindre enn 2,48 ganger grunnbeløpet, vil den imidlertid økes til dette beløpet som følge av at satsen for minste årlig ytelse er høyere for enslige enn gifte/samboere. Tilsvarende vil en enslig person som i dag har en grunnpensjon med 100 pst av grunnbeløpet, ikke få en reduksjon i uføretrygden dersom han eller hun blir gift/samboer i 2015 eller senere. Enslige mottakere av minste årlige ytelse som blir gift/samboer, vil imidlertid ikke lenger ha rett til den høye satsen på 2,48 ganger grunnbeløpet, men i stedet den ordinære satsen på 2,28 ganger grunnbeløpet. Dette forhold er for øvrig også omtalt i Arbeids- og sosialkomiteens innstilling (Innst. 80 L (2011-2012)) punkt 4.1. Komiteen har i innstillingen verken kommentert dette særskilt eller foreslått endringer i departementets forslag, jf. punkt 4.2 i innstillingen. Samtlige partier, herunder Senterpartiet, sluttet seg dermed til forslaget. Overgangsreglene ble vedtatt av et enstemmig storting.

Jeg gjør oppmerksom på at dersom ektefellen dør, kan den uføretrygdede ha rett til et gjenlevende tillegg til uføretrygden. Et slikt tillegg er bare aktuelt dersom den avdøde hadde eller ville hatt rett til en høyere uføretrygd enn den gjenlevende.

SPØRSMÅL NR. 333

Innlevert 9. desember 2014 av stortingsrepresentant Anniken Huitfeldt

Besvart 16. desember 2014 av utenriksminister Børge Brende

Spørsmål:

«Norge fraråder kjøp av varer produsert på okkupert territorium i Vest-Sahara.

Hva er begrunnelsen for at en slik politikk ikke kan innføres når det gjelder varer produsert på okkupert land i Palestina?»

BEGRUNNELSE:

Utenriksministeren skriver i sitt svar til meg 28. november vedrørende varer produsert på okkupert land:

«Når det gjelder spørsmålet om tiltak mot import av varer fra bosettingene, har vi ikke tradisjon i Norge for å iverksette sanksjoner eller restriktive tiltak mot andre land på egenhånd. Ensidige norske tiltak vil innebære en politikk som Stortinget tidligere har avvist.»

Jeg har aldri tatt til orde for ensidige norske sanksjoner, men en ordning vi allerede har vedtatt når det gjelder Vest-Sahara. Flere EU-land har innført samme ordning knyttet til Palestina. Utenriksministeren svarer derfor på et annet spørsmål enn jeg har stilt han.

Svar:

I spørsmål om fraråding har regjeringen lagt seg på samme linje som tidligere regjeringer, herunder Stoltenberg II-regjeringen, overfor Vest-Sahara og Palestina.

Denne regjeringen viderefører norsk politikk vedrørende næringsvirksomhet i Vest-Sahara. Norge ser det som viktig å avstå fra handlinger som kan utlegges som en legitimering av situasjonen i Vest-Sahara. For å forhindre handel, investeringer, ressursut-

nyttelse og andre former for næringsvirksomhet som ikke er i samsvar med lokalbefolkningens interesser og følgelig kan være i strid med folkeretten, fraråder norske myndigheter slike aktiviteter.

FNs juridiske kontor utarbeidet i 2002 en betenkning om utnyttelse av ikke-fornybare ressurser i Vest-Sahara. Den vektla at i den grad utnyttelse av områdets ressurser forekommer, må dette gjøres i tråd med den berørte befolkningens ønsker og interesser. Videre slo den fast at det er et ufravikelig

krav at økonomisk virksomhet i et ikke-selvstyrt område, som Vest-Sahara, må komme lokalbefolkningen til gode. Norge har lagt FNs betenkning til grunn for vår fraråding når det gjelder Vest-Sahara.

Om, og eventuelt når, man fra norsk side skal innføre denne typen fraråding for okkupert palestinsk territorium, er en kompleks vurdering. En rekke forskjellige hensyn må tas i betraktning. Regjeringen Stoltenberg II valgte å ikke innføre en slik fraråding i løpet av sin regjeringstid.

SPØRSMÅL NR. 334

Innlevert 9. desember 2014 av stortingsrepresentant Kjell-Idar Juvik

Besvart 12. desember 2014 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Det mangler i dag G/S veg på deler av strekningen RV827 Drag i Tysfjord. 1,9 km fra Drag til E6. Denne strekningen har en stor andel av tunge kjøretøy som bruker denne strekningen som alternativ til E6 på veg til/fra Narvik. Kommunen har ferdig reguleringsplan for strekningen.

Når er denne strekningen tenkt utført og kan dette være en strekning som kan finansieres av RDA kompensasjonsordningen for Nord-Norge?»

BEGRUNNELSE:

I Drag i Tysfjord er man bekymret for at det skal skje enda flere dødsulykker før noe blir gjort for å bedre trafikksikkerheten. I dag mangler det gang og sykkelveg på deler av strekningen på RV827 mellom Drag og E6 på ca. 1,9 km. Kommunen har laget reguleringsplan for denne strekningen på 1,9 km som er vedtatt i 2010.

I plan ligger det også breddeutvidelse av vegbane og samkjøring av avkjørsler til bolighus der dette er mulig.

RV827 med fergestrekningen Drag-Kjøpsvik er av mange den foretrukne ruten for tungtrafikk mellom Fauske og Narvik for å unngå en del høyfjellsoverganger. Strekningen har en fartsgrense på 80 km/h og det jobbes nå med økt frekvens på fergestrekningen Drag-Kjøpsvik som vil gi enda større trafikk og da spesielt av tungtrafikk. I dag mangler det en strekning med G/S veg på 1,9 km mellom Drag og E6.

Så langt jeg har fått sjekket ut er denne ikke inne i NTP2014-2023.

Dette betyr at denne strekningen kan være en strekning som kan prioriteres av kompensasjonsmidlene for økt RDA i Nord-Norge.

Nordland Fylkeskommune har i forbindelse med NTP og i budsjettøringene støttet en prioritering av denne strekningen.

Riksvei 827 fører til butikk og skole, i tillegg er den en forlengelse av en flittig brukt tursti av både barn og voksne. Det er også flere bolighus langs vegstrekningen med mange private avkjørsler.

Det haster derfor med å finne en løsning slik at dette kan bli en sikker skolevei og jeg håper at ministeren ser på muligheten for å få dette inn i de årlige budsjettene eller at man kan se på om denne kan finansieres helt eller delvis av RDA komp. midlene for Nord-Norge.

Svar:

Det er en rekke strekninger i landet hvor behovet og ønsket for etablering av gang- og sykkelveg er stort. I 2015 er det planlagt bygget ca. 146 km sykkelveg på riks- og fylkesveier, ca. 30 % mer enn i 2014.

Jeg har forståelse for ønsket om etablering av gang- og sykkelveg langs rv 287 mellom Drag og E6 i Tysfjord. Nasjonal transportplan omtaler kun større vegprosjekter. Mindre vegprosjekter eller konkrete gang- og sykkelvegprosjekter omtales ikke eksplisitt. For slike tiltak omtales bare økonomiske rammer på landsbasis. I Statens vegvesens handlingsprogram for perioden 2014-2017, som er en konkretisering av de første fire årene av Nasjonal transportplan 2014-2023, beskrives de tiltakene Statens vegvesen mener bør prioriteres innenfor tildelte rammer. Her er ikke den aktuelle strekningen på rv 827 prioritert.

Jeg legger til grunn at representanten Juvik med RDA-kompensasjonsordningen viser til regjeringens opplegg for kompensasjon for økt arbeidsgiveravgift i Nordland, Troms og Finnmark fra og med 1. juni 2014. Disse midlene skal imidlertid benyttes til tiltak som reduserer transportkostnadene for næringsvirksomhet som bruker veg, jf. bl.a. omtale i Prop. 1 S (2014-2015), side 65. For 2015 er midlene allerede

fordelt etter dialog med næringslivet og fylkeskommunene. Fordelingen innebærer dessuten at midlene i 2016 allerede er bundet opp til å videreføre de tiltakene som startes opp i 2015.

Nå pågår arbeid med neste NTP periode og tilhørende handlingsprogram. Jeg legger til grunn at Statens vegvesen vil vurdere prosjektet i den forbindelse.

SPØRSMÅL NR. 335

Innlevert 9. desember 2014 av stortingsrepresentant Jenny Klinge

Besvart 15. desember 2014 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Sidan oktober har tre leiarar i Helse Midt-Norge gått av, seinast administrerande direktør i Helse Møre og Romsdal, Astrid Eidsvik, i desember. Denne uroa er sjølv sagt uheldig for helseforetaket og for det arbeidet som skal gjerast der, samstundes som det skapar usikkerheit kring viktige pågåande prosessar.

Har statsråden på noko tidspunkt teke kontakt med styret i Helse Midt-Norge og bedt dei leggje eitt av alternativa til grunn for arbeidet med sjukehusstruktur på Nordmøre og i Romsdal?»

Svar:

Jeg vil innledningsvis understreke at endringer i ledelsen i Helse Midt-Norge tidligere i høst ikke har noe med denne saken å gjøre. Den kontakten jeg den gang hadde mot daværende styreleder i Helse Midt-Norge RHF var med utgangspunkt i helt andre problemstillinger, hvor sykehussaken i Møre og Romsdal overhodet ikke var tema. Jeg har heller ikke på noen måte vært involvert i avgangen til administrerende direktør i Helse Møre og Romsdal. Representanten Klinge spør om jeg på noe tidspunkt har tatt kontakt med styret i Helse Midt-Norge og bedt det legge ett av alternativene til grunn for arbeidet med sykehusstrukturen på Nordmøre og Romsdal. Svaret på det spørsmålet er at jeg ikke har instruert styreleder til å legge en løsning til grunn for arbeidet frem mot styrebehandlingen. Som det fremkommer av saksutredningen fra helseforetaket og den eksterne kvalitetssikringen er de tre tomtealternativene utredet på en likeverdig måte. Det er likevel slik at saker som er så vesentlige som denne også har vært gjenstand for samtaler mellom den til enhver tid sittende statsråd og styreleder. Det er heller ikke noen tvil om at

sakens vesentlighet krever at jeg har et aktivt forhold til den. Saken er politisk krevende og det er naturlig at jeg er orientert på en slik måte at jeg er i stand til å ta de beslutninger som det er forventet at jeg tar. Jeg har imidlertid hele tiden understreket at det er de faglige rådene som skal være avgjørende for den endelige beslutningen i saken. Jeg har selvfølgelig gjennom prosessen fått kunnskap og gjort vurderinger av hva jeg tror er en samfunnstjenelig løsning. Jeg har imidlertid vært klar på at prosessen med de faglige vurderingene skulle gjennomføres uten at jeg skulle bidra til å påvirke disse. Jeg er også opptatt at styrene nå kan gjøre sine selvstendige beslutninger på bakgrunn av de faglige vurderingene som nå er gjennomført. Jeg ser også at det blir stilt spørsmål om det er legitimt å ha slike kontakter med styreleder som jeg har referert til over. Denne type kontakt er senest omtalt i Meld. St. 27 (2013-2014) som en naturlig del av eierstyringen, sitat:

«Rammene omkring eierstyring er ikke til hinder for at staten, som andre aksjeeiere, i møter tar opp forhold som selskapene bør vurdere i tilknytning til sin virksomhet og utvikling. De synspunkter staten gir uttrykk for i slike møter, er å betrakte som innspill til selskapets administrasjon og styre.»

Jeg har tillit til at de prosessene man nå har gjennomført både i Helse Møre og Romsdal og Helse Midt-Norge gjør at styrene kan gjøre kvalitativt gode beslutninger. Jeg har imidlertid ikke tenkt å unndra meg fra å ta et ansvar i denne saken eller skjule meg bak helseforetakenes beslutninger. Derfor har jeg bestemt å avholde et foretaksmøte for å konkludere i saken. Dette vil bygge på saksframleggene og vedtakene i de to styrene i Helse Møre og Romsdal og Helse Midt-Norge.

SPØRSMÅL NR. 336**Innlevert 9. desember 2014 av stortingsrepresentant Pål Yasin Ezzari****Besvart 15. desember 2014 av utenriksminister Børge Brende****Spørsmål:**

«Vil Norge vurdere tiltak som kan gjøre partene i fredsforhandlinger mellom Israel og Palestina mer likestilte, eventuelt hvilke tiltak?»

BEGRUNNELSE:

Ubalansen i makt mellom Israel og Palestina er et viktig hinder for å forhandle frem en løsning på konflikten. Sommerens krig i Gaza understreket nok en gang hvor mye det haster å finne en løsning. Forslaget fra SV som handler om å anerkjenne en palestinsk stat er etter undertegneds syn et eksempel på et tiltak som kan være med på å bidra til å utjevne det ubalanserte forholdet mellom de to partene.

Svar:

Det langsiktige norske engasjementet i Midtøsten har som mål å skape en fredelig løsning på konflikten mellom israelere og palestinere i tråd med delingsplanen fra 1947 og to-statsløsningen. Siden Oslo-avtalen har Norge som leder av giverlandsgruppen (AHLC) ledet an i arbeidet for å bygge et institusjonelt fundament og et bærekraftig økonomisk grunnlag for driften av den fremtidige palestinske staten. Norge har gjennom dette arbeidet blant annet bidratt

til å styrke offentlige tjenester, bedre styringsevnen og heve den forvaltningskapasiteten som skal til for å ta statsbærende ansvar. Statsbyggingsprosjektet står helt sentralt for å utjevne det ubalanserte forholdet rent institusjonelt mellom partene. Norge har lagt vekt på å støtte palestinernes oppbygging av et forhandlingssekretariat, til kompetansebygging innenfor relevante felt, og til en serie studier og dialoger for å belyse og utrede de spørsmålene det forhandles om. Norge støtter også at palestinerne har representasjon i alle internasjonale fora hvor dette er viktig for å styrke deres sak internasjonalt. Sammen med et flertall europeiske land stemte Norge i 2012 for en oppgradert status for Palestina i FNs generalforsamling og oppgraderte samtidig palestinernes representasjon i Norge. Norge stemmer hvert år for en rekke resolusjoner i ulike FN-organer som bidrar til å styrke palestinerne og oppmuntre dem til videre forhandlinger. Norsk bistand og norsk rolle i AHLC-sammenheng er av betydning for å utjevne ubalansen i forhandlingene. Norge setter også pris på den rollen USA spiller og det initiativet utenriksminister Kerry har tatt for å føre partene sammen i forhandlinger. Det er ikke regjeringens syn at en norsk anerkjennelse av Palestina på det nåværende tidspunktet vil bidra positivt til at forhandlingene gjenopptas.

SPØRSMÅL NR. 337**Innlevert 9. desember 2014 av stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad****Besvart 17. desember 2014 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

«Jeg har blitt kontaktet av en skole som driver en liten elevkantiner. Nå har det kommet en regelendring, eller tolkning av lovverket, for utg/inng mva i elevkantiner som betyr at de ikke kan få momskompensasjon for råvarekjøpet til kantina. Manglende momskompensasjon fører til økte priser med ca. 15 %, stikk i strid med intensjonen om sunn mat for elevene. Konklusjonen blir fort at de må legge ned kanti- netilbudet.

Mener statsråden det er riktig at skolekantiner ikke lenger skal kunne få momskompensasjon for råvarekjøpene?»

BEGRUNNELSE:

I all annen virksomhet ved skolen, får de momskompensasjon, fordi de ikke selger tjenester som gir mva. på inntektene. I ei elevkantiner har de heller ikke lov til å legge på mva. på salget ut til elevene, noe som ville ha ført til at elevene måtte ha betalt mer for sunn mat på skolen. Dette er et bra tiltak for elevene.

Svar:

Spørsmålet som stilles reiser flere problemstillinger, og jeg har derfor måtte utforme mitt svar noe teknisk. Videre kan jeg ikke gå inn i konkrete enkeltsaker. Svaret er dermed utformet med sikte på de generelle problemstillingene.

Slik representanten Ropstad viser til er servering fra elev- og studentkantiner unntatt fra merverdiavgiftsloven, jf. merverdiavgiftsloven § 3-5 fjerde ledd. Elev- og studentkantiner skal dermed ikke beregne merverdiavgift på omsetningen av serveringstjenester, og har ikke fradragsrett for inngående merverdiavgift på serveringsvirksomheten.

Den generelle kompensasjonsordningen for merverdiavgift for kommuner, fylkeskommuner mv. ble innført i 2004, jf. lov 12. desember 2003 nr. 108 om kompensasjon av merverdiavgift for kommuner, fylkeskommuner mv. (kompensasjonsloven). Ordningens formål er å unngå at merverdiavgiften påvirker kommunenes valg mellom å produsere avgiftspliktige tjenester selv (uten avgift) eller å kjøpe tjenester fra private aktører (med avgift). Ordningen er finansiert av kommunene ved at de statlige overføringene ble redusert tilsvarende omfanget av ordningen da den ble innført. Ordningen er dermed ingen støtteordning for kommunene.

Kompensasjonsordningen innebærer at de subjekter ordningen gjelder for gis kompensasjon for merverdiavgift på i utgangspunktet alle varer og tjenester som anskaffes til bruk i virksomheten som er berettiget til slik kompensasjon. I kompensasjonsloven § 4 er det imidlertid satt enkelte generelle begrensninger i retten til kompensasjon. Bl.a. følger det av kompensasjonsloven § 4 annet ledd nr. 4 at det ikke ytes kompensasjon til kommuner og fylkeskommuner som «driver økonomisk aktivitet» og denne aktiviteten «kan være i konkurranse med virksomheter som ikke er kompensasjonsberettiget».

Bakgrunnen for begrensningen var at EFTAs overvåkingsorgan (ESA) i vedtak 3. mai 2007 fant at kompensasjonsordningen kunne gi opphav til forskjellsbehandling når kommunene driver økonomisk aktivitet på områder som er unntatt merverdiavgiftsplikt. Deler av ordningen ble dermed rammet av EØS-avtalens forbud mot offentlig støtte, se Ot.prp. nr. 1 (2007-2008) Skatte- og avgiftsopplegget 2008 – lovendringer kapittel 32. Som følge av unntaket i merverdiavgiftsloven § 3-5 fjerde ledd skal det ikke beregnes utgående merverdiavgift på omsetningen av serveringstjenester i elev- og studentkantiner. Som følge av den generelle kompensasjonsordningen får imidlertid kommuner og fylkeskommuner som utgangspunkt kompensert merverdiavgiften på anskaffelser til kommunale/fylkeskommunale elev- og studentkantiner. I brev 21. januar 2014 til Norges Kemner- og Kommuneøkonomers Forbund har Finansde-

partementet, som følge av en henvendelse fra forbundet selv, uttalt seg nærmere om kommuners rett til kompensasjon av merverdiavgift ved anskaffelser til elev- og studentkantiner. I brevet kommenteres bl.a. om kompensasjonsloven § 4 annet ledd nr. 4 begrenser kommuners rett til å kreve kompensasjon av merverdiavgift på anskaffelser til bruk i slik virksomhet. Av brevet framgår:

«[...] Når en elev-/studentkantine omsetter mat og drikke mv., vil dette som hovedregel utgjøre «økonomisk aktivitet». Departementet antar at dersom det er snakk om en mindre kantine hvor eksempelvis elevene eller studentene deltar i kantinedriften som del av undervisningen eller driver kantinen på dugnad, kan dette medføre at spørsmålet om økonomisk aktivitet må vurderes annerledes. Hvor sentralt profittformålet er vil også være en faktor i en slik konkret vurdering.

Spørsmålet som videre oppstår er om begrensningen i § 4 annet ledd nr. 4 kan komme til anvendelse når en kommunal elev-/studentkantine tilbyr varer og tjenester i samme marked som en kafé, restaurant eller matbutikk. Finansdepartementet antar at dette vil kunne være tilfelle. Departementet viser til at en avgiftspliktig kafé, restaurant eller matbutikk ikke er kompensasjonsberettiget. En kommunal elev-/studentkantine har derimot – dersom ingen av de øvrige begrensningene i kompensasjonsloven kommer til anvendelse – rett til kompensasjon for inngående merverdiavgift på anskaffelser til virksomheten, samtidig som den er unntatt fra plikten til å svare utgående merverdiavgift på omsetningen. Dermed kan det oppstå en vridning i disfavør av kaféen, restauranten eller matbutikken. Avhengig av blant annet den geografiske nærheten til andre markedsaktører samt driften og størrelsen av kantinen, antar departementet dermed at en kommunal elev-/studentkantine kan anses være i konkurranse med virksomheter som ikke er kompensasjonsberettiget. Retten til kompensasjon vil dermed være avskåret. Departementet viser i denne forbindelse til at det etter ordlyden i § 4 annet ledd nr. 4 er tilstrekkelig at aktiviteten «kan» være i konkurranse med virksomheter som ikke er kompensasjonsberettiget. Det er altså tilstrekkelig at aktiviteten potensielt er i konkurranse med slike virksomheter. Hvorvidt dette er tilfelle, må vurderes ut fra de konkret foreliggende omstendigheter.»

Slik det fremgår av uttalelsen anser altså Finansdepartementet at kompensasjonsloven § 4 annet ledd nr. 4 i visse tilfeller kan begrense kommuners rett til kompensasjon av merverdiavgift på anskaffelser til elev-/studentkantiner. Dette vil bero på en konkret vurdering i hvert enkelt tilfelle, blant annet av den geografiske nærhet til andre aktører samt driften og størrelsen på kantinen. Det antas på denne bakgrunn at en mindre skolekantine med begrenset omsetning og/eller lang vei til neste serveringssted/butikk neppe vil rammes av begrensningen. Finansdepartementets fortolkning gjør altså ikke at skolekantiner generelt sett ikke får kompensasjon av merverdiavgift på sine anskaffelser av varer og tjenester. Det følger av det som står over at bakgrunnen for innføringen av kompensasjonsloven § 4 annet ledd nr. 4 er å forhindre at

delar av kompensasjonsordningen ikke strider mot EØS-avtalens statsstøtteregelverk. Ved en konkret henvendelse om merverdiavgiftskompensasjon og kommunale elev- og studentkantiner, hvor forholdet til denne bestemmelsen bl.a. ble tatt opp, har Finans-

departementet gitt veiledning. Jeg kan ikke se at den regelverksforståelsen departementet legger til grunn er feil, eller at det er grunn til å se nærmere på ev. regelverksendringer.

SPØRSMÅL NR. 338

Innlevert 10. desember 2014 av stortingsrepresentant Anniken Huitfeldt

Besvart 17. desember 2014 av utenriksminister Børge Brende

Spørsmål:

«Vil Norge slutte seg til Østerrikes initiativ om et forbud mot atomvåpen?»

BEGRUNNELSE:

Den tredje konferansen om atomvåpens humanitære konsekvenser er nettopp avsluttet i Wien. Østerrikes regjering la på slutten av konferansen fram dokumentet «Austrian Pledge», hvor de forplikter seg til å arbeide for et forbud mot atomvåpen og inviterer andre land til å slutte seg til dette.

Svar:

Wien-konferansen om humanitære konsekvenser av kjernevåpen var vellykket. Konferansen samlet nærmere 160 land om det humanitære initiativet, inkludert for første gang også Ikke-spredningsavtalens (NPT) kjernevåpenmakter USA og Storbritannia. Konferansen brakte en rekke substansielle og faktabaserte bidrag inn i debatten. Dette utdyper det humanitære initiativet slik det ble lansert i Oslo i mars i 2013.

Norge arbeider aktivt for at tilsynskonferansen for NPT i New York i april/mai 2015 skal bli så konstruktiv som mulig, og vil sammen med andre land bringe konklusjonene fra de humanitære konferansene dit. Norge vil også fortsette samarbeidet med Storbritannia om konkrete løsninger for å oppnå robuste verifikasjonsmekanismer som trygghet for at nedrustningsavtaler overholdes.

Østerrike har gjort en god jobb med å reflektere deltakerlandenes ulike synspunkt og de faktabaserte presentasjonene i et omfattende og balansert sammendrag. I tillegg kom de med en egen, nasjonal avslutningserklæring (Austrian Pledge), som også tar til orde for et forbud mot kjernevåpen, som representanten refererer til.

Norges syn oppsummeres i Proposisjon 1 S (UD) for 2013-2014 fra den forrige regjeringen: «Regjeringen vil arbeide aktivt for å fremme kjernefysisk nedrustning og ikke-spredning på grunnlag av NPT og avtalens handlingsplan fra tilsynskonferansen i 2010. Vårt mål er en verden uten atomvåpen. Oslo-konferansen om humanitære konsekvenser av kjernevåpen i mars 2013, der 128 land deltok, satte denne tilnærmingen på den internasjonale dagsordenen. Regjeringen vil videreføre denne innsatsen, i samarbeid med andre land, sentrale FN-organisasjoner, Røde Kors/ICRC og frivillige organisasjoner.» Norges holdning ligger fast i dette spørsmålet. Målet er en verden uten atomvåpen, og det er utgangspunktet for Norges videre arbeid for nedrustning og ikke-spredning. Det politiske grunnlaget for et forbud mot kjernevåpen er imidlertid ikke nå tilstede.

Norge stiller seg bak NATOs strategiske konsept fra toppmøtet i Lisboa i 2010. Norsk støtte til et forbud nå vil ikke være i tråd med dette. På NATO-toppmøtet i Chicago i 2012 ble det også gitt støtte til målet om en verden uten kjernevåpen. Norge arbeider, sammen med en gruppe andre land, aktivt for at nedrustningsspørsmål skal stå høyt på dagsorden i alliansen.

SPØRSMÅL NR. 339**Innlevert 10. desember 2014 av stortingsrepresentant Truls Wickholm****Besvart 17. desember 2014 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

«Hvor store samlede skattelettelser får en familie hvor hver av foreldrene har inntekter på inntil 400 000 kroner, uten formue, i vedtatt budsjett for 2015 og for budsjettet 2014 og vedtatt budsjett for 2015 til sammen?»

Svar:

Departementet har beregnet skattelettelsen for to eksemplar med 2 barn uten formue, hvor begge foreldrene har samme inntekt på henholdsvis 350 000 kroner og 400 000 kroner.

I skatteberegningen er det lagt til grunn at paret kun har standardfradragene (minstefradrag og personfradrag), og at paret har legitimerede utgifter til pass og stell av barn som overstiger maksimalgrensen for foreldrefradraget (40 000 kroner for to barn med vedtatt budsjett for 2015).

Samlet endring i skatt for paret er sammenlignet med et referansesystem basert på skattereglene for 2013 hvor grenser og fradrag er justert med lønns- og

prisvekster til 2015-nivå. Beregningen gir da et bilde på skatteendringen med regjeringens vedtatte skatteendringer for 2014 og 2015 sammenlignet med hva skattereglene ville vært uten reelle endringer fra 2013. Det er også ført opp hvor mye endringene i vedtatt statsbudsjett for 2015 utgjør isolert sett sammenlignet med framskrevne 2014-regler.

Tabell 1 Skattelettelse for par med 2 barn med vedtatt budsjett for 2014 og 2015 samlet og isolert for vedtatt budsjett for 2015. Negative tall betyr skattelettelser. Kroner

	<i>Samlet endring i skatt for paret</i>	<i>Endring i vedtatt budsjett for 2015</i>
Par med 350 000 kr i lønn per forelder	-1 762	-954
Par med 400 000 kr i lønn per forelder	-2 362	-954

Kilde: Finansdepartementet.

SPØRSMÅL NR. 340**Innlevert 10. desember 2014 av stortingsrepresentant Truls Wickholm****Besvart 18. desember 2014 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

«Hvordan fordeler skattelettelsene på det vedtatte 2015-budsjettet seg på inntektsdesiler, hvor mye og hvor stor andel tilfaller landets 15, 10, 5, 2 og 1 pst. rikeste etter formue og de 85 pst. med minst formue, og hvor mye tilfaller landets 0,1 pst. rikeste etter formue og etter inntekt?»

Svar:

Tabell 1 viser endring i skatt for ulike inntektsdesiler med vedtatt skatteopplegg for 2015 sammenlignet med referansesystemet for 2015 (2014-regler justert til 2015-nivå).

Tabell 2 viser endringer i gjennomsnittlig og samlet skatt for de ulike intervallene for bruttoinntekt og beregnet nettoformue nevnt i spørsmålet.

Tabell 1 Endring i gjennomsnittlig skatt for ulike inntektsgrupper (desiler) med vedtatt skatteopplegg sammenlignet med referansesystemet for 2015

Desil	Gjennomsnittlig endring i skatt. Kroner	Gjennomsnittlig endring i skatt som andel av bruttoinntekten	Andel av samlet skatt i referansesystemet. Prosent
1	-400	-0,9	0
2	-300	-0,2	1
3	-900	-0,4	3
4	-700	-0,2	5
5	-800	-0,2	6

Tabell 1 Endring i gjennomsnittlig skatt for ulike inntektsgrupper (desiler) med vedtatt skatteopplegg sammenlignet med referansesystemet for 2015

Desil	Gjennomsnittlig endring i skatt. Kroner	Gjennomsnittlig endring i skatt som andel av bruttoinntekten	Andel av samlet skatt i referansesystemet. Prosent
6	-800	-0,2	8
7	-800	-0,2	10
8	-1 100	-0,2	12
9	-1 600	-0,2	17
10	-4 000	-0,3	38

Kilde: Statistisk sentralbyrås skattemodell, LOTTE-Skatt.

Tabell 2 Endring i gjennomsnittlig og samlet skatt for ulike intervaller for bruttoinntekt og beregnet nettoformue med vedtatt budsjett for 2015 sammenlignet med referansesystemet for 2015

Gruppering	Antall personer ¹	Samlet endring i skatt. Mill. kroner	Gjennomsnittlig endring i skatt. Kroner	Andel av samlet skatte-lettelse. Prosent	Andel av samlet skatt i referansesystemet. Prosent
Etter bruttoinntekt					
Topp 0,1 pst.	4 200	-340	-79 860	7	3
Etter beregnet nettoformue ²					
Topp 0,1 pst.	4 200	-700	-167 680	15	2
Topp 1 pst.	42 000	-1 250	-29 870	26	6
Topp 2 pst.	84 000	-1 500	-17 870	31	9
Topp 5 pst.	210 000	-1 960	-9 310	41	15
Topp 10 pst.	420 000	-2 410	-5 730	50	22
Topp 15 pst.	630 000	-2 690	-4 280	56	29
Bunn 85 pst.	3 569 600	-2 100	-590	44	71

1. Alle personer 17 år og eldre.

2. Inkluderer beregnet markedsverdi av bolig.

Kilde: Statistisk sentralbyrås skattemodell, LOTTE-Skatt.

Beregningene er basert på Statistisk sentralbyrås skattemodell, LOTTE-Skatt. Datagrunnlaget for modellen er et utvalg fra Statistisk sentralbyrås inntektsstatistikk for husholdninger for 2012. Denne statistikken gir informasjon om sammensetningen av inntekt og formue for hele befolkningen. Datagrunnlaget

er framskrevet til 2015. Beregningene kan være usikre bl.a. fordi datagrunnlaget ikke omfatter alle skattyterne og er sjablonmessig framskrevet. Modellen tar heller ikke hensyn til mulige endringer i atferden som følge av endringer i skattereglene.

SPØRSMÅL NR. 341**Innlevert 10. desember 2014 av stortingsrepresentant Kirsti Bergstø****Besvart 18. desember 2014 av arbeids- og sosialminister Robert Eriksson****Spørsmål:**

«Viser til brev med referanse 14/4671- med svar på spørsmål om endringer i barnetillegget til mottakere av uføretrygd. Fra 1. januar 2015 vil det gjelde nye regler. Det mest relevante vil derfor være en sammenligning som i det nevnte svaret men med utgangspunkt i 2015-reglene, slik at en sammenligner den faktiske situasjonen i 2015 med og uten endringene i barnetillegget. Ber også om at tabellen ikke stanses på 35 000 kroner, men fortsetter slik at alle kutt synliggjøres.

Hvordan vil tallene da se ut?»

BEGRUNNELSE:

I brevet stilles følgende spørsmål:

«Viser til regjeringens avtale med KrF og Venstre om kutt i uføres barnetillegg. Jeg ber om en oversikt over hvor mange barn som taper på det foreslåtte kuttet i barnetillegget når de rangeres i grupper etter størrelsen på tapet, med intervall på 1 000 kroner, altså en oversikt over hvor mange som taper henholdsvis 1 000 kroner, 2 000 kroner, og så videre.»

Svar:

Jeg vil presisere at regelendringene for barnetillegg til mottakere av uføretrygd trer i kraft 1. januar 2016. Beregningene i mitt svarbrev av 5. desember viser endringene i utmålt barnetillegg i overgangen fra 2015 til 2016. Beregningene er altså gjort med utgangspunkt i 2015-regler for uføretrygd. Når det i mitt svarbrev vises til at anslagene er basert på statistikk per juni 2014, er dette bare fordi dette var siste tilgjengelige statistikk over mottakere av uførepenisjon. I beregningene er tallene framskrevet til 31.12.2015 og de nye reglene for uføretrygd fra 1.1.2015 er lagt til grunn.

Tabellen i mitt svarbrev av 5. desember viser inntektstap per barn ved innføring av nye regler for barnetillegg i tråd med det opprinnelige spørsmålet fra Sosialistisk Venstreparti. Kolonnen for antall uføretrygdde gir ikke informasjon om maksimalt inntektstap pr. uføretrygdde, men derimot hvor mange uføretrygdde de angitte barna er fordelt på. Jeg ser at det kunne misforstås slik tabellen var framstilt i mitt svar av 5. desember.

Tabell. Nedgang i årlig barnetillegg per barn etter antallet barn som blir berørt.¹

<i>Kroner</i>		
<i>Tap i kroner.</i>	<i>Antall berørte barn per desember 2015</i>	<i>Antall uføretrygdde som disse barna er fordelt på</i>
SUM	4578	1415
under 1000	207	75
1000-2000	242	74
2000-3000	246	62
3000-4000	231	66
4000-5000	183	55
5000-6000	334	92
6000-7000	278	76
7000-8000	141	41
8000-9000	213	64
9000-10000	200	55
10000-11000	631	205
11000-12000	187	57
12000-13000	110	32
13000-14000	111	31
14000-15000	90	35
15000-16000	96	28
16000-17000	284	77
17000-18000	108	35
18000-19000	57	18
19000-20000	48	16
20000-21000	117	31
21000-22000	37	13
22000-23000	59	15
23000-24000	43	14
24000-25000	40	13

Tabell. Nedgang i årlig barnetillegg per barn etter antallet barn som blir berørt.¹

Tap i kroner.	Antall berørte barn per desember 2015	Kroner
		Antall uføretrygdede som disse barna er fordelt på
25000-26000	36	15
26000-27000	40	17
27000-28000	9	3
28000-29000	22	10
29000-30000	10	4
30000-31000	26	9

Tabell. Nedgang i årlig barnetillegg per barn etter antallet barn som blir berørt.¹

Tap i kroner.	Antall berørte barn per desember 2015	Kroner
		Antall uføretrygdede som disse barna er fordelt på
31000-32000	15	10
32000-33000	17	7
33000-34000	9	4
34000-35000	5	3
over 35000	98	55

¹ Tall ved utgangen av 2015 (ingen overgangsordning fra 1.1.2016)

SPØRSMÅL NR. 342

Innlevert 11. desember 2014 av stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad

Besvart 17. desember 2014 av barne-, likestillings- og inkluderingsminister Solveig Horne

Spørsmål:

«NRK Sørlandet har den siste tiden avdekket flere tilfeller av kritikkverdig telefonsalg, der det har blitt brukt utilbørlige salgsmetoder overfor kundene. Forbrukerombudet sier de har gode argumenter for et totalforbud.

Hva vil statsråden gjøre for å få bukt med denne formen for markedsføring, og hva tenker han om totalforbud?»

BEGRUNNELSE:

NRK Sørlandet har i flere saker avdekket at ansatte ved et av landets ledende callsentre har blitt utdelt manus som blant annet ber selgerne presse på med argumenter til kunden sier ja, at selgeren skal ta valget for kunden, samt prøve seg på beløp høyere enn det de forventer å få inn. Forbrukerrådet reagerer kraftig på metodene som har blitt brukt, og har uttalt at de mener denne måten å drive markedsføring og salg på er uakseptabel. Forbrukerombudet sier de har gode argumenter for et totalforbud. At telefonsalg-selskaper opererer slik er både belastende ovenfor de som blir oppringt og for de seriøse selskapene som kjøper tjenestene. Det er derfor nødvendig å komme med til-

tak som kan bidra til å sette en stopper for denne måten å operere på.

Svar:

Henvendelsen er oversendt meg fra Justis- og beredskapsministeren som ansvarlig statsråd for markedsføringsloven og angrerettloven.

Bruk av telefon som markedsførings- og salgsmetode er særskilt regulert i markedsføringsloven og angrerettloven. Det er i utgangspunktet forbudt for næringsdrivende og frivillige organisasjoner å henvende seg per telefon til forbrukere som har reservert seg i Reservasjonsregisteret. Telefonhenvendelser til registrerte er likevel tillatt når det foreligger et eksisterende kundeforhold og når forbruker uttrykkelig har bedt om å bli oppringt.

Formålet med reservasjonsordningen er at de som ikke ønsker å bli oppringt skal kunne velge bort slike henvendelser. Over 2 millioner nordmenn har registrert seg i registeret. Unntakene for oppringing til registrerte er begrunnet i at ordningen skal kunne tilpasses forbrukers behov, og etter hva som anses hen-siktsmessig i et etablert kundeforhold.

De konkrete tilfeller av salgsfremstøt som det vises til i spørsmålet fra Ropstad, kan vurderes etter flere av markedsføringslovens bestemmelser, herunder § 9 om aggressiv handelspraksis. Slik jeg har forstått det, har ledelsen i et av de ulike navngitte selskapene innrømmet uheldig praksis, og varslet endring av sine rutiner.

Ethvert brudd på regelverket er uakseptabelt, og bransjen har et ansvar for å innordne sin praksis i henhold til loven. Når vi likevel med ser eksempler på regelbrudd, tydeliggjøres også viktigheten av at vi har et godt og effektivt håndhevingsapparat. Ut over dette må myndighetene stadig vurdere om regelverket er godt nok for å gi ønsket beskyttelse for forbrukerne.

Siden loven trådte i kraft i 2009 har departementet fulgt særlig med på utviklingen av praktiseringen av reglene om telefonsalg. Departementet har blant annet mottatt jevnlig rapporter fra Forbrukerombudet om klageomfanget og fra Statens institutt for bruksforskning om ulike sider ved denne salgs- og markedsføringsformen. Det er også avholdt jevnlig møter med bransjen og Forbrukerombudet.

Jeg er nå i ferd med å vurdere behovet for endringer i regelverket. Det er på nåværende tidspunkt for tidlig å si hvilke endringsforslag som kan være aktuelle. Det vil i dette arbeidet være et mål at regelverket skal sette tydelige grenser for når forbrukerne kan kontaktes per telefon.

SPØRSMÅL NR. 343

Innlevert 11. desember 2014 av stortingsrepresentant Bård Vegar Solhjell

Besvart 18. desember 2014 av utenriksminister Børge Brende

Spørsmål:

«Vil regjeringen støtte videreføringen av det humanitære initiativet ved å signalisere norsk økonomisk og politisk støtte til Sør-Afrika for gjennomføring av neste konferanse, samt ta initiativ til opprettelse av en kjernegruppe med land som kan sikre videre framdrift innen det humanitære initiativet?»

BEGRUNNELSE:

Det har nå blitt gjennomført tre konferanser om de humanitære konsekvensene av atomvåpen. Mye takket være norsk lederskap er de humanitære konsekvensene nå oppe på den internasjonale dagsorden. Statene er enige om at risikoen ved atomvåpen er for høy og at konsekvensene ved bruk vil være fatale. Det er svært viktig at denne prosessen videreføres. I forrige ukes konferanse i Wien signaliserte Sør-Afrika i sitt innlegg at de vurderer å invitere til neste konferanse, men Sør-Afrika trenger visshet om økonomisk støtte for å kunne ta den beslutningen. Videre er detpekt på behovet for at en kjernegruppe av land tar spesielt ansvar for å sikre videre framdrift innen det humanitære initiativet.

Svar:

Konferansen i Wien om de humanitære konsekvensene av kjernevåpen var vellykket. Konferansen

samlet nærmere 160 land om det humanitære initiativet, inkludert for første gang også Ikke-spretningsavtalens (NPT) kjernevåpenmakter USA og Storbritannia. Konferansen brakte en rekke substansielle og faktabaserte bidrag inn i debatten. Dette utdyper det humanitære initiativet slik det ble lansert i Oslo i mars 2013. Norge arbeider aktivt for at tilsynskonferansen for NPT i New York i april/mai 2015 skal bli så konstruktiv som mulig, og vil sammen med andre land bringe konklusjonene fra de humanitære konferansene dit. Temaet humanitære konsekvenser vil være på dagsordenen også etter tilsynskonferansen og Norge vil videreføre sitt aktive engasjement. Regjeringen vil gi støtte til Sør-Afrika, dersom de beslutter å invitere til en ny konferanse basert på grunnlaget fra Oslo-konferansen. I sitt innlegg på Wien-konferansen pekte imidlertid også Sør-Afrika på tilsynskonferansen for NPT i april/mai 2015 som det neste naturlige møtestedet hvor humanitære konsekvenser av kjernevåpen kan drøftes. Norge vil arbeide aktivt med det humanitære initiativet frem mot NPTs tilsynskonferanse. Gjennom den faktabaserte tilnærmingen som Norge har stått i spissen for, har vi kommet videre etter forrige tilsynskonferanse i 2010.

SPØRSMÅL NR. 344**Innlevert 11. desember 2014 av stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn****Besvart 18. desember 2014 av utenriksminister Børge Brende****Spørsmål:**

«Vil regjeringa signalisere til Sør-Afrika at dei kan rekne med økonomisk og politisk støtte frå Noreg i arbeidet med å arrangere neste konferanse innan det humanitære initiativet om kjernefysiske våpen?»

BEGRUNNELSE:

Konferansen om dei humanitære konsekvensane av atomvåpen vart avslutta tysdag 9. desember i Wien. Konferansen vart svært vellukka, og var den tredje i rekka etter at Noreg arrangerte den første konferansen i Oslo i mars 2013.

I tillegg til Austerrike heldt 43 statar sterke innlegg om behovet for eit internasjonalt forbod mot kjernefysiske våpen, inkludert Mexico og Sør-Afrika. Mexico sa at det no er tid for å starte ein diplomatisk prosess, og Sør-Afrika indikerte i sitt innlegg at dei vurderer å invitere til neste konferanse. Etter Venstre syn er dette svært gledeleg, og det ville vore eit viktig signal om frå Noreg si side dersom regjeringa ville varsle at vi vil støtte opp om initiativet til Sør-Afrika, både politisk og eventuelt økonomisk. Utanriksministeren har tidlegare vore tydeleg i Stortinget på at Noreg støttar det humanitære initiativet, og det er å håpe at desse orda vert fylgt av handling.

Svar:

Konferansen i Wien om dei humanitære konsekvensane av kjernevåpen var vellukka. Konferansen samla nærare 160 land om det humanitære initiativet, inkludert for fyrste gong også Ikkje-spreiingsavtalen (NPT) sine kjernevåpenmakter USA og Storbritannia. Konferansen kom med ei rekkje substansielle og faktabaserte bidrag til debatten. Dette utdjupar det humanitære initiativet slik det vart lansert i Oslo i mars 2013. Noreg arbeider aktivt for at tilsynskonferansen for NPT i New York i april/mai 2015 skal bli så konstruktiv som mogeleg, og vil saman med andre land bringe konklusjonane frå dei humanitære konferansane dit. Temaet humanitære konsekvensar vil vere på dagsordenen også etter tilsynskonferansen og Noreg vil vidareføre sitt aktive engasjement. Regjeringa vil gje støtte til Sør-Afrika, dersom dei vedtek å invitere til ein ny konferanse basert på grunnlaget frå Oslo-konferansen. I sitt innlegg på Wien-konferansen peikte likevel Sør-Afrika på tilsynskonferansen for NPT i april/mai 2015 som den neste naturlege møtestaden der humanitære konsekvensar av kjernevåpen kan drøftast. Noreg vil arbeide aktivt med det humanitære initiativet fram mot NPT sin tilsynskonferanse. Gjennom den faktabaserte tilnærminga som Noreg har stått i spissen for, har vi kome vidare etter den førre tilsynskonferansen i 2010.

SPØRSMÅL NR. 345**Innlevert 11. desember 2014 av stortingsrepresentant Jan Böhler****Besvart 19. desember 2014 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«Et lovforslag med tiltak mot voldelige risikosupportere ble oversendt Justisdepartementet fra Politidirektoratet 5/2 i år. På en pressekonferanse 31/3 etter at en supporter ble drept i Sverige, sa statsråden ifølge media at regjeringen vil gå inn for forslaget og «at departementet jobber raskt med saken, men kan likevel ikke love at det blir vedtatt før til høsten». Nå har høsten gått og Stortinget har fortsatt ikke sett lovforslaget.

Hva er grunnen til forsinkelsen, og når vil regjeringen legge fram lovproposisjonen?»

Svar:

Regjeringen besluttet i statsråd 12. desember 2014 å fremme et forslag til proposisjon til Stortinget om endringer i straffeprosessloven (besøksforbud), jf. Prop. 43 L (2014-2015) Endringer i straffeprosessloven (besøksforbud). Proposisjonen følger opp nevnte initiativ fra Politidirektoratet om å begrense ordens-

og sikkerhetsmessige utfordringer ved ulike arrangementer, spesielt ved fotballkamper, jf. brev 5. februar 2014. Departementet sendte Politidirektoratets forslag på høring 23. mai 2014. Høringsfristen var 11. august 2014. I proposisjonen forslås endringer i straffeprosessloven § 222 a første ledd. Formålet er å tydeliggjøre i lovteksten at besøksforbud kan nedlegges til beskyttelse ikke bare for bestemte personer, men også en nærmere avgrenset krets av personer. Med det gjøres det klart at påtalemyndigheten i forbindelse med en fotballkamp kan forby en person å

oppholde seg på og i umiddelbar nærhet av stadion og på bestemte skjenkesteder i en kommune de dagene en bestemt klubb spiller kamp. Det foreslås også at det presiseres i lovteksten at besøksforbud kan nedlegges dersom det er grunn til å tro at en person ellers vil begå ordensforstyrrelser som er særlig belastende for en annen person. Lovteksten er gitt en generell utforming og er ikke begrenset til bare å gjelde for fotballkamper eller andre idrettsarrangementer.

SPØRSMÅL NR. 346

Innlevert 11. desember 2014 av stortingsrepresentant Hårek Elvenes

Besvart 19. desember 2014 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen

Spørsmål:

«Hvordan jobbes det for å sikre at de relevante utdanningsretningene i justissektoren løfter radikaliserings og voldelig ekstremisme som tema i undervisningen?»

BEGRUNNELSE:

I regjeringens handlingsplan mot radikaliserings og voldelig ekstremisme vises det til betydningen av at utdanningene ved Politihøgskolen og Kriminalomsorgens utdanningssenter «skal gi studentene relevant og oppdatert kunnskap om radikaliserings og voldelig ekstremisme.» Dette er et svært viktig tiltak for å sikre at fremtidens politifolk og ansatte i kriminalomsorgen har god kunnskap og innsikt i sitt målrettede arbeid for å bekjempe uønskede handlinger og holdninger.

Svar:

Justissektoren er i ferd med å styrke radikaliserings og voldelig ekstremisme som tema i undervisningen både på Politihøgskolen (PHS) og Kriminalomsorgens utdanningssenter (KRUS).

I bachelorutdanningen ved PHS er det allerede fokus på radikaliserings og voldelig ekstremisme, herunder i undervisningen i forebyggende politiarbeid og nytt tema om digitalt politiarbeid. Fokuset blir ytterligere styrket fremover. Forebyggingsperspektivet skal løftes gjennomgående i både grunn- og etterutdanningene, inkludert i ledelseskurs. På etter- og videreutdanningsnivå vil radikaliserings inngå som ett av flere tema i kurset flerkulturell forståelse.

Kriminalomsorgsdirektoratet (KDI) følger opp tiltaket gjennom styringsdialogen med KRUS. KDI skal blant annet ta dette opp i forbindelse med gjennomgangen av opplæringsplanen til fengselsaspirantene, og fastsettelse av kursvirksomheten ved KRUS for kommende år. Radikaliserings og voldelig ekstremisme inngår i aspirantenes undervisning under sikkerhetsfaget. Tema relatert til radikaliserings og voldelig ekstremisme drøftes både som en del av den generelle krise- og risikohåndtering og mer spesifikt gjennom undervisningen. KRUS skal arrangere kurs hvor radikaliserings og voldelig ekstremisme er tema, eller hvor dette berøres. Kriminalomsorgen planlegger også kursvirksomhet om radikaliserings, rettet mot spesialister ved utvalgte fengsler.

SPØRSMÅL NR. 347**Innlevert 11. desember 2014 av stortingsrepresentant Åsta Årøen****Besvart 17. desember 2014 av barne-, likestillings- og inkluderingsminister Solveig Horne****Spørsmål:**

«Vil statsråden arbeide med å avdekke om skilnaden mellom kjønna i tildelte omsorgstenester kan ha ein betydning for yrkesaktive kvinner, til dømes, ved sjukefråvær, og korleis vil statsråden sikre seg at det er brukaren sitt behov, ikkje dei pårørande sitt kjønn, som avgjer kor mykje hjelp som blir tildelt?»

GRUNNGJEVING:

Underteikna syner til at NOVA for kort tid sidan publiserte eit NOVA notat 3/14 – der det viste seg at pårørande sitt kjønn var svært avgjerande for kor mykje omsorgstenester som vart tildelt. Skilnaden var opp til to timar per veke. I undersøkinga var det funn som indikerte at dette kunne ha vesentleg betydning for kvinner si yrkesdeltaking.

Svar:

I arbeidet med svaret har eg henta innspel frå Helse- og omsorgsministeren og Arbeids- og sosialministeren.

Notat nr. 3/14 Formell og uformell omsorg. Samspillet mellom familien og velferdsstaten frå velferdsforskningsinstituttet NOVA er ein sluttrapport for prosjektet Equal opportunities and long-term care – The mediating role of the welfare state. Notatet omtalar fleire studiar som inngår i prosjektet.

Studien som undersøker om det skjer diskriminering i tildeling av heimenester på bakgrunn av kjønn, har brukt data frå ei vignettundersøking om tildeling av heimenester. Denne spørjeundersøkinga inneheld ei beskriving av behova til en fiktiv eldre person og spørsmål om tenestar som respondenten ville tildelt denne personen. Forfatarane av NOVA-notatet skriv at: «Det må legges til at funnene kan være noe overestimert ettersom kasuset er oppdiktet og at virkelige tildelingsbeslutninger blir tatt på et meir detaljert grunnlag».

Studien viser at ikkje berre kjønnet på den eldre med behov for offentlege tenester, men også kjønnet på vedkommande sitt barn, spiller en rolle for tildeling av offentlig pleie- og omsorgstenester. Som representanten Årøen viser til, skal helse- og omsorgstenestene gis etter behov, ikkje etter kven som er pårørande. Dette er et viktig prinsipp, jf. helse- og omsorgstenesteloven.

Mange pårørande ønskjer å bidra i omsorga for sine foreldre, barn eller ektefellar. Det er positivt, og da bør det leggest til rette for dette. Pårørande skal oppleve at deira bidrag verdsettes. Samtidig er det

viktig å understreke at pårørande si omsorg skal være en mulighet, og ikkje ei plikt. Gjennom Pårørande-programmet jobbar Helse- og omsorgsdepartementet med å betre støtta til pårørande som står i krevjande omsorgsoppgåver. Dette arbeidet handlar mellom anna om å betre samspillet mellom dei kommunale omsorgstenestene og den omsorga som pårørande gir, og skal såleis sikre at pårørande kan kombinere yrkesaktivitet og omsorgsarbeid.

Rapporten frå NOVA tyder på at dei som tildeler heimenester, behandlar menn og kvinner som pårørande ulikt. NOVA sin rapport tyder også på at forskjellane kan dreie seg om holdningar og forventningar til menns og kvinners omsorgsarbeid.

Sidan NOVA rapporten baserer seg på ikkje-reelle vedtak, er det uvisst korleis de holdningane og forventningane som avdekkast spiller inn i faktiske vedtak om tildeling av heimenester. I reelle situasjonar tas avgjerder gjerne i fellesskap og med standardiserte verktøy. Vidare er det flere omsyn å ta når en skal vurdere behovet for heimenester. Det kan være vanskelig å skilje kva som er holdningar og kva som er andre relevante omsyn.

Dette taler for at holdningsskapande arbeid vil være et viktig virkemiddel i arbeidet med å motvirke at kvinner som er pårørande forventes å ta på seg større omsorgsoppgåver enn menn som er pårørande. Helse- og omsorgsdepartementet vil vere oppmerksomme på problemstillinga om kjønnsforskjellar i det vidare arbeid med Pårørande-programmet.

Helse- og omsorgsdepartementet har også et samarbeid med KS og yrkesorganisasjonane om å auke etisk bevisstheit og forståing for egne verdiar og holdningar. Over 200 kommunar deltar i prosjektet. Kjønnsdiskriminerande praksis vil være en relevant problemstilling å ta opp her.

Når det gjeld spørsmålet om sjukefråvær så gir ikkje omsorg for sjuke pårørande rett til sjukmelding. Man kan bli sjuk av belastninga, og da kan man ha rett til sjukepengar. Dette er ei skjønsmessig vurdering der behandlar må finne at sjukdomskravet og nedsett funksjon i forhold til arbeidet er oppfylt.

Forklaringar bak kjønnsforskjellar i sjukefråværet er et tema Arbeids- og sosialdepartementet saman med partane i arbeidslivet har sett nærmare på. En rekke mulige forklaringar er trokke frem i kunnskapssoppssummeringar, men konklusjonane er at mye av kjønnsforskjellen i sjukefråværet er uforklart og at forkinga kommer til kort når det gjeld årsaker til kvinners relativt høye fråvær. Det kan ikkje utelukast at høgare sjukefråvær blant kvinner kan ha sa-

manheng med at dei yter meir uformell omsorg enn menn.

Som likestillingsminister er eg, i tett samarbeid med dei ansvarlege fagministra, i ferd med å utarbeid-

de ei melding om likestilling mellom kvinner og menn, der ein rekke tema vil bli drøfta. Både kjønn og helse og likestilling i arbeidslivet vil være sentrale tema i denne meldinga.

SPØRSMÅL NR. 348

Innlevert 11. desember 2014 av stortingsrepresentant Sonja Mandt

Besvart 18. desember 2014 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

«Vil kunnskapsministeren bekrefte at regjeringserklæringens omtale av bemanningsnorm pkt.12 kunnskap «Innføre en bemanningsnorm i barnehagene innen 2020» egentlig betyr at bemanningsnorm i barnehage skal utredes innen 2020, og har kunnskapsministeren gitt andre svar til representanten Tønder om utviklingen i arbeidet med bemanningsnorm enn det som er gitt i omtalte spr. 139; i så fall kan vi be om å få del i dette?»

BEGRUNNELSE:

Stortinget behandlet den 28.05.2013 St.melding 24 (2012-2013) Innst. 380 S. Alle partier, - med unntak av Frp- støttet Regjeringen Stoltenberg i at man for å sikre likeverdig og høy kvalitet i alle barnehager, må ha god bemanning. Man ble enige om å innføre krav om bemanningsnorm på 1:3 (1 voksen pr.3 småbarnsplasser), og 1:6 (1 voksen pr. 6 storbarnsplasser) innen 2020.

I spr.139 ba AP om svar på hvordan regjeringen følger opp Stortingets krav. I svaret svarer Kunnskapsministeren at man har økt minimumstilskuddet til private barnehager fra 96 % til 98 % av de kommunale tilskudd. Og videre at økt offentlig finansiering av private legger til rette for å utjevne forskjeller til kommunale. Vi finner ikke noen svar på om det er krav om at pengene skal brukes til økt bemanning.

I budsjettdebatten i Stortinget 10.12.2014 ble det stilt følgende spørsmål som replikk til Mette Tønder, H, fra Kjersti Toppe, Sp:

«I en merknad i innstillinga vert det vist til at Arbeidarpartiet, Høgre, Sv og Senterpartiet i innst. 380 S for 2012-2013 anbefalte grunnbemanningen på ein vaksen per tre småbarnsplasser, og ein vaksen per seks storbarnsplasser innan 2020. I svar på spørsmål nr. 139 til finanskomiteen gjer ikke regjeringa greie for framdrift eller omtaler planar for korleis dette målet skal oppfyllest. Spørsmålet mitt er om Høgre har gått bort fra målet om å setje eit slikt krav til grunnbeman-

ning. Og i tilfelle ikkje, korleis tenkjer ein at dette målet då skal verta oppnådd?»

Spørsmålet ble besvart på denne måten av representanten Tønder:

«Som småbarnsmor selv og med en liten jente i barnehagen er jeg også opptatt av dette. I regjeringserklæringen står det at vi skal utrede bemanningsnormer innen 2020, og det forholder jeg meg til. De svarene vi får fra statsråden er at de er i godt gang med dette.»

Med grunnlag i Stortingets tydelige budskap knyttet til økt kvalitet i barnehagene, og overnevnte debatt, stiller jeg derfor følgende spørsmål.

Svar:

Jeg viser til spørsmål fra representanten Sonja Mandt om regjeringens mål om å innføre en bemanningsnorm i barnehagene innen 2020. Det framgår av Sundvolden-plattformen at regjeringen vil innføre en bemanningsnorm innen 2020. Dette betyr at målet er å innføre en bemanningsnorm innen 2020, ikke at bemanningsnormen skal utredes innen 2020. Representanten Tønder var upresis i ordvalget, noe som kan skje under et replikkordskifte. Statistikk utarbeidet av Utdanningsdirektoratet viser at kommunale barnehager i gjennomsnitt har tilstrekkelig bemanning til å oppfylle et krav på 1 voksen per 3 småbarnsplasser og 1 voksen per 6 småbarnsplasser. Private barnehager har i gjennomsnitt noe lavere bemanning. Statistikken viser også at det er stor variasjon i voksentetthet mellom barnehagene. Fra 1. august 2014 økte minimumstilskuddet til private barnehager fra 96 til 98 pst. av det de kommunale barnehagene i gjennomsnitt får i offentlig finansiering. Økningen legger til rette for å utjevne forskjeller i bemanningstetthet mellom kommunale og private barnehager. For å sikre økt voksentetthet i barnehagene vil det imidlertid være nødvendig å innføre en bemanningsnorm. Regjeringen ønsker å se spørsmålet om innføring av be-

manningsnorm i sammenheng med arbeidet med ny finansieringsordning for private barnehager og videre opptrapping av tilskuddet til private barnehager.

Vi tar sikte på å innføre en ny finansieringsmodell for private barnehager fra 2016.

SPØRSMÅL NR. 349

Innlevert 11. desember 2014 av stortingsrepresentant Jenny Klinge

Besvart 19. desember 2014 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen

Spørsmål:

«Vil statsråden sørge for at manglene i Oslo fengsel utbedres innen fristen eller har statsråden en plan for hvor de innsatte skal plasseres, og kan statsråden garantere at ingen av de ansatte blir permittert eller sagt opp som en følge av denne manglende oppfølgingen av vedlikehold?»

BEGRUNNELSE:

09.12.2014 kunne VG melde at Oslo fengsel umiddelbart måtte stenge dusjanlegg, kjøkken og toaletter ved tre avdelinger etter funn av store mengder muggsopp og fukt. Bakgrunnen var at bydelsoverlegen i Oslo kommune gjennomførte en befarings i fengselet mandag 8. desember.

I rapporten trekkes det frem at hele avdeling A må renoveres i tillegg til den umiddelbare stengingen av dusj, kjøkken og toalett. Det påpekes og mangler ved ventilasjon og solavskjerming. Bydelsoverlegen skriver videre at permanent opphold i lokale må opphøre frem til manglene er utbedret.

Jeg er kjent med at denne stengingen allerede har gitt en krevende situasjon ved Oslo fengsel. Totalt sitter det om lag 180 innsatte på Avdeling A i Oslo fengsel som rammes av disse manglene. Bydelsoverlegen anbefaler en gradvis flytting av disse. I rappor-

ten gis Oslo Fengsel frist til 1. februar 2015 med å utbedre manglene.

I tillegg til at det ved denne avdelingen er 180 innsatte, er det et titalls ansatte som jobber. Det hersker nå bekymring blant ansatte for den videre situasjonen.

Som kjent er det allerede kapasitetsutfordringer i Kriminalomsorgen, og det er mangel på arbeidskraft. En situasjon hvor dette ikke utbedres kan skape en situasjon hvor kapasitetsproblematikken forverres, og gi usikkerhet for de ansatte ved fengselet.

Svar:

Jeg vil innledningsvis bemerke at situasjonen i Oslo fengsel «som en følge av denne manglende oppfølging av vedlikehold» skyldes manglende bevilgninger og prioritering fra den foregående regjeringen.

Situasjonen i Oslo fengsel er vanskelig og departementet har en dialog med Kriminalomsorgsdirektoratet (KDI) om dette. Oslo fengsel har umiddelbart fulgt opp bydelsoverlegens vedtak av 9. desember 2014 ved å stenge dusj, toaletter og fellesarealer. Inntil forholdene er utbedret, er det etablert rutiner slik at innsatte i berørte avdelinger kan gå på toalett og dusje i andre avdelinger i fengselet. KDI i samarbeid med Statsbygg og Kriminalomsorgen region øst vurderer ulike løsninger, og Kriminalomsorgen region øst vil utarbeide planer for en eventuell flytting av innsatte.

SPØRSMÅL NR. 350**Innlevert 11. desember 2014 av stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn****Besvart 17. desember 2014 av barne-, likestillings- og inkluderingsminister Solveig Horne****Spørsmål:**

«Sluttrapporten til Fafo og Statistisk sentralbyrå viser at tilbudet om gratis kjernetid i barnehage gir bedre resultantar på skulen for born med innvandrarbakgrunn. Evalueringa viser også at forsøket med gratis kjernetid har lukkast med å rekruttere fleire barn med innvandrarbakgrunn til barnehagen.

Vil statsråden vurdere å opne for at kommunane kan få avvikle kontantstøtta og bruke provenyet til å utvide gratis kjernetid og ventestønad?»

GRUNNGJEVING:

Gratis kjernetid er eit middel for å nå eit mål om at alle born skal vere språkdyktige før skulestart. Målet når ein ved å sikre at dei aller fleste, også born med innvandrarbakgrunn, går i barnehage ved fire- og femårsalderen. Difor er det sentralt at lokale barnehagestyresmakter jobbar aktivt med å rekruttere også dei som ikkje i utgangspunktet har søkt barnehageplass, og at det tilbodet som vert gjeve i barnehagane tek sikte på å styrke den norskspråklege dugleiken til borna.

Barnehagebruken blant 4- og 5-åringar med innvandrarbakgrunn i forsøksområda har auka med om lag 15 prosent og i dag går dei alle fleste av desse i barnehage. Bydelar i Oslo med gratis kjernetid har ein høgare andel born med innvandrarbakgrunn i barnehagen, og desse borna gjer det betre på kartleggjingsprøver i lesing og rekning på første og andre trinn. Samstundes påpeiker barnehagestyrarar at det er eit problem at ein del born byrjar i barnehage for seint. Fleire styrarar skildrar det barnehagen kan utrette av språkopplæring på eitt eller to år som «førstehjelp».

Vi ser også at blant dei som har gått i barnehage i mange år, er det langt færre som scorar under kritisk grense på lesetestar i skulen enn det er blant dei som kune har gått få år i barnehage. Dette kan tale for at tilbodet om gratis kjernetid bør utvidast til å femne om fleire aldersgrupper. Kommunen kjenner sine innbyggjarar og utfordringar best, og bør i denne saka kunne prioritere midlane til dei tiltaka som fungerer best.

Svar:

Det er bra at midlane som er brukt på forsøket med gratis kjernetid i barnehage har hatt ein effekt for barn med innvandrarbakgrunn. I 2013 gjekk 77 prosent av minoritetsspråklege barn i alderen 1-5 år i barnehagen, mot 92 prosent av andre barn i same aldersgruppe. Dei siste tre åra det har vore ei positiv utvikling, særleg når det gjeld 2-åringar.

Regjeringa føreslo i Prop. 1 S (2014-2015) å styrkje ordninga. I budsjettforliket blei det enighet om at gratis kjernetid, f.o.m. 1. august 2015, skal gjelde alle fire- og femåringar i familiar med låg inntekt i heile landet. Innvandrarar er klart overrepresenterte i gruppa med vedvarande låg inntekt. Denne styrkinga vil føre til at fleire barn med innvandrarbakgrunn lærer norsk før dei begynner på skulen.

Regjeringa ønskjer ikkje å avvikle kontantstøtta. Kontantstøtteleova gir rett til kontantstøtte til foreldre som søker slik støtte og som fyller vilkåra i lova. Den einskilde kommune kan ikkje avvikle ordninga for sine innbyggjarar, og departementet har heller ikkje heimel til å gje kommunar unntak. Kommunane står likevel fritt til sjølv å finansiere utvida kjernetid utover det som ligg inne i statsbudsjettet for 2015.

SPØRSMÅL NR. 351**Innlevert 12. desember 2014 av stortingsrepresentant Freddy de Ruiter****Besvart 18. desember 2014 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Noen har sjeldne sykdommer som krever spesiell oppfølging, kompetanse og relativt kostbare medisiner. Sykdommen Gaucher er en slik sykdom, som kun noen få i Norge har og det kan se ut som om kunnskapen om dette er variabel og utilstrekkelig,

samt at det er vanskelig å få riktig og tilstrekkelig medisin.

Hvordan kan statsråden sikre at mennesker med Gaucher i Norge sikres god og riktig behandling med tilstrekkelig nok medisin?»

BEGRUNNELSE:

Gaucher er en recessiv arvelig genfeil der det er en defekt på genet som lager enzymet glukocerebrisidase. Dette enzymet finnes i blodet og har som oppgave å bryte ned fett/avfallsstoffer i blodet. Gaucher er altså en blodsykdom. Når disse avfallsstoffene ikke blir tilstrekkelig nok brutt ned, hoper de seg opp i ulike organer med påfølgende alvorlige konsekvenser for pasientene. Det stilles spørsmål med både kompetansen i Norge og behandlingen. Bosted har også vist seg å kunne være avgjørende og grunnet kostbare medisiner får pasientene ofte bare mellom 20 og 40 prosent av anbefalt dosering, hvis de i det hele tatt får medisiner. Det er krevende nok å ha en slik alvorlig sykdom uten å måtte kjempe mot systemet, noen føler de både må være sin egen lege og advokat. Dette er ikke et velferdssamfunn verdig og man bør være sikret hjelp selv om man skulle rammes av en sjelden sykdom.

Svar:

Jeg har innhentet opplysninger fra Helse Sør-Øst RHF som grunnlag for besvarelsen.

Gaucher sykdom tilhører de såkalte lysosomale avleirings sykdommene innen den store gruppen medfødte stoffskiftesykdommer. Det har, i følge Helse Sør-Øst, skjedd en rivende utvikling i forståelsen av sykdommen og vi har i dag behandlingsmulighe-

ter som enzym substitusjonsterapi og substrat reduksjonsterapi. Det finnes retningslinjer for slik behandling internasjonalt selv om disse er under utvikling.

Spredning av kompetanse om medfødte stoffskiftesykdommer hos voksne pasienter er et satsingsområde internasjonalt og i Norge. Her til lands skjer spredning av kompetanse gjennom Nasjonal kompetansetjeneste for medfødte stoffskiftesykdommer ved Oslo universitetssykehus HF. Gjennom kompetanseformidlingen finner man fram til pasienter med sykdommen og disse blir vurdert for nevnte medikamentelle behandling, uavhengig av hvor i Norge pasienten bor. Den nasjonale kompetansetjenesten skal også sørge for veiledning til pasienter.

Oslo universitetssykehus HF opplyser at det på hjemmesiden til Norsk Selskap for hematologi er lagt ut et handlingsprogram for diagnostikk og behandling av pasienter med Gauchers sykdom.

Oslo universitetssykehus HF tar imot pasienter fra hele landet til vurdering. Ikke alle pasienter med Gauchers sykdom skal ha behandling. Foreløpig er det i hovedsak pasienter som ikke har nevrologiske symptomer som har god dokumentert effekt av medikamentell behandling.

Pasienter med Gauchers sykdom er også en av de sykdommer som Frambu Senter for sjeldne diagnoser gir tilbud til. Dette gjelder bl.a. informasjon om diagnosen og kurs.

SPØRSMÅL NR. 352

Innlevert 12. desember 2014 av stortingsrepresentant Arild Grande

Besvart 17. desember 2014 av kulturminister Thorhild Widvey

Spørsmål:

«Er det viktig for regjeringen å bygge opp et sterkt norsk produksjonsmiljø innen film, og hvordan kan regjeringen legge føringer for Norsk Filminstitutt i tildelingsbrev for å sikre dette?»

BEGRUNNELSE:

Gjennom media og innspill fra Norsk Filmforbund er vi gjort kjent med at flere produksjoner legges til utlandet med tilhørende utenlandsk produksjonsteam og studiofasiliteter. Store deler av kulturmidlene havner på denne måten i utlandet og til utenlandske produksjonsmedarbeidere.

Svar:

Et sterkt norsk filmproduksjonsmiljø er en nødvendig forutsetning for å oppnå målsetningen om at bevilgninger til filmformål skal legges til rette for en bærekraftig audiovisuell næring. Dette vil ligge til grunn for Norsk filminstitutt når fordelingen av midler mellom de ulike tilskuddsordningene fastsettes.

Regjeringen vil framheve at det fortsatt er slik at de aller fleste norske filmer spilles inn i sin helhet eller i hovedsak i Norge. Det er ikke ensidig negativt for norsk filmbransje at enkelte norske film- og tv-produksjoner legges helt eller delvis til utlandet. Vi viser til Ideas2Evidence utredning som fremhever at innspillinger i utlandet kan bidra til internasjonalisering av norsk film, internasjonal promote-

ring av norsk film og norske filmskapere, og større tilgang til utenlandske finansieringskilder. Filmprodusenter oppfordres til samproduksjon og til å finne delfinansiering i utlandet. Da er det ikke uventet at også innspillingene delvis vil foregå utenlands. Dette kan bidra til å styrke norsk films konkurranseevne i et filmmarked som preges av en stadig sterkere internasjonal konkurranse. Et krav om at norske tilskuddsmidler skal forbrukes i Norge vil ikke nød-

vendigvis styrke norske filmproduksjonsbransje totalt sett.

Regjeringen anerkjenner at det er behov for en større kontinuitet i produksjonsmiljøene i Norge for å sikre fremtidig rekruttering av filmskapere og filmarbeidere, samt opprettholde og utvikle kapasiteten og kompetansenivået i den norske filmbransjen. Den kommende stortingsmeldingen om film vil utrede nærmere hvilke tiltak som bør fremmes for å styrke norsk filmproduksjonsmiljø.

SPØRSMÅL NR. 353

Innlevert 12. desember 2014 av stortingsrepresentant Torgeir Micaelsen

Besvart 16. desember 2014 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«På hvilken måte har Helsedepartementet – formelt og uformelt – vært involvert i prosessen knyttet til valg av nytt sykehus for Nordmøre og Romsdal, og hva slags informasjon på hvilket tidspunkt har statsråden fått fra Helse MR og Helse Midt-Norge om stedsvalg mm, som gjør han trygg på at foretaksmøtet kan gjennomføres dagen etter vedtaket foreligger fra Helse Midt-Norge?»

BEGRUNNELSE:

Alle fakta knyttet til prosessen om nytt sykehus for Nordmøre og Romsdal må på bordet, ikke minst helsedepartementets eventuelle rolle. Det er også grunn til å be om mer informasjon om statsrådens uvanlige valg av tidspunkt for foretaksmøtet. Som kjent skal foretaksmøtet, ved helseministeren, gjøre seg opp en selvstendig vurdering av saken. Det kan stilles spørsmål om hvordan dette kan gjennomføres på den korte tiden som helseministeren/foretaksmøtet nå har til rådighet.

Svar:

En sak som er så vesentlige som denne har vært gjenstand for samtaler mellom den til enhver tid sittende statsråd og styreleder flere ganger. Det er ikke tvil om at sakens vesentlighet krever at jeg har et aktivt forhold til den. Saken er politisk krevende og det er naturlig at jeg er orientert på en slik måte at jeg er i stand til å ta de beslutninger som det er forventet at jeg tar.

Jeg har imidlertid hele tiden understreket at det er de faglige rådene som skal være avgjørende for den

endelige beslutningen i saken. Jeg har selvfølgelig gjennom prosessen fått kunnskap og gjort vurderinger av hva jeg tror er en samfunnstjenlig løsning. Jeg har imidlertid vært klar på at prosessen med de faglige vurderingene skulle gjennomføres uten at jeg skulle bidra til å påvirke disse. Jeg er også opptatt at styrene nå kan gjøre sine selvstendige beslutninger på bakgrunn av de faglige vurderingene som nå er gjennomført.

Jeg ser også at det blir stilt spørsmål om det er legitimt å ha slike kontakter med styreleder som jeg har referert til over. Denne type kontakt er senest omtalt i Meld. St. 27 (2013-2014) som en naturlig del av eierstyringen, sitat

«Rammene omkring eierstyring er ikke til hinder for at staten, som andre aksjeeiere, i møter tar opp forhold som selskapene bør vurdere i tilknytning til sin virksomhet og utvikling. De synspunkter staten gir uttrykk for i slike møter, er å betrakte som innspill til selskapets administrasjon og styre.»

Jeg ser av media at enkelte mener at dette er et ledd i et arbeid mot å etablere ett sykehus for hele Møre- og Romsdal og at det nye sykehuset skal ha en slik funksjon. Dette har aldri vært noen forutsetning verken for departementet eller for Helse Midt-Norge. Dette framkommer også klart i administrasjonens saksframlegg til styret for Helse Midt-Norge til styremøtet 18. desember hvor det i et av forslagene til vedtakspunkt heter: «Styret legger til grunn at Ålesund sykehus fortsatt skal være det mest differensierte sykehuset i Helse Møre og Romsdal HF.» Jeg vil uavhengig av hvilken av de tre tomtene for nytt fellessykehus for Nordmøre og Romsdal som blir valgt

stå fast ved at sykehuset i Ålesund fortsatt skal være hovedsykehuset for Møre og Romsdal.

Jeg har tillit til at de prosessene man nå har gjennomført både i Helse Møre og Romsdal og Helse Midt-Norge gjør at styrene kan gjøre kvalitativt gode beslutninger. Jeg har imidlertid ikke tenkt å unndra

meg fra å ta et ansvar i denne saken eller skjule meg bak helseforetakenes beslutninger. Derfor har jeg bestemt å avholde et foretaksmøte for å konkludere i saken. Dette vil bygge på saksframleggene og vedtakene i de to styrene i Helse Møre og Romsdal og Helse Midt-Norge.

SPØRSMÅL NR. 354

Innlevert 12. desember 2014 av stortingsrepresentant Guri Melby

Besvart 7. januar 2015 av olje- og energiminister Tord Lien

Spørsmål:

«Hvilke tiltak mener statsråden at det er naturlig at staten skal bidra med for å tilrettelegge for landstrøm for ferger og cruiseskip i norske havner?»

BEGRUNNELSE:

Strømforsyning fra land til skip som ligger til kai kalles landstrøm. Det er viktig med landstrøm fordi dette gir bedre byluft og reduserer klimagasser. Landstrøm til ferger er teknisk enkelt, mens landstrøm til store cruiseskip krever plass og store investeringer.

Cruiseskipene bruker like mye strøm som 1500 norske leiligheter. Cruisesesongen er fra mai til september, og utgjør 22 % av de totale luftutslipp i Oslo havn.

Hamburg er det eneste havna i Europa som er i gang med å bygge anlegg for landstrøm til cruiseskip. Dette er et sterkt politisk ønske og det er derfor Hamburg by som betaler for landstrømanlegget med tilskudd fra EU, ikke Hamburg havn. Men cruiserederiene endrer ruter hvert år. De viser liten vilje til å inngå langsiktig avtaler med havnene. Alle havner som ønsker å tilby landstrøm til cruise må ha en stor omformerstasjon, som betyr kostbare investeringer. Cruiserederiene har derfor vært tydelig på at det må

være flere havner som tilbyr landstrøm for at de skal investere i ombygging av skipene.

Oslo Havn skal presentere en tiltaksutredning for bedre luftkvalitet, som er ventet å være ferdig innen første kvartal i 2015.

Da skal det legges fram en tiltakspakke til politisk behandling, for å redusere luftutslippene i Oslo by fram mot 2020. Også staten må ha en stor rolle for å realisere landstrøm i Oslo og i andre byer i Norge.

Svar:

Regjeringen ønsker å legge til rette for landstrøm for ferger og cruiseskip i norske havner. Landstrøm er et tiltak som kan gi reduserte klimagassutslipp og reduserte utslipp av lokal luftforurensning. Både Enova og Transnova har bidratt til å fremme landstrøm. Under Enovas program for støtte til energitiltak i anlegg kan det søkes om investeringsstøtte til prosjekter på kai- og havneanlegg. Color Line fikk støtte fra både Transnova og Enova til landstrømsprosjektet på Hjortneskaia i Oslo. I juli 2014 tildelte Enova støtte til et landstrømsprosjekt i Bergen.

Transnovas oppgaver vil fra i år videreføres av Enova og finansieres over Energifondet. Denne omorganiseringen vil legge til rette for en mer helhetlig og koordinert virkemiddelbruk på området.

SPØRSMÅL NR. 355**Innlevert 12. desember 2014 av stortingsrepresentant Guri Melby****Besvart 19. desember 2014 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Hvilke incentiver planlegger regjeringen for å oppnå en raskere overgang til lav- og nullutslippskjøretøy for anleggsmaskiner, gods- og varetransport?»

BEGRUNNELSE:

I Oslo er transportsektoren den store kilden til klimagassutslipp. Den står for over 60 % av utslippene, og over 90 % av energien som benyttes er fossil. Prognosen viser en økning i utslippene knyttet til transport frem mot 2050 uten nye tiltak. Her er det nødvendig med en bred pakke av tiltak for å kutte utslippene. Tiltakene vil innebære store endringer i hvordan vi transporter både varer og oss selv.

For å redusere lokale utslipp må byer og kommuner få forutsigbarhet og langsiktighet i rammebetingelser. Fordelene for nullutslippskjøretøy må videreføres til markedet driver seg selv. Innen personbiltransporten har sterke markedsincentiver i form av momsfratak og reduserte avgifter hatt stor effekt. De siste årene er det imidlertid utslippene fra anleggsmaskiner, gods- og varetransport som har vokst mest, og står totalt for 51 prosent av utslippene i Oslos transportsektor. Det betyr at dersom Oslo skal oppnå kraftig reduserte utslipp fra transport, så må også anleggsbransjen, gods- og varetransporten få incentiver og rammebetingelser som oppmuntrer til endring.

Svar:

Først og fremst vil jeg takke for et godt spørsmål. CO₂-utslipp fra gods og anleggsmaskiner kommer ofte i skyggen av utslipp fra personbiler. Utslippene fra tunge kjøretøy har økt med 62 pst. fra 1990 til 2011 og står for nær halvparten av utslippene fra kjøretøyparken. Anleggsmaskiner bidrar også til klimagassutslipp og utslipp av NO_x og svevestøv. Det er ulike teknologier som egner seg til ulike transportmidler. Av alternativene som eksisterer i dag er det naturgass og biodrivstoff som er aktuelle for tungtransporten. For varetransport i by kan elektrisitet være en mulighet. For å fremme bruk av alternative drivstoff og mer miljøvennlig teknologi bidrar staten med tilskudd til forskning- og utvikling, og gjennom etablering av gode rammevilkår. Jeg vil samtidig presisere viktigheten av god arealog transportplanlegging og overføring av gods fra vei til sjø og bane som viktig for å redusere klimagassutslippene og de lokale utslippene fra tungtransporten. Biodrivstoff kan bi-

dra til å redusere klimagassutslippene fra transportsektoren. Klimaeffekten varierer fra null til over 90 pst. EU legger til grunn at biodrivstoff må ha 35 pst. utslippsforbedring for å kalles bærekraftig. I 2010 ble omsetningskravet satt til 3,5 pst. av årlig omsatt volum drivstoff til vegtrafikken. Ved bud-sjettbehandlingen i Stortinget ble det

bestemt å øke omsetningspåbudet for biodrivstoff til veitrafikk fra 3,5 til 5,5 pst. og fjerne veibruksavgift på biodiesel fra 1.7.2015.

Avgiftspolitikken er viktig for å påvirke bilsalget. Utslipp av CO₂ prises særskilt gjennom CO₂-avgiften på mineralolje, bensin og gass. I Sundvolden-erklæringen har vi varslet en helhetlig gjennomgang av kjøretøy- og drivstoffavgiftene med sikte på endringer for å stimulere til bruk av ny teknologi, en sikrere bilpark og mer miljøvennlige valg. Det tas sikte på å kunne presentere gjennomgangen for Stortinget i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2015.

Samferdselsdepartementet bidrar med midler i Energix programmet til Norges forskningsråd. Transnova støtter prosjekter og tiltak som bidrar til overgang til mer miljøvennlige transportformer og til å redusere det totale transportomfanget. Transnova har støttet flere prosjekter knyttet til reduserte klimagassutslipp fra godstransporten, blant annet vil jeg trekke frem prosjektet til Posten om CO₂-fripostdistribusjon i Trondheim sentrum der målet er å erstatte 1300 fossilt drevne biler med elektriske kjøretøy fram mot 2015. Regjeringen har besluttet å legge ned Transnova med virkning fra 2015, og Transnovas oppgaver videreføres i Enova fra samme tidspunkt. Satsingen på miljøvennlig transport og Enovas arbeid med energiomlegging og enøk har mange felles trekk. Målet er at denne omorganiseringen skal gi en mer helhetlig og koordinert virke-middelbruk på energi- og klimaområdet. En effekt av dette vil være at det vil legges bedre til rette for mer langsiktig og forutsigbar satsing enn dagens Transnova, med årlige bevilgninger over statsbudsjettet.

Anleggsmaskiner er ikke regnet som transport og regulert gjennom arbeidsmiljølovgivningen og ikke en del av Samferdselsdepartementets ansvarsområde. Den økte avgiften på mineralolje fra 2014 gir incentiver til lavere utslipp fra anleggsmaskiner. I tillegg åpner anskaffelsesregelverket for at innkjøpere kan stille miljøkrav i prosjekter som skal ut på anbud.

SPØRSMÅL NR. 356**Innlevert 12. desember 2014 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe****Besvart 18. desember 2014 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Fleire innsette med psykiske lidingar burde vore behandla på psykiatrisk institusjon, meiner Kriminalomsorga region vest. (BT 24/11-14). Dei ønskjer seg psykiatrisk klinikk ved Bergen fengsel, i tillegg til eit ambulerande helseteam som kan drive miljøterapi i fengslet i forkant av ein innleggelse, og etter utskrivning frå sjukehuset.

Vil helse- og omsorgsministeren vurdere desse forslaga, og kva vil helse- og omsorgsministeren gjere for å styrke tilbodet til innsette med psykiske lidingar?»

GRUNNGJEVING:

Viser til svar på spørsmål nr. 15:256 (2014-2015) der statsråd Anundsen skriv følgende:

«Jeg har en løpende dialog med helse- og omsorgsministeren om helsetilbudet de innsatte i fengsel mottar. Vi vurderer fortløpende hvordan dette skal følges opp.»

Svar:

Som kjent ble det nylig lagt frem en rapport som har kartlagt forekomsten av psykiske lidelser blant innsatte i norske fengsler (Forekomst av psykiske lidelser hos domfelte i norske fengsler – Victoria Cramer – Kompetansesenteret for sikkerhets-, fengsels- og rettspsykiatri Helse Sør-Øst). Ikke noen gang tidligere er det gjort en kartlegging som denne i Norge. Diagnosene som fremkommer i rapporten er ikke kliniske sykdomsdiagnoser, men et anslag på forekomsten av psykiske lidelser i utvalget som er undersøkt. Resultatene viser likevel at psykiske lidelser er utbredt blant innsatte i norske fengsler.

Rapporten sier imidlertid ikke noe om hvilket behandlingstilbud de innsatte har behov for. Av resultatene fra kartleggingen kan man heller ikke forutsette at alle de kartlagte skal ha hjelp/behandling. Noen av de innsatte som er kartlagt med psykiske lidelser vil ha behov for og rett til behandling. Andre ønsker ikke behandling og noen innsatte trenger/har ikke behov for behandling.

Det er helse- og omsorgstjenesten i kommunen der fengselet ligger og det regionale helseforetaket der fengselet geografisk er plassert som har ansvar for å sørge for forsvarlige helsetjenester for innsatte. Alle innsatte har de samme pasientrettigheter som resten av befolkningen. Alle kommuner med fengsel får øremerkede midler fra Helsedirektoratet for å ivareta sitt ansvar for å tilby innsatte helse- og omsorgs-

tjenester. Dette medfører at alle fengsler har tilbud om helsetjenester med lege, sykepleier og/ eller spesialsykepleier med utdanning i psykisk helse og rus.

Det vil til enhver tid være helsetjenesten i fengslet som må vurdere om en innsatt har behov for hjelp for sine psykiske lidelser. Dersom helsetjenesten i fengslet vurderer at en innsatt har behov for behandling i psykisk helsevern, vil den innsatte på vanlig måte bli henvist for vurdering i spesialisthelsetjenesten.

Tilbudet til innsatte med psykiske lidelser og/eller rusproblemer er i dag mange. Som en del av det generelle helsetilbudet i alle fengsler, kan enhver innsatt henvende seg til fengsels-helsetjenesten for hjelp og behandling. Videre har de 6 største fengslene egne psykiatriske poliklinikker inne i fengslene. I tillegg er det rusmestringsenheter i 13 fengsler og det er etablert 2 Stifinner'n-tilbud – ved Oslo Fengsel og ved Bredtveit kvinnefengsel.

Ut over disse tilbudene kan innsatte søke om å sone hele eller deler av sin dom på institusjon etter § 12 i straffegjennomføringsloven. Mulighetene for å sone etter § 12 ble styrket i 2014 ved at Justis- og beredskapsdepartementet i tilleggsproposisjonen for statsbudsjettet for 2014 (Prop. 1 S Tillegg 1 (2013-2014)) styrket bevilgningen til dette tilbudet med 10 mill. kroner. Så er det også grunn til å nevne at Nar-ko-tikaprogram med domstolskontroll (ND) nå er evaluert med gode resultater og vil bli videreført i 2015.

Slik også statsråd Anundsen besvarte representanten Toppe sitt spørsmål 15:256 (2014-2015) har Regjeringen allerede styrket tilbudet ved Ila fengsel og forvaringsanstalt til innsatte med særlige behov på grunn av sin psykiske helse, gjennom en bevilgning på 5 mill. kroner i RNB for 2014. Det er vedtatt å videreføre styrkingen med 10 mill. kroner i 2015. Bevilgningen dekker blant annet utgifter til økt bemanning.

Representanten Toppe tar også opp spørsmål om å etablere psykiatrisk klinikk ved Bergen fengsel, i tillegg til et ambulerende helseteam som kan drive miljøterapi i fengsel i forkant av en innleggelse, og etter utskrivning fra sykehus. Alle de fire regionale helseforetakene har i dag samarbeidsavtaler med respektive kriminalomsorgsregioner. Det vil derfor være opp til – i dette tilfellet helseregion vest og kriminalomsorgsregion vest – å vurdere grunnlaget for å etablere egen psykiatrisk poliklinikk i Bergen fengsel.

Et eventuelt helseteam slik representanten Toppe beskriver, vil også være opp til de nevnte instanser å vurdere, i samarbeid med Bergen kommune, som har ansvaret for kommunale helse- og omsorgstjenester for innsatte i Bergen fengsel.

SPØRSMÅL NR. 357**Innlevert 12. desember 2014 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe****Besvart 18. desember 2014 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Vil statsråden gjere greie for kva prinsipp og rammer som Beslutningsforum styrer etter, og vil statsråden vurdere om fire helseføretaksdirektørar er eit breitt nok forum for å gjere prioriteringar for pasientar sin tilgang til nye behandlingar, og vil statsråden gjere tiltak for å møte kritikken mot beslutningsforumet om manglande openheit om beslutningsprosessar og manglande involvering av brukarar og sikre forumet eit etisk rammeverk der openheit, relevante grunngevner og klageadgang blir ivare-tatt?»

GRUNNGJEVING:

Fleire saker om manglande tilgang til nye, dyre kreftmedisin har sett søkelys på Beslutningsforum for nye metodar. Også Prioriteringsutvalget har påpeikt manglar ved forumet. Underteikna er oppteken av at prioriteringar som skjer i helsevesenet, må for-ankrast og at avgjerder som vert tatt skjer etter ein open prosess. Beslutningsforum har gjort vedtak om å ikkje gjere Kadcyła tilgjengeleg for norske pasientar gjennom det offentlege systemet. Årsaka skal vere at medisinen er for dyr. Kadcyła er ikkje kurativ behandling, men livsforlengande. Det har vore ein diskusjon om det skal innførast ei talgrense for livslengande behandling, noko som ein politisk ikkje har hatt nokon samsemje om. Då er spørsmålet om det likevel fins ei slik grense, utan at det blir openheit om det.

Svar:

System for innføring av nye metodar blei innført i 2013 med formål om å auke kvalitet og pasientsikkerheit ved å bidra til at pasientane så raskt som råd får likeverdig tilgang til nye, verksame metodar. Systemet skal bidra til meir gjennomsluktige og ein-skapelege beslutningsprosessar i alle helseregionane, samt å sikre at innføring av nye metodar i spesialisthelsetenesta er baserte på eit fagleg og kunnskapsbasert beslutningsgrunnlag. Vidare skal systemet bidra til koordinering av innføring av nye metodar med faglege retningslinjer som blir utarbeidd av Helsedirektoratet.

Helse- og omsorgsdepartementet har i tilleggsdokumentet til oppdragsdokument av 28. juni 2013 gitt oppdrag til dei regionale helseføretaka om å konkretisere innhaldet i beslutningsprosessen i tråd med føresetnaden om eit gjennomsluktig system. Innhaldet i beslutningsprosessen og kriteria for beslutningar vart behandla i likelydande styresaker i alle regionale helseføretak. Styra i dei regionale helseføretaka har gitt dei

administrerande direktørane fullmakt til å ta beslutningar om å innføre eller ikkje innføre nye metodar.

Av styresaka går det fram at beslutningane i Beslutningsforum skal vere samordna slik at metodar kan innførast i heile landet og vere tilgjengeleg for heile befolkninga. Slik var det ikkje før det nasjonale systemet vart innført. Beslutningane skal basere seg på eit fagleg, kunnskapsbasert beslutningsgrunnlag, gjennom såkalla metodevurderingar, utarbeidd av Statens Legemiddelverk for legemiddel og Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten for andre metodar.

Beslutningane baserer seg på dei prioriteringskriteria som gjeld no i helsetenesta og som vert praktiserte i sjukehusa i dag, jf. § 2-1b i lova om pasient- og brukarrettar og § 2 i prioriteringsforskrifta. Dei tre prioriteringskriteria i dag er; kor alvorleg tilstanden er, nytta av tiltaket for pasienten, og kravet om at nytta står i eit rimeleg forhold til kostnadene for behandlinga.

Med bakgrunn i dette har dei regionale helseføretaka utarbeidd eit sett med beslutningskriterie som er offentlig tilgjengelege og som ein kan lese i den aktuelle styresaka og på Helsedirektoratet sine nettsider.¹

Eg viser også til at Beslutningsforum for nye metodar allereie har følgd opp Prioriteringsutvalet sitt innspel om brukarmedverknad ved å inkludere ein representant frå dei regionale brukarutvala som observatør med talerett i Beslutningsforumet sine møter.

Det er lagt opp til at systemet for innføring av nye metodar skal ha mest mulig opne beslutningsprosessar. Samtidig må vi sikre at pasientane får rask tilgang til nye og effektive legemiddel, og at fellesskapet sine ressursar blir rettferdig fordelte slik at alle får.

Derfor har dei regionale helseføretaka lagt til rette for ein prosess der dei kan forhandle om pris med legemiddelleverandørane, noko som kan innebere at dei inngår ikkje-offentlege rabattar med leverandørar. Vi veit at mange land inngår avtalar om skjulte rabattar, og dei betalar langt mindre en den offisielle prisen. Legemiddelleverandørane krev ofte at slike rabattar er strengt hemmelege. Konsekvensen av dette er at Beslutningsforum er nøydd til å ha lukka møter for å sikre pasientar tilgang til medisinen til ein pris som står i rimeleg forhold til kostnadene for behandlinga. Dette har vore tilfellet i dei fleste saker som Beslutningsforum har behandla sidan sitt første møte i mai 2014.

¹ <http://helsedirektoratet.no/helse-og-omsorgstjenester/system-for-innforing-av-nye-metoder/beslutningsprosessen/Sider/default.aspx>

Utover dette er metodevurderingar, møteinnkallingar og protokoll frå Beslutningsforum for nye metodar offentlig tilgjengelege på Helsedirektoratet sine heimesider. Prosessar og korleis systemet er sett opp er også offentleg tilgjengeleg og publisert på Helsedirektoratet sine nettsider.

Brystkreftlegemiddelet Kadcylla har vore behandla i Beslutningsforumet sitt møte 20. oktober 2014. De regionale helseføretaka har beslutta å ikkje ta i bruk legemiddelet systematisk på norske sjukehus. Beslutninga baserer seg på dei gjeldande prioriteringskriteria. Eg er ikkje kjend med prisrabatten som le-gemiddelleverandøren tilbaud på grunn av at dette er halde hemmeleg.

I NOU 2014: 12 Åpent og rettferdig – prioriteringar i helsetjenesten er bruk av grenseverdiar drøfta

for å beskrive forholdet mellom kostnad og effekt. Prioriteringsutvalet har kome med ei rekkje tilrådingar som vi må diskutere grundig og ope. Eg vil verken avvise og eller løfte fram enkeltforslag no. Eg ønskjer ein brei debatt om prioritering i helsehelsetenesta. Prioriteringsdebatten er svært viktig, men også utfordrande. Eg er glad for at diskusjonen har engasjert mange. Rapporten er sendt på høyring og blir følgt opp med ei eiga stortingsmelding om prioriteringar i helsesektoren.

Eg har tru på at dei regionale helseføretaka og dei andre aktørane i systemet vil vidareutvikle systemet i tråd med dei overordna føringane og likeverdig tilgang og transparens, samt i tråd med sitt «sørge-for» ansvar for pasientane i helseregionen.

SPØRSMÅL NR. 358

Innlevert 12. desember 2014 av stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes

Besvart 9. januar 2015 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«UNN vedtok nylig 2,4 % kutt i psykisk helsevern, og påpeker samtidig at kravet om sterkere vekst innen psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling på regionalt nivå ikke er spesifikt videreført fra Helse Nord RHF til UNN.

Samsvarer dette med styringsmålene, den gylne regel, i oppdragsdokumentet?»

Svar:

Helse Nord RHF har overfor departementet opplyst at Oppdragsdokumentet for 2014 ble vedtatt av styret i februar i år. Av vedtaket fremgår det at høyere vekst skal sikres innen psykisk helsevern og rusbehandling enn for somatikk på regionnivå. Veksten måles blant annet gjennom endring av kostnader, ventetid og ak-

tivitet. Helse Nord bekrefter at målet er videreført for alle helseforetak i 2014.

Selv om UNN står overfor store omstillingsbehov i 2015 vil omstillingskravet innen psykisk helsevern være mindre enn innen somatikken.

Det er en tydelig forutsetning fra departementets side at den gylne regel om større vekst innenfor psykisk helsevern og rus enn i somatikk følges opp ute i tjenesten. Alle de regionale helseforetakene har overfor departementet uttrykt at de har klar intensjon om å oppnå større aktivitetsvekst innenfor rusbehandling og psykisk helsevern enn i somatikk.

I oppdragsdokumentene for 2015 vil jeg be de regionale helseforetakene om presentere sine planer for hvordan de skal gjennomføre dette innen 1. mars 2015. Jeg kommer til å følge med på utviklingen gjennom året.

SPØRSMÅL NR. 359**Innlevert 12. desember 2014 av stortingsrepresentant Pål Farstad****Besvart 17. desember 2014 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Har statsråden på noe vis involvert seg i å påvirke lokalisering av nytt sykehus for Nordmøre og Romsdal?»

BEGRUNNELSE:

I løpet av høsten har en rekke ledere i henholdsvis Helse Møre og Romsdal HF og Helse Midt HF trukket seg. Parallelt med dette har utredningen av nytt felles sykehus for Nordmøre og Romsdal vært i slutfasen. De mange lederskiftene kan vanskelig tolkes på annet vis enn at det er stor uenighet om sentrale spørsmål knyttet til nytt sykehus for Nordmøre og Romsdal.

Et sentralt spørsmål for legitimiteten til beslutningen i en prosess som har pågått i snart 3 år, er kontinuitet og åpenhet i prosessen. Helseforetaksorganiseringen er ingen optimal modell for å skape hverken folkelig eller politisk tillit, åpenhet og kontinuitet. Statsråden som foretaksmøte har et særlig stort ansvar som øverste organ for å bidra til tillit.

Svar:

Jeg vil innledningsvis understreke at endringer i ledelsen i Helse Midt-Norge tidligere i høst ikke har noe med denne saken å gjøre. Den kontakten jeg den gang hadde mot daværende styreleder i Helse Midt-Norge RHF var med utgangspunkt i helt andre problemstillinger, hvor sykehussaken i Møre og Romsdal overhodet ikke var tema. Jeg har heller ikke på noen måte vært involvert i avgangen til administrerende direktør i Helse Møre og Romsdal.

Representanten Farstad spør om jeg på noe vis har involvert meg for å påvirke lokalisering av nytt sykehus for Nordmøre og Romsdal. Svaret på dette spørsmålet er at jeg ikke har instruert noen til å legge en løsning til grunn for arbeidet frem mot styrebehandlingene. Som det fremkommer av saksutredningen fra helseforetaket og den eksterne kvalitetssikringen er de tre tomtealternativene utredet på en likeverdig måte.

Det er likevel slik at saker som er så vesentlige som denne også har vært gjenstand for samtaler mellom den til enhver tid sittende statsråd og styreleder. Det er heller ikke noen tvil om at sakens vesentlighet krever at jeg har et aktivt forhold til den. Saken er politisk krevende og det er naturlig at jeg er orientert på en slik måte at jeg er i stand til å ta de beslutninger som det er forventet at jeg tar.

Jeg har imidlertid hele tiden understreket at det er de faglige rådene som skal være avgjørende for den endelige beslutningen i saken. Jeg har selvfølgelig gjennom prosessen fått kunnskap og gjort vurderinger av hva jeg tror er en samfunnstjenlig løsning. Jeg har imidlertid vært klar på at prosessen med de faglige vurderingene skulle gjennomføres uten at jeg skulle bidra til å påvirke disse. Jeg er også opptatt at styrene nå kan gjøre sine selvstendige beslutninger på bakgrunn av de faglige vurderingene som nå er gjennomført.

Jeg ser også at det blir stilt spørsmål om det er legitimt å ha slike kontakter med styreleder som jeg har referert til over. Denne type kontakt er senest omtalt i Meld. St. 27 (2013-2014) som en naturlig del av eierstyringen, sitat:

«Rammene omkring eierstyring er ikke til hinder for at staten, som andre aksjeeiere, i møter tar opp forhold som selskapene bør vurdere i tilknytning til sin virksomhet og utvikling. De synspunkter staten gir uttrykk for i slike møter, er å betrakte som innspill til selskapets administrasjon og styre.»

Jeg har tillit til at de prosessene man nå har gjennomført både i Helse Møre og Romsdal HF og Helse Midt-Norge RHF gjør at styrene kan gjøre kvalitativt gode beslutninger. Jeg har imidlertid ikke tenkt å unndra meg fra å ta et ansvar i denne saken eller skjule meg bak helseforetakenes beslutninger. Derfor har jeg bestemt å avholde et foretaksmøte for å konkludere i saken. Dette vil bygge på saksframleggene og vedtakene i de to styrene i Helse Møre og Romsdal og Helse Midt-Norge.

SPØRSMÅL NR. 360**Innlevert 15. desember 2014 av stortingsrepresentant Arild Grande****Besvart 17. desember 2014 av kulturminister Thorhild Widvey****Spørsmål:**

«Støtter regjeringen påstanden om at «de konserverende modellene ikke har bidratt til innovasjon», og hvilke forslag har regjeringen fremmet overfor Stortinget for å bidra til innovasjon i mediebransjen?»

BEGRUNNELSE:

I «Sundvolden-erklæringen» skriver regjeringspartiene at «Over tid skal pressestøtten omlegges og nivået reduseres». Representanter for regjeringspartiene hevder at «Dette ønsker vi fordi vi så langt har sett at de konserverende modellene ikke har bidratt til innovasjon.» (Kårstein E. Løvaas, Stortingsrepresentant for Høyre, www.hoyre.no).

Svar:

For stor avhengighet av statsstøtte kan virke konserverende. Dette gjelder alle bransjer, ikke bare mediebransjen. Allerede i dag utgjør statsstøtten over 30 pst. av driftsinntektene til de største mottakerne av mediestøtte, og da er verdien av momsfritaket ikke regnet inn. I en slik situasjon er det en risiko for at behovet for å tilpasse seg innretningen og omfanget av statlige støtteordninger tar energi og oppmerksomhet som burde vært rettet inn mot innovasjon og utvikling.

I denne situasjonen er det særlig to ting som er viktig for regjeringen:

1. For det første å forhindre at avhengigheten av statlig støtte blir enda høyere. Fallende opplag og utfordringer på annonsemarkedet kan fort gjøre den statlige andelen av medieøkonomien enda høyere enn den er i dag.
2. For det andre å sikre at støtteordningene er innrettet slik at de ikke motvirker nødvendig innovasjon og utvikling. Innovasjonsbehovet i mediebransjen er i hovedsak knyttet til digitaliseringen og behovet for å utvikle tjenester og forretningsmodeller som er tilpasset en digital økonomi. Hittil har støtteordningene direkte motvirket slik innovasjon fordi de har vært forbeholdt publisering på papir. Regjeringen har derfor innført et plattformnøytralt produksjonstilskudd med virkning fra i år, og har satt i gang et arbeid med sikte på likebehandling av plattformer også i momssystemet. Som nevnt under behandlingen av Kulturdepartementets budsjett for 2015, vil regjeringen notifikere et momsfritak for papir- og e-avis til EFTAs overvåkingsorgan (ESA).

Statsstøtte kan ikke alene redde norsk mediebransje. Bransjen må utvikle seg og tilpasse seg. De grepene regjeringen allerede har gjort og som er under arbeid, vil bidra til å sikre at det er forretningsmessige hensyn, og ikke innretningen på mediestøtten, som avgjør mediebransjens strategiske valg og utvikling. Dette legger til rette for en fortsatt konkurransekydig mediebransje, og for at befolkningen fortsatt skal ha tilgang til et bredt og medietilbud preget av høy kvalitet og uavhengig journalistikk.

SPØRSMÅL NR. 361**Innlevert 15. desember 2014 av stortingsrepresentant Lene Vågslid****Besvart 19. desember 2014 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«Hva har statsråden gjort og hva vil statsråden gjøre for å få en bedre oversikt over voldtektsutsatte?»

BEGRUNNELSE:

NRK viser 15.12.14 til at ingen har kontroll på antall voldtekter i Norge. I følge Dixi, ressurscenter for voldtektsutsatte, er det for lite forskning på overgrep og voldtekt i Norge. Henleggelsesprosenten i voldtektsanmeldelser er også høy, som kan føre til at færre velger å anmelde saken sin. På bakgrunn av dette viser NRK til at det er umulig å si eksakt hvor mange som er utsatt for voldtekt. Mange voldtekts ofre lider i stille, i følge Dixi.

Svar:

Forekomstundersøkelsen «Vold og voldtekt i Norge» ble publisert av Nasjonalt kompetansesenter for vold og traumatisk stress (NKVTS) i januar 2014. Undersøkelsen viser at 9,4 prosent av alle norske kvinner har vært utsatt for voldtekt. Det tilsvarende tallet for menn er 1,1 prosent. 10 prosent av de voldtektsutsatte kvinnene og 17 prosent av mennene har politianmeldt saken. Svært få var til medisinsk behandling eller undersøkelse den første tiden etterpå.

I mange tilfeller har det vært en relasjon mellom overgriper og den voldtektsutsatte. Fra NKVTS-undersøkelsen framkommer det at de aller fleste kjente overgriperen som venn, bekjent, nabo, kollega, kjæreste eller tidligere kjæreste. Samtidig viser tall fra Kripos at 60 prosent av voldtektsanmeldelsene er såkalte relasjonsvoldtekter eller festrelaterte voldtekter mens 12 prosent er overfallsvoldtekter.

Vi vet at relasjon mellom overgriper og utsatt har betydning for viljen til politianmeldelse. Man kan derfor anta at såkalte relasjonsvoldtekter og festrelaterte voldtekter har høyere mørketall enn mer typiske

overfallsvoldtekter med ukjent overgriper. Disse forholdene har stor betydning for hvordan man appellerer eller oppfordrer til politianmeldelse. Situasjon og relasjon legger også premisser for hvordan et helhetlig og samlet godt offentlig tjenesteapparat tilbyr adekvat hjelp for den voldtektsutsatte.

Publikums tillit til politiet og rettsapparat er helt vesentlig for flere anmeldelser og lavere mørketall for voldtekt. Dette handler i korthet om at voldtektsakene skal etterforskes raskt, målrettet og grundig med tett påtalemessig oppfølging. Godt politiarbeid innenfor et lett tilgjengelig offentlig tjenesteapparat bidrar til økt anmeldelsestilbøyelighet for voldtekt.

Regjeringen har bevilget kr. 50 mill. til forskning på vold i nære relasjoner. I dette programmet inngår forskning på vold og voldtektsutsattes møte med hjelpe- og rettsapparat. Mer kunnskap om dette vil gi viktige bidrag inn i politiets publikumsrettede virksomhet og til en offeromsorg som møter ofrenes reelle behov.

I tillegg planlegger NKVTS nye omfangsundersøkelser om vold og voldtekt i Norge. Disse skal gjentas hvert femte år. Gjentatte undersøkelser indikerer utviklingen i antallet som utsettes for voldtekt, de gir mer kunnskap om brukernes erfaringer med politi og offentlig hjelpeapparat og flere holdepunkter for mørketallenes omfang og sammensetning. Mer forskning vil gi oss viktige tilbakemeldinger for vårt arbeid med å gjøre politi og offentlig hjelpeapparat enda bedre.

Det skal også etableres en egen nettportal om vold i nære relasjoner og voldtekt. Portalen skal henvende seg til både utsatte og til hjelpeapparatet. Hovedmålsettingen med portalen er å gjøre informasjonen om rettigheter og hjelpetiltak lett tilgjengelig og formidlet på en god og tilpasset måte. Portalen lanseres i løpet av høsten 2015.

SPØRSMÅL NR. 362**Innlevert 15. desember 2014 av stortingsrepresentant Lene Vågslid****Besvart 19. desember 2014 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«Hva har statsråden gjort og hva vil statsråden gjøre for at færre voldtektssaker henlegges?»

BEGRUNNELSE:

15.12.14 viser NRK til at bare 10 % av voldtekts ofre anmelder saken selv. Videre er det kjent at henleggesstatistikken på voldtekt er høy, og mange har en oppfatning av at det ikke nytter å anmelde en voldtekt i Norge. Dette hevdes blant annet av DIXI, ressurs-senter for voldtektsutsatte.

Svar:

Voldtekt er en alvorlig forbrytelse med store konsekvenser for den utsatte og for samfunnet for øvrig. Regjeringen vil derfor styrke innsatsen for å forebygge og bekjempe voldtekt.

Voldtekt hører inn under riksadvokatens sentralt prioriterte saker. I korthet innebærer dette at sakene skal etterforskes raskt, målrettet og grundig med tett påtalemessig oppfølging, og gis forrang ved ressursknapphet.

God kvalitet på politiets arbeid i initialfasen bidrar til at færre voldtektssaker henlegges. Etter en voldtektsanmeldelse er strakstiltak i form av å sikre tidskritiske spor og korrekte forklaringer helt avgjørende for kvaliteten på arbeidet i de etterfølgende ledd i straffesakskjeden. Derfor er det utarbeidet standardiserte rutiner i form av tiltakskort for operasjonssentralene som sammen med jourhavende påtalejurist har ansvaret for etterforskningen i den innledende fasen. Det er også laget tiltakskort beregnet på den politi-operative styrken med oversikt over etterforskingsskritt som må vurderes og eventuelt umiddelbart gjennomføres. Etterforskerne kan dessuten skaffe seg supplerende kunnskap gjennom veilederen som er lagt inn i politiets fagportal KO:DE.

Ved siden av å styrke etterforskningen, er det også regjeringens mål å redusere saksbehandlingstiden ved slike lovbrudd. Riksadvokaten har bedt politidistriktene lede sørgende for at det tas i bruk ade-

kvate og hensiktsmessige etterforskningsplaner for den enkelte voldtektssak. En slik etterforskningsplan skal blant annet gi oversikt over de etterforskingsskritt som peker seg ut, rekkefølgen, hvem som har ansvaret og med frister for gjennomføring. Det er politimestrenes ansvar at politidistriktene har rutiner og er organisert på en måte som sikrer at etterforskningen er optimal allerede fra første melding om voldtekt kommer til politiet. Videre har påtalemyndigheten blitt styrket med 50 nye juriststillinger, noe som vil øke kapasiteten og dermed sikre høyere kvalitet i påtaleledelsen.

Den sentrale enheten på Kripos («voldtektsgruppen») består av høyt kvalifiserte tjenestekvinner og menn med kompetanse innen taktisk/teknisk etterforskning og analyse i voldtektssaker. Hovedoppgavene er å bidra til at voldtektsforbrytelser med samme modus og likhetstrekk identifiseres, og at etterforskningen koordineres på en hensiktsmessig måte. Kripos skal også kartlegge de mest aktive voldtektsforbryterne for å forebygge nye voldtekter. Samtidig kan Kripos bistå i etterforskningen av voldtektssaker. Til slutt har enheten i oppgave å etablere et nasjonalt fagmiljø for informasjon- og kompetansedeling innen saksområdet voldtekt. Forutsetningen for å kunne ivareta disse oppgavene er at alle anmeldelser om voldtekt innrapporteres til enheten. Riksadvokaten har oppfordret politidistriktene til å innskjerpe etterforskernes ansvar for at innmeldelsesplikten etterleveres.

Politiets arbeid med seksuelle overgrep er under evaluering. Evalueringen skal inneholde læringspunkter og foreslå eventuelle tiltak for å forbedre politiets arbeid mot seksuelle overgrep. Enheten på Kripos skal også evalueres med sikte på en videreutvikling av dette arbeidet. Begge rapportene vil være viktige for regjeringens videre råd for å styrke innsatsen i å forebygge og bekjempe voldtekt.

Det planlegges også en politireform hvor målet er å få mer robuste fagmiljøer som skal ha høyere spisskompetanse og derved bedre forutsetninger for å lykkes med etterforskning av alvorlig kriminalitet.

SPØRSMÅL NR. 363**Innlevert 15. desember 2014 av stortingsrepresentant Rigmor Aasrud****Besvart 19. desember 2014 av barne-, likestillings- og inkluderingsminister Solveig Horne****Spørsmål:**

«Hvilke kriterier legges til grunn for å definere om kontantstøtten eksporteres?»

BEGRUNNELSE:

I svar på spørsmål nr. 119 til Arbeiderpartiet i forbindelse med statsbudsjettet opplyses det at det er omlag 7800 personer som verken mottar foreldrepenger eller engangsstønad før uttak av kontantstøtte. I samme svar sies det at noe av dette kan skyldes eksportsaker. I en nylig publisert statistikk fra NAV sies det at det kun er 800 tilfeller av eksport av kontantstøtte. Det hevdes at Nav statistikken definerer eksportsaker som tilfeller der mottakeren har utenlandsk bankkonto.

Svar:

Etter kontantstøtteloven er det et vilkår for rett til kontantstøtte at barnet og stønadmottaker er bosatt i riket. EØS-avtalen innebærer at kontantstøtte må eksporteres for barn bosatt i EØS-området i enkelte tilfeller, for eksempel hvis forelderen arbeider i Norge. Hvis familien har rett til kontantstøtte etter EØS-avtalens regler, vil saken bli registrert som en EØS-sak i Arbeids- og velferdsetatens saksbehandlings-system, uavhengig av om ytelsen utbetales til en norsk eller utenlandsk bankkonto. Kontantstøttestatistikken som er publisert på nav.no viser antall mottakere av kontantstøtte (etter mottakers statsborgerskap) i tilfeller registrert som EØS-saker. Per september 2014 var dette antallet 880.

SPØRSMÅL NR. 364**Innlevert 15. desember 2014 av stortingsrepresentant Ola Elvestuen****Besvart 7. januar 2015 av olje- og energiminister Tord Lien****Spørsmål:**

«Kan statsråden redegjøre for den praktiske gjennomføringen av inkluderingen av Transnova i Enova, hvordan de udisponerte midlene i Transnova blir disponert, og kan statsråden bekrefte at den planlagte utlysning i januar på midler til transportsektoren blir gjennomført som planlagt?»

BEGRUNNELSE:

I budsjettinnstilling 9 S 2014-2015 sier et flertall fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre at man understreker at Enova følger opp Transnovas arbeid på området med miljøvennlig transport.

Det fremkommer som noe uklart hvordan den praktiske sammenslåingen skal gjennomføres, og hvordan man vil sikre at nødvendig kompetanse videreføres i Enova. Videre er det et ubesvart spørsmål om ubenyttede midler i Transnova overføres til Enova i forbindelse med sammenslåingen.

Svar:

Transnovas oppgaver vil fra 2015 videreføres av Enova og finansieres over Energifondet. En finansiering gjennom Energifondet vil legge bedre til rette for mer langsiktig og forutsigbar satsing enn dagens Transnova med årlige bevilgninger over statsbudsjettet. Mange av oppgavene i Transnova har hatt grenseflater til Enovas virksomhet, og omorganiseringen vil legge til rette for en mer helhetlig og koordinert virkemiddelbruk. Enova vil få ansvar for et større markedsområde, være godt rustet til å gjøre de beste avveiningene og sikre at det oppnås mest mulig resultater innenfor de gitte rammer.

Organisasjonsmessig ligger Transnova i Statens vegvesen, og hoveddelen av de ansatte i Transnova er i Trondheim. Regelverket for virksomhetsoverdragelse har vært lagt til grunn i overføringen av Transnovas oppgaver og det har vært enighet mellom Enova og Statens vegvesen om å finne gode løsninger for alle ansatte. Av de 10 ansatte i Transnova går 7 over til Enova og 3 får nye oppgaver i Statens vegvesen.

Udisponerte midler i Transnova fra 2014 vil bli søkt overført til 2015 i tråd med ordinær praksis for overføring av ubrukte budsjettmidler mellom budsjettår, og vil bli overført til Energifondet og stilt til rådighet for Enova gjennom et supplerende oppdragsbrev for 2015 når dette er avklart og godkjent. Overførte midler fra 2014 vil sammen med bevilgningen for 2015 bli stilt til rådighet for Enova for å følge opp oppgaver som er overført fra Transnova på området for miljøvennlig transport.

Transnova har ikke planlagt noen nye utlysning i januar 2015. Siste utlysning fra Transnova hadde

frist september 2014, og endelig tildeling på denne utlysningen er planlagt i januar 2015. Transnova vil tildele støtte til prosjekter så langt de har midler. Øvrige søknader fra denne utlysningen overføres til Enova, som vil følge opp disse og avklare hvilke prosjekter som vil få støtte fra Enova. Enova har informert meg om at de legger opp til at transportprosjekter vil kunne søke og få tildelt støtte løpende gjennom året og at det vil være åpne tilbud mot transportsektoren fra 1.1.2015. Enovas intensjon er å videreutvikle tilbudet utover i 2015.

SPØRSMÅL NR. 365

Innlevert 15. desember 2014 av stortingsrepresentant Bård Vegar Solhjell

Besvart 6. januar 2015 av klima- og miljøminister Tine Sundtoft

Spørsmål:

«Naturmangfoldloven etablerer et forbud mot å fatte vedtak som innebærer stor risiko for å utrydde en art fra Norge. Etablering av dypvannsdeponi i Førdefjorden vil innebære en stor risiko for at arten blålange utryddes fra Norge.

Kan ministeren bekrefte at hun vil motsette seg at det fattes vedtak som innebærer stor risiko for at blålange som art blir utryddet fra Norge?»

BEGRUNNELSE:

Vurderinger gjort av Miljødirektoratet viser at det foreligger en stor risiko for at blålange som art, eller genetiske variasjoner av arten kan bli utryddet hvis det gis tillatelse til etablering av dypvannsdeponi i Førdefjorden. Dette vil være i direkte strid med naturmangfoldloven.

I brev fra Miljødirektoratet til Klima- og miljødepartementet av 4. og 19. november uttrykker direktoratet en bekymring for de truede artene pigghå, kystorsk, ål og blålange dersom det blir gitt tillatelse til sjødeponi i forbindelse med etablering av gruvevirksomhet i Engebøfjellet. De vurderer at et deponi vil kunne føre til at forvaltningsmålene i naturmangfoldsloven § 5 for disse artene ikke nås.

Særlig for blålange er situasjonen problematisk. Blålange er listet som sterkt truet på Norsk rødliste 2010 og deponiet vil ødelegge det som Miljødirektoratet mener er det eneste kjente kystnære gyteområdet for arten. Naturmangfoldloven innebærer et forbud mot å fatte vedtak som innebærer risiko for at en

art utryddes fra landet. Dersom et vedtak i Engebø-saken medfører risiko for at blålange utryddes fra Norge vil det dermed være i strid med naturmangfoldloven å fatte vedtaket.

Miljødirektoratet skriver i brev av 19. november at «på nasjonalt nivå vil ikke tiltaket føre til en direkte utrydding av arten». Formuleringen indikerer at det slett ikke er risikofritt for artens overlevelse om vedtaket fattes, og kan således leses som om at det foreligger en stor risiko for utryddelse av arten, om enn ikke direkte. Samtidig er det viktig å huske at arten i utgangspunktet er sterkt truet av utryddelse, og at ytterligere negative påvirkninger øker risikoen for at arten forsvinner fra naturen. Den aktuelle negative påvirkningen i dette tilfelle er også av særlig omfattende karakter, nemlig å fjerne det eneste kjente kystnære gyteområde for arten.

§ 5 i naturmangfoldloven omfatter ikke bare arter, men også genetiske variasjoner innenfor arter, og om dette skriver Miljødirektoratet:

«Et eventuelt bortfall av dette gyteområdet kan ha alvorlige følger for en eventuell kystnær bestand av arten, da separate bestander av blålange ikke kan utelukkes. Det er velkjent at det forekommer genetiske forskjeller mellom fjordbestander, og mellom fjordbestander og bestander ute i havet for flere arter.»

Svar:

De konkrete vurderingene i den saken som det vises til er fortsatt under behandling i Kommunal- og moderniseringsdepartementet. Jeg kan derfor ikke gå inn på de konkrete vurderingene i saken på dette tids-

punkt. Jeg vil imidlertid beskrive betydningen av naturmangfoldloven § 5 mer generelt.

Av naturmangfoldloven § 5 første ledd følger at forvaltningsmålet for arter er at artene og deres genetiske mangfold ivaretas på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Så langt det er nødvendig for å nå dette målet ivaretas også artenes økologiske funksjonsområder og de øvrige økologiske betingelsene som arten er avhengig av. At en art skal ivaretas på lang sikt, innebærer som et minimum at man må unngå at arten blir utryddet.

Målet om at arten skal forekomme i levedyktige bestander i sitt naturlige utbredelsesområde, omfatter hele den geografiske sonen der det er naturlig at arten forekommer. En art kan ha flere leveområder innenfor sitt utbredelsesområde. Målet skal likevel ikke forstås slik at det skal finnes levedyktige bestander overalt innenfor det naturlige utbredelsesområdet. Så langt det er nødvendig for å nå målet om ivaretagelse på lang sikt og levedyktige bestander i naturlig utbredelsesområder, skal også artens økologiske funksjonsområder ivaretas. Dette omfatter leveområder og andre områder med særlig funksjon for artens livssyklus, for eksempel gyteområder. I enkeltsaker må betydningen av slike områder vurderes konkret i

forhold til måloppnåelsen. I arbeidet med disse vurderingene må man bygge på kunnskapsgrunnlaget, økosystemtilnærming og – om nødvendig – føre-var-prinsippet. Vurderingen av om det er risiko for vesentlig negative konsekvenser for en art, må baseres på en vurdering av sannsynligheten for at en effekt inntreffer, og alvorligheten av denne effekten.

Forvaltningsmålet i § 5 skal tas i betraktning ved lovtolkning og skjønnsutøvelse etter annen lovgivning, herunder plan- og bygningsloven. Når et forvaltningsorgan skal treffe et vedtak som kan virke inn på om forvaltningsmålet nås, må organet ta hensyn til forvaltningsmålet og unngå at vedtaket får et innhold som gjør det umulig å nå forvaltningsmålet.

Forvaltningsmålene utgjør ingen absolutt skranke for hva slags vedtak forvaltningen kan treffe. Hensynet til naturmangfold må avveies mot andre viktige samfunnsinteresser. Forvaltningsmålene har altså ikke høyere rang enn andre lovregler, og sektormyndigheten kan komme til at de samfunnsmessige hensynene for å gjennomføre tiltaket er så sterke at tiltaket bør tillates selv om det truer forvaltningsmålene.

Avveiningen mellom naturmangfold og andre samfunnsinteresser kan også medføre at målene nås på en annen måte eller i et annet tempo enn uten inngrepet.

SPØRSMÅL NR. 366

Innlevert 15. desember 2014 av stortingsrepresentant Eirik Sivertsen

Besvart 19. desember 2014 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen

Spørsmål:

«Hvilke opplysninger har statsråden som gjør at han mener UDI tar feil når de hevder at det er humanitært utilrådelig å returnere enslige mindreårige og barnefamilier til Afghanistan, og hvor mange barn og voksne er sendt tilbake etter at UDI ba om at returnerer til området opphørte?»

BEGRUNNELSE:

I Bergens Tidende 13. desember fremkommer det at UDI i sommer bad om at retur av enslige mindreårige og barnefamilier til Afghanistan ble stanset. Begrunnelsen er ifølge avisen de humanitære forholdene, og at særlig kvinner og barn er utsatt.

Svar:

La meg først få presisere hva UDIs anbefaling går ut på: UDIs vurdering er at retur av barn til internflukt i Afghanistan vil være humanitært utilrådelig med mindre familien har tilstrekkelig nettverk og/eller tilstrekkelige ressurser til å etablere seg i internfluktområdet og dekke familiens grunnleggende behov. Dette omfatter altså ikke alle returner, men bare returner til internflukt dersom familien ikke har tilstrekkelig nettverk og/eller tilstrekkelige ressurser. På bakgrunn av denne vurderingen anbefaler UDI følgende praksis:

«Som et utgangspunkt vil det bare være rimelig å henvise barnefamilier til internflukt i Afghanistan dersom familien har tilstrekkelig nettverk og/eller tilstrekkelige ressurser til å etablere seg i internfluktområdet og dekke familiens grunnleggende behov.

Der det er opplysninger om at familien har tilstrekkelig tilknytning og/eller ressurser til å klare seg i internfluktområdet, kan det være rimelig å henvise familien til internflukt. UDI skal imidlertid alltid foreta en konkret vurdering av barnas retursituasjon, der barnets beste skal være et grunnleggende hensyn.»

Utlendingsnemnda (UNE), som er politisk uavhengig og selvstendig klagenemnd i disse sakene, har i forkant av alle tvangsreturer til Afghanistan blitt forelagt navnet på de som skal returneres. UNE opplyser om at ingen har blitt sendt tilbake i strid med UDIs anbefaling etter at den kom.

SPØRSMÅL NR. 367

Innlevert 15. desember 2014 av stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen

Besvart 18. desember 2014 av arbeids- og sosialminister Robert Eriksson

Spørsmål:

«Statsråden skriver i innlegget «Eldre arbeidstagere leverer» i Aftenposten 11. desember følgende: «Mens det i 1990 sto 2,4 yrkesaktive bak hver pensjonist, vil tallet i 2040 trolig ligge på 1,7.»

Hvilke forutsetninger legger statsråden til grunn for dette anslaget, og tar dette anslaget hensyn til de store demografiske endringene i Norge det siste tiåret, hvor innvandrerandelen, som både er yngre enn befolkningen ellers og har en langt lavere sysselsettingsandel, har økt og fortsatt øker?»

BEGRUNNELSE:

Jeg antar at det som følge av den økende innvandringen til Norge de siste årene er blitt mer krevende å gjøre anslag for antall yrkesaktive bak hver pensjonist. Fri flyt av personer innenfor Det europeiske økonomiske samarbeidsområdet (EØS) har gitt en svært stor befolkningsvekst i Norge de siste årene. Kjennetegnende for innvandrergruppen fra EU-land i Sentral- og Øst-Europa er at deres sysselsettingsgrad korrigert for alder er langt lavere enn for befolkningen eksklusiv innvandrere. Gitt at disse innvandrerne og andre innvandrere som har kommet til Norge det siste tiåret blir værende i Norge, vil dette – alt annet likt – medføre at det i framtiden vil stå færre yrkesaktive bak hver pensjonist enn tallet som statsråden oppgir i Aftenposten 11. desember 2014. Gjennomsnittlig sysselsettingsgrad hos innvandrere korrigert for alder er lavere enn hos innvandrere fra EU-land i Sentral- og Øst-Europa. Det er med svært store forskjeller i sysselsettingsgrad hos innvandrere avhengig av hvilket land innvandrerne kommer fra.

Svar:

Anslaget på utviklingen i antall yrkesaktive per pensjonist som det vises til er utarbeidet av Statistisk sentralbyrå (SSB). I beregningene er utviklingen i arbeidsstyrken målt i forhold til utviklingen i antall alders-, uføre-, og etterlattepensjonister. Til grunn for beregningene ligger blant annet forutsetninger om befolkningsutviklingen og utvikling i yrkesaktivitet blant ulike befolkningsgrupper.

Beregningene er fra 2014 og tar utgangspunkt i de siste befolkningsframskrivingene fra SSB. De tar dermed hensyn til de store demografiske endringene i Norge det siste tiåret der innvandrerandelen øker. Framover legger SSB til grunn at det fortsatt vil være nettoinnvandring til Norge, men at den blir noe lavere enn det en har sett de siste årene.

Til grunn for beregningene av fremtidig yrkesaktivitet ligger SSBs befolkningsframskrivninger der innvandrerne er delt i tre landgrupper:

- Landgruppe 1 omfatter alle vesteuropeiske land samt Canada, USA, Australia og New Zealand
- Landgruppe 2 består av de elleve nye EU-landene i Øst-Europa (EU-medlemmer i 2004 eller senere)
- Landgruppe 3 består av resten av verden

Sysselsettingsstatistikk fra SSB viser gjennomgående at sysselsettingen blant disse gruppene er høyest i landgruppe 1, mens den er noe lavere i landgruppe 2 og lavest i landgruppe 3. For aldersgruppen 30-39 år var for eksempel sysselsettingsprosenten i 2013 for hele befolkningen i Norge 82,4 prosent, mens den var 77,7 prosent for innvandrere fra EU-land i Øst-Europa og 71,3 prosent for innvandrere i alt. I framskrivingene av yrkesaktiviteten for de ulike landgruppene legges det i hovedsak til grunn at yrkesaktiviteten etter kjønn, alder og utdanning holdes konstant framover.

SPØRSMÅL NR. 368**Innlevert 15. desember 2014 av stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen****Besvart 18. desember 2014 av arbeids- og sosialminister Robert Eriksson****Spørsmål:**

«Vil det nye lovforslaget om økt bruk av midlertidige ansettelser gjelde kun når bedrifter har behov for midlertidig arbeidskraft i 12 måneder eller er det en generell adgang til å benytte seg av midlertidige ansettelser i 12 måneder?»

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har lagt frem forslag om endringer i regelverket for midlertidige ansettelser. I dag er det kun lov å ansette arbeidskraft midlertidig når bedriftene har behov for midlertidig arbeidskraft. Det er ikke lov å bemanne opp bedriften med midlertidig arbeidskraft der de ser et fast behov. Arbeidsministeren og statsministeren har i debatten sagt at det ikke burde være noen overraskelse for folk at denne endringer kommer, da partiene gikk til valg på dette. I Høyres program, som de gikk til valg på, står det at Høyre vil:

«myke opp reglene for midlertidige ansettelser ved midlertidig behov.»

Svar:

I Prop. 39 L (2014-2015) foreslås det å innføre en generell adgang til midlertidig ansettelse (uten vilkår) i inntil tolv måneder. I lovforslaget er det med andre ord ikke stilt krav om at oppgavene må være midlertidige for å bruke adgangen. Hovedregelen i norsk arbeidsliv skal fortsatt være faste ansettelser. Regjeringen mener likevel at det er behov for en viss oppmyking i adgangen til å ansette midlertidig særlig for å kunne lette tilgangen til arbeidsmarkedet for personer som står utenfor. For å hindre misbruk av regelen er det nødvendig å ha klare begrensninger på adgangen. Begrensningene som foreslås skal hindre at varige arbeidsoppgaver utføres av en eller flere midlertidig ansatte over tid, og skal forhindre at den nye adgangen benyttes i slik grad at fast ansettelse ikke lenger er hovedregelen.

Regjeringen har derfor foreslått en karantene på 12 måneder hvis arbeidstakeren ikke får videre ansettelse. Karanteneperioden sikrer at arbeidsgiver ikke fortløpende kan ansette nye arbeidstakere på det generelle grunnlaget for å utføre samme arbeidsoppgaver. For ytterligere å understreke at hovedregelen fortsatt skal være fast ansettelse, foreslås det i tillegg en kvotebegrensning for antall arbeidstakere som kan være midlertidig ansatt på det generelle grunnlaget.

SPØRSMÅL NR. 369**Innlevert 15. desember 2014 av stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen****Besvart 18. desember 2014 av arbeids- og sosialminister Robert Eriksson****Spørsmål:**

«Hvor mange nye stillinger anslår departementet at vil bli skapt som følge av lovendringen?»

BEGRUNNELSE:

Tallet kan oppgis som anslag på årsbasis.

Regjeringen argumenterer med at flere skal komme inn i arbeidslivet som en følge av at adgangen til å ansette midlertidig gjøres generell. Samtidig sier statsråden at stillinger som i dag er faste ikke vil bli gjort om til midlertidige.

Svar:

Av begrunnelsen for spørsmålet framgår det at stortingsrepresentantens spørsmål er knyttet til forslag om midlertidige ansettelser, som er fremmet i Prop. 39 L (2014-2015).

Det er ikke mulig å gjennomføre den type konkrete beregninger som representanten spør om. Det er mange og ulike forhold som påvirker arbeidsmarkedet og arbeidsgiveres beslutninger om å opprette nye stillinger.

Som samfunn har vi en betydelig utfordring med at alt for mange står utenfor arbeidslivet som følge av

sykdom eller nedsatt arbeidsevne. Det er krevende, men nødvendig, å redusere denne andelen. Regjeringen jobber derfor på bred front for å få utsatte grupper inn i arbeidslivet. Jeg mener det er grunn til å anta at særlig enkelte grupper arbeidssøkende vil kunne tjene på en utvidet adgang til midlertidig ansettelse. Dette vil komme i tillegg til de muligheter som finnes innenfor gjeldende regelverk.

Virksomhetene vil også få større handlingsrom hvor det langsiktige behovet for arbeidskraft er usik-

kert. Særlig i forbindelse med nyetableringer eller ved utvidelse i aktivitet vil dette kunne virke positivt.

Jeg viser også til at Arbeids- og sosialdepartementet har satt i gang et flerårig forskningsprosjekt for å framskaffe økt kunnskap om utviklingstrekk i arbeidslivet når det gjelder ulike tilknytningsformer til arbeidsmarkedet og effekter av endringer i regelverket. Dette er nærmere omtalt i proposisjonen.

SPØRSMÅL NR. 370

Innlevert 15. desember 2014 av stortingsrepresentant Helga Pedersen

Besvart 19. desember 2014 av kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

«Viser til svar 09.12.2014 (Dok. 15:294).

På hvilke poster fordeler de 1,6 mrd. kronene i økte overføringene til kommunesektoren seg?»

Svar:

Vedlagt en oversikt over fordelingen av økningen i samlede inntekter til kommunesektoren etter budsjett-

tavtalen. Det tas forbehold om mindre endringer etter behandlingen i fagkomiteene.

Vedlegg til svar:

Vedlegg 1: Endringer i overføringene til kommunesektoren som følge av budsjettavtalen

Dep.	Kap.	Post.	Beskrivelse	Beløp, 1000 kr
KD	225	60	Sogn jord- og hagebruksskule	5 000
KMD	571	60	2600 flere barnehageplasser og mer fleksible opptak	232 900
KMD	571	60	Foreldremoderasjon, inntektsgrense utvides til 473.000 og innføres fra 1.5.2015	123 000
KMD	571	60	Omstillingsmidler Tinn kommune	10 000
KMD	571	60	Rusarbeid i kommunene, øremerking av midler	-100 000
KMD	571	60	Utsette økningen i barnehagemakspris til 1.5.2015	108 000
KMD	571	60	Økt kommuneramme begrunnet med flere stillinger i skolehelsetjenesten og helsestasjoner	70 000
KMD	572	60	Styrking av barnevernet i Oslo	10 000
KMD	572	60	Styrking av tapskompensasjonsordningen	60 000
KMD	572	60	Økning i rammen som gjør fylksskommunen i stand til å videreføre tiltak under den kulturelle spaserstokken	30 800
KMD	575	60	Ressurskrevende tjenester. Reversering av innslagspunkt utover lønns- og prisjustering.	220 000

Dep.	Kap.	Post.	Beskrivelse	Beløp, 1000 kr
HOD	734	60	Etablering av Sex og samfunn-sentre i samarbeid helsestasjon for ungdom	5 000
HOD	763	61	Rusarbeid i kommunene, øremerking av midler	100 000
HOD	765	60	Oppsøkende behandlingsteam alvorlig psykisk syke	10 000
BLD	854	60	Styrke det kommunale barnevernet	20 000
BLD	857	61	Styrking av tilskuddsordningen mot barnefattigdom	20 000
	765	60	Ettervern rus og psykisk helse	2 000
KD	226	63	Tidlig innsats i skolen gjennom økt lærerinnsett fra 1.-4. trinn.	200 000
KMD	572	60	Økt lærlingtilskudd med 4.000 per kontrakt	78 400
SD	1320	63	Belønningsordning gang- og sykkelveier	75 000
SD	1330	61	Belønningsordning for kollektivtransport, som åpner for økt planlegging og avtaler med for eksempel Tromsø	325 000
KUD	342	60	Rentekompensasjon kirkebygg	245
Samlet vekst				1 605 345

SPØRSMÅL NR. 371**Innlevert 15. desember 2014 av stortingsrepresentant Helga Pedersen****Besvart 19. desember 2014 av kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

«Viser til svar fra kommunalministeren 09.12.2014 (Dok. 15:302).

Hva er den prosentvise veksten fra 2014 til 2015 som følge av budsjettavtalen i henholdsvis frie og samlede inntekter?»

Svar:

Etter budsjettavtalen er veksten i samlede inntekter for kommunesektoren i 2015 1,9 pst. Veksten i frie inntekter er 1,5 pst. Veksten er regnet fra anslått inntektsnivå i 2014 i revidert nasjonalbudsjett for 2014.

SPØRSMÅL NR. 372**Innlevert 15. desember 2014 av stortingsrepresentant Audun Lysbakken****Besvart 19. desember 2014 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«I en skjønnsrettssak om ekspropriasjon har en kvinne i Bergen fått penger til kjøp av ny bolig på 80 kvm til tross for at boligen som eksproprieres er på rundt 180 kvm. I begrunnelsen viser retten blant annet til at kun én etasje skal regnes med, fordi eieren har problemer med å gå i trapper. Her mister et men-neske hjemmet sitt, men det gis ikke erstatning tilsvarende hele huset.

Mener statsråden dette er en rimelig fortolkning av lovverket, og vil statsråden ta initiativ til en endring dersom lovfortolkningen er riktig?»

Svar:

Jeg kan som statsråd ikke gå inn i konkrete enkeltsaker som står for domstolene. Generelt er utgangspunktet at verdsettelsen av en eiendom som skal ek-

sproprieres, skal skje på grunnlag av den vanlige salgsverdien, eller av eiendommens bruksverdi, dersom denne er høyere enn salgsverdien. Først dersom utgiftene til gjenkjøp av ny eiendom til tilsvarende bruk er høyere enn både salgs- og bruksverdien, og gjenkjøp må regnes som nødvendig for at eieren skal holdes skadesløs, er det aktuelt med erstatning på grunnlag av gjenkjøp. Loven åpner her således bare for utgifter til gjenkjøp av annen eiendom til tilsvarende bruk som før ekspropriasjonen. Jeg viser her til ekspropriasjonerstatningsloven §§ 4 og 7.

Jeg kjenner heller ikke til hvilke forutsetninger denne skjønssaken bygger på, eller hvilke konkrete vurderinger retten har gjort, og jeg kan som nevnt heller ikke gå inn i saker som står for domstolene. Det er ut fra dette ikke riktig av meg å si noe om hvorvidt det foreligger behov for lovendringer.

SPØRSMÅL NR. 373**Innlevert 15. desember 2014 av stortingsrepresentant Lisbeth Berg-Hansen****Besvart 18. desember 2014 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

«Hvordan fordeler kuttet i formueskatten seg i kroner og prosenter, på de forskjellige fylkene i forhold til landet som helhet?»

BEGRUNNELSE:

Statistikk viser at det er en stor andel av formuende som er lokalisert i det sentrale østlandsområdet. Særlig i Nord-Norge er andelen med høye formuer lav. Ut fra dette er det grunn til å anta at effekten av kutt i formueskatten blir lavere i Nord-Norge. Dette kan også være tilfelle i andre regioner.

Svar:

Statistisk sentralbyrås skattemodell, LOTTE-Skatt, som departementet benytter for å beregne proveny- og fordelingsvirkninger av endringer i inntekt- og formuesskatt for personer, er ikke egnet til å fordele skatteendringer etter fylke.

Statistikk over skattegrunnlag og utlignet skatt for kommuner og fylker er tilgjengelig i Statistikkbanken til Statistisk sentralbyrå. Den vedlagte tabellen er hentet fra Statistisk sentralbyrås skattestatistikk for personer og viser antall formuesskatteyttere, gjennomsnittlig formuesskatt, hvor mye det betales inn i formuesskatt til kommune og stat og andel av samlet utlignet formuesskatt for hvert fylke.

Denne statistikken kan gi en indikasjon på hvordan nettolettelsen i formuesskatten i 2015 vil fordele seg fylkesvis. Informasjon om skattegrunnlag og utlignet skatt er imidlertid ikke tilstrekkelig for å utføre slike anslag med en tilfredsstillende grad av treffsikkerhet. Hvordan grunnlagene fordeler seg på individnivå er avgjørende for den faktiske fordelingen av formuesskattelettelsene. Det betyr at selv kommuner med om lag like stort samlet skattegrunnlag (skattepliktig nettoformue) i utgangspunktet, vil kunne komme forskjellig ut med de vedtatte formuesskatteendringene. For eksempel kan en relativt stor andel

av for-muesskattyterne i én kommune ha en nettoformue som er nær bunnfradraget, mens nettoformuen kan være jevnere fordelt blant formuesskattyterne i en annen kommune. Videre vil endringer i grunnla-

gene som følge av endrede ligningsverdier også komplisere beregningen.

Departementet utfører på denne bakgrunn ikke beregninger der provenyet fra skatteendringer blir fordelt basert på geografi.

SPØRSMÅL NR. 374

Innlevert 15. desember 2014 av stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad

Besvart 19. desember 2014 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Hva mener statsråden om de forutsetninger hans eget departement og han selv har bedt byregionene legge til grunn for i de kommende bymiljøpakkene?»

BEGRUNNELSE:

Den 2. juni sendte statsråd Solvik-Olsen ved Samferdselsdepartementet ut et brev til de ni største byregionene, inkludert stavangerregionen, hvor fastsetting av endelig rammeverk og generelle føringer for forhandlinger om helhetlige bymiljøavtaler er omtalt. I brevet heter det:

«Og videre i neste avsnitt: Gjeldende og nye bompengordninger vil være en del av bymiljøavtalene. Mål og styringssystem må derfor være sammenfallende for bompengordningen og bymiljøavtalene i det enkelte byområdet.»

Slik undertegnede leser dette kan det ikke være tvil om at en forutsetning for et statlig engasjement i de største byene, med inntil 50 % støtte, er at også regionene selv bidrar med den andre halvparten basert på lokale bompengepakker.

Samtidig gir samme statsråd som sendte brev den 2. juni 2014, ros til egne partifeller i Rogaland kan en lese i Stavanger Aftenblad den 10.12.2014. Statsrådets ros av egne partifeller fremstår som en kritikk av flertallet i Rogaland Fylkesting, til tross for at flertallet valgte en løsning på bymiljøavtale, som hans eget departement hadde tilrådd, og som han selv sendte brev om i juni i år. At statsråden og FrP er imot bompenger av prinsipp er en kjent sak, men når man sitter som statsråd må man ta ansvar for mer enn eget program. Dette oppleves som en dobbeltkommunikasjon fra statsråden som undergraver sentrale forutsetninger for nettopp å nå regjeringens egne føringer og satsing på byområdene og klima.

Svar:

Gjennom rammeverket som Samferdselsdepartementet har etablert for bymiljøavtaler er det en del forutsetninger som må være oppfylt og det stilles noen krav til byregionene før det er aktuelt for staten å inngå en bymiljøavtale. Kravene er bl.a. knyttet til styringssystem, arealplanlegging og en bærekraftig finansiering av aktuelle tiltak. I NTP 2014-2023 er det på side 147 beskrevet hvilke forutsetninger for finansiering som må ligge til grunn før en avtale kan inngås. Det fremgår her at brukerbetaling som bidrag til finansiering må være avklart og at nødvendige vedtak på kommunalt og fylkeskommunalt nivå må foreligge. Videre fremgår det at de ulike forvaltningsnivåenes bidrag til finansiering må være konkretisert og vedtatt lokalt. Det handler altså om at finansieringen skal være gjennomtenkt og troverdig, men har ingen føringer fra departementet om hvilke finansieringskilder man må ta i bruk eller i hvor stor grad.

Disse føringene betyr altså at der hvor det er aktuelt med bompengefinansiering, må nødvendige avklaringer foreligge før forhandlinger om en bymiljøavtale kan starte. De betyr imidlertid ikke at Samferdselsdepartementet stiller krav om bompengefinansiering i avtalene. Det vil fortsatt være opp til lokale myndigheter å avgjøre om de ønsker en slik finansieringsform. Jeg er primært opptatt av at de målene som er satt for bymiljøavtaler nås, og legger meg mindre opp i hva slags virkemidler lokale myndigheter vil legge til grunn for at så skal skje.

Bymiljøavtalene skal bidra til en mer helhetlig og koordinert innsats i byområdene. Samferdselsdepartementet har nettopp av denne grunn lagt som et premiss i rammeverket for helhetlige bymiljøavtaler at eventuelle gjeldende og nye bypakker/bompengordninger skal inngå i bymiljøavtalene.

SPØRSMÅL NR. 375**Innlevert 15. desember 2014 av stortingsrepresentant Lise Christoffersen****Besvart 19. desember 2014 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Har statsråden til hensikt å endre/liberalisere det regelverket som i dag gjelder for norsk registrering av fly på norsk flyoperativt godkjennelsessertifikat (AOC)?»

BEGRUNNELSE:

Luftfartstilsynet har bevilget Norwegian Air Shuttle gjentatte dispensasjoner fra kravet om norsk registrering av fly på norsk flyoperativt godkjennelsessertifikat (AOC). Omfanget av disse dispensasjonene er etter hvert så betydelige, at de nå vil kunne anses å ligge utenfor det normale formålet for slike dispensasjoner. Det at en aktør på denne måten tillates å operere under bekvemmelighetsflagg utenfor regulerende lovgivning, og blant annet benytte arbeidskraft/arbeidsvilkår utenfor EU, vil kunne karakteriseres som en konkurransevridning. Det er derfor av interesse å få vite om statsråden har til hensikt å bringe dette forholdet tilbake innenfor norsk regulering, eller om regjeringen har til hensikt å liberalisere regelverket i tråd med den praksis som Norwegian i dag tillates gjennom dispensasjoner.

Svar:

I begrunnelsen av spørsmålet er det vist til at Luftfartstilsynet har gitt Norwegian Air Shuttle gjentatte dispensasjoner fra kravet om norsk registrering av fly med norsk driftstillatelse (Air Operators Certificate – AOC), og at omfanget av disse dispensasjonene begynner å bli betydelige.

Som utgangspunkt vil jeg vise til forskrift om lufttransporttjenester i EØS, hvor det gis utfyllende bestemmelser om innleie av luftfartøy. Av forskriftens § 8 går det frem at luftfartøy som er innleid for mer enn seks måneder, skal være registrert i Norges luftfartøyregister. Det kan dispenseres fra bestemmelsen i en periode på seks måneder dersom det foreligger «særlige grunner». De første seks månedene er det derfor ikke snakk om en dispensasjon, men et rettskrav som følger av bestemmelsen i forskriften.

Den gruppen som i dagligtale omtales som «Norwegian», er i dag et konsern med tre selvstendige selskaper med separate tillatelser etter norsk eller irsk luftfartslovgivning til å drive det vi vanligvis kaller «flyselskaper». I løpet av 2013 og 2014 ble flere luftfartøy leiet inn fra irsk luftfartøyregister til Norwegian Long Haul AS (NLH), som på det tidspunktet hadde norsk lisens og driftstillatelse, for perioder mellom 22 dager og 10 måneder. Dispensasjonsbestemmelsen ble anvendt for noen av disse flyene i den perioden som strekker seg fra mellom 6 og 12 måneder.

I dag er det ikke lenger operativ drift i NLH. Bruken av de aktuelle irskregistrerte luftfartøyene har blitt overtatt av det norske flyselskapet Norwegian Air Shuttle ASA (NAS). Luftfartstilsynet godkjente 7. juli 2014 NAS' søknad om å leie inn flere av disse flyene for perioden 17.06.2014 til 17.12.2014 uten at de ble registrert i norsk luftfartøyregister. NAS er et eget flyselskap, med egen AOC og lisens. Selskapet er dermed et selvstendig juridisk subjekt i relasjon til de aktuelle bestemmelsene og de tidsbegrensninger de fastsetter.

Norsk Flygerforbund har klaget på Luftfartstilsynets godkjenning av innleiesøknaden fra NAS. Jeg kan meddele at det er truffet endelig avgjørelse i klagen fra Norsk Flygerforbund på det ovennevnte vedtak. Luftfartstilsynets vedtak ble stadfestet.

Det er først når NAS leier inn luftfartøyene for en periode på mer enn 6 måneder, at det er snakk om en dispensasjon fra registreringsbestemmelsene. Vi er informert om at Luftfartstilsynet nylig har gitt en slik dispensasjon til NAS. Dette er det adgang til for ytterligere 6 måneder dersom det foreligger særlige grunner.

Jeg anser at NAS' operasjoner er klart innenfor dagens regelverk. Jeg vil imidlertid rett over nyttår gå i gang med et arbeid hvor jeg ser på om det er behov for å endre bestemmelsene i forskrift om lufttransporttjenester i EØS. I dette arbeidet vil jeg ta med meg erfaringer fra disse innleiesakene.

SPØRSMÅL NR. 376**Innlevert 16. desember 2014 av stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad****Besvart 19. desember 2014 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Stemmer det at saken om finansieringen av Rogfast ligger i Samferdselsdepartementet, og har gjort det i over 1 år, og om så er tilfelle, hva vil statsråden gjøre for å få fortgang i saken, for å minske de samfunnsøkonomiske ekstrakostnadene tiden medfører?»

BEGRUNNELSE:

Undertegnede er blitt orientert om at Rogfastprosjektet i Rogaland blir betydelig forsinket, ja, kanskje ikke ferdigstilt før i 2025.

Saken om finansieringen av prosjektet skal ha ligget i Samferdselsdepartementet i ca. 1 år. Det betyr en samfunnsøkonomisk ekstrakostnad på utrolig store summer pr. år, ja kanskje opp til 1 mrd. kroner.

Forsinkelsen betyr også ekstra år med ferjer over Boknafjorden. Det blir økt trafikk gjennom Rennfast som allerede nå har en ÅDT på nesten 10 000, som er smertegrensen for Rennfast.

Svar:

Prosjektet E39 Rogfast omfatter en om lag 27 km to-løps tunnel under Boknafjorden mellom kommunene Randaberg og Bokn, med en 4 km lang arm opp til Kvitsøy i Bokn. Rogfast vil bli verdens lengste og dypeste undersjøiske vegtunnel og inngår i «Ferjefri E39». Gjennomføringen av Rogfast-prosjektet vil føre til et masseoverskudd på i størrelsesorden 7 mill. m³, dvs. et svært stort masseoverskudd. Ved et så stort vegprosjekt er det spesielt viktig at forberedelsene til anleggsstart er grundige.

Det foreligger godkjente reguleringsplaner for vegtraséen i Randaberg kommune og armen til Kvitsøy. På grunn av krav til stigning besluttet Sta-

tens vegvesen våren 2013 å endre stigningen i nordre del av tunnelen, slik at maksimal stigning ikke overstiger 5 pst. Dette gir et bedre prosjekt, men endringen førte til at det må utarbeides ny reguleringsplan for Rogfast i Bokn. Det blir også arbeidet med reguleringsplan for påkobling til eksisterende E39 ved Harestad i Randaberg. Ved de tre tunnelpåhoggene (Randaberg, Bokn og Kvitsøy) blir det utarbeidet reguleringsplaner for massedeponier. Alle reguleringsplanene som er under utarbeidelse er kommet langt i prosessen og forventes sluttbehandlet i løpet av første halvår 2015. Dette er i tråd med de forutsetninger som ligger til grunn i Meld. St. 26 (2012-2013) Nasjonal transportplan 2014-2023, hvor det legges opp til anleggsstart i første fireårsperioden.

I NTP 2014-2023 er det videre lagt til grunn at E39 Rogfast finansieres med en stor andel bompenger i tillegg til statlige midler. Parallelt med behandlingen av reguleringsplanene forbereder derfor Statens vegvesen en sak om finansieringsopplegget for lokalpolitisk behandling. I den sammenhengen har det vært en del dialog mellom Statens vegvesen og Samferdselsdepartementet det siste halvåret. Statens vegvesen legger opp til at den lokalpolitiske behandlingen av finansieringsopplegget vil finne sted i første halvår 2015. Den eksterne kvalitetssikringen (KS2) kan ikke startes opp før når den lokalpolitiske behandlingen av finansieringsplanen er gjennomført og godkjente reguleringsplaner foreligger. Samferdselsdepartementet vil undertreke at framdriften i arbeidet med dette prosjektet er i tråd med de forutsetninger som ligger i NTP 2014-2023 og det vil bli lagt fram en proposisjonen når nødvendige avklaringer foreligger.

SPØRSMÅL NR. 377**Innlevert 16. desember 2014 av stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen****Besvart 19. desember 2014 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

«Kan statsråden synleggjere gjennomsnittleg og median utlikna skatt i aldersgruppene 25-62 år for åra 2000-2013 for i) registrert busette i Norge, ii) befolkninga ekskl. innvandrarak, iii) innvandrarak frå Norden, iv) innvandrarak frå Vest-Europa utanom Norden og Tyrkia, v) innvandrarak frå EU-land i Aust-Europa, vii) innvandrarak frå Nord-Amerika og Oseania, viii) innvandrarak frå Asia, ix) innvandrarak frå Afrika, x) innvandrarak frå Sør- og Mellom-Amerika og xi) innvandrarak frå Polen?»

GRUNNGJEVING:

Det er store skilnader i alderskorrigert sysselsettingsgrad mellom befolkninga ekskl. innvandrarak og ulike innvandrargrupper, slik SSB definerer innvandrarak. Finansieringa av våre universelle velferdsordningar byggjer mellom anna på eit relativt høgt skatteinivå og høg sysselsettingsgrad. Det norske samfunnet er bygt opp rundt toinntektsfamiliar. Å sikre at også innvandrarakfamiliar blir toinntektsfamiliar er det viktigaste enkelttiltaket for å hindre fattigdom i innvandrarakbefolkninga. På denne bakgrunn er det viktig å synleggjere skilnader i utlikna skatt mellom ulike innvandrargrupper og befolkninga elles for dei aldersgruppene som har høgast yrkesdeltaking.

Polakkar utgjer den største netto innvandringsgruppa til Noreg etter at Den europeiske unionen (EU) vart utvida austover i 2004. Stortingsrepresen-

tantar og statsrådar er gjentekne gonger sitert på at arbeidsinnvandrarak frå Aust-Europa løner seg (les: både for arbeidsgjevar og for nasjonen Noreg).

Mellom anna difor er det viktig å få synleggjort utlikna skatt for polakkar busett i Noreg sidan desse må definerast som arbeidsinnvandrarak frå Aust-Europa. Statsråden må gjerne òg leggja fram tal for utlikna skatt for andre innvandrargrupper der statsråden meiner desse gruppene skil seg ut på ein positiv eller negativ måte.

Svar:

Vedlagt er tal frå Statistisk sentralbyrå sin inntektsstatistikk for 2000-2013. Tala viser gjennomsnittleg og median utlikna skatt for personar i alderen 26-62 år i heile befolkninga, befolkninga utanom innvandrarak og for innvandrarak frå Norden, Vest-Europa utanom Norden og Tyrkia, EU-land i Aust-Europa (med innvandrarak frå Polen), Polen, ikkje-EU-land i Aust-Europa, Nord-Amerika og Oseania, Asia med Tyrkia, Afrika og frå Sør- og Mellom-Amerika.

Tala omfattar registrerte busatte personar ved slutten av året. Tala skil ikkje mellom grunn for innvandringa og etter botid. Innvandrarak er definerte som personar fødd i utlandet med to foreldre og fire besteforeldre som alle er fødd i utlandet, og som på eit tidspunkt har innvandra til Noreg. Personar som er fødd i Noreg, men har foreldre som har innvandra, er ikkje med i tala.

Vedlegg til svar:

Statistisk sentralbyrå
Seksjon for inntekts- og lønnsstatistikk (s225)
J.nr. 14/1536
OEL/ 18. desember 2014

Tabell 1. Utlignet skatt per forbruksenhet for hele befolkningen og ulike innvandringsgrupper¹. Antall bosatte personer, gjennomsnitt og median i kroner², 2000-2013

	2013			2012			2011			2010		
	Antall personer	Gjennomsnitt	Median	Antall personer	Gjennomsnitt	Median	Antall personer	Gjennomsnitt	Median	Antall personer	Gjennomsnitt	Median
Hele befolkningen, 25-62 år	2 585 156	128 800	99 400	2 554 560	124 500	95 900	2 522 754	120 100	92 400	2 494 129	114 800	88 500
Hele befolkningen ekskl. innvandrere, 25-62 år	2 118 208	139 000	106 700	2 119 619	133 800	102 500	2 124 807	128 200	98 200	2 132 838	121 800	93 400
Alle innvandrere, 25-62 år	466 948											
Herav:												
Innvandrere fra Norden, 25-62 år	47 935	132 000	104 600	46 197	127 500	100 300	44 685	122 500	95 400	42 237	118 700	91 200
Innvandrere fra Vest-Europa utenom Norden og Tyrkia, 25-62 år	46 585	138 700	98 000	44 483	133 600	94 000	41 916	129 000	90 700	39 493	123 600	87 700
Innvandrere fra EU-land i Øst-Europa, 25-62 år ³	125 000	65 800	56 800	108 602	61 900	53 100	91 295	58 700	48 900	72 714	56 500	46 600
Herav: Innvandrere fra Polen, 25-62 år	68 388	65 900	57 100	62 318	62 200	53 800	54 361	58 500	49 100	45 453	54 900	45 300
Innvandrere fra Ikke EU-land i Øst-Europa, 25-62 år ⁴	38 402	79 900	67 700	38 442	76 300	65 200	36 056	72 300	62 000	33 927	68 300	58 700
Innvandrere fra Nord-Amerika og Oseania, 25-62 år	8 097	159 900	93 800	7 960	149 700	88 000	7 556	139 400	83 100	7 341	129 700	77 100
Innvandrere fra Asia med Tyrkia, 25-62 år	134 378	69 700	45 900	127 973	66 600	43 900	120 865	62 600	41 100	114 206	59 600	39 100
Innvandrere fra Afrika, 25-62 år	50 586	50 300	27 700	46 152	49 200	27 900	41 368	48 600	27 500	38 000	46 400	26 000
Innvandrere fra Sør- og Mellom-Amerika, 25-62 år	15 965	77 200	57 400	15 132	72 800	54 800	14 206	69 400	52 700	13 373	66 700	51 100

	2009			2008			2007			2006		
	Antall personer	Gjennomsnitt	Median	Antall personer	Gjennomsnitt	Median	Antall personer	Gjennomsnitt	Median	Antall personer	Gjennomsnitt	Median
Hele befolkningen, 25-62 år	2 143 589	116 100	89 800	2 157 453	111 600	84 600	2 166 017	106 600	80 900	2 171 731	97 100	76 200
Hele befolkningen ekskl. innvandrere, 25-62 år												
Alle innvandrere, 25-62 år	331 047	73 300	53 500	303 478	71 200	51 700	270 829	67 500	47 700	240 963	63 100	43 700
Herav:												
Innvandrere fra Norden, 25-62 år	40 386	114 400	89 000	38 326	110 700	85 400	37 061	106 000	80 800	36 096	96 800	75 900
Innvandrere fra Vest-Europa utenom Norden og Tyrkia, 25-62 år	37 229	123 000	87 000	34 774	118 200	83 400	30 911	112 600	79 000	27 743	107 000	75 200
Innvandrere fra EU-land i Øst-Europa, 25-62 år ³	59 056	56 700	47 400	49 210	57 200	48 300	35 665	53 000	41 500	19 942	51 800	38 700
Herav: Innvandrere fra Polen, 25-62 år	39 506	53 800	45 200	34 125	55 100	47 600	24 762	50 800	40 500	14 323	50 300	37 800
Innvandrere fra Ikke EU-land i Øst-Europa, 25-62 år ⁴	32 212	65 400	56 500	30 402	61 300	52 600	28 282	56 600	47 500	28 572	51 600	42 300
Innvandrere fra Nord-Amerika og Oseania, 25-62 år	7 116	128 200	76 000	6 782	123 900	72 000	6 379	116 600	68 100	6 003	107 600	60 400
Innvandrere fra Asia med Tyrkia, 25-62 år	108 056	58 200	38 600	101 103	55 300	36 200	93 248	51 800	33 000	86 684	47 200	29 200
Innvandrere fra Afrika, 25-62 år	34 314	46 500	26 700	31 064	45 700	26 500	28 397	42 100	22 200	25 849	38 100	19 800
Innvandrere fra Sør- og Mellom-Amerika, 25-62 år	12 678	65 100	50 000	11 817	61 200	47 100	10 886	56 300	43 900	10 074	50 800	38 200

	2005			2004		
	Antall personer	Gjennomsnitt	Median	Antall personer	Gjennomsnitt	Median
Hele befolkningen, 25-62 år	2 395 488	90 700	70 300	2 378 878	87 300	70 000
Hele befolkningen ekskl. innvandrere, 25-62 år	2 172 712	93 800	72 600	2 169 906	89 900	72 000

Alle innvandrere, 25-62 år	222 776	60 100	40 800	208 972	60 100	42 400
Herav:						
Innvandrere fra Norden, 25-62 år	35 742	93 000	71 700	35 539	91 600	71 700
Innvandrere fra Vest-Europa utenom Norden og Tyrkia, 25-62 år	26 054	100 800	70 900	25 096	99 700	70 500
Innvandrere fra EU-land i Øst-Europa, 25-62 år ³	12 859	54 000	39 700	9 642	55 700	39 000
Herav: Innvandrere fra Polen, 25-62 år	8 671	53 400	40 400	6 241	56 100	41 200
Innvandrere fra ikke EU-land i Øst-Europa, 25-62 år ⁴	26 929	47 200	37 400	25 029	46 400	38 900
Innvandrere fra Nord-Amerika og Oseania, 25-62 år	5 778	98 900	56 300	5 654	98 800	55 400
Innvandrere fra Asia med Tyrkia, 25-62 år	81 934	43 900	26 700	76 939	43 500	27 900
Innvandrere fra Afrika, 25-62 år	24 052	35 100	18 100	22 208	34 900	15 500
Innvandrere fra Sør- og Mellom-Amerika, 25-62 år	9 428	48 200	36 600	8 865	49 000	39 500

	2003			2002			2001			2000		
	Antall personer	Gjennomsnitt	Utlignet skatt	Antall personer	Gjennomsnitt	Utlignet skatt	Antall personer	Gjennomsnitt	Utlignet skatt	Antall personer	Gjennomsnitt	Utlignet skatt
Hele befolkningen, 25-62 år	2 360 635	82 800	66 800	2 345 787	80 900	64 900	2 327 974	78 900	62 400	2 311 067	76 300	60 600
Hele befolkningen ekskl. innvandrere, 25-62 år	2 161 324	85 100	68 600	2 154 878	82 900	66 500	2 148 903	80 700	63 800	2 139 227	78 000	61 900
Alle innvandrere, 25-62 år	199 311	58 600	42 300	190 909	58 000	41 900	179 071	57 200	40 800	171 840	55 000	38 900
Herav:												
Innvandrere fra Norden, 25-62 år	35 784	85 900	68 200	35 738	83 800	66 000	35 118	81 400	63 600	35 065	79 700	61 400
Innvandrere fra Vest-Europa utenom Norden og Tyrkia, 25-62 år	24 530	94 800	68 100	24 293	92 300	65 700	23 584	91 400	64 100	23 398	86 800	61 300
Innvandrere fra ikke EU-land i Øst-Europa, 25-62 år ⁴	31 226	48 600	39 800	29 285	47 300	38 700	26 980	44 900	36 100	25 732	41 000	30 400
Herav: Innvandrere fra Polen, 25-62 år	5 069	59 500	47 400	4 823	58 200	45 800	4 421	55 800	41 800	4 169	55 200	40 800
Innvandrere fra Nord-Amerika og Oseania, 25-62 år	5 631	96 500	55 300	5 606	100 000	52 700	5 419	101 700	53 600	5 410	96 000	50 900
Innvandrere fra Asia med Tyrkia, 25-62 år	72 994	42 300	27 900	69 057	41 200	27 700	63 625	39 800	25 900	59 544	37 200	22 400
Innvandrere fra Afrika, 25-62 år	20 695	34 700	16 300	18 985	35 200	18 200	16 910	34 900	18 800	15 650	33 000	15 800
Innvandrere fra Sør- og Mellom-Amerika, 25-62 år	8 451	48 100	38 400	7 945	47 800	39 400	7 435	47 100	38 000	7 041	44 300	36 800

¹ Innvandrere defineres som personer født i utlandet med to utenlandskfødte foreldre og fire utenlandskfødte besteforeldre, og som på et tidspunkt har innvandret til Norge. Norskfødte med innvandrerforeldre er ikke med i denne gruppen.

² Tabellen viser median og gjennomsnitt i kroner for alle registrerte bosatte personer ved utgangen av året, uansett om de har beløp eller ikke. Tallene skiller heller ikke på innvandringsgrunn og botid

³ Inndeling av EU-land i Øst-Europa:

2013: Estland, Kroatia, Latvia, Polen, Litauen, Slovenia, Ungarn, Slovakia, Tsjekkia, Romania, Bulgaria

2007-2012: Estland, Latvia, Polen, Litauen, Slovenia, Ungarn, Slovakia, Tsjekkia, Romania, Bulgaria

2004-2006: Estland, Latvia, Polen, Litauen, Slovenia, Ungarn, Slovakia, Tsjekkia

2000-2003: Denne gruppen eksisterer ikke

⁴ Inndelingen av ikke EU-land i Øst-Europa

2013: Albania, Hviterussland, Moldova, Russland, Ukraina, Bosnia-Herzegovina, Makedonia, Serbia, Montenegro, Kosovo

2007-2012: Albania, Hviterussland, Moldova, Russland, Ukraina, Bosnia-Herzegovina, Makedonia, Serbia, Montenegro, Kosovo, Kroatia

2004-2006: Albania, Hviterussland, Moldova, Russland, Ukraina, Bosnia-Herzegovina, Makedonia, Serbia, Montenegro, Kosovo, Kroatia, Romania og Bulgaria

2000-2003: Albania, Hviterussland, Moldova, Russland, Ukraina, Bosnia-Herzegovina, Makedonia, Serbia, Montenegro, Kosovo, Kroatia, Romania, Bulgaria, Estland, Latvia, Polen, Litauen, Slovenia, Ungarn, Slovakia, Tsjekkia

Kilde: Inntektsstatistikk for husholdninger, 2000-2013
Statistisk sentralbyrå, 2014

SPØRSMÅL NR. 378**Innlevert 16. desember 2014 av stortingsrepresentant Terje Breivik****Besvart 15. januar 2015 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Vil samferdselsministeren setje i gang tiltak for å få snarleg framlagt reguleringsplanen for E134 Seljestad-Liamyrane og påskynde reguleringsplanen for E134 Liamyrane-Våglid?»

GRUNNGJEVING:

Odda og Vinje kommune har no venta i 1,5 år på å få lagt fram nye reguleringsplanar for E134 Seljestad-Liamyrane (Odda kommune) og Liamyrane (Odda kommune)-Våglid (Vinje kommune) til politisk handsaming.

I april 2013 vart utkast til reguleringsplanane presentert for dei to kommunane, der dei vart oppmoda om å koma med innspel til planane i løpet av mai 2013. Planen er då at endeleg utkast skal leggst fram for dei to kommunane hausten 2013. Det einaste uavklarte var vegstandard (Statens Vegvesen og Vegdirektoratet var usamde) og avklaring med Riksantikvaren i samband med den freda vegen over Haukelifjell.

Reguleringsplanane vart ikkje levert hausten 2014, og det vart henvist til dei to sakene som ikkje var avklart. Reguleringsplanane vart stadig etterlyst.

I mai 2014 hadde bompengeselskapet Odda Vegfinans AS møte med Hordaland Fylkeskommune og Statens Vegvesen i Bergen for å diskutera framdriftsplan både for reguleringsplanar og etterfølgjande bompengesøknad. Det vart semje om ein meir stram tidsplan for etterfølgjande bompengesøknad, og at reguleringsplanane skulle vera klar før sommaren 2014.

I juni 2014 vert reguleringsplanane på nytt etterlyst, og det vart då opplyst at det var nær semje med Riksantikvaren og vegstandard var avklart. Reguleringsplanane skulle leggst fram til Odda og Vinje i september 2014.

I september 2014 er det på nytt møte mellom Odda kommune og Statens Vegvesen, og no vert planane lovd lagt fram før jul, alle avklaringar var no på plass.

I slutten av november vert det opplyst til Haukelivegen AS reguleringsplanane først kan leggst fram til sommaren 2015. No var det kome inn at deponering av steinmassar i Våglid ikkje var tilfredsstillande.

Det nærmar seg då to år forseinking på desse reguleringsplanane. I Nasjonal Transportplan er det lagt opp til oppstart først på delstrekkinga Seljestad-

Liamyrane, der ein legg opp til oppstart av arbeidet så snart reguleringsplanen er endeleg godkjent og bompengesøknaden er på plass. Strekninga Seljestad-Liamyrane vil betre regulariten om vinteren vest for Haukelifjell, der bilberging av vogntog i Håradalen er eit svært vanleg syn. Talet på høgdemeter på vegen blir også kraftig redusert, noko som vil føra til stor inntening både i drivstoff og redusert køyretid.

Svar:

Som representanten Breivik skriv i grunngjevinga for spørsmålet, var det i mai 2014 semje mellom Hordaland fylkeskommune, Statens vegvesen og Odda Vegfinans AS om at reguleringsplanane for E134 på strekningane Seljestad – Liamyrane i Odda kommune og Liamyrane – Våglid i Odda og Vinje kommunar skulle vere klare før sumaren 2014.

Sidan vegen over Haukelifjell er freda, er det naudsynt med eit nært samarbeid med Riksantikvaren i denne saka. Sist sumar kom ein fram til prinsipppløysingar for den nye vegen, og Statens vegvesen har tru på at desse skal vere mogeleg å akseptere for alle partar. I tillegg er det behov for nokre avklaringar når det gjeld tiltak på den gamle Haukelivegen.

Spørsmålet om deponering av overskotsmasse er ikkje løyst, ettersom Fylkesmannen i Hordaland ikkje tilrådde den løysninga som Statens vegvesen og NVE hadde gått inn for. Seks nye alternativ er no under utgreiing.

Sidan prinsipppløysingane inneber vesentlege endringar i høve til gjeldande kommunedelplanar, må reguleringsplanane for dei to E134-strekningane omarbeidast, og det må utarbeidast ny konsekvensutgreiing. I tillegg må det utarbeidast reguleringsplan med konsekvensutgreiing for det massedeponiet som vert valt. Planprogram vil bli lagt fram på nyåret, og Statens vegvesen arbeider no ut frå at reguleringsplanane skal vere klare for offentleg utlegging sumaren 2015. Dette føreset at omsynet til fredinga då er avklart.

Vegen over Haukeli er freda i forskrift av 21. desember 2009. Eg meiner at det er ein negativ konsekvens av fredinga at det no går med mykje tid på å avklare korleis prosjekta over Haukelifjell skal gjennomførast med omsyn til fredinga. I slike saker er det særskild viktig at alle partar viser smidighet og er løysningsorientert. Eg legger til grunn at Statens Vegvesen syter for at prosessen går så raskt det er mogleg.

SPØRSMÅL NR. 379**Innlevert 16. desember 2014 av stortingsrepresentant Tone Merete Sønsterud****Besvart 19. desember 2014 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Når vil ATK-anlegget langs riksvei 2 mellom Kongsvinger og Magnor bli satt i drift?»

BEGRUNNELSE:

På en 9 km lang strekning langs riksveg 2 mellom Kongsvinger og Magnor ble det igangsatt montering av Streknings-ATK (SATK) i oktober 2013. Arbeidet var nesten fullført i november 2013 da Statens vegvesen fikk stoppordre fra Samferdselsdepartementet. På dette tidspunkt var stolper satt opp, kabler nedgravd og bare de siste oppkoblinger gjensto. Kostnadene beløp seg til ca. 3,7 millioner kroner da stoppordre kom. I over et år har anlegget nå stått uferdig med svarte plastsekker over stolpene.

Denne strekningen har opp gjennom årene hatt en rekke dødsulykker, og de siste 8 årene har det vært 14 personskadeulykker med til sammen 27 skadde personer, og flere av ulykkene skyldes høy hastighet.

Målinger viser også at det reelle fartsnivået på strekningen ligger ca. 20 % høyere enn skiltet hastighet.

TØI-rapport nr. 1339 fra september 2014 gir et entydig svar på at streknings-ATK reduserer antall drepte og hardt skadde med ca. 50 %.

Svar:

Trafikksikkerhet står sentralt i regjeringens transportpolitikk. Vår satsing på trafikksikkerhet omfatter et bredt spekter av tiltak som sammen skal påvirke trafikantenes atferd, gi hensiktsmessig infrastruktur og trafikksikre kjøretøy. Siden regjeringsskiftet har vi blant annet firedoblet kontrollen av tunge kjøretøy og fra 1. januar 2015 innfører vi krav om vinterdekk på alle aksler og hjul på tungbiler som to av mange grep for økt trafikksikkerhet. Bevilgninger til vedlikehold av veg vil øke med om lag 50 pst. i 2015 sammenlignet med rødgrønt budsjettforslag for 2014. Det er i 2015 planlagt å bygge 30 pst. mer sykkelveg på riks- og fylkesveger enn i 2014.

Som orientert om blant annet i mitt svar av 20. august 2014 på spørsmål til skriftlig besvarelse om samme tema, er det en uttalt målsetting i regjeringsplattformen å få evaluert trafikksikkerhetseffekten av streknings-ATK. Videre utrulling av tiltaket ble stoppet i påvente av dette.

Transportøkonomisk institutt har nå ferdigstilt denne evalueringen. Resultatene vil inngå i grunnlaget for min vurdering av søknader om etablering av streknings-ATK på konkrete strekninger, herunder det aktuelle anlegget på riksvei 2.

SPØRSMÅL NR. 380**Innlevert 16. desember 2014 av stortingsrepresentant Abid Q. Raja****Besvart 13. januar 2015 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«Har barnefamilier blitt henvist til internflukt i Afghanistan i strid med UDIs forslag til instruks av 1.7.2014, eventuelt hvor mange barnefamilier, og hvorfor har statsråden eventuelt valgt å sende barnefamilier til internflukt i Afghanistan i strid med UDIs forslag til ny instruks?»

BEGRUNNELSE:

Det vises til UDIs dokument av 1.7.2014 «Praksisforeleggelse etter utlendingsloven – utlendingsloven § 28 femte ledd – henvisning av barnefamilier til in-

ternflukt i Afghanistan», hvor det på s. 9 foreslås følgende instruks:

«Som et utgangspunkt vil det bare være rimelig å henvise barnefamilier til internflukt i Afghanistan dersom familien har tilstrekkelig nettverk og/eller tilstrekkelige ressurser å etablere seg i internfluktområdet og dekke familiens grunnleggende behov. Der det er opplysninger om at familien har tilstrekkelig tilknytning og/eller ressurser til å klare seg i internfluktområdet, kan det være rimelig å henvise familien til internflukt. UDI skal imidlertid alltid foreta en konkret vurdering av barnas retursituasjon, der barnets beste skal være et «grunnleggende hensyn».

Justis- og beredskapsdepartementet skriver til UDI i brev av 1.9.2014 at departementet ønsker «utdypet om UDI anser at det etter våre internasjonale forpliktelser er rom for en strengere praktisering av bestemmelsen om internflukt i disse sakene».

Svar:

La meg først få presisere hva UDIs anbefaling går ut på: UDIs vurdering er at retur av barn til internflukt i Afghanistan vil være humanitært utilrådelig med mindre familien har tilstrekkelig nettverk og/eller tilstrekkelige ressurser til å etablere seg i internfluktområdet og dekke familiens grunnleggende behov. Dette omfatter altså ikke alle returer, men bare returer til internflukt dersom familien ikke har tilstrekkelig nettverk og/eller tilstrekkelige ressurser. På bakgrunn av denne vurderingen anbefaler UDI følgende praksis:

«Som et utgangspunkt vil det bare være rimelig å henvise barnefamilier til internflukt i Afghanistan dersom familien har tilstrekkelig nettverk og/eller tilstrekkelige ressurser til å etablere seg i internfluktområdet og dekke familiens grunnleggende behov.

Der det er opplysninger om at familien har tilstrekkelig tilknytning og/eller ressurser til å klare seg i internfluktområdet, kan det være rimelig å henvise familien til internflukt. UDI skal imidlertid alltid foreta en konkret vurdering av barnas retursituasjon, der barnets beste skal være et grunnleggende hensyn.»

Utlendingsnemnda (UNE), som er politisk uavhengig og selvstendig klagenemnd i disse sakene, har i forkant av alle tvangsreturer til Afghanistan blitt forelagt navnet på de som skal returneres. UNE opplyser om at ingen har blitt sendt tilbake i strid med UDIs anbefaling etter at den kom.

SPØRSMÅL NR. 381

Innlevert 16. desember 2014 av stortingsrepresentant Abid Q. Raja

Besvart 7. januar 2015 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Vil samferdselsministeren bidra til at Avinor har samme mål for kollektivandelen for tilbringertjenesten til/fra Oslo Lufthavn som vedtatt reguleringsplan?»

BEGRUNNELSE:

Kollektivandelen til Oslo Lufthavn er på 67 prosent. Kollektivaktørene ved Flytoget, NSB, Ruter, flybussene og turbussene mener at de nasjonale målene om å begrense klimagassutslippene fra vegsektoren tilsier at flere reiser til Oslo Lufthavn må skje kollektivt og ikke med privatbil. Venstre deler en målsetning om at tilbringertransporten må være mer klimavennlig enn i dag, og mener det må settes et ambisiøst mål for tilbringertransporten. Målet for kollektivandelen for tilbringertransporten til Oslo Lufthavn bør være på 75 prosent. Dette er i tråd med ambisjonen som ligger i reguleringsplanen for Oslo Lufthavn.

Svar:

Siden 2008 har Avinor hatt et mål om 70 prosent kollektivandel på Oslo lufthavn. I 2013 ble det vedtatt et

mål om 75 prosent kollektivandel i reguleringsplanen (områderegulering) for Oslo lufthavn.

Avinor har opplyst at det nå pågår et internt utredningsarbeid på Oslo lufthavn for å se hvordan klimagassutslippene kan reduseres. I dette inngår aktiviteter som er direkte kontrollerbare for Avinor, samt store utslippskilder som ligger utenfor Avinors direkte kontroll. Dette omfatter blant annet inn- og utflygningsprosedyrer, biodrivstoff, andre aktørers utslipp og tilbringertjenestene. Hensikten med utredningsarbeidet er å foreslå tiltak som skal bidra til å redusere klimagassutslipp fra Oslo lufthavn innen 2020. Når utredningsarbeidet er ferdigstilt, vil det bli satt nye klimamål for lufthavna. Avinor har opplyst at målet om kollektivandel vil bli revidert som en del av dette arbeidet.

Jeg imøteser Avinors utredningsarbeid og revisjon av målet for kollektivandelen i tilbringertransporten. Arbeidet med kollektivandel følges opp i eierdialogen med Avinor og vil også være et tema i neste stortingsmelding om Avinors virksomhet.

SPØRSMÅL NR. 382**Innlevert 17. desember 2014 av stortingsrepresentant Torgeir Micaelsen****Besvart 22. desember 2014 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Er helseministeren enig med sin sykehuspolitiske talskvinne Kristin Ørmen Johnsen (H) som sier det er uakseptabelt å sette på vent psykiatribygget som er planlagt som del av nytt sykehus i Buskerud?»

BEGRUNNELSE:

Ifølge Dagsavisen Fremtiden 17. desember sier administrerende direktør Nils Fr. Wisløff i Vestre Viken at helseforetaket er bedt av Helse Sør-Øst om å synliggjøre muligheten for å bygge sykehuset i to etapper (først somatikk, deretter psykiatri). Konfrontert med de nye opplysningene sier Ørmen Johnsen at:

«Å sette psykiatrien på vent, er helt uakseptabelt. Psykisk helse og rus er en prioritet for denne regjeringen. Jeg kommer til å lufte denne problemstillingen med statsråden.»

Det vil være nyttig å få avklart om regjeringen fortsatt mener det nye sykehuset som planlegges i Buskerud skal være et samlokalisert sykehus for somatikk og psykiatri.

Svar:

Vestre Viken HF opplyser at hovedfunksjonsprogrammet for Nytt Vestre Viken sykehus er ferdig og ble lagt fram for styret i Vestre Viken til orientering i møte 17. desember 2014, sak 71/2014. Hovedfunksjonsprogrammet legger til grunn samlokali-

sering av somatikk og psykisk helse og rus i henhold til godkjent mandat for konseptfasen. Styret i Helse Sør-Øst RHF godkjente mandat for konseptfasen i styremøte 19. juni 2014, sak 43/2014. I vedtakets pkt. 6 heter det:

«Styret ber om at det planlegges for en eventuell etappevis ferdigstillelse av sykehuset, slik at det er bygningsmessig fleksibilitet til å tilpasse kapasitetsbehovet i 2030.»

Vestre Viken opplyser at spørsmålet om etappevis ferdigstillelse ble reist i forbindelse med orienteringen i styret om hovedfunksjonsprogrammet. De oppgir at det kan tenkes ulike måter å foreta en etappevis ferdigstillelse på:

- bygging av somatikk først og psykisk helse i neste trinn
- en omvendt rekkefølge
- en etappevis ferdigstillelse av både somatikk og psykisk helse

Vestre Viken oppgir at dersom det skulle bli en etappevis ferdigstillelse rokker det ikke ved prinsippet om samlokalisering av somatikk og psykisk helse og rus i nytt sykehus i Vestre Viken.

Jeg har ingen planer om å endre føringene som er gitt om dette og forutsetter at resultatet blir et samlokalisert sykehus med somatikk og psykisk helse.

SPØRSMÅL NR. 383**Innlevert 17. desember 2014 av stortingsrepresentant Karin Andersen****Besvart 7. januar 2015 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«Kan justisministeren redegjøre for hva Regjeringen har gjort, og hvilke prosedyrer som finnes for å forsikre seg om at vedtak om brudd på innreiseforbud har blitt forstått av den det retter seg mot, og hvor mange har blitt anmeldt og straffes for brudd på innreiseforbudet siden endringen ble innført sammenlignet med året før?»

foreligge den type misforståelser som re-

BEGRUNNELSE:

I debatt (Innst. 48 L (2013-2014), jf. Prop. 181 L (2012-2013)) om heving av strafferammen ved brudd på innreiseforbud sa Justisministeren at departementet var opptatt av å sikre seg at personer har forstått innholdet i vedtaket «gjennom oppfølging av flere rapporter og prosjekter som omhandler flere tiltak knyttet til formidling av vedtak – slik at det ikke skal ten Andersen var bekymret for».

Juss-Buss har i flere saker opplevd at klientene ikke har forstått hva et innreiseforbud faktisk innebærer og dermed heller ikke de faktiske konsekvensene av å bryte det.

Svar:

Jeg legger til grunn at det første spørsmålet gjelder vedtak om utvisning.

UDI opplyser at da lovendringen om heving av strafferammen ved brudd på innreiseforbudet trådte i kraft i januar 2014, endret Utlendingsdirektoratet (UDI) teksten i sine vedtak om utvisning for å sikre at utlendingen forstår konsekvensene av vedtaket. Gjeldende tekst er en tydeliggjøring og presisering av tidligere tekst. UDI har i dag følgende tekst under hovedoverskriften «Konsekvenser»:

«Vedtaket om utvisning og innmelding i SIS betyr at utlendingen må forlate Norge og at det vil være forbudt å reise tilbake til Norge og Schengen-området forøvrig så lenge innreiseforbudet gjelder. Dersom utlendingen overtrer innreiseforbudet, kan han eller hun bli straffet for dette, jf. utlendingsloven § 108 tredje ledd bokstav e, jf. § 71 annet ledd. Strafferammen for overtredelse av innreiseforbudet er inntil 2 års fengsel.»

For å tydeliggjøre konsekvensene så tidlig som mulig, framgår det også av UDIs forhåndsvarsel at brudd på innreiseforbudet er straffbart. UDI har følgende tekst i alle forhåndsvarsler om utvisning:

«Utlendingen er med dette underrettet om at han/hun har en utvisningssak til behandling i UDI. Utlendingen har da en plikt til å sørge for at politiet alltid har en oppdatert adresse til ham/henne, jf. utlendingsloven § 19. Dersom utlendingen reiser fra Norge før saken er ferdigbehandlet, må han/hun være oppmerksom på følgende: Utlendingen plikter å kontakte nærmeste norske utenriksstasjon for å forsikre seg om at han/hun ikke er ilagt et innreiseforbud, før utlendingen reiser til Norge og/eller Schengen igjen. Dersom

utlendingsforvaltningen ikke kjenner utlendingens adresse, kan ikke utlendingen underrettes om vedtaket, men vedtaket vil allikevel være gjeldende. Vi gjør særskilt oppmerksom på at brudd på innreiseforbudet er en straffbar handling.»

Det er politiet som underretter utlendingen om vedtaket om utvisning. Vedtaket skal underrettes på et språk som utlendingen forstår. Bruken av tolk i utlendingssaker er omtalt i UDIs rundskriv 2011-039, som gjelder for både politiet og UDI som forvaltningsorganer. Det rapporteres ikke fra politidistriktene i hvilken utstrekning de benytter tolk.

Det andre spørsmålet gjelder hvor mange som er blitt anmeldt og straffet for brudd på innreiseforbudet siden lovendringen om heving av strafferammen for slike brudd trådte i kraft 15. januar i år.

Hittil i år (15. januar-18. desember) er antallet anmeldelser for brudd på innreiseforbud 395 og antallet straffereaksjoner 123. På grunn av en noe forsinket registrering av dommer i SSP (Sentralt straffesaks- og politiopplysningsregister) vil det være mulig at det er flere straffereaksjoner som ennå ikke er registrert i 2014. Til sammenligning var det i tilsvarende periode i fjor registrert 420 anmeldelser og 225 straffereaksjoner.

Når det gjelder hvordan statistikken for antall anmeldelser i 2013 er hentet ut, har man brukt et såkalt lineært estimat, da det innenfor tidsfristen ikke har vært mulig å utforme en spørring som gjenska-per kodeverket for den forrige hjemmelen i Straffesaksregisteret (STRASAK). Det er derfor tatt utgangspunkt i antall anmeldte saker for hele året (448), korrigert for andelen i perioden 1.-14. januar (forutsatt linearitet i registreringen er dette 12 saker av 24 saker i hele januar) og perioden 19.-31. desember (16 saker av 38 i hele desember). Metoden er vurdert som tilstrekkelig nøyaktig til å kunne gi et sammenlignbart resultat.

SPØRSMÅL NR. 384**Innlevert 17. desember 2014 av stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes****Besvart 19. desember 2014 av landbruks- og matminister Sylvi Listhaug****Spørsmål:**

«Reindriftsstyret har fattet vedtak om at et betydelig antall reineiere i Finnmark skal redusere sitt reintall og dermed sitt næringsgrunnlag, med opptil 45 pst, basert på siste års reintall.

Hva blir gjort for å sikre at disse inngrepene ikke kan komme i konflikt med EMK P1-1?»

BEGRUNNELSE:

En nær halvering av reintallet er et betydelig inngrep i privat eiendom som i bestemte situasjoner kan ramme den enkelte som en «individuell og urimelige byrde», jf. Den europeiske menneskerettskonvensjonens regler om vern av eiendomsrett (EMK P1-1) og Sivilombudsmannens uttalelse av 26. juni 2014 (sak 2013/2702).

Begrepet «individuell og urimelige byrde» er oversatt fra engelsk «individual and excessive burden», og det vises til EMDs dom 13. februar 2007 Evaldsson mf. mot Sverige, avsnitt 55, samt andre EMD-dommer.

Den europeiske menneskerettskonvensjon P1-1 lyder slik, i norsk oversettelse:

«Enhver fysisk og juridisk person har rett til å nyte sin eiendom i fred. Ingen skal bli fratatt sin eiendom unntatt i det offentlige interesse og på de betingelser som er hjemlet ved lov og ved folkerettens alminnelige prinsipper.

Bestemmelsen ovenfor skal imidlertid ikke på noen måte svekke en stats rett til å håndheve slike lover som den anser nødvendige for å kontrollere at eiendom blir brukt i samsvar med allmennhetens interesse eller for å sikre betaling av skatter eller andre avgifter eller bøter.»

Lenke til Sivilombudsmannens sak 2013/2702:

<https://www.sivilombudsmannen.no/landbruk-skogbruk-og-reindrift/palegg-om-forholdsmessig-reduksjon-av-reintall-sporsmal-om-krenkelse-av-eiendomsretten-etter-den-europeiske-menneskerettskonvensjon-article3104-248.html>

Svar:

Ifølge EMK P1-1 må vedtaket om pålegg om forholdsmessig reduksjon ikke innebære en individuell og urimelig byrde for reindriftsutøverne. Når det gjelder reduksjon av reintall i Finnmark, knyttes vurderingen opp mot utøvernes næringsgrunnlag. Det vurderes da om inntektene også reduseres, og om dette i så fall kommer i konflikt med EMK P1-1.

Jeg vil vise til at en reduksjon i reintallet ikke medfører en reduksjon i inntektene, men tvert i mot at det legger grunnlaget for økte inntekter i næringen. Når det gjelder inntjening i næringen, viser studier av produksjon og tap i reindriften i Finnmark i perioden 2000 – 2010 at lavere reintettheter både vil gi økte slaktevekter, overlevelse og produksjon på gjenværende dyr, noe som igjen vil bidra til økt inntjening per dyr.

Høsten 2013 ble det igangsatt et forprosjekt for å se på hvilke muligheter for økt produksjon og lønnsomhet som finnes i fellesbeiteområdene i Finnmark. Resultatene viser at vestre-, midtre- og østre sone i Kautokeino og vestre sone i Karasjok har et betydelig potensial for økt produksjon og lønnsomhet. De fant videre at et slakteuttak på 66 – 72 pst. av merkede kalver vil maksimere kjøttproduksjon og inntekt. Videre fant de at selv om tetthet av rein halveres i disse områdene, vil kjøttproduksjon og inntekter øke sammenlignet med i dag. Praksis viser at siidaandeler i Vest-Finnmark reinbeiteområde som allerede har tilpasset reintallet, har doblet inntjeningen per dyr. Dette betyr at en reduksjon i reintallet vil innebære en forbedret produksjon og økt inntjening for alle siidaandeler i fremtiden. Forutsetningen er selvsagt at alle siidaandelene i siidaen reduserer reintallet til fastsatt nivå.

Jeg vil videre vise til at vedtaket ikke medfører at noen utøvere mister retten til å drive reindrift.

På denne bakgrunn mener jeg at en reduksjon i antall rein i Finnmark, som vil medføre økte inntekter for næringsaktørene, ikke kommer i konflikt med EMK P1-1.

SPØRSMÅL NR. 385**Innlevert 17. desember 2014 av stortingsrepresentant Anniken Huitfeldt****Besvart 23. desember 2014 av utenriksminister Børge Brende****Spørsmål:**

«Vil regjeringen ta opp den forverrede situasjonen for FN og internasjonale delegasjoner i Vest-Sahara med marokkanske myndigheter?»

BEGRUNNELSE:

Så langt i år har fem delegasjoner med norske deltakere blitt sendt ut av Vest-Sahara. Linjen mot FN og internasjonale organisasjoner fra myndighetene i Marokko bidrar til å undergrave arbeidet med en politisk løsning knyttet til Vest-Sahara.

Svar:

Siden Marokko ikke utøver internasjonalt anerkjent suverenitet over Vest-Sahara, anser ikke Norge Vest-Sahara som en del av marokkansk territorium. Folkerettslig sett betegner FN Vest-Sahara som et «ikke-selvstyrt» område og Norge har valgt å slutte oss til FNs ordbruk som et uttrykk for støtte til FN-sporet.

FNs sikkerhetsråd forutsetter at en politisk løsning må innebære selvbestemmelsesrett for folket i Vest-Sahara. Norges linje i Vest-Sahara-konflikten er å støtte FNs arbeid for en varig og rettferdig politisk løsning som ivaretar en slik selvbestemmelsesrett. Vi oppfordrer partene til å forsøke å finne en rettferdig og varig løsning som kan aksepteres av begge, og som er i tråd med FN-paktens formål og prinsipper. Vi er kjent med FNs utfordringer og vi anmoder alle involverte til å ta de grep som er nødvendige for fremgang i den politiske prosessen.

Selv om Marokko ikke utøver internasjonalt anerkjent råderett over Vest-Sahara, praktiserer Marokko de facto kontroll over området. Norge oppfordrer Marokko på generelt grunnlag til å utvise åpenhet med hensyn til tilgang til Vest-Sahara. Vår ambassade i Rabat er også alltid åpen for å møte de ulike norske delegasjonene for å få høre disses synspunkter og erfaringer.

Den norske ambassaden i Rabat har uhindret tilgang til Vest-Sahara og besøker området regelmessig. Etter disse besøkene tas det hver gang kontakt med marokkanske myndigheter for å diskutere både enkelt saker og mer generelle menneskerettighetsspørsmål som gir grunn til bekymring. Et nytt besøk til Vest-Sahara er under planlegging. Norge følger utviklingen i Vest-Sahara tett, og vil igjen ta opp den krevende situasjonen for FN og internasjonale delegasjoner.

Norge har en god og åpen dialog med Marokko, hvor spørsmål om Vest-Sahara inngår. Vest-Sahara ble nylig diskutert med Marokko under de bilaterale konsultasjonene som ble avholdt i november. Marokkos delegasjon møtte også Stortingets utenriks- og forsvarskomite. Videre har Utenriksdepartementet dialog med berørte parter inkludert Polisario og ulike organisasjoner som Støttekomiteen for Vest-Sahara, frivillige organisasjoner og FN.

Norge gir også humanitær støtte til den sahara-wiske befolkningen. Vår innsats går til å avhjelpe den vanskelige humanitære situasjonen i flyktningleirene i Tindouf.

Jeg vil også vise til mitt svar på spørsmål til skriftlig besvarelse fra stortingsrepresentant Åsmund Aukrust (Ap) i mai i år.

SPØRSMÅL NR. 386**Innlevert 17. desember 2014 av stortingsrepresentant Anniken Huitfeldt****Besvart 23. desember 2014 av utenriksminister Børge Brende****Spørsmål:**

«Hva er begrunnelsen for at Norge reduserer bevilgningene til humanitær nødhjelp?»

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har i budsjettene for både 2014 og 2015 redusert bevilgningen til humanitær nødhjelp sammenliknet med regnskapet for 2013. Vi har nå fire store humanitære kriser internasjonalt, definert til nivå 3 av FN. Og det er store og udekkede behov. Det må reflekteres i statsbudsjettet.

Svar:

Som følge av de store humanitære behovene har regjeringen prioritert økning av de humanitære budsjettene. Samlet bevilgning i saldert budsjett for de humanitære kapittelpostene har økt fra 2,8 milliarder i 2013 og 2,9 milliarder i 2014 til over 3,3 milliarder i 2015.

I statsbudsjettet for 2015 foreslo regjeringen å øke det humanitære budsjettet med 427 millioner kroner sammenlignet med budsjettet for 2014. I statsbudsjettet for 2015 er i tillegg den øremerkede be-

vilgningen til Verdens matvareprogram (WFP) økt med 42 millioner kroner til 212 millioner.

I budsjettet for 2014 foreslo regjeringen en bevilgning til humanitær nødhjelp på samme nivå som i budsjettforslaget fremlagt av Stoltenberg II-regjeringen.

Under denne regjeringen er bevilgningene til humanitær nødhjelp i tillegg økt i nysalderingen for 2013 (220 millioner kroner), i revidert nasjonalbudsjett for 2014 (166,6 millioner kroner) og i nysalderingen for 2014 (219,3 millioner kroner).

SPØRSMÅL NR. 387

Innlevert 17. desember 2014 av stortingsrepresentant Ruth Grung

Besvart 22. desember 2014 av fiskeriminister Elisabeth Aspaker

Spørsmål:

«Felles bygg standard i Norden har vært en høyt prioritert politisk sak i mange år. Alle er enig om at det vil bidra til økt konkurranse, et mer effektivt marked og lavere kostnader for boligkjøper og andre byggherrer. Det har dessverre vist seg å være vanskelig å få til.

Hva har fiskeriminister, som samordningsminister, gjort for å få til felles bygg standard i Norden og hva må til for å få det realisert?»

Svar:

Hovedvekten av myndighetssamarbeid over landegrensene på byggområdet foregår i dag på europeisk nivå, særlig gjennom EØS-avtalen, men også gjennom deltakelse i arbeidet i den europeiske standardiseringsorganisasjonen CEN. Det nordiske samarbeidet har konsentrert seg om det særnordiske som faller utenfor europeisk samordning.

Norge deltar i internasjonalt standardiseringsarbeid innenfor bygg, anlegg og eiendom gjennom Standard Norge. Dette omfatter arbeid i den internasjonale standardiseringsorganisasjonen ISO og den europeiske standardiseringsorganisasjonen CEN. Tilsvarende deltar Standard Norge også på nordisk nivå gjennom internordisk standardiseringssamarbeid – INSTA. INSTA utfyller her europeisk og internasjonal standardisering.

Gjennom Direktoratet for byggkvalitet delfinansierer Kommunal- og moderniseringsdepartementet Standard Norges virksomhet innenfor bygg, anlegg og eiendom. I 2014 utgjorde denne delfinansieringen

4,3 millioner kroner. I tillegg deltar Direktoratet for byggkvalitet også i sentrale standardiseringskomiteer og norske speilkomiteer på området.

Byggevarer og den frie flyten av disse er regulert av Byggevareforordningen, og er dermed allerede harmonisert på EU/EØS-nivå. Der en byggevare ikke er omfattet Byggevareforordningen, vil varen likevel nyte godt av prinsippet om gjensidig godkjenning, det vil si at en vare som lovlig omsettes i andre EØS-stater også skal kunne omsettes i Norge uten å måtte oppfylle ytterligere vare- eller kontrollkrav. I dag er det i størrelsesorden 450 harmoniserte produktstandarder, og det arbeides stadig med nye standarder.

Ønsket om å etablere felles krav til byggverk i de nordiske land reises med jevne mellomrom. På bakgrunn av et initiativ fra Sverige i 2011 satt Nordisk Ministerråd i gang et prosjekt for å kartlegge nærmere hvilke grensehindre som finnes og hvordan disse kunne reduseres. Kartleggingen avdekket at det i overskuelig fremtid ikke ville være mulig å gå så langt som å innføre et felles regelverk for Norden. Et alternativ som ble løftet frem i prosjektet er at man på områder hvor nytt regelverk skal utvikles oppmuntrer til nordisk samarbeid og felles prosjekter for på sikt få til et mer harmonisert regelverk. Prosjektet «Harmonisering av byggregler innom Norden», er nå avsluttet.

Arbeidet med byggstandard er etter min mening godt ivaretatt og regulert gjennom Byggevareforordningen og gjennom norsk, nordisk, europeisk og internasjonalt standardiseringsarbeid.

SPØRSMÅL NR. 388**Innlevert 17. desember 2014 av stortingsrepresentant Jørund Rytman****Besvart 7. januar 2015 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«I følge Sentralbankloven § 14 er det ikke lov å nekte å ta i mot kontanter som betaling. I tillegg regulerer også Finansavtaleloven § 38 dette. Her står det «En forbruker har alltid rett til å foreta oppgjør med tvungne betalingsmidler hos betalingsmottakeren.»

Hvilke sanksjonsmuligheter har det offentlige mot aktører som vanskeliggjør eller nekter kunder å betale med kontanter, og har aktører lov til å pålegge ekstra gebyr hvis kunden ønsker å betale kontant?»

BEGRUNNELSE:

Hvis aktører mot all formodning har lov til å kreve ekstra gebyr hvis kunden betaler kontant, ønsker undertegnede å få opplyst hvor høyt dette gebyret kan være.

Det ønskes også å få opplyst om hvilket offentlig organ som har ansvaret for at denne loven følges. Er det eksempelvis Finanstilsynet eller Politiet.

Svar:

Finansavtaleloven regulerer i hovedsak forholdet mellom private parter og har ikke regler om sanksjoner fra det offentliges side overfor aktører som vanskeliggjør eller nekter å motta kontant betaling. Etter lov 9. januar 2009 nr. 2 om kontroll med markedsføring og avtalevilkår mv. kan Forbrukerombudet føre tilsyn med forhold som faller inn under lovens virkeområde, og på nærmere vilkår ilegge sanksjoner mot en næringsdrivende eller ta saken til Markedsrådet. Jeg har registrert at Markedsrådet har behandlet en sak som nettopp gjelder rett til kontant betaling etter finansavtaleloven § 38 tredje ledd. For ordens skyld nevner jeg at markedsføringsloven hører under Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet.

Jeg forstår det slik at det i den andre delen av spørsmålet siktes til tilfeller hvor en selger av varer eller tjenester tar gebyr for kontant betaling fra en forbruker, eksempelvis der selgeren eller tjenesteyteren tar ti kroner i gebyr for kontant betaling og

mindre eller kanskje ingen gebyr for andre former for betaling.

Finansavtaleloven § 39 b første ledd tredje punktum setter begrensninger for et slikt gebyr. En betalingsmottaker kan etter denne bestemmelsen ikke kreve gebyr som overstiger betalingsmottakerens «faktiske kostnad» ved bruk av betalingsinstrumentet, herunder kontant betaling. I Prop. 64 L (2013-2014) punkt 5.3.5 er det gitt strenge føringer for hva som kan regnes som slike faktiske kostnader.

I § 39 b første ledd fjerde punktum er det gitt hjemmel for Kongen til ved forskrift å forby eller begrense retten til å ta gebyrer som nevnt i første og tredje punktum for å fremme konkurranse og bruk av effektive betalingsinstrumenter. Forskriftshjemmelen er så langt ikke benyttet.

Etter lov 24. mai 1985 nr. 28 om Norges Bank og pengevesenet mv. § 14 er norske sedler og mynter tvungne betalingsmidler i Norge. Hensiktsmessigheten av kontant oppgjør kan imidlertid variere. I praksis skjer derfor oppgjør av pengeforpliktelser svært ofte, og i stadig økende grad, på andre måter enn ved kontant betaling.

I utgangspunktet gjelder det avtalefrihet for hvordan en betaling mellom partene skal finne sted, og til hvilken kostnad.

Etter finansavtaleloven § 38 første ledd kan betaling normalt skje ved overføring av penger til mottakerens konto, med mindre annet er avtalt eller mottakeren har bedt om betaling i kontanter. Etter annet ledd kan mottakeren av betalingen gi nærmere anvisning om betalingsmåten, dersom dette ikke medfører «vesentlig merutgift» eller «andre ulemper» for betaleren. Videre har en forbruker etter tredje ledd alltid rett til å foreta oppgjør med tvungne betalingsmidler hos betalingsmottakeren. Finansavtaleloven kan ikke fravikes ved avtale til skade for en forbruker, jf. § 2 første ledd. Lovavdelingen har i en uttalelse 20. oktober 2010 lagt til grunn at gebyr for bruk av kontanter ikke i seg selv må utgjøre «vesentlig merutgift» eller «andre ulemper» etter § 38 annet ledd, idet det ville undergrave retten til kontant betaling.

SPØRSMÅL NR. 389**Innlevert 17. desember 2014 av stortingsrepresentant Jørund Rytman****Besvart 7. januar 2015 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Hvor stort problem er det at NSB sine billettautomater tømmes av kriminelle og hvor ofte har dette skjedd de siste årene?»

BEGRUNNELSE:

Bakgrunnen for spørsmålet er at NSB nå går bort fra billettautomater for mottak av sedler. Deriblant billettautomaten på togstasjonen i Kongsberg.

I svaret fra statsråden er det ønskelig å få en komplett oversikt over de billettautomater som har blitt tømt av kriminelle de siste 5 år.

Svar:

NSB har en målsetting om høy grad av selvbetjening når det gjelder salg av billetter. Salg via billettautomater står for om lag 35 prosent av billettsalget, mens salg fra mobil og internett til sammen står for om lag 40 prosent. NSB opplyser at de har over 200 automater i drift. Automatene har ulik konfigurasjon; 1) betaling med kort, 2) betaling med kort og mynt og 3) betaling med kort, mynt og seddel. NSB søker å utplassere automater med konfigurasjon som best passer det kundene har behov for og det miljø den skal stå i.

Kongsberg har to billettautomater på stasjonen. Begge tar sedler som betalingsmiddel. Disse ble utsatt for innbrudd 17. juni i år. Den ene ble umiddelbart reparert. På grunn av forsinkede leveranser på reservedeler var den andre i funksjon med kun betaling med kort og mynt frem til uke 51.

Siden 2009 har det vært totalt 27 innbrudd i NSB sine billettautomater, fordelt på et fåtall raid. Sett i forhold til utbredelsen av automater anser ikke NSB at det er store utfordringer knyttet til denne type hendelser. Når det forekommer iverksetter NSB tiltak for å forhindre gjentakelse, for eksempel endret plassering eller modifisering av maskinvare. Alle automater er video-overvåket, og dette har bidratt til oppklaring av mange av tilfellene.

Nedenstående tabell gir en oversikt over lokasjoner hvor NSB har opplevd innbrudd de siste seks år:

Fra 2005-2009 var det kun et par innbruddsforsøk, men ingen reelle innbrudd. I 2011 var alle registrerte innbruddsforsøk unntatt ett (Sonsveien 7. mars)

2014	23.mai	Asker
26.mai	Moss	
29.mai	Lillehammer	
07.jun	Larvik	
10.jun	Sandvika	
17.jun	Kongsberg	
24.jun	Egersund	
2013	16. des	Hvalstad
21. des	Haugenstua	
2012	25. sept	Grorud
2011	31.mai	Lørenskog
24.mai	Kjelsås	
09.mai	Grorud	
09.mai	Grorud	
08.mai	Lørenskog	
08.mai	Lørenskog	
07.mai	Nittedal	
22.apr	Grorud	
22.apr	Grorud	
18.apr	Lørenskog	
11.apr	Nittedal	
07.mar	Sonsveien	
2010	17.aug	Sonsveien
06.feb	Strømmen	
07.feb	Grorud	
07.feb	Grorud	
2009	03.aug	Lørenskog

utført av samme gjerningsmenn. Disse er stilt for retten og funnet skyldige.

SPØRSMÅL NR. 390**Innlevert 17. desember 2014 av stortingsrepresentant Audun Lysbakken****Besvart 7. januar 2015 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«I en rapport om menneskerettigheter i norske sykehjem utarbeidet av Nasjonal institusjon for menneskerettigheter ved Norsk senter for menneskerettigheter går det frem at det foregår alvorlige brudd på menneskerettighetene i norske sykehjem. «Rapporten anbefaler «at norske myndigheter snarest mulig igangsetter en kartlegging av menneskerettighetssituasjonen i norske sykehjem, og sikrer at også beboerne selv og deres pårørende er kilder.»

Vil statsråden følge dette rådet?»

Svar:

Rapporten representant Lysbakken viser til har jeg tatt på største alvor, og har allerede avholdt et møte med Helsedirektoratet og Statens helsetilsyn for å forsikre meg om at denne problemstillingen prioriteres i vårt videre arbeid. Jeg har videre besluttet et møte med pasient- og brukerombudene, samt et utvalg av mennesker som kjenner feltet godt, for ytterligere å få supplert det bildet som fremkommer av rapporten fra Nasjonal institusjon for menneskerettigheter.

Vi vet imidlertid allerede i dag mye om situasjonen ved norske sykehjem. Statens helsetilsyn har hatt en fireårig satsing (2009 – 2012) på tilsyn med tjenester til eldre hvor det er gjort tilsyn med et bredt spekter av temaer i kommunenes helse- og omsorgstjeneste. Dette materialet er også noe av grunnlaget til foreliggende rapport. Selv om Helsetilsynet gjennom denne satsingen har avdekket flere svikt og mangler, er det viktig å ta med seg – slik også Nasjonal institusjon for menneskerettigheter gjør – at det utvilsomt ytes mye god omsorg i mange norske sykehjem.

Det vi i dag vet er hovedutfordringen ved norske sykehjem er kompetanse og ledelse. Begge disse temaer har jeg også valgt å sette høyt i mitt arbeid.

I budsjettproposisjonen for 2015 varslet regjeringen utviklingen av en handlingsplan for rekruttering,

kompetanse og fagutvikling i omsorgstjenestene, Kompetanseløft 2020. Gjennom aktiv rekruttering, tilstrekkelig utdanningskapasitet og opplæring av ansatte uten fagutdanning, kan andelen ansatte uten fagutdanning reduseres. Regjeringen har allerede styrket satsingen på kompetanseheving til ansatte uten formell helse- og sosialfaglig utdanning gjennom å øke tilskuddet til grunn-, videre-, og etterutdanning. Som varslet i budsjettproposisjonen for 2015 er Kompetanseløft 2020 planlagt lagt frem i forbindelse med statsbudsjettet for 2016.

For å styrke ledelseskompentansen i omsorgstjenestene er det som del av Kompetanseløftet 2015 etablert en lederutdanning for helse- og omsorgssektoren. I oppfølgingen av avtalen om kvalitetsutvikling i de kommunale helse- og omsorgstjenestene mellom regjeringen og KS, er det også igangsatt et arbeid med å utvikle en ny lederopplæring for ledere i helse- og omsorgstjenestene i kommuner og fylkeskommuner.

De kommunale helse- og omsorgstjenestene har mange av de samme ledelsesutfordringene som spesialisthelsetjenesten. Det vil derfor kunne være nyttig å dele erfaringer og konsepter innen ledelse på tvers av ulike deler av helsetjenesten. Regjeringen vil komme nærmere tilbake til dette i arbeidet med stortingsmeldingen om primærhelsetjenesten.

For å få til pasientens helse- og omsorgstjeneste er det for meg av sentral betydning at også brukere inviteres med i arbeidet med å skape og utforme fremtidens helse- og omsorgstjenester. I forbindelse med arbeidet med å utrede og videreutvikle innføringen av kvalitetsindikatorer i omsorgstjenesten har jeg lagt vekt på å finne måter å inkludere bruker- og pårørende erfaringer. Dette for å få frem flere og mer relevante kvalitetsindikatorer for helse- og omsorgssektoren slik at dette kan bidra til åpenhet om tjenestene for brukere, pårørende og samfunnet ellers, samt styrke det lokale læringsarbeidet og gi styringsinformasjon for ledere.

SPØRSMÅL NR. 391**Innlevert 17. desember 2014 av stortingsrepresentant Terje Aasland****Besvart 6. januar 2015 av klima- og miljøminister Tine Sundtoft****Spørsmål:**

«Kan Klima- og miljøministeren redegjøre for hvilke vurderinger den norske delegasjonen har gitt og hvordan saken vil bli fulgt opp i forbindelse med forhandlingene om fiske i Tanavassdraget?»

BEGRUNNELSE:

Det vises til spørsmål tatt opp av Stortingsrepresentant Helga Pedersen i forbindelse med stortingets behandling av budsjettinnstillingen fra Energi og Miljøkomiteen den 05.12.14 og statsrådens svar på dette:

«Jeg fikk et spørsmål fra representanten Helga Pedersen om forhandlingene om fiske i Tanavassdraget. Klima og miljøministeren ga følgende svar: Det er riktig at forhandlingene om fiske i Tanavassdraget har trukket ut i tid. Planen var opprinnelig en ny avtale fra 2015, men etter initiativ fra Finland har Norge akseptert en ny avtale fra 2016. Men til tross for møter med vesentlig tilnærming mellom Norge og Finland i løpet av høsten, viste det siste forhandlingsmøtet, 17. og 18. november, at heller ikke 2016 vil være mulig. Den norske delegasjonen vil legge fram sine vurderinger og anbefalinger om hvordan vi nå bør gå videre. Det får vi i neste uke. Så jeg må komme tilbake til Stortinget på den saken, når vi har vurdert den noe nærmere.»

Svar:

I møte 12. desember i år konstaterte den norske forhandlingsdelegasjonen at det ikke vil være mulig å komme frem til enighet med Finland om en ny avtale om laksefisket i Tanavassdraget fra og med 2016. Delegasjonen viser til at dette innebærer enda en utsettelse og uttrykker bekymring for om videre forhandlinger faktisk vil føre frem til en ny avtale fra og med fiskesesongen 2017. Delegasjonen mener likevel at det er oppnådd viktige resultater som gir grunnlag for å videreføre forhandlingene. Samtidig anbefaler delegasjonen at det utredes om en nasjonal forvaltning av laksefisket i den norske delen av vassdraget kan ivareta hensynet til villaksen og lokalbefolkningen på en bedre måte enn dagens avtale fra og med 2016.

Jeg deler delegasjonens bekymring for situasjonen, og vil også vise til at Tanavassdragets fiskeforvaltning har anmodet om at avtalen sies opp med virkning fra og med 2016. Sametinget og kommunene Tana og Karasjok har gitt tilsvarende signaler. En mulig oppsigelse av avtalen vil imidlertid kunne skape betydelige utfordringer for forvaltningen av fisket i vassdraget. Det må derfor gjennomføres en grundig utredning før Regjeringen tar stilling i saken. Dette arbeidet vil bli igangsatt tidlig på nyåret med sikte på en konklusjon i løpet av våren. Uavhengig av dette vil forhandlingene med Finland bli videreført med sikte på enighet om en ny avtale fra og med 2017.

SPØRSMÅL NR. 392**Innlevert 18. desember 2014 av stortingsrepresentant Tone Merete Sønsterud****Besvart 7. januar 2015 av kulturminister Thorhild Widvey****Spørsmål:**

«Viser til Stortingets spørretime 17.12.2104 hvor kulturministeren fikk spørsmål angående saken om søndagsåpne butikker. I et svar til Geir Jørgen Bekkevold svarte statsråden følgende: «Jeg har allerede mottatt noen konsekvensutredninger, som altså er blitt forelagt oss».

Hvilke konsekvensutredninger er det statsråden viser til, og hva konkluderer de med?»

Svar:

Jeg hadde 27. juni 2014 et møte med det såkalte Handels samarbeidsutvalg (HSU) representert ved Virke, Handel og Kontor og Coop. I møtet presenterte HSU en rapport om miljøkonsekvenser av søn-

dagsåpne butikker. Denne peker på klimagassutslipp fra økt varetransport, arbeidsreiser og oppvarming etc. I tillegg mottok jeg et foreløpig utkast til utredning om distriktsbutikkens utfordringer ved full adgang til søndagsåpne butikker. Denne peker på at økt konkurranse på åpningstider kan få uheldige effekter for butikker i distriktene. Det ble fra HSUs side også orientert om at FAFO er engasjert for å se på konsekvenser for arbeidstakerne. HSU vektlegger sterkt behovet for konsekvensutredninger på en rekke områder før regelverket endres.

Mitt utgangspunkt er at tilbud og etterspørsel egner seg bedre enn lovverket til å regulere butikkens åpningstider. Dagens lovverk har en rekke unn-

tak som kan bidra til forskjellsbehandling og konkurransevridning, og regjeringen ønsker mer likebehandling.

Lov 24. februar 1995 nr. 12 om helligdager og helligdagsfred fastsetter i dag at faste utsalgssteder som selger varer til forbrukere, skal holde stengt på helligdager. Dersom butikker skal tillates å holde søndagsåpent, må derfor denne loven endres. Lovforslag skal sendes på alminnelig høring. Jeg legger til grunn at høringen vil bidra til å opplyse saken ytterligere ut fra blant annet nærings- og arbeidstakerinteresser, forbrukerinteresser og andre hensyn. Dette har jeg også gitt uttrykk for i møte 9. desember 2014 med Virke og Handel og Kontor.

SPØRSMÅL NR. 393

Innlevert 18. desember 2014 av stortingsrepresentant Hadia Tajik

Besvart 7. januar 2015 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen

Spørsmål:

«Kva er formidla om lokale tilpassingar av den midlertidige generelle væpninga, ut til politidistrikta og vidare til tenestestadene, og korleis er dette formidla?»

GRUNNGJEVING:

Det er innført midlertidig væpning i samband med eit auka trugselnivå.

Svar:

Politidirektoratet (POD) opplyser at de i brev 23.11.14 ga retningslinjer til politidistriktene og særorganene om lokale tilpasninger til den midlertidige generelle bevæpningen. Det er uniformert personell i kategoriene IP1, 3 og 4 som skal bære våpen i det daglige inntil videre. Brevet er unntatt offentlighet grunnet taushetsbelagte opplysninger. Retningslinjene ble formidlet videre til de lokale tjenestestedene i politidistriktene fra politimesteren. I tillegg ble det allerede i brev av 6.11.14 gitt retningslinjer for øvrige sikkerhetstiltak for å beskytte tjenestepersoner og objekter.

POD opplyser videre at politidistriktene og særorganene av politidirektøren særlig ble bedt om gjennomføre en risikovurdering for den del av tjenesten hvor bevæpning kan være lite formålstjenlig, upraktisk, til ulempe eller virke støtende ved tjenesteoppdrag og oppgaveløsning. Dette kan for eksempel være oppdrag og oppgaver i forbindelse med forebyggende arbeid og ulike kontroll- og forvaltningsoppgaver, møtearenaer for samarbeid og samvirke. Slike vurderinger kan føre til at oppdraget avsluttes gjennomført ubevæpnet. I tillegg skal det for ikke-uniformert innsatspersonell i kategoriene IP1, 3 og 4, ved tjenesteoppdrag og oppgavegjennomføring som kan eksponeres for terrorangrep, gjennomføres risikovurderinger for eventuell bevæpning med pistol etter beslutning av politisjef. Sentrale momenter i risikovurderingen er innholdet i tjenesten, geografi, befolkningstetthet, befolkningsgrupper og befolkningsmiljø, oppdragets karakter og eventuell samhandling med uniformert bevæpnet innsatspersonell.

SPØRSMÅL NR. 394**Innlevert 18. desember 2014 av stortingsrepresentant Hadia Tajik****Besvart 7. januar 2015 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«Kva tid sat POD ned arbeidsgruppa som er nemnt i grunngevinga, kven sat i gruppa, kva tid var resultatet klart, vart resultatet nedteikna skriftleg, og eksisterer denne arbeidsgruppa fortsatt, til dømes med oppgåve om å følgje kva tiltak som trengs som i tråd med utviklinga i trugselbiletet?»

GRUNNGJEVING:

Det er offentleg kjent at POD sat ned ei arbeidsgruppe etter at det vart kjent at Norge fekk eit auka trugselnivå 5. november. Det er òg kjent at ei av anbefalingane deira var å innføre ei midlertidig væpning.

Svar:

Politidirektoratet opplyser at de satte ned en ressursgruppe som skulle gi råd til politidirektøren etter at det ble kjent at det var en økt trussel mot enkelte grupper i Norge 5. november 2014.

Politidirektoratet opplyser videre at Ressursgruppen, som nå er nedlagt, bestod av politimestre, stabssjefer, spesialister, innsatsledere, Hovedverneombud for politi- og lensmannsetaten, representanter for innsatspersonellet og representanter fra Politidirektoratet. Gruppen hadde to møter, 6. og 13. november 2014. På grunnlag av det som framkom i møtene ble det laget et internt notat med forslag til anbefaling som ble forelagt politidirektøren. Politidirektoratet opplyser at Gruppen ikke var enstemmig om bevæpning som tiltak. Gruppens notat var et vurderingsgrunnlag for politidirektøren.

SPØRSMÅL NR. 395**Innlevert 18. desember 2014 av stortingsrepresentant Sonja Mandt****Besvart 8. januar 2015 av barne-, likestillings- og inkluderingsminister Solveig Horne****Spørsmål:**

«Hva vil statsråden gjøre for å sikre at virksomheter på nett oppfyller kravet om forbrukers rettigheter?»

BEGRUNNELSE:

Av 150 nettbutikker Forbrukerrådet har undersøkt, ga bare 9 pst. den informasjonen loven krever om kundens rettigheter.

Svar:

Rettighetene knyttet til netthandel reguleres av lov om angrerett. Formålet med loven er blant annet å sikre at forbruker får nødvendig informasjon om varen eller tjenesten og at forbruker får 14 dagers angrerett ved blant annet netthandel. Loven angir en rekke plikter for de som tilbyr netthandel med sikte på å sikre forbrukernes rettigheter. Loven trådte i kraft sommeren 2014. Norske næringsdrivende hadde, også før angrerettloven, en rekke plikter knyttet til netthandel med forbrukere. Den nye loven videre-

fører i hovedsak tidligere bestemmelser. Med det nye regelverket er imidlertid kravet til informasjon økt. Brudd på enkelte informasjonskrav får økonomiske konsekvenser for den næringsdrivende, blant annet ved at forbrukeren ikke har plikt til å betale utgifter det ikke ble opplyst om før handelen. Brudd på opplysningsplikten kan også føre til at angreretten utvides med ett år, eller at forbrukeren ikke blir bundet av avtalen. Det er svært enkelt å etablere ny nettbutikk, det krever få økonomiske ressurser. Det kan derfor også være flere som starter nettvirksomhet, uten å ha satt seg tilstrekkelig inn i reglene som gjelder. For å sikre at næringsdrivende etterlever nytt regelverk er det viktig at de får god informasjon. Forbrukerrådet fikk midler av departementet til å utarbeide en veileder til den nye loven. Veilederen skal være til hjelp for både forbruker og næringsdrivende. Denne veilederen ble ferdig til loven trådte i kraft, og ligger på Forbrukerrådets sider på nettet. Ved ikrafttredelsen av nytt regelverk sendte departementet ut informasjon til alle høringsinstanser, blant annet til Hovedor-

ganisasjonen Virke, NHO, Distansehandel mv. Organisasjonene har et særlig ansvar for å videreformidle informasjon til sine medlemmer. Departementet la også ut informasjon på egne nettsider. For å forenkle næringsdrivendes mulighet til å oppfylle opplysningsplikten overfor forbruker, angir loven bruk av et angreskjema. Dette skjemaet er obligatorisk å bruke. Skjemaet skal også gjøre det enkelt for forbrukeren å bruke angreretten. I tillegg er det utarbeidet et angrepplysnings-skjema som er et hjelpemiddel for den næringsdrivende og skal hjelpe den næringsdrivende med å gi forbrukeren alle opplysningene om angreretten. Begge disse skjemaene er det utarbeidet standardmaler på og ligger tilgjengelig på departementets nettsider.

Til tross for tiltakene som departementet har foretatt for å informere om nytt regelverk, viser tallene fra Forbrukerrådets undersøkelser at etterlevelsen er skuffende. Over halvparten av nettbutikker Forbrukerrådet har undersøkt, har ikke opplyst om angreskjemaet, og 85 prosent har ikke fulgt de nyeste reglene som ble innført i fjor sommer. Disse undersøkelsene fra Forbrukerrådet er i seg selv viktige for å øke kunnskapen om forbrukerrettighetene. Jeg vil

oppmuntre Forbrukerrådet til å fortsette sine markedsundersøkelser og informasjon, slik at forbrukernes kunnskap om sine rettigheter økes. Jeg vil imidlertid påpeke at nye krav til næringsdrivende ved netthandel kun har vært virksomme i et halvt års tid. Jeg håper og tror at etterlevelsen av nye bestemmelser vil bedre seg etter vært som forbrukerne blir bedre kjent med sine rettigheter, og næringsdrivende med sine forpliktelser. Det er Forbrukerombudet som fører tilsyn med etterlevelsen av regelverket, og kan illegge næringsdrivende sanksjoner. Etter det jeg er kjent med vil Forbrukerombudet prioritere dette området også i 2015. Forbrukerombudet har utarbeidet et sett med standardiserte salgsbetingelser som næringsdrivende tilbys å benytte. Disse betingelsene sikrer at forbruker får god informasjon om både rettighetene og pliktene sine. Jeg er kjent med at Forbrukerombudet er i ferd med å oppdatere disse salgsbetingelsene, slik at de korresponderer fullt ut med ny angrerettlov. Forbrukerombudet tilbyr dessuten næringsdrivende veiledning om regelverket for netthandel. Jeg vil i eget møte med Forbrukerombudet og Forbrukerrådet drøfte det videre arbeidet med å forbedre etterlevelse av regelverket.

SPØRSMÅL NR. 396

Innlevert 18. desember 2014 av stortingsrepresentant Hege Haukeland Liadal

Besvart 7. januar 2015 av kulturminister Thorhild Widvey

Spørsmål:

«Hvilke nasjonale kulturbygg fikk ikke godkjent sine søknader eller fikk en avkortet tildeling?»

BEGRUNNELSE:

Budsjett for 2015 er vedtatt og vi kjenner hvem som fikk godkjent sine søknader over kulturbudsjettet for nasjonale kulturbygg.

Svar:

Jeg tolker spørsmålet slik at det dreier seg om de søknader Kulturdepartementet mottok våren 2014 om midler fra budsjettkapittel 320 Allmenne kulturformål, post 73 Nasjonale kulturbygg, og som ikke oppnådde å bli prioritert i budsjettproposisjonen for 2015.

Kulturdepartementet mottok i alt 24 søknader om tilskudd til slike byggeprosjekt. Av disse ble fem prioritert og gitt tilskudd og/eller tilsagn om tilskudd i

statsbudsjettet for 2015. Fire av disse prosjektene fikk tilskudd/tilsagn i samsvar med omsøkt beløp, mens tilsagnet til nytt Munch-museum ble satt noe lavere; Oslo kommune fikk tilsagn om tilskudd på 605 mill. kroner; opprinnelig søknadssum var 683,6 mill. kroner, men i en oppdatert søknad i juni 2014 ble beløpet økt til 920 mill. kroner.

De 19 søknadene som ikke ble prioritert, var følgende (med søknadssummen i parentes):

- Ny fylkesscene for Østfold i Fredrikstad (90,7 mill. kroner)
- Rehabilitering av Kunstnernes hus i Oslo (9,2 mill. kroner)
- Vitenmuseum i Jøsingsfjord i Sokndal i Rogaland (26 mill. kroner)
- Fornying av inventar i Håkonshallen i Bergen (12 mill. kroner)¹
- Nytt magasin for Bymuseet i Bergen (5,7 mill. kroner)

- Ny basisutstilling ved Bryggens museum (17 mill. kroner)
- Opprustning av sjøhus til publikumsbruk ved Hardanger fartyvernsenter (3 mill. kroner)
- Nytt varmeanlegg ved Bergens Sjøfartsmuseum (1 mill. kroner)
- Mobilt kammer for insektssanering ved Museumssenteret i Hordaland (1,4 mill. kroner)
- Nybygg inkludert fellesmagasin ved Utvandar-senteret på Radøy (33,3 mill. kroner)
- Etablering av utstillinger i fiskerimuseet i Sandviken i Bergen (10 mill. kroner)
- Publikumsbygg ved Gulatinget, Gulen i Sogn (26 mill. kroner)
- Nytt opera- og kulturhus i Kristiansund (212,1 mill. kroner)
- Formidlingsbygg på Sverresborg i Trondheim (6,3 mill. kroner)
- Besøkssenter ved sagbruksmuseet i Namsos (3,8 mill. kroner)
- Bygg for formidling av Vega-øyene som verdensarv (6,1 mill. kroner)
- Almenningr, rekonstruert middelaldertun på Trondernes, Harstad (2,75 mill. kroner)
- Fellesmagasin ved Gjenreisningsmuseet i Hammerfest (5,2 mill. kroner)
- Nytt museumsbygg for kvensk/finsk innvandringskultur i Vadsø¹

¹. Av denne summen ble imidlertid 2,5 mill. kroner bevilget i forbindelse med RNB 2014 fordi behovet for nye stoler og bord framsto som akutt

¹. Denne søknaden inneholder intet søknadsbeløp. Vadsø kommune ber om en «mulighetsdialog» med staten, men det dreier seg om et forholdsvis stort prosjekt.

SPØRSMÅL NR. 397

Innlevert 18. desember 2014 av stortingsrepresentant Hege Haukeland Liadal

Besvart 8. januar 2015 av kulturminister Thorhild Widvey

Spørsmål:

«Hvor stor mersøknad hadde Kulturrådet i 2014?»

BEGRUNNELSE:

I forbindelse med omlegging av poster på statsbudsjettet og flytting til post 55 for Kulturrådet er det for videre arbeid interessant å ha bakgrunnstall på hvordan søketilgangen til Kulturrådet vært ift. hvor mye som er tildelt.

Svar:

Opplysninger fra Norsk kulturråd viser følgende endringer i antallet søknader og tildelinger fra Norsk kulturfond (unntatt innkjøpsordningene for litteratur):

År	2014	2013	Nedgang i pst.
Antall søknader	7445	7548	1,4 %
Antall tilskudd	2392	2638	9,3 %

Det tas forbehold om endringer i tallmaterialet for 2014 som følge av pågående sluttregistrering og kvalitetssikring av tallmaterialet. Endelige tall vil foreligge i årsrapporten for Norsk kulturråd som ferdigstilles i februar 2015.

For kap. 320/post 74 Tilskudd til tiltak under Norsk kulturråd gjelder det at Norsk kulturråd i 2014 mottok 164 søknader, hvorav 74 fra nye tiltak og mer enn en dobling av antallet søknader fra 2013.

SPØRSMÅL NR. 398**Innlevert 18. desember 2014 av stortingsrepresentant Geir Pollestad****Besvart 5. januar 2015 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«I spørretimen 17.12.14 ville ikke Finansministeren bekrefte at det vil komme en rentekompensasjonsordning for bompenger i 2015 som skal gi rente ned mot null prosent i eksisterende og fremtidige bompengeprojekter. Samferdselsministeren har varslet dette en rekke ganger.

Kan statsråden bekrefte at regjeringen vil gå for en ordning med tilnærmet full rentekompensasjon?»

Svar:

Regjeringen har varslet en bompengereform for å redusere bompengebelastningen for bilistene. Regje-

ringen vil arbeide for å gjøre bompengeneinnkrevningen så effektiv som mulig.

Regjeringen legger til grunn at omorganiseringen av bompengesektoren til et lite antall bompengeselskap vil redusere driftskostnadene i sektoren. For også å spare bilister for å dekke store løpende finansieringskostnader, vil regjeringen innføre en rentekompensasjonsordning for bompengelån. Regjeringen planlegger å legge innholdet i bompengereformen fram for Stortinget i løpet av 2015. Ordningen med rentekompensasjon er tenkt å gjelde fra 2016. Når det gjelder den konkrete utformingen av ordningen, vil jeg orientere Stortinget om dette når alle brikker er på plass.

SPØRSMÅL NR. 399**Innlevert 18. desember 2014 av stortingsrepresentant Kari Kjønås Kjos****Besvart 7. januar 2015 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Kan helseministeren bekrefte eller avkrefte at det er sendt ut anbefalinger som sier at brukere i LAR i størst mulig grad skal overføres fra Subutex til Suboxone?»

BEGRUNNELSE:

Jeg har fått og får fortsatt henvendelser fra flere hold, av brukere, pårørende, brukerorganisasjonene og ansatte i LAR, som forteller meg at det har kommet føringer fra «høyere hold» som tilsier at brukere i LAR som mottar preparatet Subutex skal så langt det lar seg gjøre overføres til Suboxone. Flere har blitt tvunget over til Suboxone, og det har fått alvorlige konsekvenser for enkelte.

Svar:

Som kjent ble det i 2010 vedtatt en egen forskrift for LAR. I den forbindelse ga Helsedirektoratet også ut egen nasjonal retningslinje som også nærmere innholder anbefalinger vedr. valg av legemiddel i LAR. Her fremgår det at Buprenofin med nalokson

(Suboxone®), som er et kombinasjonslegemiddel som kombinerer buprenorfin med naloxone, anbefales som førstevalg ved valg av medikament. Subutex er et såkalt monopreparat, som innebærer at det kun inneholder virkestoffet buprenofin. Hensikten med et kombinasjonspreparat er å hindre injeksjon og salg av buprenofin. Et kombinasjonspreparat som Suboxone medfører virkestoffet nalokson hindrer overdoser av heroin eller andre opiater.

Ved SERAF sin siste statusundersøkelse fra 2013 var 43 prosent av pasientene i LAR behandlet med metadon og 56 prosent med buprenorfin. Av de som mottok buprenofin var om lag en femtedel behandlet med Suboxone®. Andelen på buprenorfin og på Suboxone® varierer sterkt på landsbasis.

LAR-forskriften nevner ikke spesifikke substitusjonslegemidler, men bruker begrepene «vanedannende legemidler i en bestemt dose (substitusjonsbehandling)» og «legemidler til bruk i legemiddelassistert rehabilitering».

LAR-retningslinjen derimot vurderer ulike substitusjonslegemidler og gir følgende anbefalinger:

- Buprenorfin bør være et førstevalg i substitu-
sjonsbehandling
- Pasientens eget ønske bør vektlegges ved lege-
middelvalget
- Buprenorfin bør forskrives som kombinasjons-
preparat med nalokson (Subuxone)
- Stabile, rusfrie pasienter bør kunne benytte en-
keltpreparat buprenorfin Subutex®) hvis det ikke
er mistanke om salg av legemidler eller injisering
av legemiddelet

Etter tilbakemelding fra Helsedirektoratet kan de be-
kreftede at det fra deres side ikke er gitt nye «føringer»
ift. de anbefalinger som er vist til ovenfor og som det
fremgår av gjeldende retningslinje.

Til orientering kan det nevnes at Helsedirektoratet
i løpet av 2015 vil starte arbeidet med revidering av
den nevnte nasjonale retningslinje, der også anbefalin-
ger om valg av legemiddel med mer vil bli omtalt.

SPØRSMÅL NR. 400

Innlevert 18. desember 2014 av stortingsrepresentant Jorodd Asphjell

Besvart 7. januar 2015 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Vil statsråden gjøre tiltak slik at man tar mer hensyn
til pasienter som trenger overnatting i forbindelse
med langvarig seriebehandling?»

BEGRUNNELSE:

Moderne sykehusbehandling gjennomføres i økende
grad poliklinisk. Dette er kostnadseffektivt for sam-
funnet og ønskelig for de aller fleste pasienter. Ret-
tigheter til å få dekket reiseutgifter, eventuelt kost/lo-
sji ved overnatting nært helseforetaket, reguleres av
Syketransportforskriften. Den slår fast at pasient og
eventuell nødvendig ledsager kun har rett til overnat-
ting dersom dette blir billigere for helseforetaket enn
transport tur-retur hjemstedet samme dag.

Dette er altså en ren økonomisk vurdering, hvor
det ikke tas hensyn til reisetiden, daglig fraværstid fra
hjemmet eller lengden av behandlingsperioden. For
den enkelte pasient kan det føre til lang daglig reise-
tid (opptil 4-5 timer hver vei), spesielt hvis kollektiv-
tilbudet er dårlig eller det ikke fins «helsebuss». Al-
ternativet er å dekke eventuell overnatting selv.

For pasienter som er til poliklinikk eller dagbe-
handling i en kort periode – inntil noen få dager sam-
menhengende – kan det fremstå rimelig. Det gjør det
nødvendigvis ikke for pasienter som skal ha langva-
rig seriebehandling, for eksempel de som mottar strå-
lebehandling. Disse får behandling hver virkedag,
ofte i fem til sju uker.

Selv om det for en slik pasient er billigst å reise
med offentlig transport tur/retur hjem – behandlings-
sted, vil dette ofte være umulig å gjennomføre i prak-
sis av mange årsaker. Behandlingen kan være kre-
vende, med økende grad av plager/bivirkninger. Pa-
sientens kreftsykdom og/eller andre sykdommer kan

gjøre det vanskelig å reise i flere timer hver dag, og
det samme kan pasientens allmenntilstand og alder.

Totalt sett betyr dette at mange av kreftpasiente-
ne bosatt i distriktene må tilbys kost og losji nært hel-
seforetaket. Kostnadene ved slik overnatting vil som
regel i betydelig grad overstige det beløpet den enkel-
te kan få dekket etter bestemmelsene i Syketransport-
forskriften. Dermed vil pasienten få en høy ekstra-
kostnad.

Svar:

Det er det offentliges ansvar å gi hele befolkningen
likeverdig tilgang til gode helsetjenester.

De regionale helseforetakene er pålagt å sørge for
transport til undersøkelse og behandling. Pasientens
rett til dekning av nødvendige utgifter når en pasient
må reise i forbindelse med en helsetjeneste følger av
pasient- og brukerrettighetsloven med nærmere regu-
lering i syketransportforskriften.

Det generelle utgangspunktet er at pasienten har
rett til å få dekket nødvendige utgifter til og fra un-
dersøkelse og/eller behandling. Dersom det er nød-
vendig med overnatting i forbindelse med reisen har
pasienten krav på overnattingsgodtgjørelse. Fra 1. ja-
nuar 2015 er denne godtgjørelsen kr 520 per døgn.
Overnatting kan være nødvendig av ulike grunner.
Det kan være kommunikasjonsmessige årsaker som
gjør at pasienten ikke kommer frem i tide dersom pa-
sienten reiser samme dag som behandling skal finne
sted. Videre kan overnatting være nødvendig av hel-
semessige eller medisinske årsaker.

Det er en egen bestemmelse for reiser i forbindel-
se med seriebehandling. Pasienten får i disse tilfelle-
ne dekket sine faktiske utgifter, uavhengig satsene i
syketransportforskriften, så lenge det samlet sett gir
laveste utgifter for det regionale helseforetaket. Dette

gjelder for pasienter som i en periode må reise ofte til sykehus for gjentatte behandlinger for samme tilstand, for eksempel ved strålebehandling for kreft. I slike situasjoner har pasientene rett til å få dekket sine utgifter til alle tur-retur-reisene, men for mange pasienter kan det være en ekstra påkjenning med så hyppige reiser. Av denne grunn har disse pasientene anledning til å velge mellom å bli ved behandlingsstedet, eller reise frem og tilbake.

Det er også slik at pasienter kan få dekket utgifter til dagrom i spesielle tilfeller. Det legges da vekt på

pasientens alder og helsetilstand, oppholdsmulighetene på behandlingsstedet, værforhold og oppholdes varighet. Utgifter til dagrom dekkes med inntil satsen for overnattingsgodtgjørelsen.

Departementet har hatt på høring utkast til endringer i regelverket for dekning av pasienters reiseutgifter. I høringsutkastet foreslår departementet å videreføre reglene om dekning av overnattingsutgifter. Jeg vil på bakgrunn av høringen, vurdere om regelverket bør endres. Jeg vil også vurdere om det bør informeres bedre om dagens ordning.

SPØRSMÅL NR. 401

Innlevert 18. desember 2014 av stortingsrepresentant Sonja Mandt

Besvart 7. januar 2015 av kulturminister Thorhild Widvey

Spørsmål:

«Hva er den faglige begrunnelsen for at The Thor Heyerdahl Institute er flyttet fra kap. 320 post 74 til kap. 328 post 70 siden dette ikke er en museumsdrift, og kan statsråden garantere at instituttet får overført samme tilskudd som tidligere?»

BEGRUNNELSE:

The Thor Heyerdahls Institute, som er lokalisert i Larvik, har som formål å videreføre og videreutvikle Thor Heyerdahls ideer og idealer. De inviterer til debatter, har dialog og flerkulturell samhandling, lokalt, regionalt, nasjonalt og internasjonalt. Instituttet er en kultur- og forskningsformidler, og jobber for å få oppmerksomhet om det globale miljø særlig når det gjelder forurensing av havet. Instituttet har hatt egen post på statsbudsjettet i flere år, og fikk i 2014 1.234 mill. kr i tilskudd.

Instituttet er nå foreslått overført til Vestfoldmuseene, og skal få sin overføring fra denne posten. Spørsmålet jeg stiller er en faglig begrunnelse om hvorfor instituttet er overført til dette kapittel og post, da jeg mener dette er et særskilt arbeid som drives i instituttet som ikke kan sammenlignes med museumsdrift. Og videre undres jeg om instituttet nå skal stille på lik linje og inn i prioriteringene som resten av museene i Vestfold når det gjelder tilskudd.

Svar:

Jeg kan bekrefte at The Thor Heyerdahl Institute i 2015 vil bli tilført et like stort statlig tilskudd som foregående år.

Instituttet har begrensede driftsressurser, og personalet utgjør 1,5 årsverk. En slik organisasjon vil

alltid være svært sårbar, ikke minst ved skifte i personale. Det er departementets vurdering at en tilknytning til Vestfoldmuseene vil gi en mer robust driftssituasjon.

Den konsoliderte institusjonen Vestfoldmuseene er et kunst-, historie-, naturhistorie- og museumsfaglig kompetansesenter for Vestfold fylke. Museet er i norsk sammenheng en stor kulturinstitusjon med ca. 160 000 besøkende og 71 årsverk i 2013. Museet har driftsansvar for 9 museumsenheter i fylket, samt Vestfoldarkivet.

I representanten Mandts spørsmål er det flettet inn en påstand om at instituttets virke «ikke er en museumsdrift». Dette kan det være behov for å nyansere noe. På den ene side er det åpenbart at instituttets samlede aktivitet separat vurdert ikke kvalifiserer til å bli definert som museum. På den annen side, det er få eller ingen av disse aktivitetene som ikke helt naturlig vil falle innenfor rammen av årsprogrammet ved et større museum. Museenes samfunnsrolle ligger i å utvikle og formidle kunnskap om menneskers forståelse av og samhandling med sine omgivelser, jf. Prop 1 S (2014-2015), side 57.

Det ligger potensial for faglig styrking for begge tiltakene ved å se The Thor Heyerdahl Institute og Vestfoldmuseene i sammenheng. Dette gjelder både kulturformidling, dokumentasjon, forskning og tilgang til nye nettverk og miljøer.

Å legge det statlige tilskuddet til The Thor Heyerdahl Institute sammen med tilskuddet til Vestfoldmuseene ble foreslått i Prop. 1 S (2014-2015); Stortinget sluttet seg til forslaget. Kulturdepartementet følger opp saken i samsvar med dette.

SPØRSMÅL NR. 402**Innlevert 18. desember 2014 av stortingsrepresentant Ingrid Heggø****Besvart 5. januar 2015 av fiskeriminister Elisabeth Aspaker****Spørsmål:**

«Tveteråsutvalet har denne veka levert si innstilling i NOU 2014:16 om sjømatindustrien sine rammevilkår. Statsråden har varsla at rapporten vil bli underlagt ei heilskapleg vurdering i form av ei melding til Stortinget. Samstundes har departementet fleire framlegg til handsaming ute på høyring. Desse vil og påvirke lønsemda på forskjellige nivå i verdikjeda.

Vil ministeren avvente den vidare handsaminga av dei ulike forslaga slik at alt kan sjåast i samanheng i den varsla Stortingsmeldinga om sjømatindustrien?»

GRUNNGJEVING:

Vi ser det som viktig å få ei heilskapleg handsaming av alle sider som påverkar sjømatindustrien. Tveteråsutvalet har lagt fram ein NOU som omhandlar heile verdikjeda. Samstundes har departementet hatt fleire framlegg ute på høyring, til dømes knytt til auka basistonn i ringnotflåten, strukturering og skilje mellom båt og kvote. I tillegg er saker som framlegget om vekst innan havbruk på høyring no, og fleire saker er varsla. For at Stortinget skal få ei best mogeleg heilskapleg handsaming bør alle desse sakene handsamast saman med NOUen. Statsråden bør difor

fryse vidare handsaming og effektivering av dei ulike sakene som omhandler deler av verdikjeda, og inkludere desse i den varsla stortingsmeldinga.

Svar:

Det er brei semje om å arbeide for å betre lønsemnda i sjømatindustrien. Eg ser det difor som avgjerande at vi klarer å samle oss om tiltak som står seg over tid og sikrar gode og stabile rammevilkår for næringa. NOU-rapporten er no sendt på fire månaders høyring, og eg vil høyre flest mogeleg stemmer i denne prosessen. Eg er oppteken av at vi må ha eit heilskapleg perspektiv og se på tiltak og effektar gjennom heile verdikjeda når vi handsamar analysen og framlegga i utvalet sin rapport.

Det vil imidlertid alltid vere slik at ein i eit samfunn har ulike prosessar som pågår og som kan gripe inn i kvarandre. Eg meiner at vi ikkje kan sette heile fiskeriområdet på vent i halvtanna år i påvente av ei melding. Arbeidet med å forenkle, fornye og forbetre rammevilkåra for næringa må fortsette sjølv om det skal leggjast fram ei stortingsmelding ved neste årsskifte. Saker som er modne for å bli handsama tidlegare vil verte handsama, men vi vil her gjere ei heilskapleg vurdering i det einskilte tilfelle.

SPØRSMÅL NR. 403**Innlevert 18. desember 2014 av stortingsrepresentant Ingrid Heggø****Besvart 5. januar 2015 av fiskeriminister Elisabeth Aspaker****Spørsmål:**

«I utgreiinga av sjømatindustriens rammevilkår NOU 2014: 16 er ikkje det samiske aspektet trekt inn i biletet. Det er mange særskilte omsyn i form av lover, forskrifter og opparbeida rettar som difor ikkje vert belyst i utgreiinga.

Er ministeren samd i at det bør komma ei tilleggsutgreiing om det sjøsamiske, slik at Stortinget får eit betre grunnlag for ei heilskapleg handsaming av NOUen, og vil ministeren ta initiativ til dette?»

GRUNNGJEVING:

Tveterås-utvalget har denne veka levert si innstilling i NOU 2014:16 Utredning om sjømatindustriens rammevilkår. Utvalet har sett på heile verdikjeda for sjømat og har levert ein omfattande rapport. Det er og levert fleire delrapporter knytt til utvalet sitt arbeid. Det samiske aspektet er imidlertid ikkje berørt. Det er mange særrettar, lover og forskrifter som er knytt til det sjøsamiske. Stortinget må hensynta også dette aspektet i den heilskaplege handsaminga av NOUen. Det bør difor lagast ei tilleggsutgreiing som ivaretek det samiske aspektet.

Svar:

NOU-utvalet vart sett ned av Stoltenberg II-regjeringa 22. mars 2013. I mandatet til utvalet var det ikkje krav om konkret å trekkje det samiske aspektet inn, men utvalet vart gitt i oppgåve å gjere ei vurdering av regionale verknader. Solberg-regjeringa har vidareført NOU-utvalet med uendra mandat.

Utvalet leverte rapporten sin den 16. desember 2014. I rapporten har utvalet skissert nokre regionale verknader i kap. 17 om økonomiske og administrati-

ve konsekvensar, samt under omtale av tiltak som særskilt vil påverke regionar og lokalsamfunn. Dei har ikkje særskilte utgreiingar om det sjøsamiske, men dette var heller ikkje i deira mandat.

Eg vil understreke at rapporten og saksområdet vil bli underlagt ei heilskapleg vurdering i form av ei melding til Stortinget. I dette arbeidet vil vi òg sjå på det sjøsamiske aspektet der dette er relevant. Vi vil konsultere Sametinget om relevante tema på ordinær måte.

SPØRSMÅL NR. 404

Innlevert 18. desember 2014 av stortingsrepresentant Kari Henriksen

Besvart 7. januar 2015 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen

Spørsmål:

«Ved Agder konfliktråd har søkningen til oppfølging av unge dømte vært større enn man forutså, da ordningen ble etablert. Oppfølgingen er mer krevende og tar lenger tid enn først antatt. Mange trenger tett, sammensatt og langvarig oppfølging. Konfliktrådet i Agder får flere henvendelser enn det er kapasitet til å håndtere.

Hva er trenden i andre deler av landet og hvilke tiltak vil ministeren sette i verk for at disse ungdommene skal få nødvendig oppfølging for å komme bort fra kriminalitet?»

BEGRUNNELSE:

Agder konfliktråd hadde i oktober 17 unge i oppfølging, med dommer fra 8 måneder til 2 år. Det arbeides nært sammen med nettverk og viktige samarbeidspartnere for å hjelpe ungdommen ut av kriminalitet. Dette innebærer ofte samarbeid med spesialisthelsetjeneste, politi, skole, Nav og den unges familiære og sosiale nettverk. Ved Agder konfliktråd er det pr nå en stiling til denne oppfølgingen. Det er for lite, og medfører at enkelte unge ikke kommer inn i ordningen og at arbeidet tar lenger tid. Ordførerne i Knutepunktet Sør har på eget initiativ sendt brev til Justis- og beredskapsdepartementet med anmodning om et møte ang de særlige utfordringene Konfliktrådet på Agder har. Og dette er kanskje en problemstilling som er gjeldene for flere Konfliktråd også.

Svar:

Jeg er opptatt av de nye straffereaksjonene ungdomsstraff og ungdomsoppfølging skal hjelpe ungdom bort

fra ny kriminalitet. Som kjent trådte de nye reaksjonene i kraft 1. juli 2014. Det er ansatt minst en ungdomskoordinator i hvert konfliktråd, som skal koordinere oppfølgingen av ungdommene. Jeg er kjent med at det kan bli kapasitetsutfordringer i enkelte konfliktråd når det gjelder oppfølgingen av ungdomsstraff og ungdomsoppfølging, blant annet i Agder. Det er store variasjoner i antallet saker for det enkelte konfliktråd, noen konfliktråd har mottatt mange saker, mens andre bare har mottatt et fåtall. Det varierer også hvor mye ressurser den enkelte sak krever.

Jeg er glad for at aktørene i straffesakskjeden benytter de nye straffereaksjonene. Samtidig er det etter et halvt år tidlig å si noe om bruken av reaksjonene på sikt. Jeg vil følge utviklingen og behovet for eventuelle tiltak i tett dialog med Sekretariatet for konfliktrådene. Kapasiteten vil vurderes kontinuerlig i forbindelse med budsjettprosessen fremover.

Jeg vil samtidig understreke overfor Sekretariatet for konfliktrådene i 2015 at de har ansvaret for å legge til rette for at ungdomskoordinatorene har kapasitet til å følge opp de ungdommene som har fått straffereaksjonen ungdomsoppfølging eller ungdomsstraff. Det er viktig at ungdomsstraff og ungdomsoppfølging gjennomføres slik at den enkelte unge lovbrøyer følges opp raskt, tett og på en god måte. Jeg vil presisere overfor Sekretariatet for konfliktrådene at dette krever god planlegging og ledelse i konfliktrådsorganisasjonen, særlig hvis arbeidspresset på den enkelte ungdomskoordinator blir for stort eller ved fravær.

SPØRSMÅL NR. 405**Innlevert 18. desember 2014 av stortingsrepresentant Arild Grande****Besvart 9. januar 2015 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen****Spørsmål:**

«Hva vil statsråden gjøre for å styrke undervisning i menneskerettigheter og demokratisk medborgerskap i lærerutdanningen, og på hvilken måte kan regjeringen bidra til bedre utnyttelse av kompetansen som finnes på menneskerettighetssentrene og museene i arbeidet med etter- og videreutdanningstilbud i menneskerettigheter og demokrati for lærere?»

BEGRUNNELSE:

I Grunnlovens paragraf 109, vedtatt 27. mai 2014, står det at «Enhver har rett til utdanning. Barn har rett til å motta grunnleggende opplæring. Opplæringen skal ivareta den enkeltes evner og behov og fremme respekt for demokrati, rettsstaten og menneskerettighetene». Forskning fra NTNU viser at menneskerettighetsundervisning ikke er et prioritert område i grunnopplæring og lærerutdanning. Temaet er lite synliggjort i rammeplaner og kompetansemål. Lærere i skoleverket har svak kompetanse på feltet, og skolen trenger engasjerte lærere med kunnskap og metodiske verktøy. I mange deler av landet er det etablert gode samarbeidsrelasjoner mellom skoler og for eksempel Freds- og menneskerettighetssentrene. Mange av disse sentrene har bygd opp viktig kompetanse i menneskerettighetsundervisning, og sammen med museene er disse viktige ressurser i skolens arbeid for menneskerettigheter, medborgerskap og demokrati.

Svar:

Regjeringen har i verdigrunnlaget for sin tiltredelsesplattform erklært at den vil arbeide for å spre kunnskap om menneskerettigheter. I tillegg fastslår ny paragraf 109 i Grunnloven at opplæringen skal fremme respekt for demokratiet, rettsstaten og menneskerettighetene. Erfaringer fra andre europeiske land viser at det er behov for å være i forkant når det gjelder arbeidet med rasisme, antisemittisme og radikalisering.

Forankringen av menneskerettigheter og demokratisk medborgerskap i læreplanen

Kunnskapsdepartementet bestilte i 2010 en kartlegging av hvordan menneskerettigheter og demokratiforståelse er forankret i læreplanverket Kunnskapsløftet fra 2006. Udir understreker at de fleste fag har kompetansemål og / eller formål som relaterer seg til temaene demokrati, medborgerskap og menneskerettigheter. Rapportens del 2 så på ambisjonene på området i

lys av funn i den internasjonale demokratiundersøkelsen ICCS (International Civic and Citizenship Education Study, 2009). Undersøkelsen viste den gang at norsk skole lyktes godt med dette arbeidet og at lærerne gjør en formidabel innsats på feltet.

Allerede i generell del slås viktigheten av menneskerettigheter fast, gjennom at demokratiske prinsipper, menneskerettigheter, samhandling og nestekjærlighet skal ligge til grunn for all opplæring. Elevene møter menneskerettigheter og demokratiforståelse både i samfunnsfag, naturfag, religion, livssyn og etikk og i norsk. Samfunnsfaget kan for eksempel sees på som et demokratiprojekt, der elevene på bakgrunn av sosiale, politiske, økonomiske, kulturelle og etiske virkninger i samfunnet skal kunne, føre dialog, samarbeide og diskutere verdier, rettigheter, ansvar og drøfte etiske spørsmål.

Det er mange begreper som brukes i læreplanen som peker mot det å utvikle et etisk, moralsk og demokratisk sinnelag hos elevene som en kompetanse. Dette er utledet fra generell del, der de kristne og humanistiske verdier viser til menneskerettigheter og verdier skolen skal utvikle. I kompetansemålene er dette implementert i ulike temaer og på ulike måter. Det gjelder f.eks. i alt fra det å drøfte urfolk og minoriteters rettigheter, til å diskutere mulige løsninger på politiske, sosiale og økologiske konflikter. Menneskerettigheter som sådan kan slik sett ikke sees isolert, men må diskuteres bredt i den konteksten og innenfor de temaene som er gjeldende i den daglige opplæringen.

Dembra

Piloten Dembra – Demokratisk beredskap mot rasisme og antisemittisme – ble fra 2011 etablert som et lokalt pilotprosjekt på oppdrag fra KD og Utdanningsdirektoratet. Tematisk og metodisk har dette prosjektet et betydelig overslag til opplæring i menneskerettigheter og demokratisk medborgerskap.

Fra 2016 skal Dembra etter planen spres nasjonalt. Senter for studier i holocaust og livssynsminoriteter (HL-senteret) har driftet pilotprosjektet og vil nå få en rolle som sekretariat for den nasjonale satsingen på Dembra.

Minstemme.no

En annen satsing på grunnopplæringsfeltet er nettstedet Minstemme.no. Den ble laget til grunnlovsjubileet i 2014. Kunnskapsdepartementet utviklet dette nettstedet i samarbeid med Senter for IKT i utdanning

gen. Det er et nettsted for læring om blant annet demokrati, deltakelse, menneskerettigheter og likestilling.

Minstemme.no tilbyr faglige ressurser og oppgaver til bruk i barnehage og skole. Temaene ligger primært innenfor samfunnsfagene, men også innenfor norsk-, religions-, og sosialfag. Ressursene er organisert etter barnehagens rammeplan og skolens læreplan.

Det europeiske Wergelandsenteret (EWC)

Jeg vil også vise til Det europeiske Wergelandsenteret (EWC). Det er et senter spesifikt rettet mot opplæring i interkulturell forståelse, menneskerettigheter og demokratisk medborgerskap. Senteret ble opprettet i 2009 og har som hovedmålgruppe lærere og lærerutdannere i alle medlemsstatene i Europarådet. Regjeringens støtte til senteret viser at opplæring for menneskerettigheter og demokrati vektlegges både nasjonalt og globalt.

Konferanse om opplæring i og utdanning i menneskerettigheter og demokrati

Kunnskapsdepartementet arrangerte høsten 2014 en konferanse om opplæring i og utdanning i menneskerettigheter og demokrati med et bredt antall inviterte fra ulike fagmiljøer. Målet med konferansen var å synliggjøre og bidra til styrkingen av arbeidet med menneskerettigheter og demokrati i norsk utdanning og opplæring. Videre var formålet med konferansen å samle instanser, aktører og ressurspersoner med ansvar og interesse for å diskutere status og avdekke eventuelle behov, samt å stimulere til økt samarbeid mellom utdanningsinstitusjoner og andre sentrale aktører i sivilsamfunnet.

Lærerutdanningen

Jeg tror som Arild Grande antyder i spørsmålsstillingen av lærernes kompetanse er nøkkelen for å få til god opplæring på dette feltet. Planverket for grunnskolelærerutdanningene består av en rammeplan, fastsatt av departementet, og nasjonale retningslinjer for fagene i lærerutdanningene, som forvaltes av lærerutdanningene selv gjennom Nasjonalt råd for lærerutdanning. Demokratibegrepet og beslektede begreper har stor plass i planverket. Rammeplanen for grunnskolelærerutdanningene krever blant annet at kandidatene:

- kan stimulere til demokratiforståelse, demokratisk deltakelse og evne til kritisk refleksjon
- kan identifisere behov hos elevene og iverksette nødvendige tiltak
- har kunnskap om lovgrunnlag, herunder skolens formål, verdigrunnlag, læreplaner og elevers ulike rettigheter
- har kunnskap om barns rettigheter i et nasjonalt og internasjonalt perspektiv

Begreper som demokratisk deltakelse, dannelse, toleranse, respekt, rettigheter, mobbing mfl. nevnes også mange steder i de nasjonale retningslinjene. Menneskerettigheter mer spesifikt er nevnt i retningslinjene for faget samfunnsfag. I tillegg slår planverket fast at lærerutdanningene er forpliktet til å forholde seg til den til enhver tid gjeldende læreplan for skolen. På denne måten er skolens læreplaner styrende for lærerutdanningene.

Begreper relatert til demokratisk medborgerskap og menneskerettigheter er dermed i stor grad ivarettatt i planverket. Mitt inntrykk er at demokratisk medborgerskap er en underliggende verdi som preger arbeidet både i skolen og lærerutdanningene. Det kan likevel være gode grunner for både skolen og lærerutdanningene å øke bevisstheten rundt menneskerettighetsundervisningens innhold og hensikt.

Jeg er kjent med at det har kommet i stand et interessant samarbeid mellom Nasjonalt råd for lærerutdanning, Senter for IKT i utdanningen og The European Wergeland Centre. De inviterer til konferanse om nasjonale retningslinjer for lærerutdanning 12.-13. mars 2015. Konferansen skal blant annet gjøre et dypdykk i temaer knyttet til det å utdanne for globalt medborgerskap i et digitalt samfunn, som er relevant for all lærerutdanning.

Regjeringen ønsker, i likhet med spørsmålsstillingen, at ressursene som ligger i organisasjoner i det sivile samfunn utnyttes bedre enn i dag. Samarbeidet mellom Det europeiske Wergelandsenteret, IKT-senteret og lærerutdanningene, nevnt ovenfor, er en fin begynnelse, og kan vise seg å bli en milepæl.

Departementets ansvar for innholdet i lærerutdanningene er på et meget overordnet nivå. Konkretiseringen og implementeringen av planverket, samt samhandling med det sivile samfunns organisasjoner må skje i utdanningsinstitusjonene.

SPØRSMÅL NR. 406**Innlevert 18. desember 2014 av stortingsrepresentant Arild Grande****Besvart 7. januar 2015 av kulturminister Thorhild Widvey****Spørsmål:**

«Hvilke initiativ vil regjeringen ta for å sikre en rask avklaring av lokalisering av Nobels Fredssenter?»

BEGRUNNELSE:

Nobels Fredssenter gjør et svært viktig arbeid, gjennom formidling av informasjon om fredsprisvinnerne, Alfred Nobel, Nobels fredspris, aktuelle konflikter og internasjonal fredsinnsett gjennom utstillinger, dokumentasjon, seminarer, konferanser og andre aktiviteter for barn og voksne. Senteret har 225.000 besøkende i året, inkludert 1000 skoleklasser – og det er lagt ned et stort arbeid i å skape en tydelig identitet.

Det er usikkerhet knyttet til senterets videre lokalisering, og det er nødvendig med en avklaring på dette så raskt som råd.

Svar:

I begrunnelsen for spørsmålet framhever representanten Grande det viktige arbeidet Nobels Fredssenter forestår. Den beskrivelsen kan jeg uten videre slutte meg til.

Utfordringer og dilemmaer knyttet til nåværende lokalisering av Nobels Fredssenter er ikke nye; de følger av det prosjektet som Stoltenberg II-regjeringen vedtok og la fram for Stortinget i Prop. 108 S (2012-2013) Nybygg for Nasjonalmuseet på Vestbanen.

Som følge av dette foregår virksomheten for tiden like inntil et anleggsområde med tilhørende ulemper. Denne situasjonen vil vedvare de neste 4-5 årene. Jeg legger til grunn at Fredssenteret de nærmeste årene driver virksomheten på vanlig måte innenfor de fysiske rammene senteret i dag besitter.

Regjeringen arbeider med avklaringen for en permanent løsning for Fredssenteret, og vil komme tilbake til Stortinget på egnet måte i god tid før det nye museet skal åpnes.

SPØRSMÅL NR. 407**Innlevert 18. desember 2014 av stortingsrepresentant Lise Christoffersen****Besvart 2. januar 2015 av arbeids- og sosialminister Robert Eriksson****Spørsmål:**

«Det er ikke bestemt noen overgangsordning for uførepensjonister i lovbestemte offentlige tjenstepensjonsordninger når det gjelder fribeløp for arbeidsinntekt.

Kan statsråden redegjøre for hvilken begrunnelse det er, for at en slik overgangsordning ikke er vurdert innført på linje med overgangsordningen for uføretrygdene i folketrygden?»

BEGRUNNELSE:

I Stortinget får vi i disse dager mange henvendelser fra uførepensjonister, både i folketrygden og i ulike tjenstepensjonsordninger. Ett av de spørsmålene vi får, er hvorfor det ikke er innført en overgangsordning for uførepensjonister med arbeidsinntekt i de lovbestemte, offentlige tjenstepensjonsordningene,

lik den som er innført for dem som er uførepensjonister i folketrygden før 1.1.2015, og som skal gjelde fram til 2019. De som spør, har ikke oppgitt om de har slikt fribeløp i den offentlige ordningen pr i dag, men trolig er dette pensjonister med tilfeldige inntekter i tillegg til uførepensjonen fra tjenstepensjonsordningen. Da Stortinget behandlet Prop. 202 L (2012-2013) i mars 2014, var en evt. overgangsordning for dem med tilfeldige inntekter og fribeløp lik 1 G ikke tema, verken i proposisjonen eller under Stortingets behandling av lovforslagene.

Svar:

I dagens regler kan man ett år etter innvilget uførepensjon fra folketrygden ha opp til folketrygdens grunnbeløp (1 G = 88 370 kr) i arbeidsinntekt ved siden av en uførepensjon med 100 prosent uføregrad

uten at uførepensjonen reduseres (friinntekt). Dersom arbeidsinntekten overstiger 1 G, settes uføregraden ned basert på all pensjonsgivende inntekt.

Dagens regler for uførepensjon fra offentlig tjenstepensjonsordninger er annerledes. Som hovedregel er det ikke noen friinntekt. Dersom arbeidsinntekten ikke stammer fra et ordinært arbeidsforhold, men vurderes som såkalt tilfeldig inntekt, kan man likevel ha opp til 1 G i arbeidsinntekt uten at uførepensjonen reduseres. Det er altså avgjørende for om uførepensjonen skal avkortes eller ikke, om inntekten stammer fra et ordinært eller et tilfeldig arbeidsforhold. Inntekt fra enhver statlig eller kommunal stilling blir ansett å stamme fra et ordinært arbeidsforhold, og det gjelder da ingen friinntektsgrense. I andre tilfeller må det avgjøres skjønnsmessig om inntekten er tilfeldig eller ikke. Her vil både inntektens størrelse og regelmessighet være av betydning. For eksempel gjelder det heller ingen friinntektsgrense for en person med uførepensjon fra Statens pensjonskasse som får et regelmessig arbeidsforhold i privat sektor. Det skal mye til for at inntekt som i størrelsesorden er i nærheten av grunnbeløpet blir vurdert å være tilfeldig. Dagens friinntektsgrense har med andre ord langt mindre betydning for uførepensjon fra offentlige tjenstepensjonsordninger, enn fra folketrygden.

Fra 1. januar 2015 blir det langt mer fleksible regler for de som kan jobbe noe ved siden av uføretrygd og det blir langt likere regler i folketrygden og i de

offentlige tjenstepensjonsordningene. I de nye reglene i de offentlige tjenstepensjonsordningene vil det ikke lenger være et skille mellom inntekt fra ordinært arbeidsforhold og tilfeldig inntekt, men all arbeidsinntekt skal behandles på samme måte. Både i folketrygden og i de offentlige tjenstepensjonsordningene skal nå all arbeidsinntekt som overstiger et fribeløp på 0,4 G føre til at utbetalt uføreytelse reduseres, mens uføregraden holdes uendret. Fribeløpet på 0,4 G holdes helt utenom beregningen av hvor mye uføreytelsen skal reduseres.

Det er innført en overgangsregel for de som i dag har uførepensjon fra folketrygden. Til og med 2018 vil fribeløpet ikke være 0,4 G, men 60 000 kroner. Begrunnelsen for denne overgangsregelen var at det i dagens regler i folketrygden er en friinntekt på inntil 1 G. Dette er ikke tilfelle generelt i de offentlige tjenstepensjonsordningene, og i den grad friinntekt benyttes i slike ordninger har de som nevnt en langt mindre betydning enn i folketrygden. Av den grunn har det ikke vært ansett som nødvendig med en overgangsordning i de offentlige tjenstepensjonsordningene.

Fram til 2019 vil det altså være noen forskjeller i folketrygdens og tjenstepensjonsordningenes regler for reduksjon av uføreytelser ved samtidig arbeidsinntekt, men selv fram til da vil uføre i langt større grad enn i dag slippe å forholde seg til ulike typer regelverk hvis de får muligheten til å prøve seg i arbeid.

SPØRSMÅL NR. 408

Innlevert 19. desember 2014 av stortingsrepresentant Rigmor Aasrud

Besvart 7. januar 2015 av barne-, likestillings- og inkluderingsminister Solveig Horne

Spørsmål:

«Vil alle familievernkontorene unngå kutt i sine bevilgninger til neste år?»

BEGRUNNELSE:

I fjor opplevde flere familievernkontorer, bl.a. Gjøvik at de fikk redusert bevilgning til tross for statsrådens forsikringer om at familievernet skulle styrkes. For at disse kontorene skal oppleves som relevante er det viktig både med kort ventetid og en viss nærhet til tilbudet.

Svar:

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet vil for 2015 be Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) prioritere familievern tjenestens forebyggende arbeid med mål om å gi foreldrene verktøy til å sikre barn gode, trygge og utviklingsfremmende oppvekstvilkår. Videre vil departementet prioritere arbeidet rettet mot barnefamilier med høyt konfliktnivå og familier og barn utsatt for vold i nære relasjoner. Familievernets behandlingsskapasitet skal i denne sammenheng økes med flere stillinger, blant annet for å sikre et geografisk likeverdig tilbud i hele landet. Regjeringen har styrket familievern tjenestene arbeid med 50 millioner kroner i statsbudsjettet for 2015.

Det er statlig regional familievernmyndighet (Bufetat) som etter loven skal sørge for at familieverntjenestene finnes i regionen, og på forsvarlig måte planlegge, dimensjonere og organisere tjenestene. De offentlige og kirkelig eide familievernkontorene drives etter samme økonomiske rammer, har samme kjerneoppgaver og følger samme lov. Det vil være Bufetat regionalt som legger de budsjettmessige rammene for det enkelte familievernkontor for 2015.

Bufdir har opplyst at Bufetat, region øst, ikke har redusert bevilgningen til familievernvirksomheten verken i 2013 eller 2014. Det opplyses at fordelingen av budsjettammer mellom kontorene i region Øst har vært skjev over tid, ut fra målet om lik tilgang til familieverntjeneste når det gjelder tilgjengelighet og kapasitet. Region øst har arbeidet med å innføre en

budsjettmodell som bedre tar hensyn til befolkningsstørrelse i de ulike opptaksområdene til familievernkontorene, for å sikre likeverdig tilgang på familieverntjenesten i regionen. Endret budsjettmodell i region Øst har som konsekvens at det i 2014 fant sted en viss utjevning mellom kontorene.

Vi ønsker å ha likeverdige familieverntjenester av høy kvalitet i hele landet. Det er i denne sammenheng viktig at familieverntjenesten er geografisk tilgjengelig, samtidig som at ressursene benyttes hensiktsmessig, uavhengig av offentlig eller kirkelig eierskap til familievernkontor. For 2015 vil familieverntjenesten styrkes betydelig med økte stillinger. Dette vil blant annet være rettet mot familieverntjenestens forebyggende arbeid og vil gjelde familieverntjenesten som helhet, for bl.a. å sikre likeverdige tjenester.

SPØRSMÅL NR. 409

Innlevert 19. desember 2014 av stortingsrepresentant Trine Skei Grande

Besvart 9. januar 2015 av forsvarsminister Ine M. Eriksen Søreide

Spørsmål:

«Vil statsråden ta initiativ til å sette opp et minnesmerke over senkningen av Blücher utenfor Oscarsborg festning?»

BEGRUNNELSE:

I 2015 er det 75 år siden skjedne dagen 9. april. 1940. Dette er en meget stor og viktig historisk begivenhet som endret Norge for alltid.

Helt siden før 2005 har det vært forsøkt å få satt opp et minnesmerke over senkningen av Blücher utenfor Oscarsborg festning. Et enstemmig Storting gikk i 2005 inn for å bevilge inntil 10 millioner kroner for å lage et nasjonalt monument over hendelsen, private investorer skulle dekke resten av omkostningene. Varden som opprinnelig var ment plassert på et skjær utenfor Drøbak, er laget av en av Norges fremste billedhoggere. Innsigelser og en byråkratisk runddans har ført til at det fremdeles er uavklart om et minnesmerke vil bli reist.

Svar:

Stortinget bevilget i 2005 inntil 10 mill. kr til oppsetting av et minnesmerke over senkningen av Blücher, på Småskjær utenfor Oscarsborg festning.

Forsvarsdepartementet var ikke involvert i dette prosjektet. Det viste seg senere at Kystverket hadde planer om å sette opp et fyr på Småskjær. Dette var derfor ikke lenger aktuelt som lokaliseringssted for monumentet. Initiativtagerne, Per Ung og Kristian Nordberg, tok senere kontakt med Hurum kommune for å få reist monumentet på Storskjær, litt lenger sør i Drøbaksundet. Stortingets bevilgning var da imidlertid ikke lenger disponibel, ettersom man var gått utover budsjettåret. Prosjektet måtte dermed stilles i bero.

Oscarsborg festning ble fredet 9. april 2014. Fredningen markerte at Oscarsborg festning i seg selv skal være et nasjonalt monument over hendelsene 9. april 1940. Fredningen betyr at det trolig ikke vil bli gitt tillatelse til å sette opp nye monumenter i Drøbaksundet. På denne bakgrunn vil regjeringen ikke ta initiativ til et nytt nasjonalt monument i Drøbaksundet.

SPØRSMÅL NR. 410**Innlevert 19. desember 2014 av stortingsrepresentant Bård Vegar Solhjell****Besvart 7. januar 2015 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«Vil justisministeren redegjøre for Stortinget om beslutningen om en forlenget, midlertidig bevæpning av politiet?»

BEGRUNNELSE:

Sent på ettermiddagen 21. november kom beskjednen om at justisministeren hadde gitt sitt samtykke til bevæpning av politiets uniformerte innsatspersonell for en fire ukers periode. Onsdag den 17. desember, sen ettermiddag, ble det informert om at tillatelsen er fornyet, og at politiet vil være bevæpnet fram til 15. februar 2015. I forbindelse med disse beslutningene har justisministeren ikke kommet med noen sak til Stortinget, heller ingen redegjørelse i salen eller orientering for DUUFK. Jeg betviler ikke lovligheten eller legitimiteten i vedtaket, men jeg spør om justisministeren ønsker å redegjøre nærmere om begrunnelsen for vedtaket.

Svar:

For å ivareta politiets egen sikkerhet og evne til rask innsats, har jeg samtykket til bevæpning av politiets uniformerte innsatspersonell, sist med virkning inntil 15. februar 2015 i medhold av våpeninstruks for politiet § 10 første ledd, bokstav d.

Beslutningen er basert på en trusselvurdering fra Politets sikkerhetstjeneste og en anmodning fra Po-

litidirektoratet, i tillegg til en egen betenking fra professor Tor-Geir Myhrer på Politihøgskolen. I trusselvurderingen er blant annet politipersonell angitt som en aktuell målgruppe for en terrorhandling. Politidirektoratet har vurdert denne trusselen mot polititjenestepersoner som så alvorlig at de ikke anser gjeldende bevæpningspraksis som tilstrekkelig.

Samtykket innebærer at uniformert innsatspersonell (IP) i kategori IP 1, 3 og 4, kan bære pistol i daglig tjeneste. Det forutsettes at politiet fortløpende gjennomfører nødvendige tiltak for å redusere risikofaktorer som økt bevæpning kan innebære, samt fortløpende vurdere tiltak som kan redusere behovet for bevæpning.

Jeg viser også til mitt svar til Justiskomiteén av 19.12.14 vedrørende representantforslag 8:34 s (2014-2015) om generell bevæpning av politiet. Som jeg viste til der ble utkast til ny våpeninstruks for politiet sendt på høring 18. august i år. Det er kommet inn mange høringsuttalelser og departementet går nå gjennom disse med sikte på at ny våpeninstruks kan fastsettes så snart som mulig. Arbeidet med ny våpeninstruks er således ikke ferdig. Det er imidlertid for tidlig å konkludere om forslaget, men jeg vil selvfølgelig se hen til høringsinstansenes synspunkter i den videre håndtering av spørsmålet om bevæpning.

Dersom situasjonen med midlertidig bevæpning av politiet blir langvarig er det naturlig å informere Stortinget nærmere om dette på relevant måte.

SPØRSMÅL NR. 411**Innlevert 19. desember 2014 av stortingsrepresentant Ketil Kjenseth****Besvart 14. januar 2015 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Vil statsråden ta initiativ til å samle aktuelle aktører til et møte for å drøfte hvordan vi kan bruke Ungdoms-OL 2016 og regjeringens arbeid med en egen Ungdomshelsestrategi til å utvikle nye rehabiliteringstilbud til ungdom?»

BEGRUNNELSE:

«Mange ungdommer i Norge opplever å møte et helsevesen som ofte ikke er tilpasset behovene og livssituasjonen som unge mennesker har, men er beregnet for barn eller for voksne».

Dette stod å lese i en rapport fra konsultentselskapet Rambøll i 2012, bestilt av Helsedirektoratet.

Det finnes ingen nasjonale retningslinjer for når en ungdom skal bli innlagt på barneavdeling eller

voksenavdeling på sykehus, eller for oppfølging av ungdom. Skolehelsetjeneste og andre lavterskeltilbud i lokalmiljøet er ofte lite utbygd. Det er mye kompetanse om ungdom og unge voksne i helsevesenet, men den er fragmentert og i stor grad knyttet til en-kelpersoner.

Dette går spesielt utover ungdom med funksjonsnedsettelse og kroniske sykdommer, som bruker helsetjenester oftere og over lengre tid enn andre.

Den før nevnte Rambøll-rapporten bestilt av Helsedirektoratet sier også:

«Rehabiliteringstilbud til ungdom i spesialisthelsetjenesten synes å være lite utbygd. De fleste rehabiliteringsinstitusjoner har ikke tilbud tilpasset ungdom.»

En undersøkelse SINTEF Helse gjennomførte i 2007, viste at mange unge opplever dårlig informasjon om rehabiliteringstilbud. I en undersøkelse blant fastleger i 2010 oppgav en fjerdedel å ha meget eller ganske dårlig kjennskap til tilbudet for ungdom og unge voksne. Forskning tyder også på at mange unge opplever en problematisk overgang fra barnehabilitering til voksentilbudet. Dette viser behov for bedre tilbud og for mer, oppdatert og samlet kunnskap.

I Stortinget har et flertall fra partiene Høyre, Frp og Venstre bedt statsråden om å utarbeide den første norske Ungdomshelsestrategien, noe statsråden har bekreftet og varslet i 2016.

I 2016 skal Lillehammer og Norge være vertskap for Ungdoms-OL. Paralympics er blitt et likestilt arrangement med tradisjonelt OL. Også Ungdoms-OL handler om mer enn idrettsprestasjoner og idretts glede; gjennom Learn & Share står også kultur og læring sentralt i lekene. Arrangørens visjon er at Lillehammer 2016 Youth Olympic Games skal sprengre grenser og skape morgendagen.

Lillehammer og Mjøsregionen har et etablert nettverk av rehabiliteringsinstitusjoner. Flere av dem har jobbet noe med å skreddersy tilbud til barn og unge og unge voksne, men ikke systematisk og i samarbeid. Høgskolen i Lillehammer satser spesielt på tilrettelegging for toppidrettsutøvere. I tillegg satser de på innovasjon og sosialt entreprenørskap. Lillehammer har også en stor avdeling av Norges Toppidrettsgymnas, NTG. Sammen med Unge funksjonshemmede, Norges Olympiske Komite/IOC og andre aktører kan vi bruke anledningene med Ungdomshelsestrategi og Ungdoms-OL 2016 til å sette ungdomshelse og rehabiliteringstilbud til ungdom på dagsorden på en ny og litt utradisjonell måte.

Svar:

Regjeringen har varslet at det skal settes i gang et arbeid med en ungdomshelsestrategi.

Jeg vil ta initiativ til et toppmøte om ungdomshelse i forbindelse med ungdoms-OL 2016.

SPØRSMÅL NR. 412

Innlevert 19. desember 2014 av stortingsrepresentant Ketil Kjenseth

Besvart 8. januar 2015 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Hvilke konsekvenser mener statsråden at anbefalingene om å bytte ut smør med plantemargariner med høyt innhold av transfett har hatt for folkehelsen, er det i dag grunnlag for å anbefale befolkningen å begrense inntaket av fett, og hvor sikker er statsråden på at de eksisterende kostanbefalingene vil forebygge sykdom?»

BEGRUNNELSE:

Venstre er svært opptatt av hvordan vi kan forebygge utvikling av sykdom. I juni i år sto statsråden frem sammen med matindustrien for å samarbeide om reduksjon av salt, sukker og mettet fett. Våre helsemyndigheter har i mer enn femti år anbefalt

oss å redusere både total mengde fett og mengden mettet fett. Et riktig kosthold er en sentral del i folkehelsearbeidet.

I en kronikk i Dagbladet 27. november i år skriver foreningen «Kostreform for bedre helse» at i de siste kostanbefalinger fra Helsedirektoratet (mars 2014) anbefales det ikke lenger at det totale fettinntaket reduseres til under 30 energiprosent slik vi er blitt anbefalt i femti år. Det er nå anbefalt at vi spiser opp til 40 prosent av energien fra fett. Dette var nivået for 50 år siden.

I kronikken fremkommer det også at våre myndigheter har anbefalt befolkningen å bytte ut mettet fett med transfett og at dette kan ha gitt økt forekomst av blant annet hjerte- og karsykdom. Det har lenge vært kjent at inntak av transfett er knyttet til

hjerter- og karsykdom, og Danmark innførte begrensninger i mengde transfett i 2004. Norge innførte tilsvarende begrensninger først i januar i år.

Svar:

Jeg er glad for at representanten Kjenseth understreker at Venstre er opptatt av hvordan vi kan forebygge sykdom og at kostholdet er en sentral del i folkehelsearbeidet. Dette er et syn jeg deler, og som er bakgrunnen for mitt initiativ om etablering av en næringslivsgruppe på matområdet. Etter at vi nå har hatt salt og merking av mat på dagsorden i gruppen vil fett og fettkvalitet være tema på neste møte, som skal være våren 2015.

Som helse- og omsorgsminister er jeg opptatt av å basere tiltak på best mulig vitenskapelig kunnskap. På kostholdsområdet er det en del uenighet om hva som er fakta, og dette gjenspeiles i debatten i media. Det er ikke riktig eller mulig for meg som politiker å bestemme hva som er vitenskapelig dokumentert eller er riktige kostråd. Dette må vurderes av og fastsettes av fagfolk. De norske kostrådene gis derfor av Helsedirektoratet, basert på innspill fra eksperter, og ikke av departementet. Jeg har imidlertid tiltro til det arbeidet som gjøres i regi av Helsedirektoratet og at de kostrådene som direktoratet står for er basert på best mulig viten fram til i dag.

Når det gjelder det konkrete spørsmålet fra representanten Ketil Kjenseth, har jeg bedt om innspill fra Helsedirektoratet. De norske kostrådene legger hovedvekt på helheten i kostholdet og balanse mellom energiinntak og energiforbruk. Helsedirektoratet anbefaler et variert kosthold med mye grønnsaker, frukt, bær, grove kornprodukter og fisk, og begrensede mengder av bearbeidet kjøtt, rødt kjøtt, salt og sukker, samt regelmessig fysisk aktivitet.

Det er overbevisende vitenskapelig dokumentasjon for at inntak av transfettsyrer har en ugunstig effekt på blodlipider som kolesterol og at de øker risikoen for hjertesykdom. WHO og norske helsemyndigheter anbefaler at inntaket av transfettsyrer begrenses mest mulig og ikke overstiger 1 % av energiinntaket. Det er praktisk talt ikke lenger transfett i margariner produsert i Norge. Den største kilden til transfett var dagligvare margariner fra 70-årene, men norsk matindustri tok dette på alvor på midten av nit-

tallet og fjernet transfett fra margarinproduktene. Kostens innhold av transfettsyrer har siden 1970-årene minsket fra omtrent 4 prosent til under en prosent av kostens energiinnhold ifølge anslag basert på Statistisk sentralbyrås forbruksundersøkelser. Dette tilsvarer en reduksjon av kostens innhold av transfettsyrer fra omkring 10 gram til 1,5 gram per person per dag. Kostens totale innhold av transfettsyrer er dermed nå nede på anbefalt nivå. Den betydelige nedgangen i kostens innhold av transfettsyrer fram til i dag kan ha medvirket til den store nedgangen vi har registrert i dødeligheten av hjerteinfarkt siden 1970-årene.

Når det gjelder anbefalingene for totalt fettinntak så er det riktig at disse har endret seg med de nye kostrådene, på bakgrunn av nyere kunnskap. Anbefaling vedrørende inntak av fett er nå 25-40 % av energien (mot tidligere mellom 25 og 35 % av energien). Dette gir rom for flere typer kosthold innenfor spennet av fett i kostholdet. Helsedirektoratet legger nå størst vekt på den samlede fettsyre kvaliteten i kostholdet, dvs. at type fett er viktigere enn mengde. Befolknings- og intervensjonsstudier tyder på at risikoen for hjerter- og karsykdom kan være nokså lav uavhengig av kostens totale fettinnhold, så lenge som forholdet mellom umettede og mettede fettsyrer er gunstig.

Spørsmålet dreide seg også om hvor sikker man kan være på at de eksisterende kostanbefalingene vil forebygge sykdom. Kostrådene bygger på en grundig gjennomgang av eksisterende litteratur om hva vi vet om sammenhengen mellom kosthold og helse. De norske kostrådene er utarbeidet på bakgrunn av et omfattende nordisk samarbeid, som igjen er basert på internasjonal forskning og WHO's arbeid på området. I følge WHO har et sunt kosthold, sammen med økt fysisk aktivitet og røykfrihet, stort potensiale for å forebygge sykdommer som hjerter- og karsykdom, diabetes og kreft.

Jeg er innforstått med at det er mye man ikke vet når det gjelder sammenhengen mellom kosthold og helse. Det er viktig at forskning kan gjøre myndighetenes kostråd stadig sikrere. Men vi må også handle ut fra eksisterende kunnskap. Slik kjenner jeg meg trygg på at det er riktig å legge helsemyndighetenes kostråd til grunn for arbeidet på kostholdsområdet.

SPØRSMÅL NR. 413**Innlevert 19. desember 2014 av stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen****Besvart 15. januar 2015 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Vil statsråden sørge for en snarlig løsning slik at befolkningen på Strandlykkja får en unntaksordning frem til alternativ veiforbindelse er på plass?»

BEGRUNNELSE:

Lokalbefolkningen på Strandlykkja i Stange i Hedmark har ingen alternative vegalternativ til nye E6 når de skal ut på lokale gjøremål. Alternativ bilveg for lokalkjøring, som forutsettes å være på plass i slike tilfeller, vil ikke være på plass før i 2016. Disse er da stengt inne av bomstasjonen og må betale mellom 3 000- 5 800 kr i bompenger i måneden for kjøring i lokaldistriktet.

Svar:

Statens vegvesen opplyser at Strandlykkja vel har søkt om fritak for betaling av bompenger fram til lokalvegen åpnes for trafikk høsten 2016. Strandlykkja vel viser til at lokalbefolkningen fram til ferdigstillelse av lokalvegen må benytte E6 og dermed betale bompenger for å komme til kommunesenter, skole, barnehage osv.

Statens vegvesen behandler nå søknaden som en klage på takstvedtaket. Vegvesenet vil i den forbindelse vurdere en egen ordning for lokalbefolkningen på Strandlykkja ved kjøring gjennom bomstasjonen på delstrekningen Akershus grense – Skaberud fram til lokalvegen åpnes for trafikk. Saken vil deretter bli oversendt Samferdselsdepartementet for endelig avgjørelse. Jeg har tidligere uttalt at denne saken skal løses til det beste for lokalbefolkningen og jeg legger opp til en rask avklaring.

SPØRSMÅL NR. 414**Innlevert 19. desember 2014 av stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad****Besvart 5. januar 2015 av olje- og energiminister Tord Lien****Spørsmål:**

«Ifølge Upstream 19. desember planlegger Statoil å levere inn PUD uten å ha en plan for hvordan det skal komme en områdeløsning for kraft innen 2022. Det vil i så fall si at Stortinget må behandle PUD for fase 1 uten noen som helst garantier for at det kommer en fase 2, som inkluderer områdeløsning for strøm, innen 2022.

Hvordan vil statsråden sikre at Stortingets krav blir oppfylt og sikre at fase 2 vil komme på plass innen 2022 dersom Statoil ikke engang har valgt konsept?»

BEGRUNNELSE:

I KU vurderes det fire ulike konsepter, uten at dette gir noen forsikring om at områdeløsning og kraft fra land til hele Utsirahøyden vil komme på plass innen 2022.

Svar:

Jeg vil vise til omtalen av arbeidet med kraft fra land til Utsirahøgda i Prop 1 S (2014-2015) for Olje- og energidepartementet.

På grunn av størrelsen på Sverdrup-funnet vil oppstartsfasen, der produksjonen fra feltet blir bygd opp til full kapasitet, omfatte flere byggetrinn. Selskapene har en sterk økonomisk egeninteresse av å gjennomføre byggetrinnene i oppstartsfasen av Sverdrup så raskt som mulig. Andre byggetrinn vil få en egen utbyggingsplan (PUD). Status for arbeidet med andre byggetrinn vil bli omtalt i PUD for første byggetrinn. Jf. Innst. 237 S (2013-2014) skal det i stortingsproposisjonen om Sverdrups første byggetrinn stilles vilkår knyttet til etablering av en områdeløsning for kraft fra land til feltene Grieg/Aasen, Krog og Sverdrup, med en tidsplan for gjennomføring.

SPØRSMÅL NR. 415**Innlevert 19. desember 2014 av stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad****Besvart 7. januar 2015 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«Viser til Dokument nr. 15:859 (2013-2014) om samme tema. Siden den gang har behandlingstida i UDI fortsatt å øke siden. UDI opplyste at økningen i forventet saksbehandlingstid for familiesaker er midlertidig. Ifølge Dagsavisen 15. desember står nå hele 12 000 familier i kø, og ventetiden øker.

Kan statsråden på ny redegjøre for status med hensyn til saksbehandlingstider i UDI ved behandling av søknader om familiegjennforening og hvilke konkrete tiltak som nå er satt i verk for å redusere saksbehandlingstiden?»

Svar:

Justis- og beredskapsdepartementet har gjennom tildelingsbrev for 2014 satt krav til UDI om at 80 prosent av saker om familieinnvandring skal behandles innen seks måneder. Det er opp til UDI å finne de beste tiltakene for å nå de krav som er satt.

UDI har opplyst om at ovennevnte krav for 2014 ikke vil nås. På sitt nettsted opplyser UDI at det normalt tar ni måneder fra søknad om familieinnvandring er levert til vedtak fattes. Ved utgangen av 2014 hadde UDI om lag 12 000 ubehandlede familiesaker. Det er om lag 2 500 flere ubehandlede familiesaker enn ved inngangen til året. Økningen skjedde i hovedsak fra januar til september.

I følge UDI er hovedårsaken til at saksbehandlingstidene og antall ubehandlede familiesaker i UDI har økt i 2014 at UDI i en periode har brukt mer ressur-

ser enn vanlig på opplæring i forbindelse med omorganiseringen av UDIs veiledningstjeneste (jf. Dokument nr. 15:859 (2013-2014)). Omorganiseringen innebærer at saksbehandlerkompetanse har blitt flyttet ut i første linjen og målet er at dette skal føre til færre unødvendige brukerhenvendelser og på den måten bidra til økt kapasitet. I en forbigående periode har imidlertid altså saksbehandlingskapasiteten blitt noe redusert.

UDI opplyser videre at det de som et annet tiltak innførte elektroniske meldinger til brukerne på ulike stadier i saksbehandlingsprosessen i 2014. Dette skal redusere antall brukerhenvendelser og dermed bedre UDIs saksbehandlingskapasitet.

UDI opplyser også at familieinnvandringssaker varierer mye i kompleksitet. Som følge av dette er det krevende å operere med én felles saksbehandlingstid for alle saker om familieinnvandring. UDI planlegger derfor å dele søknader om familieinnvandring i to ulike saksbehandlingsløp. UDI antar at dette vil bidra til stabilisering av saksbehandlingstiden, og over tid noe kortere saksbehandlingstid for sakene som er prioriterte og anses som kurante.

UDI har samtidig en rekke andre prioriterte saker som må håndteres. I 2014 har særlig antall utvisningssaker økt kraftig. På kort sikt forventer jeg at saksbehandlingstidene i familieinnvandringssakene stabiliseres, men med en målsetting om en viss nedgang i løpet av 2015.

Jeg forventer at saksbehandlingstiden i familieinnvandringssakene går ned i 2015.

SPØRSMÅL NR. 416**Innlevert 22. desember 2014 av stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn****Besvart 2. januar 2015 av arbeids- og sosialminister Robert Eriksson****Spørsmål:**

«Ser statsråden behovet for meir fleksibilitet i dagpengeregulverket for mottakarakar som gjer frivillig arbeid som strekker seg over lengre tidsrom?»

GRUNNGJEVING:

Ifølgje folketrygdlova må alle som skal ha rett til dagpengar være «villige til å ta eitkvart arbeid kvar som helst i Noreg, uavhengig av om det er på heiltid eller deltid». Dette kan tolkast som om dagpengane kan verte avkorta når tida brukast til andre aktiviteter, som til døme å være frivillig i ein organisasjon.

I Navs rundskriv § 4.6, pkt. 2.5 om Frivillighetsarbeid kjem det tydeleg fram at ein kan delta i frivillig arbeid, også i periodar når ein er arbeidssøkande. Likevel stadfester Røde Kors at det finst mange døme på at frivillige har måtte trekke seg frå sitt frivillige virke mens dei er arbeidssøkande. Til døme fekk Ann-Magreth Bjerkan, ein frivillig Røde Kors-ar, problem i sommar. Ho hadde delteke på Ferie for alle ei veke og fekk beskjed av sin sakshandsamar hos NAV i Sunndal at ho måtte føre den frivillige innsatsen opp som arbeid på meldekortet, og dermed ville bli trekt for ei veke i trygda. Etter mykje fram og tilbake gjekk NAV attende på det, og Ann-Magreth fekk ikkje trekk i stønaden sin likevel. Men ho måtte trekkje seg frå sitt verv i hjelpekorpsset for ein periode, fordi ein leiteaksjon gjerne strekk seg over meir enn 30 timar, når ein også reiknar med reisetid. Det å stå i beredskap kom i konflikt med krav til å ikkje overstige fire virkedagar med frivillig arbeid. I Navs rundskriv § 4.6, pkt. 2.5 om Frivillighetsarbeid står det at «arbeidstiden må begrenses til maksimalt fire dagsverk per uke for den enkelte arbeidssøker, slik at vedkommende også kan være aktiv i søking etter arbeid». Røde Kors mista altså ein stødige beredskapsfrivillig i sommar, på grunn av regelverket.

Røde Kors og andre organisasjonar er omfattande arenaer for frivillig arbeid, og utfyller ei viktig rolle når det gjeld både aktivisering og kompetanseheving for menneske i ulike livsfasar. Frivillig arbeid kan for desse vere ein motivasjonsfaktor i periodar utan ordinært arbeid, for andre til og med ein veg attende til arbeidslivet. Røde Kors har ei rekke tiltak som direkte går på kvalifisering til arbeidsliv.

Når enkeltfrivillige vert straffa økonomisk dersom dei bidrar frivillig medan dei ventar på å komme

inn i ordinært arbeid, er dette et teikn på at det må ryddast opp i regelverket.

Svar:

Eg vil først få understreke at spørsmålstillaren tek opp ei viktig problemstilling. I dag er det eit grunnleggjande vilkår for retten til dagpengar, at mottakaren er å rekne som ein reell arbeidssøklar. I dette vilkåret ligg det ein føresetnad om å vere fullt ut disponibel for eitkvart arbeid, når som helst og kor som helst i landet. Dette er bakgrunnen for at både løna og uløna arbeid vanlegvis skal føre til trekk i dag-pengane, og at ein derfor må melde frå om dette på meldekortet til Arbeids- og velferdsetaten.

Nettopp fordi det er meningsfullt og nyttig både for den einskilde og for organisasjonane, gjev regelverket i dag opning for å arbeide uløna i inntil fire dagar i veka, utan at det fører til at dagpengane fell bort. Vilkaåret er at arbeidet ikkje vanlegvis er løna.

Eg har ikkje høve til gå inn på konkrete saksforhold, og kan difor ikkje gje kommentarar til den saka som er bakgrunnen for spørsmålet her. I einskilde tilfelle kan det kanskje verke urimeleg at ein mister dagpengane når ein gjer ein viktig og nyttig samfunnsinnsats. På den andre sida må ein huske at ein som dagpengemottakar først og fremst skal vere arbeidssøklar, og ikkje vere bunden til aktivitetar som gjer at ein ikkje får søkt arbeid og heller ikkje er disponibel for anna arbeid slik ein skal vere. Etter mi oppfatning er det difor rimeleg at det er ei grense når det gjeld høvet til å gjere frivillig arbeid utan at det får noko å seie for dagpengeutbetalingane. Eg vil i løpet av 2015 ha ein gjennomgang av dagpengeordninga, der eg også vil sjå nærare på om reglane og grensa i dag er optimal for dei som deltek i frivillig arbeid og er arbeidssøklarar.

SPØRSMÅL NR. 417

Innlevert 22. desember 2014 av stortingsrepresentant Audun Lysbakken

Besvart 9. januar 2015 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Lov om svangerskapsavbrudd § 2, siste ledd: «Etter utgangen av attende svangerskapsuke kan et svangerskap ikke avbrytes med mindre det er særlig tungtveiende grunner for det. Er det grunn til å anta at fosteret er levedyktig, kan tillatelse til svan-

gerskapsavbrudd ikke gis.» Det er i forskrift fastsatt at et foster skal regnes som levedyktig etter 22 uker, dersom ikke særlige forhold tilsier noe annet.

Hvordan mener statsråden at loven gir hjemmel til å sette en slik grense gjennom forskrift?»

Svar:

Jeg vil først bemerke at den omtalte forskriftsendringen første gang ble varslet under forrige regjering. Det vises til oppdragsbrev til Helsedirektoratet av 24. september 2013 der direktoratet blir bedt om å følge opp flere punkter i en ekspertgruppes anbefalinger. I brevet uttaler departementet at det tas sikte på å «sende forslag til nødvendige forskriftsendringer på offentlig høring [...] og at endringene vil «innebære en forskriftsfesting av dagens rettstilstand med 22 fullgåtte svangerskapsuker som en grense for når fosteret anses levedyktig.»

Som kjent slår abortloven § 2 siste ledd fast at det ikke kan gis tillatelse til abort når det er «grunn til å anta at fosteret er levedyktig». I Ot.prp. nr. 53 (1977-78) side 10 beskrives dette som tidspunktet «da muligheten for at fosteret er levedyktig utenfor livmoren kan være tilstede».

Fra den ble vedtatt i 2001, har abortforskriften inneholdt en nærmere regulering av når det er «grunn til å anta at fosteret er levedyktig». Etter forskriftens § 18 skal det blant annet tas hensyn til om fosteret vil være levedyktig ved bruk av eksisterende muligheter for behandling. I departementets merknader til forskriften ble det presisert at dette også omfatter intensiv behandling.

Hvor grensen går for når et foster kan anses som «levedyktig» vil endre seg i tråd med den medisinske og teknologiske utviklingen. Siden abortloven ble vedtatt i 1975, har grensen for levedyktighet flyttet seg fra 24-28 uker og nedover. I merknadene fra 2001 til abortforskriften § 18 uttales det at «et foster normalt må ansees å være levedyktig rundt utgangen av 22. svangerskapsuke».

Grensen ved fullgåtte 22 uker (21 uker+6 dager) gjelder ikke dersom særlige forhold ved fosteret tilsier en annen vurdering av levedyktighet, for eksempel når fosteret har tilstander som er uforenelig med liv. Videre kan et svangerskap alltid avbrytes dersom det er overhengende fare for kvinnens liv eller helse, jf. abortloven § 10.

Våren 2012 fant Helsedirektoratet det nødvendig å presisere innholdet i gjeldende regelverk.

Bakgrunnen var at den sentrale abortklagenemnda i enkelte tilfeller hadde innvilget abort etter 22. svangerskapsuke (21+6).

Direktoratet presiserte grensen for sene aborter. Abort skulle ikke innvilges på grunn av kvinnens fysiske og psykiske helse eller livssituasjon eller på grunn av forhold som rammes av straffeloven etter at fosteret er 22 fullgåtte uker (21+6). Direktoratet viste til at abortlovgivningen skal balansere kvinnens og fosterets rettsvern. Fosterets rettsvern øker jo lenger ut i svangerskapet det er kommet. Dersom det er grunn til å anta at fosteret er levedyktig, vil heller ikke sterke sosiale grunner og at graviditeten er et re-

sultat av en kriminell handling, gi grunnlag for abort. Unntak gjelder når svangerskapet medfører en overhengende fare for kvinnens liv eller helse.

Helse- og omsorgsdepartementet ga i 2012 Helsedirektoratet i oppdrag å nedsette en uavhengig, faglig ekspertgruppe som skulle gjennomgå regelverk og praksis knyttet til senaborter. Ekspertgruppen avgav sin rapport 8. april 2013. Rapporten pekte bl.a. på at det er vanskelig for abortnemndene å gjøre en indi-viduell vurdering av når det enkelte foster vil være levedyktig og avgjøre hva som er den øvre grensen for å innvilge abort i det enkelte tilfelle. Flertallet i gruppen foreslo derfor at det bør gå frem av abortforskriften at levedyktighet uansett inntreffer når fosteret er 22 fullgåtte svangerskapsuker. Et medlem foreslo at grensen skal gå ved utgangen av 21. uke.

I tråd med forrige regjeringens initiativ, har Kongen i statsråd vedtatt forskriftsendringer som presiserer gjeldende yttergrense for når abort kan innvilges i forbindelse med vurdering av fosterets levedyktighet. Forskriftsendringene trådte i kraft 1. januar i år.

Forskriftsendringene tydeliggjør hva som skal til for at det er «grunn til å anta at fosteret er levedyktig», jf. abortloven § 2 siste ledd. Forskriften har hjemmel i abortloven § 12 som gir Kongen myndighet til å gi nærmere forskrifter om gjennomføring av loven.

Det vises til at det er en mulighet for at foster etter utgangen av 22. svangerskapsuke (21+6) kan være levedyktig. Etter departementets vurdering tilsier formuleringen i abortloven § 2 siste ledd, «grunn til å anta», og hensynet til fosterets økende rettsvern, at det ikke er grunnlag for å tillate abort dersom det kan være en mulighet for at fosteret er levedyktig. Det vises til Ot.prp. nr. 53 (1977-78) side 9 og 10 hvor det blant annet uttales:

«Departementet vil bemerke at det ikke kan herse tvil om at vi i løpet av de siste årtier har fått en voksende opinion i befolkningen som hevder at moren må få full rett til selv å avgjøre hvorvidt hun skal fullføre et svangerskap, i hvert fall i de tidlige faser av graviditeten. Mot dette syn står den oppfatning at fosteret må gis en mer ubetinget beskyttelse.

Denne konflikt er et av kjernepunktene i abortspørsmålet. Kvinnens rett til selv å treffe den endelige avgjørelsen om svangerskapsavbrudd er uforenelig med et absolutt rettslig vern for fosteret.

Den løsning departementet finner som det beste er å gi fosteret en gradvis økende rettslig garantert beskyttelse. Fosterets krav på beskyttelse øker i takt med dets biologiske modning, d.v.s. i takt med svangerskapets varighet. Under svangerskapets tidlige faser er det moren som treffer den endelige avgjørelse om svangerskapsavbrudd.

Deretter legges avgjørelsen til en nemnd i samråd med kvinnen. Senere når et tidspunkt da svangerskapsavbrudd ikke lenger er tillatt. Dette er anslagsvis satt til omkring 25. svangerskapsuke, da muligheten for at fosteret er levedyktig utenfor livmoren kan være tilstede.»

Som kjent ble abortloven fra 1975 endret i 1978 i forbindelse med innføring av selvbestemt abort. Abortloven § 2 ble i sin helhet vedtatt på nytt av Stortinget. Selv om siste ledd i § 2, som bl.a. omhandler levedyktighetsbegrepet, i sin ordlyd ikke ble endret, mener departementet at uttalelsene i odelstingsproposisjonen fra 1977-78 er en relevant rettskilde for vurdering av levedyktighet.

I Sverige gis det i dag behandling til foster som blir forløst ved 22-23 svangerskapsuker og studier viser en svært varierende overlevelsesrate for tidlig fødte i dette stadiet. Departementet legger til grunn at det finnes flere eksempler på at tidlig fødte etter fullgåtte 22 uker (21+6) er levedyktige ved hjelp av intensiv behandling.

Departementet viser også til at praksis i Norge er å forsøke å redde barn som blir født etter fullgåtte 23 uker. Det må tas høyde for at fastsettelse av svangerskapets lengde innebærer en viss feilmargin. For eksempel kan et foster som antas å være 22 uker i realiteten være 23 uker.

Abort etter fullgåtte 22 uker (21+6) vil med andre ord innebære en mulighet for at fosteret er levedyktig. Fosteret skal i slike tilfeller ha full rettslig beskyttelse med mindre særlige forhold ved fosteret tilsier en annen vurdering av levedyktighet, for eksempel når fosteret har tilstander som er uforenelig med liv. Videre kan et svangerskap som nevnt alltid avbrytes dersom det er overhengende fare for kvinnens liv eller helse, jf. abortloven § 10.

Departementet fant grunn til å presisere dette i forskriften for å sikre at regelverket blir praktisert riktig av abortnemndene. Forskriften åpner også for at levedyktighetsgrensen kan settes lavere eller høyere enn 22 uker, enten etter en konkret vurdering av det aktuelle fosteret eller for eksempel fordi levedyktigheten i fremtiden kan komme til å inntre tidligere på grunn av den medisinske og teknologiske utviklingen.

Presiseringen av gjeldende rett i abortforskriften har hjemmel i abortloven § 12 og krever ikke lovendring.

SPØRSMÅL NR. 418

Innlevert 22. desember 2014 av stortingsrepresentant Abid Q. Raja

Besvart 9. januar 2015 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Hva gjør statsråden for å sørge for at anbudene på riksfergesamband kan vinnes av ferger med nullutslippsteknologi?»

BEGRUNNELSE:

I budsjettavtalen mellom regjeringspartiene, KrF og Venstre ble det enighet om at:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at alle kommende fergeanbud har krav til nullutslippsteknologi (og lavutslippsteknologi) når teknologien tilsier dette.»

Det følger opp Sundvolden-erklæringen, der det står at regjeringen vil:

«Utarbeide krav om at alle nye offentlige kjøretøy, og alle nye drosjer, ferger, rutebåter og dieseltog, benytter lav- eller nullutslippsteknologi når teknologien tilsier dette.»

Til tross for denne politiske viljen er Venstre kjent med at utlysningen av anbud på riksfergesamband er utarbeidet på en slik måte at mer miljøvennlig fergedrift ikke er et konkurransedyktig alternativ. Dette gjelder blant annet anbudet for ferge Moss – Horten, der Venstre bl.a. gjennom Teknisk Ukeblad er gjort kjent med at flere aktører valgte å ikke legge inn anbud fordi de ikke ville ha anledning til å vinne anbudet.

Svar:

Det har i lang tid vært arbeidet med å utvikle miljøvennlige ferjer, fra den første gassferja M/F Glutra og fram til i dag. I samråd med Statens vegvesen arbeides det med oppfølging av Stortingets anmodningsvedtak fra desember i fjor, og jeg vil komme tilbake til Stortinget på egnet måte med oppfølging av vedtaket.

Jeg har bedt om råd fra Vegdirektoratet, som fagetat for kjøp av riksvegferjetjenester. Direktoratets vurdering er at evaluering av miljø i tillegg til pris ved kjøp av ferjetjenester er et godt verktøy for å sti-

mulere til innovasjon og for å legge til rette for bruk av lav- eller nullutslippsteknologi. Bruk av miljø som evalueringskriterium vil sikre en viss kost-nadseffektivitet i tiltakene, men vil ikke nødvendigvis alene sikre at det alltid blir tatt i bruk og utviklet nullutslippsløsninger i en konkurransesituasjon. Vegdirektoratet opplyser at for riksvegferjesambandet Moss-Horten ble det i tillegg til tildelingskriterier for miljø benyttet strenge krav til NOx-utslipp (Tier III-krav). Kombinasjonen av evalueringskriterier og utslippskrav resulterte i anbud der man vil benytte ny teknologi på de nye ferjene. Det vil gi mindre utslipp enn i dag. Fra 1.1.2017 vil de nye ferjene som da trafikkerer ferjesambandet Moss-Horten, ha en forventet reduksjon i energiforbruk med 30 % sammenliknet med dagens drift, noe som gir CO₂-utslipp på mellom 65-70 % av dagens nivå. Valgt motorteknologi fører

til reduksjon i NOx-utslipp på mellom 85-90 % av dagens utslipp. NOx-utslippene blir da lavere enn de strengeste internasjonale kravene som gjelder i dag.

I en konkurransesituasjon er det en risiko for at nedbetalte ferjer som kun tilfredsstiller minstekravene vinner, hvis man ikke kombinerer tildelingskriterier med krav som filtrerer ut uønskede ferjer og teknologier. For å sikre at en får utløst «lav- eller nullutslippsteknologi når teknologien tilsier det», vil det i framtidige konkurranser om riksvegferjedrift bli vurdert å kombinere tildelingskriterier med minimumskrav til miljø. Kombinasjonen minimumskrav til miljø og miljø som tildelingskriterier kan sikre den konkurransen på miljø som man ønsker, samtidig som det vil kunne gi rom for å åpne opp for ombygging av ferjer for å utnytte eksisterende fartøy på en kostnadseffektiv måte.

SPØRSMÅL NR. 419

Innlevert 22. desember 2014 av stortingsrepresentant Rigmor Aasrud

Besvart 7. januar 2015 av kulturminister Thorhild Widvey

Spørsmål:

«Hva har kulturministeren gjort for å sikre at det arbeidet som er gjort i prosjektet «Skeivt arkiv» tilknyttet Universitetsbiblioteket i Bergen får permanent finansiering?»

BEGRUNNELSE:

I forbindelse med behandlingen av Stortingsmelding 7 (2012-13) Arkivmeldingen ble følgende merknad tatt inn i innstillingen:

«Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, viser til initiativet fra Universitet i Bergen om å opprette et skeivt arkiv. Flertallet ber regjeringen vurdere om det bør gis særskilt statlig støtte til et slikt arkiv «

I statsbudsjettet for 2015 fremkommer det ingen vurdering av dette. Jeg mener det er viktig å sikre historien til de som har jobbet med homospørsmål i Norge blir tatt vare på.

Svar:

Spørsmål nr. 419 er begrunnet i følgende merknad i Innst. 243 S (2012-2013) fra familie- og kulturkomiteen. «Flertallet ber regjeringen vurdere om det bør

gis særskilt statlig støtte til et slikt arkiv.» Merknaden ble gitt våren 2013 ved behandlingen av Meld. St. 7 (2012-2013) Arkiv, som regjeringen Stoltenberg II fremmet. (Skeivt arkiv er ikke omtalt i regjeringen Stoltenberg IIs budsjettforslag for 2014 som ble lagt frem oktober 2014.)

Privatarkiver er privat eiendom, og bevaring av privatarkiver er derfor basert på frivillige avtaler mellom eierne og en arkivinstitusjon. Det statlige Arkivverket under Kulturdepartementet har om lag 32 000 hyllemeter privatarkiv. Riksarkivaren skal videre fungere som nasjonal koordinator for privatarkivarbeidet i landet. Viktige samarbeidspartnere på privatarkivområdet er Norsk kulturråd (arkiv i museumssammenheng) og Landslaget for lokal- og privatarkiv.

Prosjektet «Skeivt arkiv» er i gang satt av Universitetet i Bergen, som får årlige driftsbevilgninger over statsbudsjettet. I samsvar med den etablerte rammebudsjetteringen, vil det være Universitetet i Bergen som tar stilling til den videre driftsfinansieringen av prosjektet.

I tillegg har prosjektet mottatt statlig prosjekttilskudd i 2013 (til flytting av Kim Frieles private arkiv) og 2014 (utviklingsstøtte) fra Norsk kulturråd.

SPØRSMÅL NR. 420**Innlevert 22. desember 2014 av stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad****Besvart 5. januar 2015 av arbeids- og sosialminister Robert Eriksson****Spørsmål:**

«Hvor mye penger må sendes tilbake fra Arbeids- og Velferdsetaten fordi man ikke har greid å opprettholde det planlagte tiltaksnivået for personer med nedsatt arbeidsevne og hvordan vil statsråden sikre at tiltaksgjennomføringen framover skjer i tråd med de føringer som er gitt i Stortinget?»

BEGRUNNELSE:

I budsjettproposisjonen framkom det at NAV i 2014 har brukt mer penger på tiltak til personer med moderate bistandsbehov, og mindre på tiltak til personer med nedsatt arbeidsevne enn det som lå til grunn i budsjettet for 2014. Dermed har ikke etaten maktet å bruke pengene som er bevilget på tiltak for personer med nedsatt arbeidsevne, og må sende tilbake penger. I en situasjon der vi skal sikre at flere mennesker kommer tilbake i arbeid er det avgjørende at de bevilgede pengene faktisk kommer frem.

Svar:

Styringen av arbeidsmarkedstiltakene er både knyttet til gjennomsnittlig antall tiltaksplasser og bevilget budsjettramme. For 2014 er det under kap. 634 Arbeidsmarkedstiltak, post 76 Tiltak for arbeidssøkere bevilget midler som i gjennomsnitt per måned gir rom for å gjennomføre om lag 12 000 tiltaksplasser for ledige og 48 500 plasser for personer med nedsatt arbeidsevne, samt 400 plasser til et forsøk med arbeidsavklaringspenger som lønnstilskudd. Dette er en reduksjon på 4 000 tiltaksplasser for ledige og en økning på 3 000 plasser for personer med nedsatt arbeidsevne sammenlignet med saldert budsjett for 2013. I tillegg er det under kap. 634 Arbeidsmarkedstiltak, post 77 Varig tilrettelagt ar-

beid bevilget midler til om lag 9 200 plasser i varig tilrettelagt arbeid.

For å sikre etaten en viss fleksibilitet, blant annet med hensyn til valg av type tiltak, legges det til grunn et intervall rundt måltallet for tiltaksgjennomføringen og for 2014 ble det fastsatt et intervall på +/- 5 pst. rundt det samlede tiltaksnivået under kap. 634, post 76. For 2014 ble Arbeids- og velferdsetaten pålagt å gjøre en stor omlegging av tiltaksbruken fra tiltak for ledige til personer med nedsatt arbeidsevne. Dette innebar store styringsmessige utfordringer internt i etaten og har medført en tiltaksgjennomføring som ikke har vært i tråd med budsjettforutsetningene. Det ligger an til et mindreforbruk på bevilgningen for arbeidsmarkedstiltak i 2014, men det er ikke mulig å si hvor stort mindreforbruket blir før året er omme. Vanligvis blir hele eller deler av mindreforbruket overført til neste budsjettår. Hvor mye av mindreforbruket i 2014 som skal overføres, vil bli vurdert i forbindelse med arbeidet med statsregnskapet for 2014.

Departementet har fulgt opp Arbeids- og velferdsgjennomføringen tett siden utfordringene i tiltaksgjennomføringen ble kjent etter 1. kvartal 2014. Det er i dag et omfattende og krevende kontroll- og rapporteringsregime som skal sikre gjennomføring av det planlagte måltallet for tiltaksgjennomføringen innenfor gjeldende bevilgning. Jeg er ikke tilfreds med at man ikke har klart å levere de tiltaksplassene Stortinget har vedtatt. Derfor ser jeg at det er behov for å se nærmere på dagens modell for styring av arbeidsmarkedstiltakene for å identifisere svakheter i styringen og sikre et robust grunnlag for tiltaksgjennomføringen. Jeg har derfor tatt initiativ til en gjennomgang av styringssystemet for arbeidsmarkedstiltakene, slik at man skal være bedre rustet for fremtiden når det gjelder å levere de tiltaksplassene Stortinget vedtar.

SPØRSMÅL NR. 421**Innlevert 22. desember 2014 av stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad****Besvart 7. januar 2015 av utenriksminister Børge Brende****Spørsmål:**

«Hvilke konkrete grep vil statsråden ta for at vannrelaterte utfordringer får en tydelig og kraftig forsterket plass både i norsk utenriks- og bistandspolitikk og dens operative utforming framover?»

BEGRUNNELSE:

KrF har med uro lagt merke til en nedprioritering av vann som har pågått i både norsk utenrikspolitikk og bistandspolitikk i løpet av de to foregående mandatperioder. Norads statistikk viser at vann i norsk bistand nominelt har stått stille på ca. 200 mill. kr pr år fra 2003/2004 fram til i dag, mens bistandsbudsjettet total har blitt doblet i samme periode. Med den kjennskap statsråden har til vannets betydning for fattigdomsbekjempelse, ikke minst gjennom koblingen vann og helse, i mange regionale geopolitiske konflikter og i økende grad også for global politisk stabilitet, antar vi at statsråden deler denne uro over den politiske nedprioritering som har skjedd.

KrF noterer også at vanntematikken er noe som folk er opptatt av, ikke minst demonstrert gjennom rekordinnsamlingen i forbindelse med høstens TV-aksjon. Vann og helse er nært knyttet til tilfredsstillende drikkevannsforsyning og gode sanitærløsninger i de minst utviklede landene. Dette er sentralt i FNs tusenårsmål som nå revideres. Selv om utviklingen har gått i riktig retning, mangler fremdeles 0,8 milliarder av jordens befolkning tilfredsstillende vannforsyning. Den millionen som skal hjelpes gjennom TV-aksjonen er viktig, men mer behøves. Tilsvarende mangler 2,5 milliarder gode sanitærløsninger som årlig leder til sykdom og død hos millioner av mennesker, og som særlig rammer barn hardt. De raske klimaendringene med store endringer i nedbørsmønstre og intensitet er også høyt oppe på dagsordenen. Endrede vannregimer skaper både nasjonale, regionale og globale spenninger og konflikter. 70 % av vår vannbruk er koblet til matproduksjon så koblingen mellom vann, matproduksjon og geopolitisk sikkerhet er sentrale ingredienser i mange av disse konfliktene. Både i Kina og India finnes langt fremskredne planer for gigantiske prosjekter som på ulike måter forsøker å kontrollere den økende variabiliteten. Utover dette går også utviklingen mot en kraftig økning av antall dammer, delvis drevet fram av økonomisk utvikling som øker behovet for elektrisitet men også behovet for å erstatte fossilt basert energi. Dambygging oppstrøms leder som regel til store konsekvenser for mennesker og land nedstrøms

og igjen så oppstår såkalte hydropolitiske konflikter. The Grand Ethiopian Renaissance Dam som nå bygges i Nilen er et eksempel på dette.

Norge har en historie tett knyttet til vann og bruken av vann til videreutvikling av samfunnet. Vi har også stor kunnskap og erfaring ved akademiske institusjoner som Universitetet i Bergen, Høyskolen i Telemark, Norges miljø- og biovitenskapelige universitet (NMBU), Norsk Institutt for Vannforskning (NIVA) med flere. Det er med andre ord et stort kunnskapspotensial dersom ressursene kan koordineres og styres i en felles retning. En politisk prioritering av vann innen norsk utenriks- og bistandspolitikk vil kunne bidra til å styrke disse kompetansemiljøene, som igjen vil kunne bidra til økt kvalitet på hva Norge kan bidra med internasjonalt.

Svar:

Innledningsvis vil jeg understreke at jeg deler de synspunkter representanten Ropstad uttrykker i bakgrunnen for sine spørsmål om betydningen av tilgang til tilfredsstillende vannforsyning og gode sanitærløsninger samt forsvarlig vannressursforvaltning. Videre har jeg merket meg den nedprioritering som er gjort i de to foregående stortingsperiodene. Jeg varslet derfor i forbindelse med fjorårets TV-aksjon «Vann forandrer alt» at regjeringen vil øke norsk innsats på området i årene fremover.

Knapphet på vann er en av de «globale megatrendene» som sammen med klima, energi, matsikkerhet, urbanisering og tap av biologisk mangfold setter klare rammer for utvikling. Konkurransen om knappe vannressurser blir forsterket av klimaendringene og er økende i mange land og regioner. Hvilke geopolitiske og utenrikspolitiske konsekvenser dette vil kunne få er vanskelig å forutsi, men det er sannsynlig at økt knapphet og konkurranse vil kunne medføre mer omfattende konflikter på lokalt, nasjonalt og regionalt nivå. Etablering av samarbeidsmekanismer for felles forvaltning av vannressurser er en nøkkel til å unngå konflikter.

Tusenårsmålene forutsatte at andelen som ikke hadde tilfredsstillende vannforsyning og sanitærforhold skulle halveres innen 2015. Målet for vannforsyning vil bli nådd, mens vi på sanitærområdet er langt unna. Fortsatt mangler imidlertid 750 millioner mennesker tilgang til tilfredsstillende vannforsyning og 2,5 milliarder gode sanitærløsninger. Norge vil arbeide aktivt for å inkludere vann og sanitær som eget bærekraftsmål i den forhandlingsprosessen som nå

starter i FN og som planlegges slutført i september i år (Sustainable Development Goal i post-2015-prosessen, mål 6: «Ensure availability and sustainable management of water and sanitation for all»).

Regjeringen har brukt det første året til å omprioritere midler og styrke en rekke prioriterte områder som vi ser er viktige veier til en effektiv utviklingspolitikk som gir resultater. Fremover vil regjeringen styrke budsjettet for vann og sanitær samt bidra til bedre forvaltning av vannressurser – både innenfor våre prioriterte sektorer og gjennom bevilgningen til frivillig sektor i årene fremover. Dette vil komme i tillegg til den satsingen vi allerede har på vann og sanitær innenfor nødhjelpsarbeidet. Slik vil vi snu den negative trenden fra de siste årene.

Tilgang til trygt drikkevann og tilfredsstillende sanitærløsninger er en forutsetning for å nå flere av tusenårsmålene, bidra til økonomisk vekst og redusere fattigdom. Den økte satsingen vil bli fokusert innen de temaområdene Norge allerede er sterkt engasjert i, så som utdanning, helse, energi, matsikkerhet og klimatilpasning. Spesielt vil jeg trekke frem behovet for å bidra til tilfredsstillende løsninger for vann og sanitær for å sikre jenters utdanning. Manglene på dette området i dag er den største årsaken til at jenter ikke fullfører sin utdanning. I satsingen vil det være et særlig fokus på å ivareta kvinners og jenters spesielle behov. En viktig samarbeidspartner i dette arbeidet er UNICEF.

Når det gjelder vannressursforvaltning, spesielt i forhold til grensekryssende vassdrag, ser jeg dette som et svært viktig temaområde i norsk utenrikspolitikk. Etablering av samarbeid om felles forvaltning av grensekryssende vassdrag har vist seg å være et viktig bidrag til regional integrasjon og fred og forsoning mellom land. Samarbeid om vann- og miljøspørsmål har ofte vist seg å være et hensiktsmessig utgangspunkt for mer omfattende samarbeid. Gjennom et nært samarbeid mellom ekspertise innen fred/forsoning og miljø/vann kan Norge ta en rolle i å tilrettelegge etablering av samarbeid om og avklaring av konflikter om vannressurser. Det siste året har Utenriksdepartementet arbeidet mer med sammenhengen mellom hydropolitikk og utviklingspolitikk, blant annet i Nilen-bassenget. Vi har også uttrykt vilje til å påta oss en rolle som tilrettelegger for samarbeid mellom Nilen-land hvis partene skulle ønske dette. Rasjonalet for den norske støtten til Nilen-bas-

sengsamarbeidet (NBI) er å bidra til et felles rammeverk for bruk av vannressursene for å forebygge konflikt og bidra til utvikling i regionen. Å styrke kompetanse i Nilen-landene står sentralt. Vi samarbeider med norske ressursmiljøer blant annet i Bergen, Ås og Arendal, og UD er i kontakt med Universitetet i Bergen om å videreføre et forskningssamarbeid om Nilen med universiteter fra alle landene i regionen.

En økt støtte til vannressursforvaltning vil bidra til tilpasning til klimaendringer samt sikre bærekraften i investeringer, for eksempel i vannkraft. Klimaendringene vil forsterke utfordringene innen vannsektoren. Dette vil kreve tiltak rettet mot bygging av nødvendig vanninfrastruktur, inklusive lagring av vann, småskala nedbørfeltstiltak samt institusjonell og organisatorisk styrking.

Gjennom humanitær bistand finansieres betydelige vann- og sanitæraktiviteter. Utenriksdepartementet inngikk i 2013 en flerårig strategisk avtale med Kirkens Nødhjelp om vann- og sanitærinnsats knyttet til nødhjelp. Også samarbeidet med andre organisasjoner, som for eksempel Flyktningshjelpen og UNICEF, har stort fokus på vann og sanitær. Fremover vil vi arbeide mer aktivt for å sikre at nødhjelpsbi-stand også bidrar til langsiktig levering av bærekraftige vann- og sanitærtjenester.

I dialog med aktuelle land vil Norge fremheve betydningen av å sikre befolkningen rent vann til en pris befolkningen kan betale samt at retten til vann og sanitær integreres i utviklingsplaner, nasjonale budsjetter og fattigdomsstrategier. Videre vil det bli gitt støtte til tiltak for å sikre opplæring og økt forståelse i lokalsamfunn om retten til vann og vannspørsmål generelt samt støtte forskning om og utvikling av tradisjonelle måter å forvalte vann på og hvordan lokalsamfunn kan involveres mer. Norge vil også arbeide for å styrke rettighetsaspektet i vannprosjekter støttet av multilaterale utviklingsorganisasjoner.

Som representanten Ropstad påpeker, er det stor kompetanse på vann og sanitær i Norge innen så vel frivillige organisasjoner, næringsliv som akademiske miljøer. Dette er en ressursbase vi vil trekke på i den videre og økte satsingen innen sektoren, spesielt i Afrika. Dette er et kontinent der det er lang erfaring med norsk støtte blant annet til energisektoren og hvor næringsfremme og næringslivsutvikling vil stå høyere på agendaen.

SPØRSMÅL NR. 422**Innlevert 22. desember 2014 av stortingsrepresentant Fredric Holen Bjørdal****Besvart 7. januar 2015 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«Eg viser til utviklingsplanen for kapasiteten i kriminalomsorga, som vart lagt fram av regjeringa 19. desember.

Kvifor er ikkje nytt Ålesund fengsel nemnt eller prioritert i planen?»

GRUNNGJEVING:

Ålesund er eit naturleg val for eit nytt og moderne fengselsbygg på Nordvestlandet. Behovet for auka kapasitet her, er skissert i mellom anna rapport frå kriminalomsorga si sentrale forvalting i januar 2013.

Svar:

I meldinga er det lagt opp til å prioritere tiltak i dei delane av landet der behovet er størst. I tillegg er det lagt

vekt på å prioritere tiltak som kan realiserast raskt fordi utgreiinga har kome langt eller tiltaka er under beløpsgrensa for store statlege investeringar (konseptvutgreiing (KVU) med kvalitetssikring (KS1)) og kan realiserast i tilknytning til noverande fengslar. Det fyrste gjeld Agderfylka og det andre utbygging av fengsla Halden, Skien, Åna og Bergen. Når det gjeld Ålesund og andre forslag viser eg til side 52 i meldinga:

«Prioriteringene på lengre sikt og øvrige tiltak som ikke er prioritert vil bli vurdert i pågående KVU for Østlandet og utredninger for resten av landet. Straks KVU for Østlandet er avsluttet tidlig i 2015, kan KDI få i oppdrag å gjennomføre utredninger og plan-leggingsprosesser for resten av landet. Disse vil gi grunnlag for videre prioriterte tiltak i disse delene av landet.»

SPØRSMÅL NR. 423**Innlevert 22. desember 2014 av stortingsrepresentant Sverre Myrli****Besvart 7. januar 2015 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Finnes det planer for oppussing av Leira stasjon på nedlagte Valdresbanen eller er det aktuelt å selge bygningen?»

BEGRUNNELSE:

Stasjonsbygningen ved Leira stasjon på nedlagte Valdresbanen er fortsatt i statens eie gjennom det NSB-eide selskapet ROM Eiendom. Under et besøk på stedet nylig kunne jeg med selvsyn se at stasjonsbygningen ikke er i særlig god forfatning og ikke tar seg godt ut for omgivelsene.

I følge den næringsdrivende som leier bygningen av ROM Eiendom har han ytret ønske om å kjøpe eiendommen for så å sette den i stand, men har ikke kommet noen vei med saken.

Dersom ROM Eiendom fortsatt skal sitte med denne eiendommen bør den åpenbart rehabiliteres og pusses opp. Et alternativ er å selge eiendommen ettersom det åpenbart kan stilles spørsmål ved hva NSB/ROM Eiendom skal med en stasjonsbygning på

en banestrekning der rutetrafikken ble innstilt for mer enn 25 år siden.

Svar:

Rom Eiendom eier og forvalter Leira stasjonsbygning og stasjonsområde, som er en del av Valdresbanen. Sporet er i dag fjernet forbi Leira. Stasjonen står på Rom Eiendom sin liste over bygg som skal selges eller rives. I påvente av mulige tiltak fra Statens vegvesen for å utbedre E16 på strekningen Bjørge – Fagernes (forbi Leira stasjon) som ev. ville medført rivning av stasjonen, er investeringene holdt på et minimum. I løpet av 2014 ble det avklart at det ikke foreligger konkrete planer som gjør det aktuelt for Statens vegvesen å innløse eiendommen Leira stasjon.

Rom Eiendom opplyser at de har hatt dialog med lokale krefter og politikere angående framtidig bruk av stasjonsbygget, men at det så langt ikke har kommet frem noen klare og konkrete ønsker. Det er i dag en leiekontrakt for deler av arealet i stasjonsbygningen. Denne kontrakten utløper 30. januar 2015.

Rom Eiendom opplyser videre at selskapet i 2015 vil innhente takster og klargjøre bygget og tomten for salg.

SPØRSMÅL NR. 424**Innlevert 2. januar 2015 av stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes****Besvart 12. januar 2015 av landbruks- og matminister Sylvi Listhaug****Spørsmål:**

«På svært problematisk grunnlag har regjeringen besluttet omfattende nedslakting av rein. Ser ministeren at grunnlaget for inngrepet utfordrer reglene i EMK og målene i Grunnloven, og hva gjør regjeringen for å hindre at nedslaktingen fører til svekkelse av reindriften som kulturbærende næring?»

BEGRUNNELSE:

Viser til ministerens svar 19. desember 2014. Det overrasker at ministeren svarer med en ren oppsummering av departementets respons på sivilombudsmannens sak 2013/2702, en sak jeg lenket til i mitt opprinnelige spørsmål og som jo dannet utgangspunkt for min henvendelse. Ministerens svar er dermed et slags ekko av mitt spørsmål, noe som neppe er intensjonen med skriftlige spørsmål fra Stortinget, jmf. § 70 i Stortingets forretningsorden.

1. Det er selvsagt riktig at redusert reintall kan lede til økt inntjening per dyr, men lavbeitet har lang omløpshastighet (fem til ti år). Dette betyr at inntjeningen ligger et godt stykke frem i tid, og forutsetter at reduksjonene følges opp bredt. Hvordan regjeringen vil sikre reineierne noe å leve av de neste fem til ti år – til prisene antas å stige – er uklart.
2. Regjeringen tar kun utgangspunkt i siste driftsår for nedslakting, ikke historiske reintall den enkelte reineier/siidaandel har hatt over tid, for eksempel 10 eller 20 år. Dette er et merkelig utgangspunkt, ettersom det innebærer at det i for liten grad tas hensyn til etablert rett av eiendomsrettslig karakter. Dette kan utfordre den europeiske menneskerettskonvensjonens bestemmelser.
3. Siidaenes – og dermed de enkelte reineieres beitegrunnlag er foreløpig ikke fastsatt i nødvendig grad, slik forutsatt i reindriftsloven (se Ot.prp. nr. 25 (2006 – 2007) s. 43 – 47). Dermed er det vanskelig å vurdere forholdsmessigheten i inngrepet, noe den Europeiske menneskerettsdomstol har lagt til grunn som et vurderingskriterium for regelen. Når beitegrunnlaget endelig fastsettes, er det en mulighet for at de som er pålagt tvangsslakting hadde beite nok. Det er i så fall en tragedie, hvor samfunnets nytte av inngrepet er fraværende, og ikke står i forhold til hvor tyngende det er for de som rammes. Dette kan også utfordre reglene i EMK P1-1.
4. Den norske samepolitikken er forankret i Grunnlovens paragraf 110 a, og en rekke internasjonale konvensjoner vi har forpliktet oss til å følge. Det

pålegger myndighetene å legge til rette for at same-
ne kan sikre og utvikle sitt språk, sin kultur og sitt
samfunnsliv. Reindrift er i mange områder det vik-
tigste materielle grunnlaget for samisk kultur. Slik
regjeringen har innrettet nedslaktingen går det spe-
sielt hardt ut over små aktører. Dette vil redusere
tilgangen til og mangfoldet i næringen. En utvik-
ling hvor stadig færre aktører har tilgang til nærin-
gen vil svekke grunnlaget for reindrift som kultur-
bærende næring. Dette vil være i strid med målene
i Grunnloven og Norges forpliktelser. Det er uklart
hvilke tiltak regjeringen vil iverksette for å hindre
at nedslaktingen fører til mindre mangfold i re-
innæringen og en svekkelse av samisk kultur.

Svar:

Jeg vil knytte følgende kommentarer til representanten
Torgeir Knag Fylkesnes spørsmål og begrunnelse:

1. Selv om lavbeitene har lang omløpstid, er det li-
kevel slik at en reduksjon i reintallet forholdsvis
raskt gir seg utslag i økt inntjening per dyr gjen-
nom økt overlevelse og produksjon på gjenvæ-
rende dyr. Forskning og erfaringer med reintalls-
reduksjonen så langt bekrefter dette. Dette har
sammenheng med at redusert belastning på lav-
beitene vil påvirke gjenværende dyrs kondisjon,
og at reinens produksjon og vektøkning i stor
grad er knyttet til grøntbeitene, som fornyes gjen-
nom den enkelte vekstsesong. For øvrig legger
regjeringen til grunn at det ordinære virkemid-
delapparatet står til disposisjon for reindriftsutø-
vere der hvor det skulle foreligge et behov for of-
fentlig bistand, og hvor vilkårene for å komme
inn under disse ordninger er oppfylt.
2. Stortinget som lovgiver har gjennom reindriftslo-
ven § 60 tredje ledd gitt detaljert anvisning på
hvordan reintallsreduksjon skal skje der hvor rein-
tallet i en siida er høyere enn det som er fastsatt.
Primært skal siidaen utarbeide en reduksjonsplan.
Siidaen kan her fordele reduksjonen mellom de
ulike siidaandeler og blant annet ta hensyn til unge
etablerere, familier, de som allerede har redusert
og historisk reintallsfordeling i siidaen. Dersom si-
idaen ikke lykkes med å utarbeide, eller ikke klarer
å gjennomføre en reduksjonsplan, må man ha en
løsning i bakhånd. Her gir loven anvisning på for-
holdsmessig reduksjon. Forholdsmessig reduk-
sjon innebærer at alle siidaandeler må redusere
med samme prosent, det vil si at siidaandeler med

store flokker reintallsmessig må redusere mer enn de med færre rein. Loven åpner ikke for andre alternativer. Ved beregningen av reduksjonsprosentene ble det tatt utgangspunkt i reintallet per 1. april 2012, som nødvendigvis måtte være det aktuelle målepunktet for faktisk reintall etter at høyeste lovlige reintall var fastsatt.

3. Dersom en nærmere avklaring av beitegrunnlaget senere skulle gi grunnlag for en økning av reintallet i siidaen, vil nytt reintall for siidaen kunne fastsettes, og den enkelte siidaandel, ut fra den interne fordeling man måtte bli enig om, kan bygge opp sin flokk. Den reinen som gjennom reduksjonsprosessen måtte tas ut av flokken, har for øvrig reieneieren i normaltilfellene fått kompensert fra slakteri, mv. Jeg kan ikke se at en slik situasjon utfordrer reglene i EMK P1-1.

4. Den reintallsreduksjonen som nå gjennomføres legger et grunnlag for en økologisk bærekraftig reindrift der hvor reintallet er for høyt. Det er gjennom en bærekraftig beitebruk at det materielle grunnlaget for reindriftssamisk kultur sikres. Sammen med en styrking av næringsaspektet og en utvikling av de muligheter som ligger i reindriften blant annet gjennom reindrifftsavtalens virkemidler, gir dette et fundament for mangfold og livskraftige reindriftssamfunn framover.

Min konklusjon er at de igangsatte reintallsprosessene ikke kommer i konflikt med Grunnloven § 110 a eller internasjonale konvensjoner, herunder EMK P1-1, og at de isteden ivaretar de hensyn som Grunnloven § 110 a og nevnte konvensjoner skal ivareta.

SPØRSMÅL NR. 425

Innlevert 5. januar 2015 av stortingsrepresentant Ola Elvestuen

Besvart 12. januar 2015 av olje- og energiminister Tord Lien

Spørsmål:

«Er statsråden enig i at vindkraftutbygging i Marker og Aremark vil endre landskapsområdets horisontlinje og den visuelle avgrensningen vesentlig, og forringe de nasjonale verneverdiene i Haldenvassdraget?»

BEGRUNNELSE:

Riksantikvaren har foreslått Haldenvassdraget på sin liste over kulturhistorisk landskap av nasjonal interesse. Under omtalen av Haldenvassdraget uttaler man:

«Avgrensningen av landskapet er i stor grad definert av åssidene som omslutter vassdraget, slik at hele landskapsrommet inngår.»

Haldenvassdraget er fredet, og Stortinget har vedtatt rikspolitiske retningslinjer for det vernede vassdraget som bl.a. sier at man skal «unngå inngrep som reduserer verdien for landskapsbildet, naturvern, friluftsliv, vilt, fisk, kulturminner og kulturmiljø.»

NVE har gitt konsesjon til utbygging av 23-27 stk. vindkraftverk, hver 175-200 meter høye, i Marker kommune og en konsesjon til vindkraft i Aremark kommune. Begge disse ligger i forbindelse med Haldenvassdraget.

Konsekvensutredningen for vindkraftutbyggingen sier bl.a. at utbygging vil «endre landskapsområ-

dets horisontlinje og den visuelle avgrensningen vesentlig». NVE uttaler at utbygging vil «gi relativt store visuelle virkninger for en rekke viktige kulturminner», og at det vil «medføre reduksjon av opplevelsesverdien av viktige kulturminner og -miljøene som blir visuelt berørt».

På svensk side går Dalslands kanal parallelt med grensen. Også det landskapet er omfattet av riksinteresse. Den svenske riksdagen har pekt ut dette området (DANO-området) som av riksinteresse når det gjelder «natur och kulturvärden». (Miljøbalken) Länsstyrelsen Värmland uttaler bl.a. at en slik vindkraftutbygging «innebär risk för en omfattande negativ påverkan på landskapsbilden och områdets upplevelsevärden».

Svar:

NVEs konsesjonsvedtak for vindkraftverkene i Aremark og Marker er påklaget. Klagesakene er til sluttbehandling i Olje- og energidepartementet. Jeg kan derfor ikke nå kommentere eller vurdere enkelte klagegrunner som er anført i sakene før disse i sin helhet er behandlet. Det vil fremgå av departementets endelige vedtak i klagesakene hvordan jeg vurderer prosjektenes ulike positive og negative virkninger og avveiningen mellom disse.

SPØRSMÅL NR. 426**Innlevert 5. januar 2015 av stortingsrepresentant Stine Renate Håheim****Besvart 12. januar 2015 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«Vil en obligatorisk tilstandsrapport slik den ble skissert i avtalen mellom Eff (nå Eiendom Norge), NTF og NITO Takst være i strid med gjeldene lovverk, og hvilke lover må i så fall endres?»

BEGRUNNELSE:

I mai 2013 inngikk Eiendomsmeglerforetakenes forening (Eff), Norges Takseringsforbund (NTF) og NITO Takst en avtale om bedre forbrukerinformasjon ved boligomsetning. Avtalen innebar innføring av obligatorisk tilstandsrapport basert på teknisk tilstandsanalyse (NS3600) fra 2015. Formålet med avtalen var å redusere det høye antallet konflikter i forbindelse med boligtransaksjoner.

Svar:

Jeg har ikke anledning til å gå inn og vurdere den rettslige holdbarheten av konkrete avtaleforhold mellom private aktører. Eiendom Norge ba i september 2014 Finanstilsynet vurdere hvorvidt et obligatorisk krav om å benytte tilstandsrapport ved boligomsetning gjennom meglere tilknyttet Eien-

dom Norge ville være i strid med god meglerskikk, jf. eien-domsmeulingsloven § 6-3. I sin vurdering 27. oktober 2014 konkluderte Finanstilsynet som følger:

«Når det for bolighandel ikke er krav til obligatorisk tilstandsrapport, verken i avhendingsloven eller i eiendomsmeglingsloven, følger det av bestemmelsen om god meglerskikk at en anbefaling om dette må begrunnes i konkrete omstendigheter ved det enkelte oppdrag. Det kan derfor etter Finanstilsynets mening ikke legges til grunn at en generell anbefaling om tilstandsrapporter ved all boligomsetning kan anses som god meglerskikk.

I de aller fleste boligtransaksjoner vil det imidlertid være en fordel for kjøper og selger at boligens tekniske tilstand blir best mulig opplyst. Nyten av en tilstandsrapport må likevel avveies mot kostnadene ved å få den utarbeidet. Finanstilsynet antar at det vil være de tilfeller der megler ikke anser tilstandsrapport hensiktsmessig at kravet til individuell og konk-ret rådgivning blir viktigst.»

For øvrig nevnes at Eiendom Norge etter det opplyste også har vært i kontakt med Konkurransetilsynet om forholdet til konkurranserettslige regler.

SPØRSMÅL NR. 427**Innlevert 5. januar 2015 av stortingsrepresentant Stine Renate Håheim****Besvart 12. januar 2015 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«Hvilke initiativ vil statsråden, som ansvarlig for forbrukerpolitikk, ta for å gjøre bolighandel tryggere og sikre forbrukernes rettigheter?»

BEGRUNNELSE:

Det er tradisjon for å eie egen bolig i Norge. En undersøkelse fra Forbrukerrådet viser at 4 av 10 boligkjøpere hadde problemer med boligen i etterkant, samt underveis i boligkjøpet. NTF og NITO Takst inngikk i 2013 avtale med Eiendom Norge om bruk av boligsalgsrapport (tilstandsrapport). Formålet med avtalen var blant annet å redusere det høye antallet konflikter i forbindelse med boligsalg og sikre

befolkningen tryggere bolighandel. I ettertid har Eiendom Norge trukket seg fra avtalen, og en innføring av boligsalgsrapport vil antageligvis skje i langt mindre skala. Det betyr at det i dag finnes få, om ingen regulerte tiltak for å sikre en trygg bolighandel.

Svar:

Siden spørsmålet knytter seg til regelverk som hører under Justis- og beredskapsdepartementets ansvarsområde, er saken overført til meg. Det er opplyst at spørsmålet stilles på bakgrunn av at Eiendom Norge nylig har trukket seg fra avtalen med Norges Takseringsforbund og NITO Takst om bruk av tilstandsrapport ved boligomsetning gjennom meglere til-

knyttet Eiendom Norge. Den nærmere bakgrunnen for og betydningen av dette synes foreløpig noe uklart. Jeg har ut fra det som har vært beskrevet i media, merket meg at avtalepartene likevel synes å ville arbeide videre med en ordning for økt bruk av tilstandsrapporter, om enn i en noe annen form enn det man opprinnelig hadde sett for seg.

Behovet for eventuelle offentlige tiltak kan best vurderes når utfallet av den videre prosessen er klarlagt og virkningene av den bransjeordningen som eventuelt måtte komme på plass, er kjent. Jeg vil derfor følge nøye med på utviklingen fremover, blant annet gjennom kontakt med bransjen og andre berørte aktører.

SPØRSMÅL NR. 428

Innlevert 5. januar 2015 av stortingsrepresentant Christian Tybring-Gjedde

Besvart 13. januar 2015 av utenriksminister Børge Brende

Spørsmål:

«I artikkelen «Bensin på bålet», publisert i magasinet Minerva 12.12.14, kommer det frem at Norsk Folkehjelp har gående en kampanje kalt «Vi skal tilbake». Målet er å skape bevissthet om «palestinernes rett til å vende tilbake». En slik kampanje bryter med Norads uttalte mål for norsk bistand i Palestina som er «fred og forsoning».

Hva mener utenriksministeren om en slik kampanje, og mener utenriksministeren at norske bistandspenger skal bidra til finansieringen av denne formen for 'kriksretorikk'?»

BEGRUNNELSE:

Artikkelen problematiserer Norsk Folkehjelps prosjekt «Vi skal tilbake» hvor det uttalte målet er å skape bevissthet om «palestinernes rett til å vende tilbake». Arbeidet finner sted i konfliktområdene i Gaza og på Vestbredden.

Journalist Lars Akerhaug forklarer godt hvorfor Norsk Folkehjelps engasjement på dette området kan sees som klart kontraproduktivt i forhold til hva Norad skriver om prioriteringene for norsk bistand i Palestina, der et av hovedmålene er «fred og forsoning.»

Ifølge Akerhaug har

«'Retten til å vende tilbake' tradisjonelt vært en fanesak for radikale palestinske grupper, som har vært motstandere eller skeptiske til fredsforhandlinger med staten Israel. Særlig har palestinske venstregrupper som PFLP og DFLP vektlagt denne «retten», men også Hamas og radikale fløyer i Fatah har brukt dette som et argument mot å inngå en tostatsløsning og et kompromiss med Israel.»

Når man kan lese:

«Retten til å vende tilbake er hellig. Den er ikke åpen for forhandlinger eller kompromiss.»

i et arabiskspråklig magasin publisert som en del av Norsk Folkehjelps kampanje vil det være klart for mange at retorikken neppe er egnet til å skape hverken økt forståelse, eller fred og forsoning.

Svar:

I dialogen med israelerne og palestinerne oppfordrer Norge partene til å følge opp sine forpliktelser og opptre på en måte som skaper tillit. Gjensidig respekt og anerkjennelse er en forutsetning, og dette må vises gjennom ord og handling. Grunnleggende for norsk politikk er en palestinsk statsdannelse som ledd i en to-statsløsning og anerkjennelse av Israel innenfor grensene som eksisterte før 4. juni 1967.

Gjennom en samarbeidsavtale med Norad mottar Norsk Folkehjelp støtte til sitt arbeid i Palestina. I alt tolv lokale partnere mottar støtte fra Norsk Folkehjelp gjennom denne avtalen, inkludert Al-Tawasol Forum Society, som står bak prosjektet «Vi skal tilbake». Norsk Folkehjelps avtale med Norad støttes over Kap. 160.70 Sivilt samfunn, hvor målet er å bidra til overordnede mål for norsk utviklingspolitikk, herunder demokrati og ytringsfrihet.

Norge legger til grunn at spørsmålet om palestinske flyktningers rett til retur skal behandles som et sluttstatus-spørsmål i forhandlinger mellom Israel og palestinerne. Dette går fram av Oslo-avtalen, som igjen reflekterer FNs sikkerhetsrådsresolusjon 242 (1967). I denne understrekes nødvendigheten av å finne en rettferdig løsning på spørsmålet om palestinske flyktninger. I og med at flyktningenes situasjon fortsatt er uavklart, er det en viktig del av det offent-

lige ordskiftet i Palestina, der mange organisasjoner er involvert.

Utenriksdepartementet har vært i kontakt med Norsk Folkehjelp, og organisasjonen har opplyst at det konkrete magasinet som det henvises til i Minerva-artikkelen ikke er en del av prosjektet som Norsk Folke-

hjelp støtter. Det finansieres således ikke med norske bistandsmidler. Norads samarbeidsavtale med Norsk Folkehjelp, hvor støtten til Al-Tawasol Forum Society inngår, utløper i 2015. Samarbeidsavtalen skal da re-forhandles, og departementet vil ha tett dialog med Norad om tematisk innretning i en videre fase.

SPØRSMÅL NR. 429

Innlevert 5. januar 2015 av stortingsrepresentant Christian Tybring-Gjedde

Besvart 13. januar 2015 av utenriksminister Børge Brende

Spørsmål:

«Kan utenriksministeren fortelle hva status er i forbindelse med saken til den dødsdømte nordmannen i Kongo, hvordan dialogen med de relevante kongolesiske myndigheter går, og hvor man står i forhold til den strategi/plan UD har om å få til en løsning?»

BEGRUNNELSE:

Gjennom mediene kan man med jevne mellomrom lese om den dødsdømte nordmannen sin situasjon i Kongo. Inntrykket er at situasjonen er låst og ikke beveger seg i retning mot en løsning.

Samtidig melder pårørende om nordmannens forverrede helsetilstand som etter deres oppfatning er prekær og akutt. Det er usikkerhet om hans tilgang til medisinsk behandling, samt om grunnleggende menneskerettigheter blir brutt under hans soning.

Svar:

Norske myndigheter har fulgt denne langvarige og kompliserte saken tett siden nordmennene Tjostolv Moland og Joshua French ble pågrepet i Den demokratiske republikken Kongo i mai 2009.

Gjennom hyppige besøk hos den innsatte og kontakt med pårørende er Utenriksdepartementet løpen-

de kjent med situasjonen til French i fengselet. Det er all grunn til bekymring for hans helsetilstand.

De helsemessige, humanitære og menneskerettslige sider av saken tas jevnlig opp med kongolesiske myndigheter. Det understrekes i disse møtene at ansvaret for å ivareta Joshua French' helse og sikkerhet ligger hos kongolesiske myndigheter.

UD har lenge arbeidet for en løsning som innebærer at French kan overføres til Norge. Selv om dette arbeidet ennå ikke har resultert i overføring til Norge, kan situasjonen ikke beskrives som fastlåst.

I desember 2014 ble en ny regjering utnevnt i Kinshasa. Utenriksdepartementet viderefører dialogen med relevante medlemmer av stats- og regjeringsapparatet, med sikte på å komme til enighet om en løsning.

Ettersom Joshua French både er norsk og britisk statsborger, arbeider departementet også tett sammen med britiske myndigheter om saken.

Saken har vært tatt opp på høyt politisk nivå av både tidligere og nåværende regjering. Jeg har ved en rekke anledninger tatt den opp med utenriksminister Tshibanda, og statsministeren har drøftet den direkte med president Kabila.

SPØRSMÅL NR. 430**Innlevert 6. januar 2015 av stortingsrepresentant Karin Andersen****Besvart 13. januar 2015 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«6 usbekere som søkte asyl i Norge, skal julaften ha blitt dømt opp til 13 års fengsel i Usbekistan. Siden FNs Høykommissær for Flyktninger (UNHCR) ble kastet ut av Usbekistan i mai 2005, har det ikke vært en internasjonal tilstedeværelse i landet. Retur av flere er nå stanset, men så sent som i november ble syv usbekere sendt tilbake på tross av at fakta om den alvorlige menneskerettighetssituasjonen var kjent.

Hvorfor stanset ikke returene til Usbekistan umiddelbart etter at advarslene kom?»

BEGRUNNELSE:

Usbekistan regnes blant verdens ti mest korrupte.

Usbekistan regnes som bunnsjiktet av verdens mest korrupte land, hvor tortur og terror mot egen befolkning er vanlig i alle ledd av en rettsprosess.

Siden FNs Høykommissær for Flyktninger (UNHCR) ble kastet ut av Usbekistan etter massakren i Andizjan i mai 2005, har det ikke vært en internasjonal tilstedeværelse med mandat til å følge opp returnerte asylsøkere fra Europa.

Hittil i år har Politiets utlendingsenhet (PU) sendt ut 44 usbekere til Usbekistan.

Så sent som i november ble syv usbekere sendt tilbake til landet med 27,8 millioner mennesker.

Det er grunn til å sette et stort spørsmålsteget ved hvordan vi kan sende mennesker tilbake til regimer som nekter menneskerettighetsorganisasjoner å operere og der det ikke er mulig med internasjonal tilstedeværelse.

Svar:

Alle asylsøknader vurderes på individuelt grunnlag i Utlendingsdirektoratet (UDI) og Utlendingsnemnda

(UNE). De som fyller vilkårene for beskyttelse, vil få beskyttelse i Norge. Det er UDI og UNE som må vurdere om den tilgjengelige informasjonen om landforhold tilsier at det foreligger et generelt beskyttelsesbehov for alle, eller noen grupper asylsøkere, samt situasjonen ved retur.

I tilfeller der det fremsettes alvorlige påstander om at en utlending er utsatt for menneskerettighetsbrudd etter en retur til hjemlandet, legger utlendingsmyndighetene stor vekt på å få klarlagt fakta. Utlendingsmyndighetene må, som i alle andre saker, gjøre en selvstendig vurdering av påstandene i disse sakene. Usbekistan er et lukket land som er tilbakeholdne med å gi adgang til utenlandske organisasjoner. Å få god og pålitelig informasjon om hva som skjer inne i landet er derfor krevende.

Siden UNE ble kjent med opplysningene om mulig fengsling av usbekere som har vært i Norge, har UNE arbeidet med å innhente informasjon som kunne bekrefte denne situasjonen og å få oppdatert informasjon om retursituasjonen. Dette arbeidet fortsetter UNE med. På grunn av den krevende situasjonen med å innhente informasjon, har dette tatt noe tid. UNE og Landinfo har blant annet kontaktet journalister, menneskerettighetsaktivister og utlendingsmyndighetene i andre europeiske land for å kartlegge situasjonen.

Basert på den innhentede informasjonen, besluttet UNE 19. desember 2014 å midlertidig suspendere utreiseplikten for personer med endelig vedtak om retur til Usbekistan. I pressemeldingen skriver UNE at suspensjonen ble besluttet «for å sikre at UNE får nødvendig oversikt i en situasjon der det stadig kommer ny informasjon som kan ha betydning for vurdering av hvem det kan være farlig for å returnere».

SPØRSMÅL NR. 431**Innlevert 6. januar 2015 av stortingsrepresentant Karin Andersen****Besvart 14. januar 2015 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«Etter EUs returdirektiv har Norge vært pålagt å ha et effektivt tilsyn med returnerte asylsøkere til overlevering i hjemlandet siden 2011. Høsten 2014 bekreftet EU-kommisjonen synet om at det norske tilsynet ikke er godt nok. Et slikt tilsyn bør omfatte undersøkelser om forfølgelse av returnerte også etter noe tid. Et slikt tilsyn kan og bør legges til den nye forebyggingsenheten under Sivilombudsmannen.

Vil regjeringen følge opp kravene i returdirektivet og ta initiativ til et slikt tilsyn?»

BEGRUNNELSE:

Jeg viser også til brev fra felles brev av juni 2014 til Justis- og beredskapsdepartementet fra 10 menneskerettighetsorganisasjoner og kirken som etterspør status i arbeidet med å få på plass et tilsyn.

Svar:

EUs returdirektiv fra 2008 etablerer felles standarder og prosedyrer i Schengen-området for retur av tredjelandsborgere med ulovlig opphold. Lovendringen som gjennomfører direktivet i norsk rett, trådte som kjent i kraft 24. desember 2010.

Artikkel 8 (6) i direktivet stiller krav om at state- ne skal ha et effektivt tilsynssystem for tvangsreturer, et såkalt «monitoring system». Systemet er ikke nærmere beskrevet verken i returdirektivet eller i Euro- parådets retningslinjer. Ved tidspunkt for Stortingets samtykke hadde landene heller ingen felles fortolkning eller forståelse av hvilke krav som skal settes til et slikt system. Norge har lagt til grunn at artikkelen må fortolkes som et krav til generelt tilsyn av det en-

kelte lands retursystem og har tilkjennegitt at det norske systemet for tilsyn med returer tilfredsstiller direktivets krav. Det ble imidlertid tatt forbehold i Prop. 3L (2010-2011) om at det materielle innhold i bestemmelsen ville bli klarere når EU-kommisjonens studier av de ulike lands praksis ble ferdig.

Siste del av ekstern studie ble overlevert EU – kommisjonen i juni 2013 og kommisjonens siste anbefalinger kom høsten 2014. Kommisjonen har gitt uttrykk for at det norske systemet for forvaltningskontroll bør være noe mer enn det som allerede eksisterer av forvaltningskontroll, herunder Sivilombudsman- nens generelle forvaltningskontroll.

På bakgrunn av kommisjonens anbefalinger vil vi vurdere å innføre et mer spesifikt tilsynssystem for tvangsreturer som er tilstrekkelig uavhengig. Det vil i vurderingen legges vekt på at aktuelle instans som skal utføre tilsyn er faglig kompetent og egnet til å ivareta en slik rolle.

Returdirektivets anbefalinger om monitorering gjelder alle deler av uttransporteringsfasen frem til endelig destinasjon. Norge har ansvar for å sørge for et asylsystem som sikrer forsvarlig og rettssikker behandling av den enkeltes søknad. Beskyttelsesbehov og eventuelle humanitære grunner for opphold vurderes i saksbehandlingen. Når det fattes et vedtak om avslag, innebærer dette at retursituasjonen er vurdert. Norske utlendingsmyndigheter har alltid basert seg på at beskyttelsesvurderingen og rettssikkerheten i hver enkelt sak skal være så god at det ikke skal være nødvendig med etterfølgende monitorering/overvåking av om en returnert blir utsatt for forfølgelse. Dette er heller ikke noe våre internasjonale forpliktelser pålegger oss.

SPØRSMÅL NR. 432**Innlevert 7. januar 2015 av stortingsrepresentant Eirik Sivertsen****Besvart 13. januar 2015 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«Hvordan har statsråden fulgt opp utviklingen i ventetid for asylintervju, hva mener statsråden er tilfredsstillende resultatoppnåelse og i hvor mange av de 9 328 sakene som er ble avgjort i perioden januar til november 2014 ble asylintervjuet gjennomført innen 2 måneder etter ankomst?»

BEGRUNNELSE:

Den 23.09.14 stilte undertegnede spørsmål til statsråden (dokument nr. 15:1254 (2013-2014)) om det var riktig at asylsøkere blir plassert på mottak og først blir intervjuet etter flere måneder. Statsråden bekreftet i svar at dette var riktig, men at de aller fleste søkere blir intervjuet i løpet av to måneder og mange raskere.

UDI opplyser på sine hjemmesider i dag at f.eks. de fleste eritreere må vente opp til 9 måneder før de blir innkalt til asylintervju.

Svar:

UDI rapporterer at asylsøkerne ble intervjuet innen to måneder i 66 prosent av de 9 324 vedtakene som ble fattet i perioden januar- november 2014. Saker som

ligger an til avslag prioriteres i UDI, og i disse sakene ble 81 prosent intervjuet innen to måneder.

Det er opp til UDI å organisere arbeidet på den måten som er mest ressurseffektiv og samtidig ivaretar kvaliteten i saksbehandlingen. Som jeg skrev i mitt svar på spørsmål av 23. september 2014 (Dok. nr. 15:7254 (2013-2014)), er UDIs erfaring at saksbehandlingen blir mest effektiv når UDI kan fatte vedtak kort tid etter intervju. De mener derfor at det er bedre å vente med intervju til de har kapasitet til å fatte vedtak. På den måten blir tiden som medgår før vedtak fattes kortere fordi UDI unngår å måtte oppdatere informasjonen og vurdere saken på nytt mellom intervju og vedtaksfatting.

Departementet stiller ingen særskilte krav til hvor raskt asylsøkere skal intervjues etter ankomst, men jeg forutsetter at UDI sørger for at asylsøkere mottar løpende informasjon om forventet tidspunkt for innkalling til asylintervju og antatt tid før vedtak foreligger. I tillegg er det viktig at sikkerhetsaspektet ivaretas, blant annet gjennom samarbeid med politiet som har en samtale med alle asylsøkere ved registrering av asylsøknad.

Jeg er opptatt av at UDI skal nå de mål som er fastsatt og følger dette opp i styringsdialogen.

SPØRSMÅL NR. 433**Innlevert 8. januar 2015 av stortingsrepresentant Marianne Aasen****Besvart 16. januar 2015 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Det er et økende problem at eldre bilførere blir innblandet i ulykker. Budstikka har i en artikkelserie rettet søkelyset på den fare enkelte eldre bilførere utgjør i trafikken. Leger har i dag ansvaret for å gi legeerklæring, men tillitsvalgte for legene gir uttrykk for at de ikke anser seg som best egnet til å vurdere hvordan den enkelte egner seg som sjåfør.

Er samferdselsministeren tilfreds med dagens ordning, eller mener han det er behov for bedre å sikre at eldre i trafikken har den kompetansen som trengs?»

BEGRUNNELSE:

Norge har en visjon om null trafikkdrepte. Heldigvis er antallet drepte i trafikken på vei ned, men det er fortsatt alt for mange dødsfall og skadde som følge av trafikkulykker.

I Norge har vi strenge krav for å få førerkort og det er særlig unge bilførere det har vært satset systematisk mot for å få ned dødsfall på veiene. Dette har gitt resultater.

Nå viser fersk statistikk at eldre er mer innblandet i ulykker og uhell på veiene. Det skyldes dels at det er flere eldre i Norge og dels at det er flere eldre med førerkort.

Det er fastlegen eller en annen lege som skal gi legeerklæring for om eldre fortsatt har helse til å kunne kjøre etter 75 år. Men det er en kjent sak at mange leger synes det er vanskelig ikke å gi en slik helseattest, selv om de mener vedkommende ikke har god nok helse til å kunne kjøre bil.

Ifølge Biltilsynet i Asker og Bærum stryker 8 av 10 eldre som er inne for å ta kjøreprøven på nytt. Dette er høye tall og sammen med ulykkestallene tyder mye på at det bør gjøres endringer med godkjenningen av eldre bilførere.

Svar:

Ulykkesutviklingen blant eldre er bekymringsfull. Andelen unge drepte er gått ned, mens andelen drepte eldre trafikanter har gått opp. Ulykker med eldre trafikanter får generelt også et mer alvorlig utfall enn ulykker der yngre trafikanter er involvert, som følge av nedsatt tåleevne.

Å redusere ulykkestallene for eldre bilførere er derfor et meget viktig område, og dette gjenspeiles i Nasjonal tiltaksplan for trafikksikkerhet på veg 2014 – 2017. De aktuelle tiltakene omfatter både kjørende

og gående eldre trafikanter og er av ulik art hvor både myndigheter og organisasjoner bidrar.

Som eksempel kan jeg nevne at det nå er ute en høring om helsekravene i førerkortforskriften med formål å forenkle saksbehandlingen, øke trafikksikkerheten og bedre rettsikkerheten for den enkelte. Selv om helsekravene gjelder alle aldersgrupper, har helsemyndighetene som har utarbeidet høringsforslaget, i sitt arbeid hatt stort fokus på eldre bilførere. Det foreslås blant annet en mer omfattende helsevurdering fra fastlegen før det skrives ut helseattest. Dette kan eventuelt suppleres med ytterligere medisinske undersøkelser, og eventuelt kjørevurdering fra Statens vegvesen. Jeg vil nevne at helsemyndighetene, politiet og vegmyndighetene nå også ser nærmere på hvordan det framtidige samspillet mellom etatene skal være – med et særlig fokus på kjørevurderingens plass i dette samspillet.

Et annet tiltak er å øke eldres kompetanse i trafikken gjennom deltakelse i kursvirksomhet. Bilfører 65+ har vært gjennomført i en årrekke, men det er dessverre bare en relativt liten andel av de aktuelle førerkortinnehaverne som har deltatt. Det er derfor også et mål å øke deltakelsen på disse kursene.

SPØRSMÅL NR. 434

Innlevert 8. januar 2015 av stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete

Besvart 19. januar 2015 av utenriksminister Børge Brende

Spørsmål:

«Det blir hevda at norske sjukehus tjenester ikkje blir opna for konkurranseutsetting gjennom TISA-forhandlingane.

Er årsaka til den ulike informasjonen om dette at Noreg sine «initial offers» er blitt endra det siste året under forhandlingane, eller er det feil at sjukehus tjenester ikkje blir påverka av ei eventuell TISA-avtale?»

GRUNNGJEVING:

Regjeringa er no på andre året i forhandlingar om TISA-avtale, ei internasjonal avtale for handel med tenester. TISA-avtale har som føremål å standardisere nasjonale reglar for ei stor del av den nasjonale tenestesektoren. Ei lang rekke organisasjonar åtvarar mot at TISA-avtale vil leggja eit press på nasjonalstatane om privatisering, også av offentlege tenester. Mellom anna har Public Services International og In-

ternational Trade Union Confederation, som representerer mange titals millionar arbeidstakarar verda over, uttrykt sterk uro over effekten TISA-avtalen kan få for det vi kallar offentlege tenester. Her i landet er Fagforbundet mellom dei som åtvarar sterkt mot konsekvensane av TISA-avtale.

Det siste året har det dukka opp fleire kritiske, og urovekkande spørsmål til TISA-avtalen. Så langt har det som har kome frå Regjeringa berre gitt uttrykk for at Norge kun vil få store fordelar av avtalen, og at motytingane Norge må tilby er bagatellar. I tråd med dette skreiv statssekretær Morten Høglund i ein kronikk i Klassekampen 12. november, at regjeringa i TISA-forhandlingene «ikke har forpliktet oss til å opne markedene for sykehus tjenester, offentlige utdanningstjenester, eller sosiale velferdstjenester». I Norge sine «initial offers» står det likevel at det er inga avgrensing for utanlandsk bedriftsetablering (commercial presence) i Norge for «Deliveries and related services, nursing services, physiotherapeutic

and para-medical services (CPC 93191)» (med unntak av kvalifikasjonskrav til arbeidarane). Etter som deliveries and related services må tolkast som fødestover og liknande, tyder dette på at sjukehusjenester vil bli opna for privatisering som følgje av TISA-avtala. Fødestover er trass alt vanlege å finne i norske sjukehus.

Svar:

Vi opnar ikkje for konkurranseutsetting av norske sjukehusjenester gjennom TISA-forhandlingane. Noreg står fritt til å konkurranseutsetje det offentlege tilbodet på tenester, eller å la vere å gjere dette, utan påverknad av TISA.

Det viktigaste føremålet med TISA-avtala er å påleggje fleire land ei plikt til å nytte prinsippet om ikkje-diskriminerande marknadstilgang for utanlandske tenester. Føremålet er å gjere dette for tenester som det finst ein marknad for, og som det i stadig større grad vert handla med på tvers av landegrensene. Noreg har ei lang rekke bindingar med grunnlag i WTO-avtala om handel med tenester. Det er ønskelig at TISA-forhandlingane fører til at andre TISA-land kjem nærmare det norske bindingsnivået, som er høgt når det gjeld tenester som det vert handla med. Noreg deler dette ønsket med ei rekkje andre TISA-land.

Reglane for krav til tenestene er nasjonale. TISA skal ikkje standardisere dei nasjonale reglane, berre gje grunnlaget for opning av eigen marknad for utanlandske tenester og lik handsaming av dei som sel tenester på marknaden. På dette punktet skil TISA seg frå internasjonale avtaler som har til føremål å standardisere nasjonale reglar, til dømes EØS-avtala.

Regjeringa har ikkje til føremål å skrive inn i TISA-bindingslista ei plikt til å opne marknaden for sjukehusjenester. Sjukehusjenester er ikkje ein del av det norske opningstilbodet i forhandlingane. Vi har ikkje merka noka stor interesse for dette emnet i forhandlingane. Noreg har berre fremja eitt tilbod i TISA-forhandlingane, opningstilbodet. Dette er å finne på www.regjeringen.no.

Når det gjeld jordmøtenester og tilsvarande tenester er det ikkje noko nytt i TISA-opningstilbodet.

På dette punktet har opningstilbodet same innhald som den norske bindingslista som er del av WTO-avtala om handel med tenester frå 1995. På same vis som med WTO-avtala inneber ikkje TISA-avtala at norske styresmakter må konkurranseutsetje jordmøtenester og tilsvarande tenester, berre ei plikt om ikkje-diskriminerande marknadstilgang.

Det er viktig å skilje mellom sjukehusjenester, som er ei verksemdsteneste, og dei profesjonane som er ein del av innhaldet i sjukehusjenestene. Sjukehusjenester er ikkje med i WTO-bindingslista vår. Fødestover høyrer inn under sjukehusomgrepet. WTO-avtala forpliktar derfor ikkje Noreg til at utanlandske tenesteverksemder eller jordmødrer kan oppretta fødestover her. Difor er det ikkje naudsynt å avgrensa mot fødestover i punktet om jordmøtenester i bindingslista. Som for andre profesjonar i helsesektoren er det denne grunnleggjande skiljelina som avgrensar kva tenester ei jordmor kan utføre ved igangsetjing av verksemd for jordmøtenester og tilsvarande tenester.

Bindingslista nytter kategoriane i den provisoriske sentrale produktklassifiseringa til FN sitt statistikkontor, kalla CPC. Kategorien CPC 93191, som representanten syner til, omfattar tenester som jordmødrer kan utføre utanfor sjukehus og fødestove. Dette kan vere visse enklare polikliniske konsultasjonar i førebuinga til ein fødsel, eller einskilte rådgjevingstenester til dømes om amming.

Røynslene etter 20 år med WTO-avtala syner at det ikkje er mange utanlandskeigde verksemder av denne sorten som er oppretta i Noreg – om nokon i det heile. Marknaden er truleg avgrensa, fordi desse tenestene er ein del av det offentlege (kommunale) tenestetilbodet. Alle verksemder i Noreg som utfører jordmøtenester, plikter å oppfylle dei same kvalifikasjonskrava som norske jordmødrer, anten det er tilsette i verksemda eller eigaren sjølv som skal utføre tenestene. Dei same krava gjeld òg for retten til å kalle seg jordmor i Noreg. Ei TISA-avtale med ei norsk bindingsliste som er identisk med bindingslista i WTO-avtala på dette punktet, slik opningstilbodet er, vil ikkje endre noko av dette.

SPØRSMÅL NR. 435**Innlevert 8. januar 2015 av stortingsrepresentant Arild Grande****Besvart 16. januar 2015 av kulturminister Thorhild Widvey****Spørsmål:**

«Hvor stor andel av de tre ordningene momskompensasjon, grasrotandelen og skattefradragssystemet for gaver til frivillige organisasjoner mottar frivillige barne- og ungdomsorganisasjoner, som ikke er en del av Norges idrettsforbund, og hvordan fordeler midlene seg på organisasjonene?»

BEGRUNNELSE:

I regjeringens erklæring slår regjeringen fast at den ønsker å bedre vilkårene for frivillige organisasjoner og at de økonomiske ordningene må styrkes. Barne- og ungdomsfrivilligheten er en viktig inngangsport til frivillig arbeid. De som har vært frivillige som unge, er oftere frivillige som voksne. Det er derfor viktig for hele frivilligheten at barne- og ungdomsfrivilligheten har gode rammevilkår.

Svar:

Momskompensasjonsordningen skal kompensere for kostnader som frivillige organisasjoner har til merverdiavgift ved kjøp av varer og tjenester. I 2014 mottok 1 040 søkere på vegne av nærmere 19 000 lag og organisasjoner til sammen 1,191 milliarder kroner i momskompensasjon. Det foreligger ikke informasjon om hvor mange av disse lagene som har barn og unge som medlemmer og/eller frivillige. Ut i fra opplysninger i Frivillighetsregisteret er 96 av de 1040 søkerne registrert med barne- og ungdomsorganisasjon som én av tre mulige kategorier for aktivitets- og virksomhetsområde. Disse mottok 80,8 mill. kroner i momskompensasjon, som er rundt 6,8 pst. av bevilgningen. Å utelukkende regne med de som er registrert med kategorien barne- og ungdomsorganisasjon gir imidlertid et misvisende bilde av hvor stor andel av midlene som går til organisasjoner der barn og unge deltar som frivillige. I tillegg til Norges idrettsforbund, er det en rekke organisasjoner der barn og unge deltar aktivt, som ikke er registrert som barne- og ungdomsorganisasjon. Blant annet kunst- og kulturorganisasjoner som Norges Musikkorpsforbund og Norges Ungdomslag. Mer informasjon om hvordan midlene fordeler seg er tilgjengelig på Lotteri- og stiftelsestilsynets nettsider.

Grasrotandelen gir spillere hos Norsk Tipping mulighet til å bestemme at inntil 5 prosent (grasrotandelen) av spillinnsatsen skal gå til en utvalgt organisasjon. Dette gir organisasjonene en mulighet til å skaffe seg frie inntekter fra egne støttespillere. Det foreligger heller ikke for denne ordningen informasjon om hvor mange av mottakerne som har barn og unge som medlemmer og/eller frivillige. Basert på opplysninger fra Norsk Tipping og Frivillighetsregisteret kan vi fastslå at 23,9 mill. kroner ble fordelt til 2 436 mottakere med barne- og ungdomsorganisasjon som én av tre mulige kategorier for aktivitets- og virksomhetsområde. Dette utgjør 6,7 pst. av den totale fordelingen på 357,5 mill. kroner. I likhet med merverdiavgiftskompensasjonsordningen gir dette et misvisende bilde av hvor stor andel som går til organisasjoner der barn og unge deltar, siden flere korps, kor og teaterlag ikke er registrert som barne- og ungdomsorganisasjon. Mer informasjon om hvordan midlene fordeler seg er tilgjengelig på Norsk Tipping nettsider.

Skattefradragssystemet for gaver til frivillige organisasjoner gir skatteyttere mulighet til å få fradrag i inntekt for pengegaver til visse frivillige organisasjoner og tros- og livssynssamfunn. Mottaker av gaven kan blant annet være organisasjoner som driver omsorgs- og helsefremmende arbeid for barn eller ungdom, eller barne- og ungdomsrettet arbeid innen musikk, teater, litteratur, dans, idrett, friluftsliv o.l. I 2013 innrapporterte 379 organisasjoner at de til sammen hadde mottatt nærmere 2,8 milliard kroner i pengegaver. Det foreligger ikke tall som angir hvor stor andel av midlene barne- og ungdomsorganisasjoner mottar. Informasjon om beløp for de ulike organisasjonene er tilgjengelig på Skatteetatens nettsider.

Kulturdepartementet har for øvrig publisert en oversikt over statlige tilskuddsordninger som er aktuelle for barne- og ungdomsorganisasjoner på regjeringen.no. Hensikten er å gjøre det lettere for barne- og ungdomsorganisasjonene å få informasjon om aktuelle tilskuddsordninger. Oversikten inneholder 58 tilskuddsordninger. Dette viser at tilskudd til barne- og ungdomsorganisasjoner er høyt prioritert på en rekke ulike områder.

SPØRSMÅL NR. 436**Innlevert 8. januar 2015 av stortingsrepresentant Arild Grande****Besvart 16. januar 2015 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«Hva gjør statsråden for å forsikre seg om at sikkerheten ved norske mediehus ivaretas på kort og lengre sikt?»

BEGRUNNELSE:

Det grufulle angrepet mot Charlie Hebdo i Paris viser at angrep er vanskelig å stoppe selv med omfattende sikkerhetstiltak, og at det kan være grunn til å foreta en gjennomgang av sikkerheten ved norske mediehus for å forsikre om at sikkerheten er godt nok ivaretatt. Samfunnet og myndighetene har en sterk forpliktelse til å sørge for sikkerheten til utøvere av det frie ord.

Svar:

Jeg har forsikret meg om at politiet følger situasjonen tett og at de fortløpende vurderer hvilken betydning hendelsene i Frankrike har for norske forhold, og om dette kan ha innvirkning på trusselbildet i Norge. PSTs foreløpige vurdering er at terrorhandlingen i Paris ikke endrer det allerede skjerpede trusselbildet i Norge. Både politiet lokalt og PST har vært i kontakt med flere mediehus og gitt informasjon og veiledning i den aktuelle situasjonen.

Jeg er videre informert om at PST nå arbeider intensivt med all relevant informasjon som kan bidra til å avklare om terrorhandlingen i Paris kan ha betydning for Norge og norske interesser, herunder om det er personer med tilknytning til Norge som kan ha koblinger til aksjonen i Paris.

Etter utlendingsloven og grenseforordningen er det mulighet til å gjeninnføre grensekontroll på indre

Schengengrense hvis det foreligger en alvorlig trussel mot offentlig orden eller indre sikkerhet, og dersom trusselen effektivt kan avverges ved gjeninnføring av kontrolltiltak der. Vurderingen er at det for tiden ikke foreligger en slik situasjon rettet mot Norge. Men tiltaket vil bli vurdert såfremt nye opplysninger tilsier det.

Det er Politidirektoratets vurdering at de tiltak som ble innført som følge av PSTs gjeldende trusselvurdering er dekkende for den nåværende situasjonen. Det vises spesielt til bevæpning av uniformert innsatspersonell. En slik foreløpig bevæpning medfører at politiet ved alle beskyttelsesoppdrag enten i forebyggende øyemed eller hvor det foreligger en trussel, vil opptre bevæpnet.

Det er min vurdering at politiets tilnærming og vurderinger så langt er fyllestgjørende.

Når det gjelder ditt særlige spørsmål er jeg kjent med at dette er fulgt opp av politiet uten at jeg av åpenbare grunner kan gå nærmere inn på dette. Men jeg kan nevne at PST har invitert redaktører og virksomhetsledere innen mediebedrifter til et informasjonsmøte om sikkerhet og risikovurderinger som ledd i tjenestens rådgivningsoppgave overfor personer og organisasjoner. Møtet vil finne sted 20.01.15 i PSTs lokaler. I møtet vil det også bli gitt informasjon om dagens trusselbilde. Jeg vil også legge til at det tilligger mediebedriftene som arbeidsgivere et selvstendig ansvar for å vurdere sikkerheten for sine ansatte, og eventuelt iverksette egne tiltak opp mot dette, som for eksempel skjerpet adgangskontroll, bevisstgjøring av sikkerhetsrutiner og skjerpet årvåkenhet og lignende.

SPØRSMÅL NR. 437**Innlevert 9. januar 2015 av stortingsrepresentant Geir Pollestad****Besvart 14. januar 2015 av landbruks- og matminister Sylvi Listhaug****Spørsmål:**

«En opphevelse av konsesjonsloven åpner opp for at hvem som helst kan eie jord- og skogeiendommer i Norge.

Hvorfor er ikke konsekvensene av dette omtalt i høringsnotatet fra departementet, og hvilke vurderinger gjør departementet av konsekvenser av en opphevelse av loven på lang sikt?»

BEGRUNNELSE:

En opphevelse av konsesjonsloven gjør at selskaper, norske eller utenlandske, fritt kan kjøpe norske jord- og skogseiendommer.

Landbruks- og matdepartementet har valgt å ikke gjøre noen vurderinger av konsekvensene av en slik stor endring av politikken i høringsnotatet.

Statsråd Listhaug kunne heller ikke i spørretimen 7. januar 2015 gi noe begrunnet svar på konsekvensene utover å si at: «Så er det sånn at jeg tror ikke det kommer til å komme store oppkjøpere fra utlandet og overta norsk landbruksjord.»

Det er ønskelig med dokumentasjon på denne påstanden, for eksempel ved omtale av erfaringer fra andre land som har like liberalt regelverk.

Svar:

Representanten Pollestad etterlyser bl.a. erfaringer fra andre land. Etter mitt syn gir ikke en beskrivelse av forholdene i andre land og fra en annen tid særlig håndfaste holdepunkter for hva som kan skje i Norge i framtida. Jeg ser imidlertid ikke at de opplysningene som foreligger om dette underbygger en antakelse om at mange utlendinger vil kjøpe landbrukseiendom dersom regelverket blir borte.

Finland hadde konsesjonslovgivning fra 1979 til 1998. I perioden etter opphevelse av denne lovgivningen (perioden 2000-2014) har jeg fått opplyst at 42 landbrukseiendommer er kjøpt av utlendinger. 11 av de utenlandske kjøperne var svenske statsborgere med finsk navn, noe som tyder på at de hadde finsk opprinnelse. Utenlandske oppkjøp av landbrukseiendom i Finland etter opphevelse av konsesjonsreglene synes etter dette å være et marginalt fenomen.

Sverige har hatt en mer liberal konsesjonslovgivning enn Norge fra tidlig på 90-tallet. Heller ikke i Sverige er andelen utenlandske eiere av nevneverdig omfang.

Forslaget om å oppheve konsesjonsloven er for tiden på høring med høringsfrist 15. januar. Departementet har mottatt svært mange høringsinnspill. En del av høringsinstansene er opptatt av mulige konsekvenser av en oppheving. Jeg ønsker å komme tilbake med samlet vurdering og forslag til Stortinget innen utgangen av vårsesjonen.

SPØRSMÅL NR. 438**Innlevert 9. januar 2015 av stortingsrepresentant Trine Skei Grande****Besvart 16. januar 2015 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen****Spørsmål:**

«På hvilken måte vil statsråden sikre bedre finansiering av universitetsmuseene, herunder rehabiliteringen av W.C. Brøggers hus i Oslo og De naturhistoriske samlinger i Bergen?»

BEGRUNNELSE:

Jeg er kjent gjennom bl.a. artikkel i Aftenposten 9. januar at Geologisk museum (del av Naturhistorisk museum, UiO) må stenge utstillingene sine for publikum i løpet av denne våren. Det er i utgangspunktet satt av midler til rehabilitering fra Universitetet i Oslos budsjett fra 2016, men ikke i nærheten av hva behovet er for å rehabilitere bygget og åpne nye utstillinger.

Også Universitetsmuseet i Bergens «De naturhistoriske samlinger» er stengt på ubestemt tid da det ikke er tilført nødvendige midler til rehabilitering og gjenåpning av museet.

Ved behandlingen av St.Meld. nr. 15 (2007-2008) Tingenes tale, jf. Innst. S. nr. 247 (2007-2008) uttrykte en samlet komité:

«Komiteen vil ytterligere understreke at de bygningsmessige og magasinmessige forholdene ved museene er det mest kritiske i forbindelse med universitetsmuseenes nåværende situasjon. Både Riksrevisjonens gjennomgang i Dokument nr. 3:9 (2002-2003) og Rogan-utvalgets utredning i NOU 2006:8 vektlegger behovet for en oppgradering av bygningsmassen. Komiteen tar departementets gjennomgang av den bygningsmessige situasjonen ved universitetsmuseene til etterretning, og vil fastslå at egnede bygg er en vesentlig forutsetning for forskning, undervisning og formidling ved museene.

Det bør således være en svært høyt prioritert oppgave for departementet å sørge for tilstrekkelige bevilgninger slik at man kan oppgradere bygningsmassen til hensiktsmessig og tilfredsstillende standard.»

Etter Venstres syn er disse formuleringene fremdeles aktuelle.

Svar:

Jeg viser til spørsmål fra stortingsrepresentant Trine Skei Grande om bedret finansiering av universitetsmuseene, med vekt på behovet for midler til rehabilitering av Brøggers hus ved Universitetet i Oslo og De naturhistoriske samlinger ved Universitetet i Bergen.

Rammefinansieringen av universiteter og høyskoler innebærer at det ikke er øremerking av midler til ulike aktiviteter ved institusjonene. Universitetene har følgelig et generelt ansvar for å ivareta de viktige funksjonene ved universitetsmuseene innenfor den samle-

de budsjetttrammen og gjøre vurderinger om nødvendig økonomisk prioritering av museene ut fra dette.

Kunnskapsdepartementet er kjent med det store rehabiliteringsbehovet ved flere av universitetene som forvalter eiendomsmassen sin selv. Vi har blant annet hatt en dialog med Universitetet i Oslo om utfordringene på byggområdet, og i tråd med universitetets egne prioriteringer følger departementet opp arbeidet med å skaffe prosjekteringsmidler til nybygg for livsvitenskap, byggeprosjektet for Viking-tidsmuseet på Bygdøy og nytt utstillingsveksthus under Naturhistorisk museum på Tøyen. Samtidig har det vært forutsatt at rehabilitering av bygningene på Tøyen, herunder W.C. Brøggers hus, må planlegges og gjennomføres innenfor UiOs egen budsjettramme. Universitetet har fått utarbeidet et forprosjekt for byggarbeidene ved W.C. Brøggers hus som nå er gjenstand for kvalitets-sikring, med sikte på igangsetting i etterkant av denne. Det blir også gjort tiltak i Robert Colletts hus, for fortsatt å kunne vise fram utvalgte deler av utstillingen i W.C. Brøggers hus når dette blir avstengt.

I statsbudsjettet for 2015 er det bevilget 75 millioner kroner til oppgradering av bygg ved institusjoner som forvalter sin egen bygningsmasse. Departementet arbeider nå med fordeling av disse midlene etter innspill fra institusjonene. Vi forventer at tildelinger fra departementet skal utløse et tilsvarende beløp til samme formål fra de institusjonene som mottar midler. Jeg ønsker ikke å forskuttere utfallet av tildelingen, men vil bemerke at en eventuell tildeling av midler til UiO vil legge bedre til rette for det viktige arbeidet med å rehabilitere universitetets bygninger.

Når det gjelder rehabiliteringsprosjektet for Universitetsmuseet i Bergen, så fikk prosjektets fase 1 startbevilgning ved behandlingen av Revidert nasjonalbudsjett for 2013. Byggarbeidene pågår nå med Statsbygg som byggherre. Fase 2 er ferdig prosjektert og kostnadsrammen er godkjent av Finansdepartementet. I statsbudsjettet for 2015 er det gitt bevilgninger til i alt syv igangsatte byggeprosjekter i Uh-sektoren, med en samlet bevilgningsramme på mer enn 1,45 milliarder kroner. Budsjettprioriteringer til sa at det ikke var rom for å sette i gang fase 2 over 2015-budsjettet. Jeg er kjent med at Universitetet i Bergen har besluttet å stenge museumssamlingene, begrunnet i behovet for å ha tid til konservering og flytting av museumsgjenstandene før fase 2 kan igangsettes. Museumsprosjektet i Bergen har høy prioritet i Kunnskapsdepartementet og en startbevilgning til fase 2 vil følgelig bli vurdert inn mot kommende budsjettprosesser.

SPØRSMÅL NR. 439**Innlevert 9. januar 2015 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe****Besvart 21. januar 2015 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Hvilke av dagens sykehus, som har et tilbud om akuttkirurgi, har et pasientgrunnlag på under 80 000 innbyggere, og hvilke sykehus har i dag et pasientgrunnlag på under 30 000 innbyggere?»

BEGRUNNELSE:

I den årlige sykehustalen tidligere denne uka sa helseministeren: «For å drive akuttkirurgi kreves et pasientgrunnlag på minst 60 til 80 000 innbyggere, og det betyr at minst halvparten av dagens norske sykehus er for små». Dette betyr at disse sykehusene nå risikerer å miste sin kirurgiske akuttberedskap. Ministeren viser og i talen til et scenario der et lokalsykehus må ha et befolkningsgrunnlag på 20 til 30 000 innbyggere for å kunne ha noen form for akuttberedskap.

Svar:

I sykehustalen 7. januar presenterte jeg tre mulige utviklingsmodeller for fremtidig sykehusstruktur:

- Vi kan fortsette med dagens struktur og opprettholde akuttkirurgi også ved de minste sykehusene noen år til.

- Nummer to er at vi følger tradisjonell medisinsk tenkning som sier at akutfunksjonene i indremedisin

alltid må være sammen med akutfunksjoner i kirurgi. Når kirurgien sentraliseres, vil det bety vesentlig færre akuttinntak, og dermed vesentlig færre sykehus.

- Og den tredje retningen er at vi opprettholder vår desentraliserte sykehusstruktur, men tilpasser akutfunksjonene basert på befolkningsgrunnlaget. Det vil bety at vi kan opprettholde medisinsk akuttberedskap ved flere sykehus nærmere der pasienten bor.

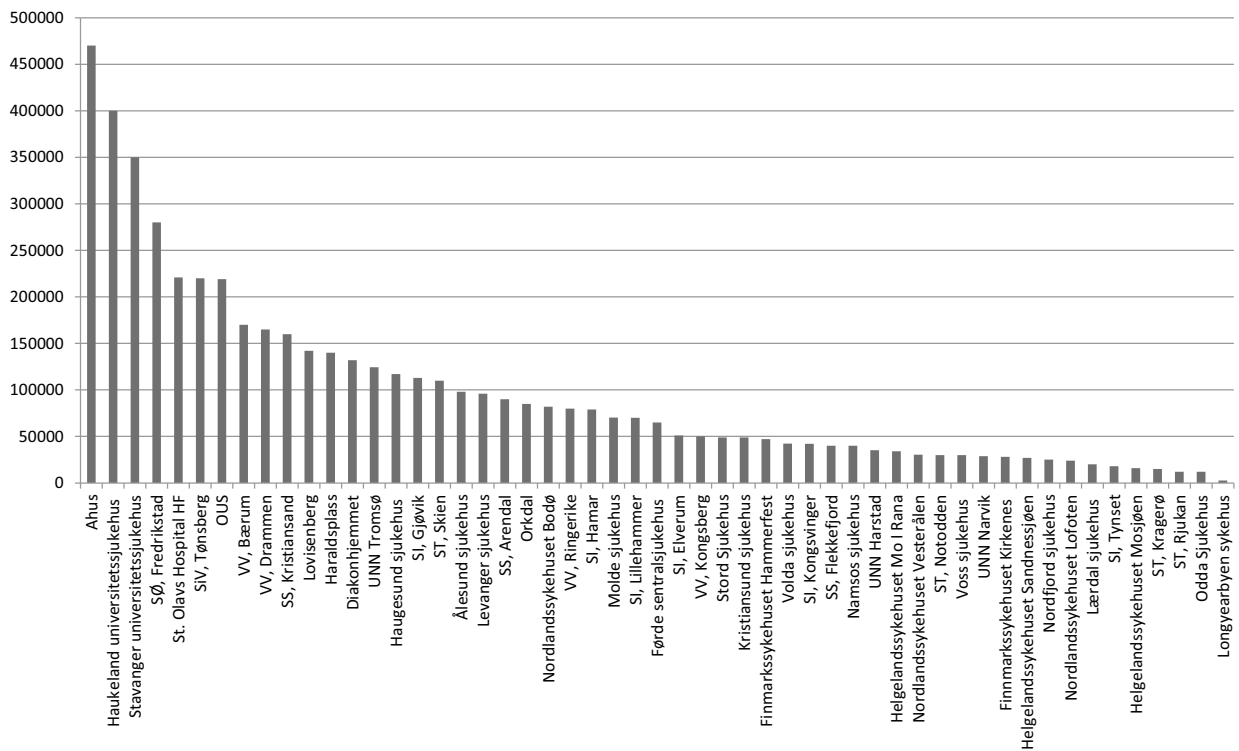
Jeg vil understreke at jeg ikke har konkludert i spørsmålet om hvilken modell som bør velges. De tre modellene vil bli fremlagt og belyst i Nasjonal helse- og sykehusplan.

Vedlagte graf viser opptaksområder for lokalsykehusfunksjonen ved norske sykehus med akutfunksjoner per juni 2014. Følgende sykehus blant disse har i dag ikke akuttkirurgi: Lovisenberg diakonale sykehus, Nordfjord sjukehus, Lærdal sjukehus og Mosjøen sykehus. Ved Rjukan og Kragerø sykehus er akutfunksjonene planlagt avviklet i løpet av 2015.

Størrelsen på sykehusenes opptaksområder påvirkes blant annet av oppgavefordelingen mellom dem, og tallene vil derfor endre seg noe over tid. Det pågår en prosess for å oppdatere og kvalitetssikre størrelsen på de enkelte sykehusenes opptaksområde ut fra dagens oppgavedeling.

Vedlegg til svar:

**Befolkningsgrunnlag for somatiske sykehus med akuttfunksjoner*
(størrelsen på opptaksområde som lokalsykehus)**

*Tallene endrer seg ettersom sykehus endrer oppgavedeling

SPØRSMÅL NR. 440**Innlevert 12. januar 2015 av stortingsrepresentant Ingunn Gjerstad****Besvart 16. januar 2015 av kulturminister Thorhild Widvey****Spørsmål:**

«I debatten om sundagsopne butikkar er mange opp-tekne av at dette kan få konsekvensar på mange område i samfunnet, også for miljøet.

Er dette noko statsråden er oppteken av, og på kva måte vil statsråden og regjeringa kartlegge og utreie desse konsekvensane i prosessen med å opne for sundagsopne butikkar?»

GRUNNGJEVING:

Mellom anna har fagforbundet Handel og Kontor og Framtiden i våre hender uttrykt uro over dei miljømessige konsekvensane av auka transport av handlande og arbeidrarar, auka energibruk i butikkar og auka varetransport i tillegg til at folk får mindre tid for bruk i naturen med fare for å påverke respekten for natur og miljø.

Svar:

Eg hadde 27. juni 2014 eit møte med det såkalla Handelens samarbeidsutvalg (HSU). Utvalet er etablert av Handel og Kontor, Virke og Coop. I møtet presenterte HSU ein rapport om miljøkonsekvensar av søndagsopne butikkar.

Føremålet med regelverket som i dag påbyr at butikkar som hovudregel skal vere stengte på søndagar,

er å ivareta omsynet til helgedagsfreden. Det er mange unntak frå hovudregelen som gjer at mellom anna mindre daglegvarebutikkar, hagesenter og butikkar på typiske turiststader kan ha søndagsopent. Desse unntaka gjer at mange butikkar alt i dag har søndagsopent, og det er slik sett ikkje tale om å opne opp for noko heilt nytt. Føremålet med alle unntaka er å ivareta omsynet til forbrukarane som treng varar på søndagar.

Det gjeldande regelverket har, etter mitt syn, uheldige sider, som mellom anna fører til ulike konkurransevilkår for dei næringsdrivande. Utgangspunktet mitt er at lovverket ikkje er godt egna til å regulere opningstidene for butikkar.

Regjeringa har varsla at det vil bli sendt på høring eit forslag om å bygge ned lovreguleringa slik at det blir høve til å ha butikkopent på vanlege søndagar. Det vil då bli opp til tilbod og etterspørsel å styre kva for butikkar som vil ha opent på desse søndagane. Samstundes vil det ikkje bli foreslått eit fullt frislepp på alle helge- og høgtidsdagar. Særskilte helgedagar utanom vanlege søndagar og høgtidsdagane 1. og 17. mai vil bli foreslått fortsatt skjerma.

Eg legg vekt på at høyringsrunden vil bidra til å opplyse saka ut i frå ulike omsyn. Dette omfattar også miljøperspektivet. Korleis dei ulike omsyna i saka skal vektast, vil bli vurdert på bakgrunn av høyringsfråsegnene som kjem inn.

SPØRSMÅL NR. 441**Innlevert 12. januar 2015 av stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn****Besvart 19. januar 2015 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

«Vil regjeringa be om at den nordisk-baltiske representanten i IMF-styret røystar for forslaget om gjeldsslette til dei Ebola-råka landa, og vil gjeldsslette utover det eksisterande krisefondet (Post-Catastrophe Debt Relief Fund) kunne takast frå IMF sitt overskot?»

GRUNNGJEVING:

I følge det internasjonale pengefondet (IMF) vil dei Ebola-råka landa Sierra Leone, Liberia og Guinea til saman ha brukt 100 millionar dollar i gjeldsnedbetaling i 2014. Desse midlane burde heller nyttast i kampen mot Ebola og til å byggje opp grunnleggjande helse- og utdanningstenester. USA har foreslått å gje gjeldsslette gjennom IMF's Post-Catastrophe Debt Relief Fund, som vart etablert i 2010 etter at eit jordskjelv råka Haiti. G20 har gått lenger ved å be IMF om å gjere USD 300 millionar tilgjengeleg gjennom

gjeldsslette, lån og bistand. IMF sitt krisefond er i dag på USD 150 millionar, og vil ikkje vere tilstrekkeleg til å dekke forslaget frå G20. Dei siste tre år har IMF hatt eit betydeleg overskot, og det kan vere eit alternativ at IMF brukar delar av dette overskotet til å fylle opp katastrofefondet. Det vil vere ønskjeleg at den nordisk-baltiske representanten støttar forslaget om gjeldsslette til Guinea, Sierra Leone og Liberia gjennom IMF's katastrofefond når dette vert behandla i IMF sitt styre.

Svar:

Noreg tek del i arbeidet mot ebola-epidemien på fleire måtar. Vi har auka den bilaterale bistanden til dei landa som er mest råka, og vi gir støtte gjennom institusjonar som Verdsbanken, Den afrikanske utviklingsbanken, UNDP, Unicef og andre.

Det internasjonale valutafondet (IMF) har ei viktig rolle i arbeidet med å handtere dei økonomiske konsekvensane av Ebola-krisa. Valutafondet løyvde i fjor haust nye lån til Liberia, Sierra Leone og Guinea på til saman 130 mill. dollar. Låna blei gitt gjennom fondet si ordning for gunstige lån til fattige land. Låna har for tida nullrente. Styret i fondet forlengde rett før jul perioden med nullrente til slutten av 2016. Noreg støttar denne ordninga med midlar til utlån og rentesubsidiar.

Låna frå Valutafondet gjer dei tre landa betre i stand til å sette inn tiltak mot ebola-epidemien. Samstundes må låna etter kvart betalast tilbake. Ved utgangen av 2014 hadde dei tre landa lån frå IMF på til saman 912 mill. SDR. Det svarar om lag til 1,3 mrd. amerikanske dollar (med valutakurs 31. desember 2014). I

løpet av 2015 og 2016 skal dei tre landa etter planen betale avdrag som svarar om lag til 44 mill. dollar.

Det har kome framlegg om løysingar som kan lette gjeldsbyrda for Liberia, Sierra Leone og Guinea slik at dei får meir ressursar å nytte innanlands. USA tok i november til orde for å finansiere dette med naturkatastrofefondet til IMF (Post-Catastrophe Debt Relief Trust). Om denne ordninga skal kunne brukast, må ein utvide spekteret av katastrofar som er omfatta.

I erklæringa frå G20-toppmøtet i november i fjor blei dei internasjonale finansinstitusjonane oppmoda om å hjelpe land som er råka av ebola-krisa eller andre humanitære kriser. Samstundes ga Australia som G20-leiar støtte til eit initiativ frå Valutafondet for å auke hjelpa til dei landa som er råka av ebola-utbrotet med 300 mill. amerikanske dollar i form av gjeldsslette, lån og bistand. Det er naturleg å tolke dette som å omfatte bidrag også frå andre enn Valutafondet. Initiativet kan eventuelt også omfatte sletting av bilateral gjeld. Noreg hadde i si tid fordringar på alle dei tre verst råka landa. Desse blei sletta mellom 2006 og 2011.

Valutafondet sin administrasjon arbeider no med forslag til korleis det best kan gi meir støtte til dei aktuelle landa. Eg er glad for dette viktige initiativet og vil ha eit positivt utgangspunkt når eg skal vurdere norsk haldning til dei forslaga som blir lagt fram for -styret. Eg legg til grunn at forslaga vil dekke både bistands- og finansieringsida, og at fondet vurderer alle aktuelle finansieringskjelder, eventuelt også sitt eige overskot. Skulle det bli aktuelt å vurdere å støtte Valutafondet sitt initiativ gjennom bidrag over bistandsbudsjettet, vil eg samrå med utanriksministeren om det.

SPØRSMÅL NR. 442

Innlevert 12. januar 2015 av stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn

Besvart 19. januar 2015 av forsvarsminister Ine M. Eriksen Søreide

Spørsmål:

«Ser statsråden viktigheita av at Forsvaret har anlegg som sikrar tilstadevere og øvingsaktivitet i regionen mellom Romsdal og Bergen, og viktigheita av å sjå dette i samanheng med pågåande utgreiing frå Forsvarssjefen om vidare utvikling av Forsvaret?»

GRUNNGJEVING:

Heimevernstaben har nyleg foreslått å avhende og utrangere samtlige gjenverande forsvarsanlegg i

Sogn og Fjordane (Firda Kaserne i Eid kommune, Remmedalen Skytefelt i Eid og Vasslia skytefelt i Førde).

Etter nedlegginga av HV10 er Firda Kaserne det siste «fysiske fotavtrykket» av Forsvaret i Sogn og Fjordane – etter nær 400 år samanhengande militær øvingsaktivitet i fylket. Firda Kaserne er fast treningsstad for fleire HV-område med godt eigna fasilitetar for Forsvaret sitt behov. Bruken av anlegget er for tida aukande ut frå HV sin aukande treningsaktivitet av sine mannskap.

HV11 seier sjølv at anlegget er sterkt ønskjeleg å disponere, og at ei avhending av Firda Kaserne vil svekke både muligheten til å rekruttere og øve HV-styrkar i det som tradisjonelt har vore eit kjerneområde for rekruttering av HV-soldatar. Firda Kaserne er det einaste militære bygget Forsvaret disponerer mellom Bergen og Åndalsnes. Dei to aktuelle skytefelt er tilsvarende dei einaste skytefelt Forsvaret disponerer mellom Bergen og Stjørdal.

Det framstår som underleg at eit så omfattande utsal skjer samstundes som Forsvarsministeren har gitt Forsvarssjefen i oppdrag å gjere ei samla vurdering av den vidare utviklinga av Forsvaret.

Eg vil mellom anna peike på at eitt av punkta Forsvarssjefen er bedt å vurdere, jmf. pkt. 3.7 i Forsvarsministeren sitt brev til Forsvarssjefen av 01.10.14, er å legge til rette for effektive bidrag til den heilskaplege samfunnstryggleiken, og at støtten til det sivile samfunnet skal takast med i vurderinga av innretning og dimensjonering av einskildkapasitetar. Forsvarsministeren har i det nye oppdraget til Forsvarssjefen forsterka dette poenget ytterlegare, ved å be om ei vurdering av om samfunnstryggleik på einskildområde bør vere ei dimensjonerande oppgåve for Forsvaret.

Vi veit at Nordvestlandet er ein del av landet der naturkatastrofer dei siste åra har råka hyppigast og hardast – og at HV her ofte vil ha ei viktig rolle i eit effektivt tverrsektorielt samarbeid. Det er difor særskilt viktig at dette samspelet blir vurdert grundig i denne delen av landet – og at behovet for forsvarsanlegg til bruk for opptrening av HV sine lokale mannskap blir sett i lys av dette før ein konklusjon blir dregen.

Etter det eg er kjend med, er lokale styresmakter lokalt og regionalt så langt ikkje involvert i prosessen, på trass av Forsvarsdepartementet si sterke vektlegging av samspel med det sivile samfunnet.

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 12. januar 2015 med spørsmål fra stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn om tilstedeværelse og øvingsaktivitet i regionen mellom Romsdal og Bergen. Gjennomføringen av langtidsplanen for forsvarssektoren i perioden 2013-2016 er godt i gang, og blir fulgt opp i tråd med Stortingets gjeldende vedtak. Som en forutsetning for å skape reell, bærekraftig og langsiktig balanse mellom bevilgninger, struktur og oppgaver har Forsvarsdepartementet gitt Forsvaret oppdrag om å frigjøre midler gjennom effektiviseringstiltak, strukturtiltak og utrangering av eiendom, bygg og anlegg (EBA). Det pågår nå et arbeid i Forsvaret med å identifisere EBA som Forsvaret ikke lenger har behov for, og hvor en utrangering har ingen eller små operative konsekvenser. De enkelte forsvarsgrener har fått i oppdrag å bidra til å nå en bestemt andel av utrangeringsmålene som er satt. Heimevernet legger resultatet for sitt arbeid frem for Forsvarsstaben i disse dager og det er kjent for Forsvarsdepartementet at de tre anleggene som stortingsrepresentanten nevner i sitt spørsmål inngår i planene for utrangering. I sine vurderinger har Generalinspektøren for Heimevernet lagt til grunn at anleggene brukes i svært liten grad i dag, er dyre å drifte eller krever store investeringer for å videreføres. Videre er HVs nye treningskonsept basert på at det øves og trenes lokalt ute på objektene de har ansvar for, samt at man i økende grad vil benytte innleide sivile skytebaner. Endelig beslutning om hvilke EBA som skal utrangeres er ikke tatt enda. Vurderingene knyttet til dette gjøres i et helhetlig perspektiv, der Forsvarets operative behov og beredskapsmessige forhold er styrende for anvendelsen av tilgjengelige ressurser. Jeg har full tillit til at de beslutninger som tas baseres på helhetlige vurderinger som gir størst mulig positiv effekt på Forsvarets evne til å ivareta sine oppgaver.

SPØRSMÅL NR. 443

Innlevert 12. januar 2015 av stortingsrepresentant Jan Böhler

Besvart 19. januar 2015 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Fra 1. januar skal offentlige sykehus gi tilbud om omskjæring av nyfødte guttebarn. I et nytt studie fra et forskningsprosjekt ved Statens Serum Institut i Danmark heter det at gutter som blir omskåret har

nesten 50 prosent høyere risiko for å utvikle autisme innen de fyller ti år. Forskerne sier det er en klar statistisk sammenheng mellom rituell omskjæring og autisme, og at dette skyldes redsler og traumer etter smerte.

Vil statsråden sette i gang følge-forskning av omskjæring i Norge for å skaffe kunnskap om slike forhold?»

Svar:

Representantens spørsmål er knyttet til ny lov om rituell omskjæring av gutter som trådte i kraft 1. januar i år. Lovforslaget ble fremmet i Prop. 70 L (2013-2014), og i behandlingen av forslaget uttalte Stortingets helse- og omsorgskomite i Innst. 290 L (2013-2014), side 4, bl.a.:

«Komiteen er opptatt av at det gjennomføres en følgeevaluering av tilbudet om rituell omskjæring, og at denne evaluerer viktige spørsmål som hvor inngrepet utføres, om det gjøres av sykehus eller private spesialister som man har inngått avtale med, om det oppstår komplikasjoner knyttet til inngrepene, og om tilbudet lar seg innpasse i virksomheten uten at det går på bekostning av andre typer helsehjelp som sykehuset er forpliktet til å yte eller prioritere foran rituell omskjæring.»

Som jeg understreket i forbindelse med Stortingets førstegangsbehandling av lovforslaget 16. juni 2014, har jeg merket meg at komiteen er opptatt av at det blir gjennomført en følgeevaluering i etterkant av lovreguleringen. Dette vil jeg selvfølgelig følge opp på en egnet måte.

Jeg viser imidlertid til at loven kun har virket siden 1. januar 2015 og at det derfor er nødvendig å bruke noe mer tid på å ta stilling til hva slags følgeevaluering som bør gjennomføres. Når det gjelder aktuelle temaer for slik følgeevaluering har jeg merket meg komiteens uttalelser vedrørende dette. I tillegg vil jeg anta at det om noe tid også kan være hensiktsmessig å gjøre en fornyet kunnskapsgjennomgang i likhet med det som ble gjort i arbeidet med lovproposisjonen. I den forbindelse vil det i så fall også være naturlig å inkludere den aktuelle studien fra Statens Serum Institut i Danmark.

SPØRSMÅL NR. 444

Innlevert 12. januar 2015 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 19. januar 2015 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen

Spørsmål:

«Viser til tidligere spørsmål om syriske kvoteflyktninger som på grunn av manglende reisedokumenter ikke får reise fra Tyrkia. Kilder opplyser at flyktninger til Sverige har fått reisedokumenter. Det er opplyst at utenriksministeren skulle ta dette opp før jul.

Kan statsråden redegjøre for om norske myndigheter nå har sikret disse flyktningene nødvendig helsehjelp og nødvendig bistand der de er, og om framdrift i utreiseflyktningen?»

Svar:

Jeg viser til tidligere spørsmål og svar fra hhv. representanten Karin Andersen og meg om utreiseproblematikken knyttet til syriske flyktninger i Tyrkia som er tatt ut på kvoten for overføringsflyktninger til ulike land, herunder Norge.

Som representanten er kjent med dreier seg om kvoteflyktninger, og at de reisedokumentene det er snakk om, er gyldige syriske pass. Det dreier seg altså ikke om reisedokumenter utstedt av svenske, norske eller andre lands myndigheter som gir innreisetilatelse til de respektive mottakerlandene. Alle land

som tar imot flyktninger på kvoter for overføringsflyktninger eller andre ordninger, gir de nødvendige reisedokumentene som sikrer at flyktningene får reise inn i mottakerlandet.

For saker som omhandler familiegjenforening og andre typer tillatelser for syrere, stiller tyrkiske myndigheter færre krav enn i kvoteflyktningssaker. Etter det vi kjenner til, får personer med slike typer tillatelser reise ut uten store problemer. Sverige har mange med bakgrunn fra Syria fra før, og et stort antall syrere har kommet til Sverige som asylsøkere. Det er dermed ikke usannsynlig at man får et større antall personer som innvilges familiegjenforening i Sverige, og at mange av disse oppholder seg i Tyrkia og reiser derfra.

For å gi utreisetilatelse til kvoteflyktninger har tyrkiske myndigheter satt som krav at de skal være registrerte av tyrkiske myndigheter og ha gyldige syriske pass. Etter det vi har fått opplyst, er alle flyktningene som skal til Norge registrerte hos tyrkiske myndigheter. Det kan fortsatt være flyktninger som er aksepterte på andre lands kvoter som ikke har den nødvendige registreringen.

Når det gjelder syriske pass, er det pga. konflikten svært vanskelig å få utstedt nye syriske pass, eksempelvis for nyfødte barn, eller å få fornyet pass som har gått ut. Noen har klart å skaffe seg syriske pass på det syriske generalkonsulatet i Istanbul. Det er imidlertid vanskelig å kreve at flyktninger som frykter forfølgelse fra myndighetene skal oppsøke myndighetene for å få utstedt pass. Videre er det store avstander i Tyrkia, og de fleste vil antakelig ikke ha mulighet til å reise til Istanbul om de ikke oppholder seg i nærheten. Vi har hørt om tilfeller der personer har klart å reise uten pass, men regelen i Tyrkia er at dette ikke går.

Det er på disse områdene tyrkiske myndigheter må finne løsninger slik at kvoteflyktningene får reise ut. Kvoteflyktninger som skal til Sverige, og som mangler gyldige syriske pass, befinner seg i samme situasjon mht. utreisestillatelse som de som skal til Norge eller andre land, i følge den informasjonen vi har fått. Dette ble senest bekreftet i et møte den norske ambassaden i Ankara deltok på 9. januar 2015 med Sverige, Canada, Australia, Storbritannia, Nederland og Sveits.

Norske myndigheter har vært på tilbudssiden og spurt om det er noe vi kan gjøre for å komme fram til en løsning. Fra regjeringens side ble saken sist tatt opp av utenriksminister Børge Brende i møte med Tyrkias statsminister Ahmet Davutoglu i Ankara 16. desember 2014. Høykommissæren for flyktninger, Antonio Guterres, tok opp problemstillingen med Tyrkias president Recep Tayyip Erdogan, statsminister Ahmet Davutoglu, innenriksminister Efkân Ala, utenriksminister Mevlüt Çavuşoğlu, og lederen for «Disaster and Emergency Administration» (AFAD) Dr. Fuat Oktay i møter 7. januar 2015. Så lenge flyktningene befinner seg på tyrkisk territorium, er de tyrkiske myndigheters ansvar. Det å være registrerte av tyrkiske myndigheter åpner i følge Tyrkiske myndigheter, for at de får motta helsetjenester i Tyrkia og at de har rett til enkelt arbeid, jf. ny tyrkisk lov for syrer med midlertidig beskyttelse i landet. Denne situasjonen er imidlertid svært uheldig og vi vil fortsatt arbeide for å finne en løsning så raskt som mulig.

SPØRSMÅL NR. 445

Innlevert 13. januar 2015 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson

Besvart 21. januar 2015 av klima- og miljøminister Tine Sundtoft

Spørsmål:

«Den rødgrønne regjeringens vedtak om trasé for ny kraftlinje gjennom Bremanger verserer fortsatt i rettsapparatet. I stedet for å reversere vedtaket som ifølge embetsverket i både Olje- og energidepartementet og Klima- og miljødepartementet trolig bryter med naturmangfoldloven, så har regjeringen iverksatt en forskriftsendringsprosess for Sjørdalen naturreservat.

Hvorfor er dette en bedre løsning, og innevarsler dette en ny praksis hvor statsråden prioriterer å endre vernebestemmelser framfor å tilpasse infrastrukturutbygging til verdifull og vernet natur?»

Svar:

Olje- og energidepartementet ga i klagevedtak 21. desember 2011 konsesjon til ny 420 kV kraftledning fra Ørskog til Sogndal. Vedtatt tidligere omsøkte trasé mellom Dauremålsvatnet og Sjørdalsvatnet innebærer at kraftledningen går gjennom Sjørdalen naturreservat i Bremanger kommune. Førsteinstansvedta-

ket fra NVE 1. juni 2009 innebar ikke inngrep i dette verneområdet, og det var derfor ikke søkt om dispensasjon fra vernebestemmelsene for verneområdene fra Statnett før Olje- og energidepartementets avgjørelse i klagesaken. I søknad av 10. desember 2012 søkte Statnett dispensasjon fra vernebestemmelsene for fremføring av 420 kV ledning og kabling av eksisterende 66 kV ledning gjennom Sjørdalen naturreservat. Fylkesmannen avsto dispensasjonssøknaden i vedtak 19. februar 2013. Statnett påklaget avslaget, og Miljøverndepartementet tok klagen til følge i vedtak 29. mai 2013.

Gjennom Sjørdalen naturreservat går det i dag en riksvei som deler Sjørdalen naturreservat i to, og på vedtakstidspunktet gikk det også to kraftledninger med spenningsnivå 66 kV og 132 kV med tilhørende ryddegater gjennom verneområdet. Det ble i konsesjonsvedtaket stilt vilkår om avbøtende tiltak ved at ny 420 kV ledning så langt det var mulig legges i trasé til tidligere 66 kV ledning, som i sin tur legges i kabel langs riksveien. Dette medfører at naturinngrepet ved den nye ledningen begrenses. Som følge av

mastehøyden på 420 kV ledningen vil skogen under ledningen i stor grad få stå urørt. Traseen for tidligere 66 kV ledning, som har vært snauhugget, vil dessuten i stor grad kunne få gro igjen og tilbakeføres til skog.

I dispensasjonsvedtaket fattet av Klima- og miljødepartementet av 29. mai 2013 ble det lagt avgjørende vekt på at anleggelse av kraftledningen er en vesentlig samfunnsinteresse, samt å legge til rette for at ferdigstillingen kunne skje så raskt som mulig av hensyn til kraftforsyningen til Midt-Norge. Det ble også lagt vekt på vilkårene som var satt om avbøtende tiltak. Det ble som alternativ til dispensasjon også vurdert å endre forskriftsgrensen eller å endre verneforskriften. Disse alternativene ville imidlertid vært betydelig mer tidkrevende, og det var på dispensasjonstidspunktet grunn til å tro at disse alternativene ville medføre en forsinkelse av ferdigstillingen av kraftledningen. Jeg viser til brev fra Statnett 23. mai 2013 til utredningsansvarlige i regionalnettet om forsinket ferdigstillingen av ledningen Ørskog-Fardal. Det ble fra Statnett påpekt at dersom nødvendige tillatelser ikke forelå innen 30. september 2013, ville ferdigstillingen av kraftledningen blitt ytterligere forsinket.

Klima- og miljødepartementet har i ettertid bedt Miljødirektoratet forberede en forskriftsendring for naturreservatet. Forskriftsendringen som er foreslått medfører at det gis bestemmelser om adgang til vedlikehold og reparasjoner av kraftledningen tilsvarende det som ellers er vanlig i naturreservater hvor det krysser kraftledninger gjennom verneområdet. Dette er bl.a. ønskelig for å sikre adgang til tiltak ved akutte

hendelser som krever arbeider på ledningen, eksempelvis etter uvær. Endringsforslaget innebærer videre at det uttrykkelig fremgår av verneforskriften at vernet ikke er til hinder for bygging av kraftledningen i samsvar med konsesjonsvedtaket. Etter departementets vurdering er bygging av ny kraftledning mellom Ørskog og Sogndal et nasjonalt tiltak av stor samfunnsmessig betydning. Med de avbøtende tiltak som ble satt som vilkår for gjennomføring av konsesjonsvedtaket, og på grunnlag av den omfattende, helhetlige vurderingen som ligger bak valg av trase, mener departementet at det i den situasjonen man nå befinner seg i, fortsatt er riktig å tillate fremføring av linjen gjennom Sjørdalen naturreservat, slik konsesjonsvedtaket forutsetter. Forslaget om forskriftsendring ligger nå til behandling i departementet.

En eventuell forskriftsendring i denne saken vil ikke nødvendigvis innebære at det skapes presedens for forskriftsendringer i andre saker hvor det vurderes bygging av kraftledninger gjennom verneområder. Hver sak må vurderes individuelt. Denne saken er for det første spesiell på grunn av tidsaspektet og den anstrengte kraftsituasjonen i Midt-Norge som gjør det nødvendig med en rask ferdigstilling av kraftledningen. Videre er det i saken stilt krav om strenge avbøtende tiltak i form av at eksisterende kraftledning i området skal legges i kabel, og at ny kraftledning i hovedsak skal legges til en eksisterende ledningstrase.

Jeg ønsker å bidra til den beste løsningen i denne saken, og forskriftsendringen bidrar etter mitt syn til dette.

SPØRSMÅL NR. 446

Innlevert 13. januar 2015 av stortingsrepresentant Sonja Mandt

Besvart 20. januar 2015 av kulturminister Thorhild Widvey

Spørsmål:

«Hvordan skal søknader om utviklingsmidler til museum og arkiv sendes i framtiden, og hvordan/når gir statsråden informasjon til alle impliserte?»

BEGRUNNELSE:

Flere museer, bla Vestfoldmuseet og Arkivet i Vestfold har fått søknader om utviklingsmidler for 2015 i retur. Disse var sendt Kulturrådet med søknadsfrist oktober 2014. Begrunnelsen for returen er at Kulturrådet har fått begrensinger over statsbudsjettet, og

ikke skal behandle slike søknader lenger. Utviklingsmidler skal nå søkes fra spillemidler fra Norsk Tipping, men det foreligger ingen tilfredsstillende informasjon om hvordan dette nå skal gjøres, og hvem som skal behandle sakene. Utviklingstiltak legges nå på is eller avlyses. Det er stor usikkerhet om hvordan planer for 2015 skal kunne gjennomføres med den nye ordningen, og det etterlyses informasjon.

Svar:

Utviklingsmidler til museum og arkiv har vært og er fremdeles forvaltet av Norsk kulturråd. Informasjon

om utviklingsmidlene publiseres på Norsk kulturråds internettsider www.kulturradet.no. Informasjon til søkere blir fortsatt tilgjengelig på disse nettsidene.

Utviklingsmidler til museum og arkiv har de siste årene blitt bevilget over statsbudsjettets kap. 320, post 77. I Prop. 1 S (2014-2015), side 51, foreslo regjeringen å avvike denne posten på statsbudsjettet, og i stedet bevilge midlene ved kongelig resolusjon om fordeling av spilleoverskuddet fra Norsk Tipping AS til kulturformål. I Innst. 14 S (2014-2015) hadde familie- og kulturkomiteen ingen merknad til den foreslåtte endringen.

Informasjon til de impliserte er gitt på Norsk kulturråds internettsider 17. desember 2014 og direkte i brev til alle søkere. Norsk kulturråd har bl.a. informert på sine nettsider om at «prosjekt- og utviklings tiltak på museums- og arkivfeltet videreføres i 2015 over spillemidlene på samme nivå som i 2014. Midlene vil primo 2015 bli utlyst som søkbare programmer. Det vil på Kulturrådets nettsider bli lagt ut nærmere detaljer om utlysning og framdrift.»

Norsk kulturråd har senere informert Kulturdepartementet om at midlene lyses ut 15. mars med søknadsfrist 1. mai og at behandlingen vil være ferdig før sommeren 2015.

SPØRSMÅL NR. 447

Innlevert 13. januar 2015 av stortingsrepresentant Kari Henriksen

Besvart 20. januar 2015 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen

Spørsmål:

«Alle partier i Norge ønsker mulla Krekar utvist, hvis Irak kan garantere at dødsstraff ikke idømmes ved returnering. Til nå har ikke Irak kunnet gi en slik garanti. Justisministeren sier at det pågår et arbeid for å få en avtale om retur på plass. Representanter for Fremskrittspartiet har uttrykt ønske om å reforhandle internasjonale konvensjoner for å få til retur.

Innebærer arbeidet som nå pågår å endre eller unnta Norge fra gjeldende internasjonale menneskerettslige forpliktelser/-konvensjoner?»

BEGRUNNELSE:

Fremskrittspartiet, ved Siv Jensen, har tidligere uttalt at det som stod i veien for uttransportering var internasjonale konvensjoner, og at det var på tide å få dem reforhandlet, slik at uttransportering av mulla Krekar blir mulig (VG 19. januar 2011). Stortingsrepresentant Tybring-Gjedde har uttalt til NRK i Dagsnytt 18, 27. oktober 2014, at Norge burde prioritere ofrene framfor å oppfylle menneskerettslige forpliktelser når det gjelder innsatte. I budsjettinnstillingen for Utenriksdepartementet har Fremskrittspartiet, meldt seg ut av en flertallsinnstilling der det skrives:

«Norges interesse av en internasjonal rettsorden der forholdet mellom stater reguleres gjennom en sta-

dig tettere vev av forpliktelser, normer og konvensjoner til internasjonale konvensjoner.»

Fremskrittspartiets representant Kristian Nordheim er i debatten sitert på:

«Vi mener det er viktig å ha et kritisk blikk på en del av de internasjonale konvensjonene og organisasjonene, for eksempel en del av det FN driver på med.»

Dette kan etterlate et inntrykk av at Fremskrittspartiet i regjering arbeider for å unnta Norge fra visse internasjonale forpliktelser og konvensjoner, eller endre disse.

Det kan være en tolking av de svar justisministeren har gitt i forbindelse med mulla Krekar-saken, der han uttaler at man arbeider med å finne en løsning, at det vurderes å omgå, eventuelt endre, internasjonale forpliktelser Norge har gitt sin tilslutning til.

Svar:

Justis- og beredskapsdepartementet arbeider ikke med forslag om å endre eller unnta Norge fra gjeldende menneskerettslige forpliktelser/konvensjoner på dette området. Rammene for dette arbeidet er lagt av Stortinget gjennom Grunnloven og Menneskerettsloven.

SPØRSMÅL NR. 448**Innlevert 13. januar 2015 av stortingsrepresentant Lise Christoffersen****Besvart 20. januar 2015 av arbeids- og sosialminister Robert Eriksson****Spørsmål:**

«Hvilken konklusjon har statsråden trukket om hvordan han vil gå videre med å avklare om såkalt fast ansettelse uten garantilønn er i tråd med gjeldende regelverk?»

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til mitt tidligere spørsmål om dette temaet i skriftlig spørsmål nr. 194 (2014-2015), besvart 18. november 2014. Statsråden viser der til at fast ansettelse fortsatt skal være hovedregelen i norsk arbeidsliv, men at han vil vente med å konkludere i spørsmålet om den videre avklaringen av forholdet mellom såkalt fast ansettelse uten garantilønn og gjeldende regelverk for midlertidige ansettelser, til det har vært gjennomført avtalte møter med Fellesforbundet og NHO Service. Jeg er kjent med at disse møtene er avholdt. I mellomtiden har Stortinget dessuten fått Prop. 39 L (2014-2015) til behandling. En juridisk avklaring er derfor viktig, både i forhold til gjeldende regelverk og i forhold til ikrafttrekken av et eventuelt nytt framtidig regelverk.

Svar:

Jeg har nå hatt nyttige møter om saken med både Fellesforbundet og NHO Service, og fått informasjon om bruken og utviklingen av fast ansettelse uten garantilønn i bemanningsbransjen. Saken reiser ulike spørsmål, både juridisk og faktiske. Forbundene har mulighet til å få avklart konkrete saker ved å støtte sine medlemmer økonomisk og juridisk. Jeg ønsker ryddige forhold i arbeidslivet, også i bemanningsbransjen. Reglene i arbeidsmiljøloven gjelder her

som ellers. Loven oppstiller to former for ansettelse, fast og midlertidig (herunder åremål), og hvor fast ansettelse er den klare hovedregel. Alle ansettelser må skje innenfor rammene for disse formene. Arbeidstilsynet gir informasjon om regelverket og organisasjonene støtter i praksis ofte faglig og økonomisk opp om den enkelte arbeidstaker som ønsker å gå til sak om hvorvidt en ansettelse er lovlig. I tråd med vårt rettssystem er det domstolene som må ta stilling til om den enkelte arbeidsavtale er i samsvar med loven, og derved fastslår grensene i lovgivningen. I følge rettspraksis er det de reelle sidene av arbeidsforholdet som er avgjørende for den rettslige vurderingen, ikke hva forholdet omtales som. De konkrete vurderinger foretas mest hensiktsmessig av domstolene, og jeg anser det ikke som hensiktsmessig eller mulig å regulere alle sidene av en ansettelse i en slik grad at det ikke oppstår grensespørsmål i det enkelte tilfelle. Jeg mener likevel at det er viktig å følge utviklingen og praksis med ut-/innleie av arbeidskraft nøye, særlig sammenlignet med bruk av andre tilknytningsformer i arbeidslivet. Departementet har derfor inngått en flerårig forskningsavtale for å fremskaffe økt kunnskap om ulike tilknytningsformer i arbeidslivet, og eventuelle effekter av nytt regelverk. Det er særlig fast ansettelse, midlertidig ansettelse, innleie og oppdrag/entrepriser og samspillet mellom disse formene som skal følges over tid. I regi av regjeringens strategi mot arbeidslivskriminalitet skal dessuten de generelle utviklingstrekk som preger bemanningsbransjen redegjøres for, og likebehandlingsreglene i arbeidsmiljøloven utredes, særlig mht. etterlevelse og håndheving.

SPØRSMÅL NR. 449**Innlevert 13. januar 2015 av stortingsrepresentant Ketil Kjenseth****Besvart 27. januar 2015 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Rundt 50 000 nordmenn sliter med kroniske sår. Hjelpen de får, særlig til forebygging og tidlig behandling, men også til langvarig stell, strekker ikke til. Mange blir overlatt til egenbehandling. Både organiseringen og finansieringen av behandlingstilbudet virker mangelfull.

Hva vil statsråden gjøre for å styrke behandlingstilbudet for pasienter med kroniske sår?»

BEGRUNNELSE:

Pasienten får i dag dekt utgifter til sårstell kun når det er sår til stede, og da med en rekke forbehold. Så lenge pasienten kjøper inn utstyr og utfører sårbehandling selv, eller får dette utført hos fastlegen, gis det som regel bidrag til utgifter ved sårstellet.

Dersom pasienten trenger hjelp fra kommunehelsetjenesten til å behandle sårene hjemme, bortfaller støtten fra statlige Helfo og kommunen må dekke alle utgifter. Dette fører gjerne til at mange kommuner, for å spare penger, ikke innruller slike pasienter i hjemmesykepleien. Andre steder forandres og forenkles behandlingsopplegg som er laget av spesialisthelsetjenesten med den begrunnelse at de er for dyre.

Konsekvensene av finansieringsordningen er at mange pasienter havner i en runddans mellom kommunehelsetjenesten og spesialisthelsetjenesten, fordi det er krevende både økonomisk og faglig, og fordi behandlingen kan ta lang tid. Jo mindre forebygging og mindre systematisk stell tidlig, jo lengre og dyrere behandling blir det i spesialisthelsetjenesten og med mer alvorlige konsekvenser for pasienten.

Organiseringen av omsorgen for denne pasientgruppen i Norge virker videre å være svært ulik, til tross for at det dreier seg om en stor gruppe mennesker med betydelige plager i sitt daglige liv. Ved enkelte sykehus har ildsjeler startet sårpoliklinikker for å gi denne gruppen mennesker et bedre og mer systematisk tilbud. Når ildsjelene slutter eller bytter jobb, forsvinner tilbudet. Sammenstilt med en lite systematisk finansieringsordning og uklare ansvarsforhold, blir kompetansen tilfeldig og behandlingstilbudet varierende og med betydelig ansvar tillagt den enkelte pasient.

I Danmark virker satsingen på pasienter med kroniske sår å være både mer ambisiøs og bedre organisert. De har bygd opp sårcentre ved flere av de store sykehusene, med Sårhelingscenteret på Bispebjerg hospital som sentrum. Denne avdelingen fungerer som sentrum og motor for all sårbehandling, ikke

bare i Danmark, men i hele Skandinavia. I tillegg har de bygd opp et telemedisinsk system hvor helsepersonell i kommunene kan få støtte i sitt arbeid med sår fra sentrene.

Svar:

Det er riktig som representanten påpeker at ansvaret for behandling og finansieringen av utstyr til behandling av kroniske sår er delt på flere. Det er en rekke tilstander og sykdommer som påvirker flere av hudens funksjoner og dermed reduserer dens evne til å lege seg selv. En del av disse pasientene har sykdommer som diabetes og redusert blodgjennomstrømming i huden. I tillegg kan noen pasienter utvikle trykksår. Når en pasient har et sår som ikke gror, gjelder det derfor i første rekke å stille korrekt diagnose, blant annet ved å kartlegge om pasientene har en grunnlidelse som krever behandling. Deretter må det vurderes om det er aktuelt å iverksette forebyggende og avlastende tiltak som kan skape bedre rammer for at såret kan gro, samtidig som man starter med selve sårbehandlingen. Mange sår tar lang tid før de gror. Ved å følge enkle prinsipper for sårbehandling vil de aller fleste pasienter kunne behandles og følges opp lokalt i kommunene, men i noen tilfeller vil det være nødvendig at ulike deler av spesialisthelsetjenesten involveres og evt. overtar behandlingen. For å tilrettelegge for en god og helhetlig ivaretagelse er det ved flere helseforetak opprettet tverrfaglige sårenheter bestående av legespesialister og sykepleiere med bakgrunn fra ulike fagområder. Slike fagmiljøer kan både gi råd til primærhelsetjenesten og i tillegg fungere som en arena for faglig diskusjon og beslutninger om tiltak for pasienter som henvises og vurderes til å ha behov for videre behandlingstiltak på sykehuset. Et eksempel på et slikt fagmiljø er ved Universitetssykehuset i Tromsø der det er opprettet miljø ved hudavdelingen. Her inkluderes også andre spesialister med sårkompetanse. I tillegg har denne avdelingen laget en samhandlingsarena som inkluderer pasientveiledning via pc og mobil. Erfaringer fra UNN er at tiltaket er kompetansehevende for alle involverte. Enkelte sykehus driver også utstrakt veiledning av den kommunale hjemmesykepleien, blant annet innen sårstell. Pasienter som har behov for behandling i spesialisthelsetjenesten får utgifter til sårstell med videre dekket der. Etter helse- og omsorgstjenesteloven § 3-1 skal kommunen sørge for at personer som oppholder seg i kommunen tilbys nødvendige helse- og omsorgstjenester. I den grad det er

behov for stell av kroniske sår vil kommunen i tråd med sitt ansvar sørge for å yte nødvendig bistand og dekke eventuelle utgifter til sårbehandlingsmateriell. Som for alle andre helse- og omsorgstjenester kommunen yter, er det en forutsetning at tjenesten som ytes er forsvarlig. Kommunen kan ikke unnlate å yte tjenester med den begrunnelse at de er kostbare. En tredje mulighet er å få dekket kostnadene til sårbehandlingsmateriellet gjennom folketrygden. Denne ordningen gjelder, med visse begrensninger, for de som verken mottar tjenester fra kommunen eller spesialisthelsetjenesten til stell av kroniske sår. Jeg er opptatt av å skape pasientens helsetjeneste. Pasientene og deres behov skal settes i sentrum for utvikling og endring av hel-se- og omsorgstjenestene. Det er derfor behov for endringer for å gjøre kommunene i stand til å oppfylle samhandlingsreformens intensjoner om mer sammenhengende pasientforløp, mer forebygging og tidlig innsats. For at dette skal skje må kommunene ikke bare sørge for god behandling, men også i stor grad tilby pasientoppfølging og opplæring slik at pasienten lærer å leve med sin kroniske sykdom. Det er i dag en stor gruppe mennesker som lever livet ut med kroniske lidelser inklusiv kroniske sår. Noen kommuner har etablert lærings- og mestringstilbud hvor det utføres god pasientopplæring. God pasientopplæring er viktig for at pasienten selv kan håndtere sin sykdom med råd og veiledning fra helsepersonell. Gjennom Stortingets behandling av Innst. 11 S (2014 – 2015) er det også bevilget 30 mill. kroner til å etablere et nasjonalt prosjekt for behandling og pleie hvor kronisk syke blir fulgt opp av hel-

sepersonell på avstand ved hjelp av velferdsteknologiske løsninger. Regjeringen vil i løpet av våren legge frem en stortingsmelding om primærhelsetjenesten. Her vil vi blant annet foreslå tiltak for blant annet å bedre oppfølgingen av mennesker med kroniske li-delser. Vi bør organisere mer av arbeidet i tverrfaglige team, noe som kan gi pasientene bedre om mer helhetlige tjenester, spesielt de som har behov for langvarig oppfølging. De ansatte er helsetjenestens viktigste ressurs. Jeg mener vi kan bruke personellressursene i helsetjenestene bedre enn i dag. Sykepleiere med videreutdanning i avansert klinisk sykepleie vil ha en utvidet kompetanse som gjør at de kan fylle nye roller og være en viktig pådriver for å skape pasientens helsetjeneste. Regjeringen har satt av 12,5 mill. kroner til lønnstilskudd til videreutdanning i avansert klinisk sykepleie for sykepleiere som jobber i kommunale helse- og omsorgstjenester. Formålet med tilskuddsordningen er å stimulere til en kompetanseoppbygging som vil bidra til en bedre helsetjeneste ved å ivareta enkelte oppgaver på en bedre måte enn det som gjøres i dag. Sårstell et er godt eksempel på tjenester som krever en utvidet klinisk kompetanse hos sykepleier. Slik kompetanse finnes i spesialisthelsetjenesten, men kan også ivaretas av sykepleiere i kommunen. Dette krever samarbeid mellom kommunale helse- og omsorgstjenester og spesialisthelsetjenesten og/eller økt kompetanse hos sykepleiere i kommunale helse- og omsorgstjenester. Flere kommuner har allerede etablert et slikt tilbud gjennom for eksempel poliklinikker for sårstell.

SPØRSMÅL NR. 450

Innlevert 13. januar 2015 av stortingsrepresentant Trine Skei Grande

Besvart 21. januar 2015 av utenriksminister Børge Brende

Spørsmål:

«På hvilken måte vil utenriksministeren reagere overfor Saudi-Arabia på at Raif Badawi utsettes for piskeslag i full offentlighet, fordi han har oppfordret til ytringsfrihet?»

BEGRUNNELSE:

Verden har vist sin avsky mot terroren som fant sted i Frankrike i forrige uke, og som oppfattes som en alvorlig trussel mot ytringsfriheten. Onsdag fordømte Saudi-Arabia angrepene på Charlie Hebdo. Fredag

ga de Raif Badawi 50 piskeslag for å oppfordre til ytringsfrihet. Hver fredag i 20 uker skal han piskes, til han er pisket 1000 ganger.

Saudi-Arabia strammet grepet om befolkningens frihet under den arabiske våren av frykt for at det samme opprøret skulle skje der. Badawi ble fredag pisket på torget, et offentlig sted, trolig for at det skal virke enda mer avskrekkende på befolkningen. Saudi-arabiske myndigheter velger å piske en som er dømt for å bruke ytringsfriheten sin, mens de samtidig sender ut en melding om at de fordømmer angrepene i Paris. Selv om pisking ikke kan sammenliknes

med terroren i Paris, så er holdningen til ytringsfriheten den samme.

Svar:

Dommen mot den saudiske menneskerettighetsforkjemperen Raif Badawi er opprørende. Badawi er dømt til ti års fengsel og 1.000 piskeslag for å ha ytret seg om aktuelle spørsmål i det saudiske samfunnet. Ytringsfrihet er en grunnleggende menneskerettighet. Norge tar derfor på det sterkeste avstand fra både dommen og saudiske myndigheters iverksettelse av straffen mot Badawi.

Dessverre er denne saken en del av et større bilde. Utviklingen på menneskerettighetsområdet i Saudi Arabia er bekymringsfull. Dette har vi gitt uttrykk for ved flere anledninger, både direkte overfor saudiske myndigheter og multilateralt, som i FNs menneskerettighetsråd. Vi har konsekvent oppfordret saudiske myndigheter til å etterleve internasjonale menneskerettighetsnormer. Det er myndighetenes ansvar å påse at disse rettighetene ikke brytes. Det er også de-

res ansvar å sørge for at menneskerettighetsforsvarere får utføre sitt arbeid uten å risikere straff og forfølgelse.

Vi følger tett spørsmål knyttet til ytrings- og organisasjonsfrihet, kvinners stilling, fremmedarbeidernes situasjon samt den utstrakte bruken av dødsstraff som straffemetode. Vi har også protestert mot brutale avstraffelsesmetoder som pisking.

Utenriksdepartementet har fulgt saken mot Badawi over lengre tid. Vi har tatt den opp med saudiske myndigheter, andre land og menneskerettighetsorganisasjoner. Nylig tok vi igjen opp Badawis sak med Saudi-Arabias ambassade i Oslo. Vår ambassadør i Riyadh vil fremføre en tilsvarende protest overfor den offentlige menneskerettighetskommisjonen i Saudi Arabia. Samtidig vil vi be om status for iverksettelsen av dommen i lys av meldinger om at piskingen ikke ble gjennomført 16. januar. Vi vil fortsette å følge denne saken nøye fremover.

For øvrig viser jeg til mitt svar til representanten om samme sak i juni 2014.